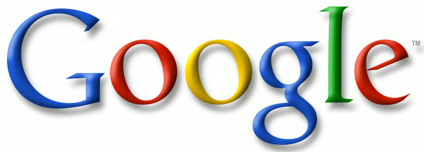

EX-LIBRIS
R·C·BOER

FLJÓTSDŒLA HIN MEIRI

ELLER

DEN LÆNGERE DROPLAUGARSONA-SAGA

EFTER HÅNDSKRIFTERNE UDGIVEN

AF

KRISTIAN KÅLUND.

KØBENHAVN.

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI.

1883.

At Droplaugarsona-saga foruden i den af K. Gislason 1847 udgivne recension foreligger i en udførligere bearbejdelse har længe været bekendt. At denne „fyldigere“ fremstilling tillige er den „fuldkomnere“ turde endnu blandt menigmand på Island være den gængse anskuelse; også i videnskabelige kredse har denne såkaldte længere Droplaugarsona-saga i sin tid nydt stor anseelse, som det ses af B. Thorlacius' afhandling om Fliotsdæla-saga*); ja endnu Svb. Egilsson har anset Dropl. maj. — uagtet denne ikke indeholder nogen for den karakteristiske vers — for værdig til jævnlig at benyttes i hans Lexicon poeticum. B. Thorlacius henfører den mindre Drpl. til 12te årh., den större til slutningen af 13de — en lignende aldersbestemmelse har P. E. Müllers sagabibliothek — og tillægger den stor betydning, navnlig i kulturhistorisk henseende. Det kan efter alt dette ikke undre, at man tidlig har tænkt på at få sagaen udgivet; således foreligger, fra begyndelsen af dette århundrede, en, formodenlig til trykning renskreven afskrift med tilhørende latinsk oversættelse; men hidtil er dog sagaen forbleven uudgiven, hvortil vel årsagen fornemlig er, at man efterhånden har fået et fra det oprindelige meget forskelligt syn på sagaen og dens betydning. Allerede K. Gislason nævner således i fortalen til sin udgave

*) I Rahbeks Tritogenia, 1828. s. 161—224, oprindelig forelæst i Videnskabernes Selskab 1816.

af Droplaugarsona saga, at den såkaldte udførligere Droplaugarsona saga bærer tydelige spor af en sildigere oprindelse. K. Maurer, der i „Island“ s. 102 nævner sagaen i anledning af det herfra på antikvariske kort over Island optagne „Kiðjafellsþing“, kalder den „et makværk fra 17de århundrede“. I prolegomena til G. Vigfussons udgave af Sturlunga saga har den fået plads blandt „Spurious Icelandic Sagas“ (Skrök-sögur, LXIV).

Den pågældende sagas rystede anseelse lader sig for så vidt ikke genoprette, som det må indrömmes, at de for den karakteristiske partier hverken i henseende til indhold stamme fra sagatiden eller overhovedet kan henregnes til den middelalderlige saga-litteratur; derom afgiver den selv fuldgyldigt vidnesbyrd. På den anden side er sagaen heller ikke så ung endda; dens ældste håndskrift er et papirshåndskrift fra begyndelsen af 17de årh. (c. 1630 angiver G. Vigfusson l. c.); dette er imidlertid en afskrift og skrevet efter en allerede på flere steder forvansket tekst. Da nu tilmed sproget viser forskellige for den senere middelalder ejendommelige former, må sagaen vistnok henføres til det 16de årh., der jo i flere henseende står som en overgangstid mellem det gamle og det nye. Den såkaldte islandske renæssance i første del af 17. årh. kan sagaen ikke skyldes, og da forf., om han end ikke længer tilhører den ægte gamle tid, dog ved sin litteraturkundskab og forståelse af oldsproget må vække forundring, er det vel endog tvivlsomt, om man tör sætte ham senere end ved midten af årh.; da indtraf jo nemlig reformationen, og med denne en kreds af nye forestillinger og interesser, der næppe kan have været gunstige for den gamle litteratur. — Selv om sagaen antages forfattet ved midten af det 16de århundrede, er der ingen grund til at antage, at den nogensinde har foreligget på pergament; vi se jo allerede på reformationstiden papir som det sædvanlige skrivestof — se

således (Safn til sögu Íslands, I.) beretningen om Odd Gottskálkssons litterære arbejder i Skálholt c. 1535, og senere, ved slutnigen af århundredet, vidnesbyrdene om Jón Egilssons skrifter på papir.

Ikke alene som et vidnesbyrd om litterær virksomhed i en tid, hvorfra vi ellers har så få nationale arbejder, og som i det hele er os så ufuldstændig bekendt, men også ved den brug, der her er gjort af flere ældre sagaer under et forsøg på at sammenstøbe disse til et nyt hele, med de enkelte deles forbindelse ved fri tildigtning, ligesom også ved det indblik, som den omstændelige fortællemåde åbner i det daglige livs forhold og befolkningens tilstand på forfatterens tid, fortjæner nævnte saga vel en udgivelse. Dens sprog og ordforråd vil vistnok tilmed i forskellige henseender være opmærksomhed værd, og fortællingen er, omend ikke „klassisk“, dog på sin vis ret underholdende.

Ved udgaven har jeg benyttet følgende mig bekendte håndskrifter.

A. AM. 551c. 4to. Dette hdskr. er et i gråt pap indbundet kvarthæfte, som tæller 71 blade. Indholdet har Arne Magnusson på smudsbladet antegnet på følgende måde.

> Droplaugar sona saga, eins og mín membrana. Efter þessari var su skrifud af Jone Magnussyni, er eg sende sr. Olafi Gislasyni.
>
> Hrafnkels saga Freysgoda cum appendice. Illius apographum habeo, med hendi Ions Magnussonar.
>
> Hallfredar saga Vandræda skállds, er eins og mín membrana. Efter þessari hefi eg haft eina med hendi Ions Magnus sonar, sem eg ei veit hvad af giört hefi; var hun fullkomin.

Af disse sagaer er den første den kortere Droplaugarsona saga; denne, der i håndskriftet har overskriften „Saga af Helga *og* Gryme D(oplaug)ar sonum̄“, optager dettes 12 første blade. Sagaens slutning er defekt,

idet bl. 12v., i stykket om Gauss, standser med ordene „fie til ad beria“.

Derefter følger Hrafnkels saga, hvis begyndelse — sandsynligvis 1 blad — mangler, idet bl. 13 begynder med ordene „var *hann* þar um̄ hrijd. Hrafnkell atti“ (o. s. v. — om hesten Freyfaxi). I umiddelbar forbindelse med denne saga, og uden særlig overskrift, står den såkaldte *længere Droplaugarsona saga*, der begynder bl. 24v, 4. l. f. n. og ender midt på bl. 60v, som det synes, oprindelig med en uafsluttet sætning, men i hvert fald uden afslutning på fortællingen.

Med bl. 61 begynder den tredje saga, under titlen „Hier byriar sogu af Hallfred vandræda skallde“. Sagaen ender defekt bl. 71v, efter at Galtes drab på tinget er fortalt; de sidste fuldt læselige ord er „til bwdar Hunrodz. Hallfredur mællti“.

Håndskriftet er, navnlig i begyndelsen og slutningen, stærkt hensmulrende; det sidste blad har nu næppe mere end sin halve störrelse; papiret er af en løs, lidet sammenhængende masse. Hrafnkels saga med tilhørende længere Droplaugarsona saga synes ikke oprindelig at have indtaget sin nuværende plads mellem de to andre sagaer; den er skrevet med blegere blæk og, navnlig 1ste side, bærer spor af slid og smuds, ligesom også både de første og de sidste blade er stærkere slidte end de andre. Ved indhæftningen er endel ord og bogstaver gået tabte. Hele håndskriftet er dog utvivlsomt skrevet af samme mand, første og sidste saga vistnok omtrent samtidig og på et noget andet tidspunkt end 2den; bogstavformerne og håndens hele karakter er imidlertid overalt den samme. — Hånden er stor og tydelig, måske noget plump, skriften almindelig gotisk kursiv, med forholdsvis få forkortelser. Retskrivning, skrift og håndskriftets hele

tilstand forbyder at göre dette yngre end begyndelsen af det 17de årh.

Et bevis på rigtigheden af denne aldersbestemmelse kan hentes fra AM. 304, 4to, der tillige giver os oplysning om skriverens navn. Dette håndskrifts slutning er skrevet af Björn på Skardså, men dets hovedparti skyldes öjensynlig samme mand som AM. 551c., dog rimeligvis i en noget senere alder; hånden er mere gnidret og ikke så tydelig. Det indeholder Hrokkinskinna og Sverris saga og bærer på en foran indhæftet seddel følgende optegnelse:

Saluga Sr. Þorsteine Ionssyne ad Gilsárteige liede eg fyrr um fyrer vel 20 árum sögubok, þætte af Norex konga sögum a papir, hvoria sögubok eg hefe alldrei aftur feinged. Var su sögubok i 4to vel 60 ára gömul, skrifud af Thorleife heitnum Ions syne i Grafarkote hiá Holum. Eñ efter hvöriu exemplare skrifud hafe vered er mier oliost. ei miñest eg heldur um hvoria Norex konga hun höndlar, wisse eg hvar nidurkomiñ være munde eg hana afturkalla og idur senda.

Af Arne Magnussons egenhændig tilföjede ord „Sr. Skule Þorlaksson 1700" ser man, at foranstående er uddrag af et ham fra denne mand tilsendt brev. Andre indhæftede sedler give oplysning om, hvorledes håndskriftet kom i Arne Magnussons eje. Meningen af præsten Skule Thorlakssons erklæring må være enten, at den af Torlejv Jonsson skrevne bog, som han 20 år i forvejen havde udlånt, da var 60 år gammel, eller ved år 1700 havde en sådan alder. Det første synes dog det rimeligste. og da får vi for afskrivningen af 304, 4to tiden omkring 1620, i sidste tilfælde 1640. For AM. 551c's vedkommende må nedskrivningstiden beregnet på denne mäde, henføres tll århundredets begyndelse (c. 1600—1630).

Sagaen — ɔ: det for „den længere Dropl." karakteristiske parti — gives i efterfølgende udgave efter AM. 551c, 4to. Dette håndskrift er ikke alene det ældste, men

frembyder også teksten i dens oprindeligste skikkelse. Dets skriver kan betegnes som en samvittighedsfuld, men ikke meget tænksom afskriver. Afskriften lider under misforstäelser og udeladelser ved ufrivillig overspringelse; men her er intet forsøg på at forklare eller fjærne det uforståede eller besynderlige. Håndskriftet gengives i bogstavret aftryk med forkortelserne — bortsét fra m̄ og n̄ — opløste; interpunktion og anvendelsen af store bogstaver er normaliseret.

Med hensyn til gengivelse af håndskriftets bogstavformer og de øvrige foretagne ændringer er følgende at bemærke:

á betegnes i hdskr. dels ved *ä*, dels ved **æ** og *aa*; det første tegn gengives ved *á*, de to sidste betegnelsesmåder er bibeholdte. (I noterne gengives af typografiske hensyn **æ** ved *á*; af lignende grunde har **æ** på tre steder i teksten, 47[9], 70[11], 103[14], måttet gengives ved Aa.)

í betegnes ved *ij*, som bibeholdes. For præpositionen **í**, samt for **i** som forbogstav anvendes i håndskriftet et mellem *I* og *j* liggende tegn, der her i udgaven er gengivet ved *i*, da *j* ellers ikke forekommer i hdskr. og den valgte form for *i* vistnok kun skal tjæne til at udhæve dette som bogstavtegn, da det i sin sædvanlige form kun er lidet karakteristisk. I forbindelse hermed kan fremhæves, at *I* som sidste del af et romertal sædvanlig antager karakteren af et *j*, hvilket i udgaven ikke er forsøgt efterlignet.

ó betegnes i hdskr. dels ved *ö*, dels ved *oo*; for det første tegn er *ó* anvendt, den sidste betegnelsesmåde er beholdt uforandret. (Om **ǫ́** se under ö.)

u og **v** benyttes bægge i hdskr., dog således, at *v* bestandig (og aldrig *u*) anvendes som begyndelsesbogstav. Da dette næppe har anden betydning end — som tilfældet var med det *j*-lignende tegn for *i* i lignende stilling — at fremhæve bogstavtegnet som sådant,

er begyndelses-*v*, når det har betydning af *u*, gengivet med dette sidste tegn. (Bortsét fra forlyd er *v* kun på tre stedeı ombyttet med *u*: snva 13^{18}, svlu 15^{29}, Sueinvn̄g*ur* 80^{9}.) Ved denne tillæmpning for *u*'s og *i*'s vedkommende vil udgaven, uden at indsigten i håndskriſtets ejendommeligheder derved forringes, blive mere læselig. — Derimod er det af og til forekommende **w** bibeholdt, da det synes at være en betegnelse for **ú**, for hvilken lyd håndskriftet ellers ikke anvender nogen særlig betegnelse.

For **é** og **í** haves ingen særlig betegnelse, ligesom også **á** og **ó** hyppig mangle en sådan.

ö betegnes i hdskr. som regel ved *o*, og med *o* er det gengivet, hvor det forekommer i forkortelser.

Mærkes må at i et antal tilfælde forekommer et **ȯ**-lignende tegn — ikke sjælden i hdskr. nærmende sig til **ó** — dels for at betegne *ö*, dels i ord med *o* (en enkelt gang også som tegn for *ó*). En tilsvarende brug af **ȯ** kendes fra flere håndskrifter fra den senere middelalder. Dette tegn er ikke gengivet i udgaven, men de pågældende ord anføres her:

Med **ȯ** = *ö* skrives: dockur 9^{11}, voru 13^{1}, mol 15^{25}, iotun 17^{4}, giortt (?) 19^{14}, odrum 20^{22}, for 22^{15}, for 47^{3}, fotin 53^{4}, hott 64^{18}, forunauta 74^{1}, vottu 81^{19} og 81^{20}.

ȯ = o forekommer i:

goda (?) 10^{17}, godi (?) 11^{1}, Droplaug 18^{29}, heimbod 47^{14}, von 48^{6}, vori 65^{9}, Snotrunes 79^{1}, voru 82^{17}, fokin̄ 85^{17}, god 103^{10}, ohokin̄ 104^{21}, loda 106^{11}, koma 108^{2}, fok 111^{3}.

ȯ = *ó*: nott (?) 14^{13}, bogana 66^{11}.

Endvidere anvender hdskr., som det vil ses af udgaven, to gange **ǫ** (41^{7} og 46^{24}). — Til håndskriftets vekslende former for **s** (s, ſ og *ß*) er intet hensyn taget, men tegnene gengivne henholdsvis med *s* og *ss*.

Som i de fleste islandske håndskrifter fra 16de—

18de årh. findes her en påfaldende hyppig fordobling af *m* og *n*, betegnet ved en streg over bogstavtegnet. Da dette tegn let kan glemmes, stnndum vel også mekanisk tilsættes, idet hele ikke anvendes konsekvent og dets opløsning tilmed vilde give mange ord et besynderligt udseende, bibeholdes tegnene m̄ og n̄ uopløste, hvor de forekomme således, hvorimod i øvrigt ved opløsning af forkortede ord fordoblingen af *m* og *n* sker i henhold til pågældende ords normale form, hvorved vilkårlighed formentlig lettest vil undgås.

Håndskriftets forkortelsessystem er meget simpelt: ved en streg over linjen betegnes, foruden fordoblingen af *m* og *n*, tillige udeladelse af et eller flere bogstaver. Desuden anvendes, men sjældnere, over linjen *c*, *d*, *i*, *m*, *n*, *o*, *r*, for at betegne bogstavers udeladelse. For *og* er z den almindelige forkortelse. Enkelte gange forekomme abbreviationstegnene ʷ = ar, ʾ = er og ȝ = ed. Ved opløsning af forkortelserne er (sml. hvad nylig er sagt om m̄ og n̄) de fuldt udskrevne ord, hvor sådanne forekom, tagne til rettesnor, eller slutninger dragne fra ligeartede (Eks. seigia, leingi, þeira, an̄ara, fyrer). Er håndskriftets skrivebrug vaklende, følges de normale former*).

Til betegnelse af sammensatte ord, der i håndskriftet skrives adskilte, eller to ellers selvstændige ord, der her skrives forbundne, anvendes i udgaven

---

*) Når udgaven helt igennem har þ*uia*t, ligger det i, at håndskriftets ꝥt ikke har t som interlineart bogstav, men stående på linjen; jeg har derfor ikke anset mig berettiget til at forandre det, skönt der næppe er tvivl om, at ordet, skrevet fuldt ud, vilde få formen •þuiad•. — Et abbreviationstegn, omtrent = ſβ, må snart indeholde *ss*, snart kun *s*; således skrives: Geitiſβ = Geitisson. Helgaſβ = Helgason, Droplaugarſβer = Droplaugarsyner.

bindestreg. Dog findes af og til i håndskriftet den efterhængte artikel skilt fra det ord, hvortil den hører, eller endelsen fra stammen, uden at dette betegnes; ligeledes kan i håndskriftet oftere iagttages en rent mekanisk adskillelse mellem dele af et ord, vistnok kun bevirket ved ophold under skrivningen og altså mindende om de nødvendige hvilepunkter for hånden. — En unöjagtighed ved håndskriftets gengivelse er det, at hvor ved linjens slutning bindetegn og orddelingstegn falde sammen, er bindetegnet ikke særlig antydet.

Ved spærret skrift i teksten betegnes hvad der i udgaven er ændret i 551c's tekst ved optagelse fra andre håndskrifter eller ved konjektur. Derimod betegnes i noterne med spærret skrift hvad der synes at fortjæne særlig opmærksomhed, uden at man dog har fundet tilstrækkelig grund til at optage det i teksten. Ved kantet parentes betegnes i teksten enkelte udfaldne ord, som med sikkerhed kan udfyldes ifølge sammenhængen. Hvad derimod nu er ulæseligt eller helt borte i 551c, men kan suppleres fra afskriften *MJ*, er sat i almindelige klammer. Alle sådanne udfyldninger er givne med vedkommende kildes retskrivning. På enkelte steder forekommer i selve originalhåndskriftet parentestegn til omslutning af enkelte ord eller sætninger; disse tegn er selvfølgelig bevarede, men tillige i noterne fremhævede som tilhørende håndskriftet.

JM. AM. 451, 4to. I dette håndskrift har man den af Arne Magnusson i indholdsfortegnelsen til 551,c omtalte afskrift af „Hrafnkels saga Ereysgoda cum appendice“ ved Jon Magnusson (ɔ: Arnes broder af dette navn). Det er et i gult læder indbundet hæfte, der på ryggen bærer titlen „Hrafnkels saga Freysgoda“, under hvilken benævnelse det pågældende nummer også er indført i katalogen. Det ved sagaens begyndelse manglende blad. svarende til Hrafnkelssagas (ud-

gaven Kbh. 1847) to første sider og næste 5 linjer, er tilföjet af den, af Arne Magnusson som skriver hyppig anvendte Islænder Þórður Þórðarson i en afskrift, der lider af flere ved fejllæsning opståede afvigelser fra udgavens tekst. Overskriften lyder „Saga Hrafnkiels Freysgoda", og det tilföjede stykke går derefter fra „þad var á dögum" til „virdingar af Grickia konungi"; selve afskriften optager de følgende 49½ blade. Skriften er smuk og tydelig, gotisk kursiv, intet forsøg på at efterligne originalens retskrivning. Afskriften må i det hele kaldes god, dog ikke ganske uden fejl og forglemmelser, heller ikke altid nogen fuldstændig tro gengivelse, navnlig ikke når afskriveren mener at kunne foretage en rettelse. Sin væsenligste betydning får imidlertid denne afskrift ved at være tagen, inden 551,c indhæftedes, hvorved afskriveren har været i stand til at læse adskillige ord og bogstaver, som nu er gået tabte.

Til *A* med dets afskrift *JM.* danne alle de øvrige håndskrifter en modsætning.

B. Kall 616, 4to. Papirhåndskrift i brunt papbind med læderryg, som rygtitel „Islendskar Sögur", almindeligt kvartformat, tykkelsen omtrent 1 tomme. På et af de ved indbindingen foran indsatte hvide blade er med en smuk latinsk hånd (Jón Ólafsons frá Grunnavík?) skrevet en latinsk indholdsfortegnelse. I følge denne består hdskr. af 15 stykker, alle henhørende til den islandske litteratur, men af blandet art: yngre og ældre historie, sagnhistorie, naturvidenskab; iblandt stykkerne er også en del Islændinge-sagaer, og først af disse anføres (som no. 8) „Historia Niardvijkingorum, eorum, quæ adhuc videre licuit, exemplar optimum". — Håndskriftets første afdeling „om Danmarks konger og våben" har — foruden afbildninger i teksten af de forskellige landsdeles. våben — et koloreret titelblad,

der med frakturbogstaver bærer påskriften „þorbergur Einarsson". Efter slutningen af 2det stykke (en pavefortegnelse) findes skrevet „þorbergur Einarsson er riettur eigande þessarar sagnabookar, 1749". At hermed bogens alder angives, viser sig af, at den danske kongerække slutter med „Fridrich 5te, h*an*s drottning heit*er* Lovise, dótt*er* Engla *konu*ngs". Bemældte þ. E. var præst i det nordvestligste Island, Eyri ved Skutulsfjord, 1745—84. — Håndskriftet udmærker sig ved en sammentrængt og temlig abbrevieret, men tydelig skrift: begyndelsen og slutningen med latinske bogstaver, midterpartiet (begyndende med no. 8) med gotiske. Med en hel anden, uøvet og uskön hånd er dog hdskr.'s sidste no. (Finnboga saga) skrevet. — Også efter hånden at dömme tilhører håndskriftet midten af 18de århundrede.

Indholdsfortegnelsens ovenanførte no. 8 fremtræder i selve håndskriftet med titlen „Her hefur sauguna af þeim Helga og Gryme Droplaug*ar* sonum". Herved betegnes det fra *A.* (551c.) kendte, for den længere Drpl. ejendommelige parti, men i en noget forskellig recension og med tillæg af henved de sidste 2/3 af den kortere Drpl., hvorved der tilvejebringes en afslutning på fortællingen, som derimod, ved at forbindelsen med Hrafnkels saga er ophævet, nu kommer til at mangle begyndelse. Sagaen, der optager 21 blade, er fordelt i XXXIII kapitler, hvoraf det for den længere Drpl. karakteristiske parti optager de XXVI første kapitler (17 blade i håndskriftet).

Ikke uden grund fremhæver indholdsfortegnelsen dette håndskrift af sagaen som et ypperligt eksemplar. For det første står *B.* ubetinget over alle øvrige kendte håndskrifter af sagaen (bortset fra *A.*), der samtlige høre til denne recension (*B*-klassen); men endvidere har sagaen, som den er bevaret i *B.*, tilsyneladende ikke ubetydelige fortrin fremfor *A*'s recension. Stilen er flydende og vel

sammenhængende, med alle ønskelige overgange og forbindelsesled, sproget naturligt og klart, uden håndgribelige afskrivermisforståelser; men det viser sig ved nærmere undersøgelse, at disse fortrin som oftest er opnåede på troskabens bekostning. Affatteren af den til grund for *B*-klassens håndskrifter liggende recension (formodenlig et søsterhåndskrift til *A.*) har været en intelligent, men ikke synderlig nöjeregende afskriver, der uden ængstelig betænkning fjærnede, hvad der i hans orginal forekom ham stivt, skruet eller uklart; og således tilvejebragte han et arbejde med langt mere moderne tilsnit end *A.*, et arbejde, der rimeligvis i höjere grad faldt i almenhedens smag, men som har bevaret langt mindre af orginalen end *A.* trods dennes forskellige skriv- og andre fejl. — Efter *B.* gives under teksten de vigtigste afvigelser fra *A.*, navnlig sådanne som kan antages at have betydning for *B*'s tekst. Dog er forskellen langt större end man herefter skulde tro; for flere partiers vedkommende har i *B.* næsten hver periode fået en noget forskellig konstruktion.

Den i *B.*-håndskrifterne tilföjede, fra den kortere Drpl. hentede slutning er ligeledes givet efter *B.* og, til adskillelse fra det for den længere Drpl. karakteristiske, efter *A.* aftrykte parti, trykt med mindre typer. Også her er interpunktionen ændret og de opløste forkortelser gengivne med kursiv. **ä, ö, ü** gengives med *á*, *ó*, *ú*; **y** står som i håndskriftet både for *y*, *ý* og *í*. Mellem hdskrs. *s* og ſ skelnes ikke. De interlineare bogstaver c, t, o gengives ved deres virkelige værdi, altså hyppig ved *g*, *d*, *u* (ell. *ö*). m̄ og n̄ bibeholdes. Ved opløsning af forkortelser lægges håndskriftets retskrivning til grund, dog således, at ved vaklende skrivebrug eller flertydig og derigennem usikker forkortelse den normale form vælges. (Eksr: vᵗ = v*id*, hᵒ = h*un*, giᵒa = gi*ö*ra, ordᵗ = ord*ed*,

veig^{n} = veig*enn* ɔ: veginn, $\overline{\text{gngu}}$ = g*e*ingu; $\overline{\text{hm}}$ er opløst h*onu*m, da der mangler eksempler på den fuldtudskrevne form, som rimeligvis vilde være „hönum“).

Viserne i den i *B*-klassens håndskrifter tilföjede, fra den kortere Drpl. lånte slutning, tilhøre alle denne samme kilde; de gives her uden ændring af interpunktion, og uden forsøg på rettelse eller forklaring. M. h. t. deres tolkning må henvises til udgaverne af den kortere Droplaugarsona saga Kbh. 1847 og Reykjavík 1878.

Under teksten meddeles for dette partis vedkommende alle afvigelser fra den kortere Drpl. (Drpl. 1847) af nogen betydning, for så vidt de tjæne til oplysning om den her fremstillede redaktions ejendommeligheder. Andre oplysninger — af sprogligt eller realt indhold — gives derimod ikke; ang. topografien henvises til IB. II. For de fejlagtige stedsnavnes vedkommende er de rette former fra Drpl. 1847 fremhævede ved spærret tryk.

Det nys beskrevne håndskrift, hvis udarbejder i det hele synes at have valgt gode tekster til afskrivning og have afskrevet disse omhyggelig, er flere gange tidligere benyttet og omtalt; se således Ísl. sögur II. Kbh. 1847 s. XVIII (Hænsa-Þóris saga) og Ísl. Fornsögur I. Kbh. 1880 s. XXIX—XXX (Ljósvetninga saga).

De øvrige håndskrifter have ingen synderlig betydning og citeres kun, når deres afvigelser fra *B.* kan have nogen interesse. Sædvanlig kan *B.* antages at repræsentere hele klassen. De ere følgende:

C. AM. 452, 4to. Dette, et temlig tykt kvarthåndskrift, indbundet i pergament-betrukket papbind, tæller 280 sider (sidevis paginerede) foruden nogle ubeskrevne blade foran og bag i håndskriftet; det må være skrevet c. 1710 og optages helt af den længere Drpl. (Sagan af þeim Helga og Gryme Droplaugar sonum̄) i den for *B.*-klassen ejendommelige recension.

Hånden er stor og tydelig — gotisk kursiv, retskrivningen den for tiden omkr. 1700 almindelige. Håndskriftet synes efter afskrivningen konfereret med sin orginal og rettet af en samtidig, dog vistnok fra skriverens forskellig hånd. Endvidere findes flere steder rettelser af en yngre hånd. Foruden ved flere overspringelser står *C.* navnlig ved en række misforståede eller fejllæste ord og navne ikke lidet tilbage for *B.* Det er derfor ufortjænt, at dette håndskrift af sagaen hidtil fornemlig har tiltrukket sig opmærksomhed, hvad der dog forklares ved dets plads i den Arnamagnæanske samling i forbindelse med dets nette udstyring og let læselige skrift. — Arne Magnusson bemærker på en foran i håndskriftet indhæftet, egenhændig notits, at *C.* er skrevet af „Gisle Gudmundz son a Raudalæk“ efter et kvart-håndskrift „med hendi sr. Vigfuss Gudbrandz sonar á Helgafelli“. (V. G. var præst her 1704—7.)

D. Bókmf. 71, 4to. Dette, det isl. litt. selskab (Bókmentafélag) tilhørende håndskrift er et anseligt kvartbind, af hvilket dog kun omtrent 2/3 er beskrevet. Det er indbundet i et brunt læderbind, som på forsiden bærer i guldtryk „Ioh. Arnæus Ao 1765“. Den her nævnte mand er ifg. selskabets hdskr.-katalog: Jón Árnason sýslumaður í Snæfellsness sýslu. — Håndskriftet indeholder fem Islændingesagaer (Hrk., Fljótsd., Laxd., Gullþ., Hsnþ.), af hvilke den første og den sidste er skreven hver med sin særlige hånd. Den 2den saga i håndskriftet er den „længere Drpl.“, som her kaldes „Fljótsdæla“; denne i forbindelse med de to følgende sagaer er skrevet med en tydelig latinsk skrift, temlig store bogstaver, uden mange forkortelser. Ingen af hænderne gör indtryk af at være ældre end midten af forrige årh. *D.* står omtrent lige med *C.*; kan det end måske i visse henseender sættes lidt höjere, har det på den anden siden flere særlige afvigelser.

En ejendommelighed for dette håndskrift er, at efter de fleste kapitlers slutning i Fljótsd., ligesom også efter hvert kapitel i Laxd., følger et rimet vers, der angiver eller hentyder til kapitlets hovedindhold. I Fljótsd. findes 22 sådanne vers (i vekslende metrum, men uden poetisk værd); for at give en forestilling om deres art anføres det første, efter kap. VI, og det sidste, ved sagaens slutning, hvori öjensynlig forfatterens navn er „bundet".

Ferdeñ reiknast farsæl má
fyrer ruñe stála,
hýra sókte Hialltland á
hrundu rínar bála.

Óska vidur*), ymers bein
endar sögu letur,
skilst svo vidur skráda grein,
skordest fridur, eydest mein.

E. Ny kgl. Saml. 1191, fol. Dette håndskrift — 31 blade i almindelig indbinding —, der kun indeholder den længere Drpl. (overskrift som i *C.*), er skrevet med en omhyggelig og sirlig fraktur, formodenlig fra 1ste halvdel af forrige årh. Bogstaverne ere store, afstanden mellem linjerne forholdsvis betydelig, men afskriften har et arkaiserende præg, dels ved sine forkortelser, dels — og navnlig — ved den hyppige anvendelser af þ for ð, *r* for *ur*, N som fordoblingsmærke osv. Sagaen indeholder de sædvanlige 33 kapitler, i en fremstilling, der kun ved enkelte udeladelser og en del udvidelser fjærner sig fra de hidtil omtalte af *B*-klassen; nærmest kommer den *D*.

F. Bókmf. 184, 4to. Dette, det isl. litt. selskab tilhørende håndskrift, middelstort kvartbind, slet konserveret, med stærkt bortsmulrende papir, indeholder forskellige, mest romantiske sagaer; det er skrevet af

*) vidur = veðr, eller fejlskrevet for nidur (niðr)?

forskellige hænder, formodenlig i 1ste halvdel af forrige årh. Den længere Drpl. (overskrift som i *C.* og *E.*), som er den 2den af de heri indeholdte sagaer, er også skreven med forskellige hænder, tildels temlig plumpe og uøvede, men — bortset fra den afblegede skrift — ikke utydelige. Håndskriftet har gennemgående ikke få og tildels temlig vilkårlige forkortelser. Dette håndskrift af sagaen, der viser sig at have original tilfælles med *E.*, har ingen værdi; det er en meget unöjagtig og tankeløs afskrift, med mange forglemmelser og vilkårlige udeladelser, og mange ved fejllæsning og fejlskrift misforståede steder.

Endvidere findes i Ny kgl. Saml. 1192, fol. en afskrift af den længere Drpl. fra begyndelsen af dette årh., der viser sig at være tagen efter AM. 452, 4to. Den slutter med Kap. XXII, ved hvis slutning skriveren (V. Thorarensen) har gjort en bemærkning om, at fra nu af begynder den store Drpl. at stemme med den lille. — Nævnte V. Thorarensen (der blev student ved Kbh.s. universitet 1804) har åbenbart forberedt denne saga til udgivelse, hvorfor han også har udarbejdet en latinsk oversættelse af den. Denne oversættelse (nu defekt s. 3—6), der findes i Ny kgl. Samling no. 1742, 4to, omfatter de 26 første kapitler.

Om det i Antk. Tidsskrift 1846—48 s. 39 nævnte håndskrift af den længere Drpl. — den gang tilhørende det kgl. nordiske Oldskriftselskab — vides nu intet.

Sluttelig kan det anmærkes, at i det isl. litt. selskabs arkiv (Bókmf. 420, 8vo) findes nogle „Droplaugarsona rímur“, 22 i tallet, digtede 1762, af den frugtbare rime-skjald Árni Böðvarson for sysselmand Jón Árnason, der er forfattede efter den „længere Drpl.“ med den sædvanlige slutning.

Forholdet mellem de forskellige benyttede hånd-

skrifter kan angives således (x, y, z, α, β betegne ikke eksisterende håndskrifter):


```
              x
              :
       _______:_______
       A              y
                 B        z
                          |
                 C--------α
                          :
                  D-------β
                          |
                  E       F
```

A og *y* har rimeligvis haft fælles original, men de for alle håndskrifterne fælles fejl (i stedsnavnene f. eks.) viser, at denne kilde ikke kan have været grundhåndskriftet, men selv må have været en afskrift.

Ved sammenligning mellem *A*. og *B*-klassens håndskrifter viser det sig straks, at den i *A*. bestående forbindelse mellem Hrk. og de efterfølgende partier (ɔ: den længere Drpl.) er ægte og oprindelig. Ingen saga kan begynde som *B*-håndskrifternes længere Drpl., hvor flere af de vigtigste personer og steder forudsættes bekendte; ved forbindelsen med Hrk. tilvejebringes derimod den nødvendige forklaring, idet netop de personer, vi ønske oplysning om (Ásbjörn og Þórir), viser sig at være Hrafnkels sönner, og lokaliteterne (Hrafnkelsstaðir og Hrafnkelsdalr) hovedskuepladsen for Hrafnkels-saga. Sagaskriveren har åbenbart haft til hensigt at udfylde det tomme rum, som skiller Hrk. og Drpl. fra hinanden, idet Hrk. slutter med en kort omtale af Hrafnkels to unge sönner, medens Drpl. først igen begynder med disses sönner. Til udfyldelse af denne menneskealder har han dels benyttet fantasien, dels har han draget hid hvad der forekom ham passende af Østlandets sagaer, og har derved tilvejebragt en fortælling, der — strækkende sig gennem flere

generationer — omspænder hele Fljotsdalsherredet. Hvad navn forfatteren har givet den kan ikke afgöres; mest passende synes den at kunne benævnes *Fljótsdæla* (ɔ: Fljotsdælernes saga), et navn, som også undertiden den kortere Drpl., om end med mindre ret, bærer. Til adskillelse fra denne sidste benævnes den længere Drpl. undertiden „den större Fljótsdæla“ (Fljótsdæla hin meiri), således af Sig. Gunnarsson i hans nedenfor nævnte topografiske afhandling, og således er den også, for at undgå enhver misforståelse, bleven nævnt på titelbladet til denne udgave.

Hrafnkels-saga — som den foreligger i *A.*, forbundet med „den længere Drpl.“ — er ikke meget forskellig fra den i Kbh-udgaven 1847 offenliggjorte tekst. Der forekommer endél kuriøse misforståelser, som dog vistnok rettest henføres til *A*'s afskriver, hvem de ganske ligne (*sål:* „vatzbruñ“ for *vatzbotn*, „mun folk“ for *mannfólk*, „vestur“ for *austr*, „þar lagdist 'reidur' mikil i vatnid Lagarfliot“ for *veiðr*, „hudfat“ for *fat*, „valgerdi“ for *válæði* o. s. v.); flere sætninger er oversprungne; enkelte gange viser sig den fra den længere Drpl. velkendte tilböjelighed for overdrevne talstörrelser. En anden ejendommelighed, som særlig gör sig bemærket i 551,c's tekst, findes også her, nemlig en overdreven tilböjelighed til at udelade betegnelsen af den talende („sagde N. N.“ o. d. l.). Flere steder er teksten noget udvidet. Et enkelt sted (omtalt i indledningsordene til tekstaftrykket efter 551,c.) spores hensyn-tagen til teksten i den efterfølgende „længere Drpl.“ Nogle af udvidelserne, der indeholde topografiske angivelser, synes at vidne om særlig lokalkundskab, således beskrivelsen af stedet for Eyvinds sidste kamp (Efter at have passeret Oksemyre kommer Eyvind til en hals; her indskyder 551,c. følgende oplysning:

F*yrer* vestañ hals(eñ) (geingur) dalur godur *og* grosugur; en

er vestur koma wr þeim dal, þa er añar hals, ádur ofañ kemur i Hrafnkelsdal. Nu rijda þeir upa halsiñ hin eystra.). Enkelte for 551c særlige læsemåder synes ret tiltalende (*sål:* „einteitir“ for udg's „ölteitir“). Ligeledes kan fremhæves et par ordsproglige talemåder:

•Hefur hann iafn[an] godur (vered) bod oxar•, siger Sam om Hrafnkel; da Hrafnkel erfarer, at Sam har overtaget sagen mod ham, forekom det ham latterligt, og •giordi hann sier ecki hrijd ad bråd(are)•.

Skönt der vel kunde være grund til i en udgave som denne at medtage Hrafnkels-saga efter 551c, er dette dog — af hensyn til de forholdsvis få afvigelser fra den kendte tekst, og for at spare plads — ikke sket, og man har ladet sig nöje med i indlednings-ordene til tekstaftrykket af den længere Drpl. efter *A.* at fremhæve forholdet mellem denne og Hrk.

Gennemgår man nu den „længere Drpl.s“ forskellige partier for således at komme til kundskab om de bagved liggende kilder, viser den lille *Brandkrossa-þáttr* sig at være benyttet af vor forfatter. Denne lille fortælling synes i øvrigt at have en lignende sammenknyttende og udfyldende bestemmelse som den længere Drpl. selv, idet også Brandkr. dels beretter om Hrafnkels sönner, dels har en æventyrlig fortælling om Droplaugs herkomst (og anføres bör det måske i denne sammenhæng, at et håndskrift fra slutningen af forrige århundrede, Bókm. 91, 4to, har Brandkr. og begyndelsen af den kortere Drpl. sammenarbejdet). Hvad beretningen i den længere Drpl. om Hrafnkels sönners giftermål angår, skyldes imidlertid alle enkeltheder forfatteren selv; denne beretning optager *kap. I* (uagtet kun *B*-håndskrifterne har kapiteltallene, citeres dog her af bekvemmeligheds-hensyn efter kapitler, da også *A.* næsten overalt har til kapitlerne svarende afsnit). I *kap. II,* der handler om, hvorledes gården Oddstaðir fravristes

den oprindelige besidder og går over til den ved Asbjörn og hans sön Helge repræsenterede gren af Hrafnkels slægt, er dette grundlag for fortællingen hentet fra *Brandkr.*, ligesom også personerne Oddur og Aulvidur, der svare til Brandkr.s Oddr sindre og Ósvífr; men alle enkeltheder har forfatteren, som det synes, selvstændig opfundet. *Kap. III*, der handler om þiðrandi gamli med sönnerne Ketill og þorvaldr, er fri digtning på grundlag af disse fra *den kortere Drpl.* og *Gþiðr.* kendte navne; i *þorst. hv.* nævnes þiðrandi „gamli"; Ketils karakter og sygdom udmales efter antydninger i *Gþiðr.* – Til *kap. IV*, om Hroar Tungegode og dennes adoption af þiðrandi Geitisson, kendes intet tilsvarende. — *Kap. V* begynder med udførligere — i henhold til en enkelt ytring i *den kortere Drpl.* — at berette om brødrene Torvalds og Ketils uenighed. Derefter følger, i dette og det næste kapitel (*kap. VI*), en æventyrlig fortælling om Torvalds udenlandsrejse, giftermål med Droplaug, efter at han har befriet hende fra en jætte, og hjemkomst, hvortil intet tilsvarende kendes, men som i meget minder om et folkesagn. Muligvis har den æventyrlige beretning om Droplaug i *Brandkr.* givet stødet til forfatterens opfindelse af en tilsvarende; mærkes kan også, at jætten lige så vel her som i *Brandkr.* bærer navnet Geitir. — *Kap. VII*, der handler om Torvalds bosættelse på Island, indfører den ikke andensteds fra kendte Hallsteinn i Jórvík; flere steder viser sig påvirkning fra *Hrk.*; således når Arneiðarstaðir angives at have båret et andet navn (som Hrafnkelsstaðir i Hrk.), eller når Bessastaðir siges at ligge „vid vatz-botniñ" (som Hrafnkelsstaðir i Hrk.). Fra *den kortere Drpl.* kendes Spakbesse, derimod er hans börns navne her ændrede, hvad enten dette skyldes en fejllæsning af forfatteren, afskriverfejl eller andre grunde. Droplaugs broder Grim på Giljar i Jøkeldal

er en omdannelse af *den kortere Drpl's* þorgrímr at Giljum (sml. Brandkr.s Grímr fra „Gilsá"). — *Kap. VIII*, der beretter om Torvalds drukning på vejen til Gunnars og Rannveigs bryllup, er öjensynlig påvirket af beretningen i *Laxd.* om Torkel Eyjolvssöns drukning; de ikke andetsteds fra kendte personer Gunnar og Rannveig er vistnok nærmest nævnte for deres börns skyld: Torkel trane og Tordis „bestingur". - *Kap. IX* beretter om brødrene Helges og Grims, Droplaug-sönnernes, opfostring hos Besse, hvortil den kortere Drpl. ikke har noget tilsvarende. — *Kap. X*: I dette kapitel fremføres først Groa på Eyvindarå for læserne; navnet og et frændskabsforhold mellem hende og Droplaug-sönnerne er lånt fra *den kortere Drpl.*, men de nærmere forhold angående hende er helt forskellige; til hendes Innikrákr har den kortere Drpl. intet tilsvarende; beretningen om hendes hurtig stigende velstand, så at „naliga þottu II hofud a hvoriu kuikiñdi" er lånt fra *Hrk.*, hvor det samme siges om Hrafnkel. Dernæst fortælles, overensstemmende med *den kortere Drpl.*, at Helge Asbjörnssön bliver gift med Besses datter, men om Helge Droplaugssöns skuffede kærlighed til den samme kvinde vides ellers intet. Om hendes druknen i Lagarfljot fortælles overensstemmende med *den kortere Drpl.* Derimod ved denne kilde intet om Helge Asbjörnssöns uægte datter Ragnheid, ej heller de nærmere omstændigheder ved hans andet giftermål, med Brodd-helges søster Tordis todda fra Vopnafjord. — *Kap. XI—XII* fortæller den også fra *den kortere Drpl.* kendte episode om Mynæs-Tore og drabet på dennes huskarl Torgrim tordyvel, men her gives den med mange udvidelser og tilföjelser. — I *kap. XIII* optræder Torgrim tordyvels broder Nollar, der ikke kendes andensteds fra, ligesom overhovedet det i dette kapitel fortalte ikke har noget tilsvarende: hverken

Helge Droplaugarsons forhold til Torbjörns datter Helga, Besses optræden i denne anledning (hvorledes han ophidset af Nollar forfølger Helge og Grim), Nollars og Besses huskarles afstraffelse, den brave bonde Hreidar, eller Groas fredsmægling. -- Til den første del af *kap. XIV*, der beretter om Tidrande Geitissons udenlandsrejse, findes endnu intet tilsvarende (skulde den besynderlig umotiverede sætning om Tidrandes kærlighed til hans moder ikke have sit forbillede i fortællingen om Audun?); men ellers fremtræder nu en tid *Gþiðr.* som sagaens hovedkilde. Hvad der i vor saga fortælles om den Korekske familie, synes endog rimeligere end fremstillingen i Gþiðr. som denne ellers foreligger. Af afvigelser i *kap. XIV* kan mærkes, at ifg. Gþiðr. bor Korekssönnerne i Skriddal og Tidrande opfostres hos Ketil i Njardvig. -- *Kap. XV* indeholder beretningen om Tidrande Geitessöns rejse til Njardvig for at stævne Asbjörn vegghamar, og kampen her; denne kamp er i höj grad udsmykket; at Asbjörn dræbes, stemmer heller ikke med Gþiðr. -- *Kap. XVI*: Tidrandes drab berettes stærkt omdigtet, og derefter er fortællingen om de sårede Korekssönner og deres hjemførelse tilföjet. — *Kap. XVII—XIX* (hvor *B*.s kapitelinddeling og *A*.s afsnit ikke falde sammen), handler om, hvorledes Gunnar Tidrandebane eftersøges af Torkel Geitessön, Droplaug-sönnerne og Gunnstein Korekssön. I Gþiðr. er det kun Torkel Geitessön, der optræder handlende; dog må det fremhæves, at en del håndskrifter har følgende tilföjelse:

> «Nu er það (al: þar) sumra manna sögn, ad i þessari ferd hafi verid Helge Droplaugarson med Þorkele frænda sínum. en ei vitum vjer hvort (al. hvað) satt er»;

men dette tyder vel snarere pa, at de pågældende håndskrifters kilde har kendt den længere Drpl., end at den „længere Drpl.“ skulde have sin kilde til Drop-

laugs-sönnernes optræden i et sadant handskrift. Ifg. den længere Dropl. gribes Torkel fullspak og tvinges til at forråde Gunnar Tidrandebane, hvorimod det i Gþiðr. er brødrene Torkel og Eyjolv, der pa en noget forskellig måde overrumples og tvinges til at tilstå, hvor Gunnar opholder sig sammen med en anden østmand, hvilken sidste dræbes. Derefter flygter Gunnar og finder beskyttelse pa Bakke i Borgefjord hos en mand, som den længere Drpl. kalder Sveinungr, Gþiðr. Sveinki (Sveinung på Bakke i Borgefjord nævnes også i den kortere Drpl., men i en anden forbindelse og som Helge Droplaugssöns ven). Forfølgerne føres nu gentagne gange bag lyset, således som det bægge steder fortælles, hovedsagelig ens, men i den længere Drpl. meget udsmykket og udvidet. Så vel flugten som Gunnars endelige redning er ligeledes noget forskellig fremstillet. Sluttelig har den længere Drpl. en beretning om, hvorledes forfølgerne på hjemvejen gæster hos Sveinungs broder Gunnstein, hvortil intet tilsvarende haves. — *Kap. XX—XXI*: Gunnar Tidrandebanes modtagelse hos Helge Asbjörnssön og dennes hustru Tordis toddas optræden under Helges fraværelse, da Gunnar eftersøges af Tordis' broder Bjarne Brodd-helgesön, — er ligeledes fortalt pa grundlag af *Gþiðr.*, men meget udsmykket. — *Kap. XXII*, hvor handlingen endnu er fælles for den længere Drpl. og Gþiðr., er dog snarere påvirket af *Laxd.*, hvor den samme episode (Gunnar Tidrandebanes ankomst til Gudrun Osvivrsdatter på Helgafell) forekommer. De nærmest følgende kapitler (*XXIII—XXIV*), der handler om Droplaugs andet giftermål, med Hallstein, har næppe andet at at støtte sig til end nogle fa linjer i *den kortere Drpl.* (s. 11). — *Kap. XXV*, som beretter om Helge Droplaugssöns og Besses meningsforskel angående den gamle tro, hvorefter følger en fremhævelse af forværrelsen af for-

holdet mellem Droplaug og Hallstein, har intet tilsvarende. — Begyndelsen af *kap. XXVI*, Droplaugssönnernes ufrivillige besøg ved Besses gudehus, er her sat i forbindelse med deres rejse til moderen; i den kortere Drpl. er det derimod henlagt til et tidligere tidspunkt, da de efter drabet på Torgrim tordyvel sendes til Torkel Geitessön i Krossavig; som sædvanlig er enkelthederne videre udmalede, og til beskrivelsen af templet og guderne har den kortere Drpl. intet tilsvarende. Slutningen af kapitlet beretter om Droplaugs-sönnernes ankomst til deres moder på Víðivellir, hvorhen hun har kaldt dem for at få skilsmisse med Hallsteinn fuldbyrdet.

Hermed ender *A.*, og det synes endog tvivlsomt, om kapitlet har været afsluttet. *B*-håndskrifterne tilföjer derimod *kap. XXVII—XXXIII, hentede fra den kortere Drpl.*, hvis sidste del de udgör. *Kap. XXVII* fortæller det tredje tvisteæmne mellem de to Helger, nemlig sagen mellem Torstein på Desjarmyre og Björn på Snotrunes (hvor alt angående Sveinung på Bakke er udeladt) — hvorimod den længere Drpl. helt forbigår de to første, der ifg. den kortere Drpl. lægger grunden til fjendskabet mellem navnerne: 1) stridighederne mellem de to frænder Hrafnkel Toressön og Helge Asbjörnssön, der ved Helge Droplaugssöns indblanding og benyttelse af Ån truds enfoldighed ender til fordel for Hrafnkel, 2) uenigheden mellem Tord på Geirulvsøre og Torgeir på Hrafnkelsstad, hvor parterne støttedes den ene af Helge Asb.sön, den anden af Helge Dropl.sön. *Kap. XXVIII* beretter om Hallsteins drab. *Kap. XXIX* indeholder Helge Droplaugssöns rejse til Nordfjord i anledning af af hans frænke Rannveigs skilsmisse fra Torgrim skindhue; udeladt er den kortere Dropl.s fortælling om Flose på Svinafells rustninger, hvorved motiveres Torkel Geitessöns fraværelse, medens Droplaugssönnerne under et falsk påskud afslår at følge med. *Kap. XXX*

optages af Helge Droplaugssöns ildevarslende dröm og hans påfølgende, sidste kamp i Eyvindardal; stedsnavnene er tildels fejllæste og forskrevne; Bárðr, ifg. den kortere Drpl. Groas sön, er her gjort til hendes huskarl. *Kap. XXXI* optages af Grims · broderhævn. *Kap. XXXII*, der fortæller om Grims hemmelige ophold først i Krossavig, senere hos svogeren Ingjald på Arneidarstad, indtil det lykkes ham at slippe bort fra landet, har hist og her nogle ændringer og udvidelser. *Kap. XXXIII* fortæller om Grims ophold i Norge og hans død. Slutningen angående sagaens oprindelse og alder er forvansket.

Sammenligner man nu denne for *B*-håndskrifterne ejendommelige afslutning på sagaen med de foregående kapitler af den længere Droplaugarsona saga, viser sig straks en påfaldende mangel på sammenhæng mellem disse to afsnit, foruden at sprog og fremstilling er forskellig. Ved enkelte udeladelser eller ændringer i den kortere Drpl.s tekst har sammenkæderen vel søgt at hæve de mest iöjnefaldende modsigelser mellem denne og den længere Drpl., men adskillige andre, lige så anstødelige uoverensstemmelser er bleven stående. Således forudsættes det bekendt, at Ingjald og Grim er svogre, og at Grims familie bor på Arneidarstad, uagtet meddelelse herom kun er givet i de forudgående partier af den *kortere* Drpl. Ligeledes berettes der (kap. XXVIII) om Hallsteinssönnernes udenlandsrejse og hjemkomst på en måde, som kun lidet stemmer med den omtale, de har fået i den *længere* Drpl. (s. 102 og 104), ifølge hvilken man må antage, at de efter faderens andet giftermål er forblevne på Island og har søgt støtte hos frænderne Hrafnkell Þórisson og Helge Asbjörnsson, hvorimod den kortere Drpl. tidligere (s. 11) omtaler dem som søfarere. Når Torkel fullspak (s. 129) anføres som en ikke tidligere nævnt person, er det

også kun lidet stemmende med den rolle han spiller i den længere Drpl., og det ma vel efter de om ham brugte udtryk (s. 25^{25-26}) anses for sandsynligt, at han ikke har været bestemt til at spille nogen rolle i slutningen af sagaen. Nar der endelig om Helge Droplaugarson i den længere Drpl. (s. 57) siges, at han, sä vidt folk ved, ikke har elsket nogen kvinde, synes hans forhold til Tófa hlíðarsól, som det fremstilles i det fra den kortere Drpl. tagne parti (kap. XXIX) at være i ligefrem modsigelse hermed. — Oftere antydes endvidere i den længere Drpl. forhold, som senere ikke videre forklares, eller indføres personer, som ikke senere benyttes. Når der saledes (s. 30) blandt ægtefolkene Gunnar & Rannveigs börn fremhæves Torkel trane og Tordis „bestingur" (åbenbart fejl for „brestingur"), medens de andre forbigås, fordi de „koma ecki vid þessa sogu", vænter man selvfølgelig at göre nærmere bekendtskab med disse to senere. Nu nævnes vel Torkel trane (s. 123 ffg.), men uden at noget tyder pa, at det er samme mand som den förnævnte (hans slægt hörer man intet om, han kaldes Grims fostbroder i steden for frænde), og Tordis bestingur forekommer slet ikke. Nærmest skal hun vel svare til en af de to søstre: Tordis, gift med Torstein pä Desjarmyre, eller den med Torgrim skindhue gifte Rannveig, s m i den kortere Drpl. fører tilnavnet „brestingr". Ligeledes har der utvivlsomt været tiltænkt Helge Asbjörnssöns uægte datter Rannveig (s. 35) en nærmere omtale, men senere hører man intet om hende, uagtet det sikkert er hende, hvortil Helge Droplaugssön med sine spottende ord til Hjarrande (s. 120) hentyder. Nar Torkel Geitessön i sagaens begyndelse (s. 10) far en sa udførlig karakteristik med hentydning til de mange prøvelser, han får at gennemgå, tyder det muligvis også pa en mere

iöjnefaldende optræden fra hans side, end vi nu kende; og hans ord, senere hen i sagaen, efter det mislykkede tog mod Gunnar Tidrandebane, at nu vilde ufreden vokse og farlige modstandere opstå i brødrene Sveinung og Gunnstein, lader vænte en senere optræden fra deres side, som helt udebliver.

Man tager næppe fejl i, at forfatteren til den længere Drpl. (Fljótsdæla hin meiri) har påtænkt ogsa for de senere partier af den kortere Drpl. en omarbejdelse, som den, der har fundet sted med hensyn til sagaens første partier. Helge Droplaugssöns død har selvfølgelig også her skullet spille en hovedrolle, og flere af de fra den kortere Drpl. kendte træk har været bestemt til at benyttes i skildringen af den sidste kamp — men tildels langt stærkere betonede end vi nu have dem. Således fremhæves i den længere Drpl. jætten Geites forbandelse da Helge Droplaugssöns fader Torvald dræber ham, at det sværd, Torvald har gjort til bytte, og som han og hans efterkommere nu skal bære, vil blive dem da mindst til gavn, når mest står på spil. Senere hen anføres om Helge Droplaugssön, at han er „munnljótr“, og om Helge Asbjörnssön, at han bor på Mjovanæs, indtil han ikke længer tror sig i sikkerhed dér, på grund af de tidender, som tildrog sig. — Det er vel også temlig klart af slutningen af kap. XXVI, at Hallsteins drab forestår; men hvormeget af det øvrige, fra den kortere Drpl. kendte stof der har været bestemt at optages — mere eller mindre omarbejdet —, hvad der har skullet erstatte det indskudte, udfylde manglende overgange osv., derom kan der ingen mening haves.

Den nuværende tilföjelse af den kortere Drpl.s slutning er helt mekanisk. Denne kan være tilföjet således af forfatteren selv, idet han, træt af selvstændig arbejden, har afbrudt således. Rimeligere er det dog

vistnok, at vi her har en udenforståendes senere tilföjelse, hvad enten nu det oprindelige arbejde af en eller anden grund aldrig er blevet fuldendt, eller — og dette er vel, når hensés til alle omstændigheder, det sandsynligste, — at det i mellemtiden er blevet defekt. De mange grove fejl i stedsnavnene kunde muligvis tyde på, at tilföjelsen ikke en gang var foretagen i Fljotsdalsherredet eller egnene deromkring, hoved-skuepladsen og upåtvivlelig også tilblivelsesstedet for den længere Drpl., men længere borte, måske endog i en af de andre fjærdinger.

Ved den foretagne undersøgelse af den længere Droplaugarsona saga kapitelvis har det vist sig, at foruden i *Hrafnkels saga* og *den kortere Droplaugarsona saga* har den sine fornemste kilder i *Brandkrossa þáttr* og *Gunnars þáttr Þiðrandabana*. Ved siden heraf foreligger dog også mere isolerede vidnesbyrd om påvirkning fra den ældre saga-literatur. Blandt kilder, benyttede på denne måde, er allerede *Laxdœla saga* (og *Þorsteins þáttr hvíta*) nævnt. At forfatteren har kendt *Vápnfirðinga saga* kan der næppe være tvivl om. Den allerede anførte karakteristik af Torkel Geitessön peger vistnok også i denne retning, ligesom forf. synes vel kendt med Broddhelges familie (dog lader rigtignok ingen kilde sig påpege for hans skildring af Tordis toddas slette behandling hjemme på Hof, eller hendes hentydning til et spændt forhold mellem hendes broder Bjarne og hendes mand Helge Asbjörnssön). Fra Vápnf. kan endvidere et par af den længere Drpl.s — nedenfor nævnte — ordsprog være lånte. — Den sammenstilling forf. foretager (s. 10) af Tidrande Geitessön med den tids tre andre ypperste Islændere: Kjartan Olavssön, Höskuld Torgeirssön og Ingolv Torsteinssön, tyder — foruden kendskab til *Laxd.* — på, at forf. ved besked med en af hovedpersonerne i *Vatnsdœla saga.*

Derimod tör man næppe i anførelsen af Höskuld, Torgeir Ljosvetninge-godes sön, se noget vidnesbyrd om forf.s fortrolighed med Ljosvetningasaga, hvor denne spiller en rolle; han er rimeligvis kun medtaget her, fordi han i henhold til den kortere Drpl.s omtale af ham som den, der ægter Grim Droplaugssöns enke og hævner Grim (se s. 132), var bestemt til at spille en rolle i slutningen af sagaen. — Navnet Þórsá (på Katanes i Skotland, af forf. muligvis henflyttet til Hjaltland) viser, i forbindelse med andre omstændigheder, at forf. har kendt noget til *kongesagaerne* (Flatøbogen? — eller Orkneyinga saga?). — Unaóss omtales ellers kun i *Landnámabók*; „Hákon á Hákonarstöðum, er nam Jökulsdal“, skyldes muligvis samme kilde. Desuden minder mange enkelte sætninger og perioder i så höj grad om den klassiske saga-litteratur, at den pågældende kilde i hvert enkelt tilfælde næsten synes at måtte kunne udpeges.

En anden række af eksempler på lån frembyder *ordforrådet*. Forfatteren, der har bestræbt sig for at fylde sin stil med så mange arkaistiske gloser og vendinger som muligt, viser her en overraskende fortrolighed med den gamle tids sprog; blandt de lange rækker af enkelte ord og udtryk, som kunde anføres, følger her nogle:

forysta (2^{5}), sia (for sá og sú — gennemgående), lúka sektarordi vid (6^{22}), haukur ad hug (8^{2}), samsmadur (9^{9}) vatskorr (20^{24}), lámar (21^{3}), lañggiær (22^{14}), steigurlaat (25^{9}), greip i skapi (32^{16}), skafiñ dreiñgur (34^{24}), vilnast (37^{3}), Huad mun þig uñder (41^{17}), aufusa (45^{13}), er ecki skot til þín (46^{26}), til añars litar, i añan lit, añars litar (50^{4}, 56^{15}, 107^{17}), rekendi (55^{6}), seilamottull (55^{25}), hwdfat (76^{5}), umhuerfum ($81^{9,20}$, 87^{16}), wr aungum aka (92^{1}, 101^{2}), hijbijlum aa leid snua 93^{25}), i vafe (103^{10}), sneīna i aar (107^{2}).

Mange af dem synes valgte på grund af deres usædvanlighed, og de fleste udskydes eller ændres i

B-håndskrifterne. — En særlig forkærlighed nærer forf. for ordsprog, af hvilke sagaen indeholder en hel lille samling, foruden adskillige ordsprog-lignende talemåder og allittererende udtryk. Af egenlige ordsprog mærkes:

Fer ord, er um̄ mun̄ lijdur (38^{13})
Betra er vieltum̄ ad vera en̄ on̄gum ad trua (48^{19-20})
Opt hlijtst illt af illum̄ (64^{26})
Eigi má man̄ sia, huor huorgi er (69^{6-7})
Epter koma osuin̄um̄ man̄i raad i hug (85^{27-28})
Opt verdur lijtils van̄t (91^{1})
Velldur-ad sa er varar (103^{12})

— af hvilke det første og det femte genfindes i Vápnfirðinga saga. [Hertil kommer i den fra den kortere Drpl. hentede slutning: Er ills geingis án, nema heiman hafe, 119^{9-10}].

Allerede denne antikvariske interesse viser jo imidlertid, at oldtiden står for forfatteren som den svundne tid, og herom mangler der ligeledes hverken fra indholdets eller sprogets side vidnesbyrd. Hans umådelige talstörrelser, hvad enten det gælder folkemængde, den menneskelige levealder eller våbnenes længde, er et talende bevis; han selv beretter om, hvad „i oldtiden“ var skik, og han kan begå en sådan anakronisme som at lade bonden Hreiðar sidde oppe om aftenen og læse i en „fornsaga“. Han lader Torgrim tordyvel have været træl „fastr á fótum“ og gör ham dog til den ansete bonde Mynæs-Tores huskarl og nære slægtning, ligesom han også taler om en frigiven „af ringe æt,“ — så at ved siden heraf tager sætningen s. 46 „so mikid fie sem van̄t er ad bæta þræla“ sig helt pudserlig ud. — Sagaens ikke få realoplysninger — de angå både lovgivning, samfundsforhold, sæder og skikke, klædedragt o. s. v. — er i det hele af meget betænkelig art som vidnesbyrd om oldtidsforhold betragtede, men ellers af ikke ringe interesse. *Goðorð* — eller, som sagaen bestandig kalder dem, manna-

forráð —, territorialt opfattede, omtales flere gange (4^{19-20}, 7^{11-12}, 14^{11}ffg., 33^{24-26}, 88^{20-21}). *Retstilstande* — næppe stemmende med lovbøgerne — anføres 7^{1-3}, 84^{4}, 104-5. *Retsstedet* — Kiðjafells þing — kendes ikke andensteds fra. Den i oldtiden gældende forpligtelse til i det mindste at kaste *en dysse* over den faldne, til beskyttelse mod vilde dyr og anden overlast, har forfatteren ingen forståelse af, så at han fortæller om Ketils folk, at de, umiddelbart efter at denne deres husbond er falden i en kamp i selve tunet på hans egen gård Njardvig, „huldu hræ hans“ og så gik ind. *Klædedragt, våben* og andre *redskaber* beskrives ofte. Mest opmærksomhed fortjæner måske beskrivelsen af Asbjörn vegghamars dragt, da han overraskes af Droplaugssönnerne ved tørveskær (s. 64); den har et meget gammeldags præg — særlig den langskødede kjortel gör et helt middelalderligt indtryk — uden at der, så vidt ses kan, fra forfatterens side er lagt an på arkaiseren. *Bygningsvæsen, den huslige indretning* og *det daglige liv* belyses ligeledes hyppig. Den ældre bygningsmåde, med husene i forlængelse af hinanden, var ifg. forfatterens udtrykkelige angivelse (s. 36) på hans tid opgiven. Hovet, han beskriver (s. 98 - 100), synes han at forestille sig som en almindelig hal omgiven af et kredsrundt virke. Ganske morsomt er det at se, hvorledes den gæve Sveinung, vistnok meget mod forfatterens vilje, under beskrivelsen af hans huslige forhold forvandles til en tarvelig islandsk bonde af den almindelige slags fra de senere trange tider, med *én* ko, nogle får - og en gedeflok, dette sidste muligvis et vidnesbyrd om en rest af ældre tiders landbrug, der endnu holdt sig på forfatterens tid (dog omtale rigtignok i Gþiðr. „geitahús“). Tydeligere synes en sådan bevarelse af en ældre tids tilstande at vise sig i den hyppige omtale af hesten som trækdyr, og af den fortrolighed

med slæden og dens brug, som forfatteren lægger for dagen; efterhånden er nemlig hestens trækbrug aldeles opgivet og dermed også slæderne forsvundet.

Forfatteren betjæner sig ofte af *efterklassiske eller helt moderne ord og vendinger*, der stikke besynderlig af mod fortællingens tid og sagaens antike fernis; blandt disse kan anføres et par, der muligvis tillige kan give et vink om sagaens affattelsestid: således *smíða* (35[9]) i betydning „avle“ [börn] — brugt på samme måde i en viki-vaka strofe fra første halvdel af 16de arh. (Espólíns Árb. IV [3 þ.], 107; sml. Biskp.s. II, 403); endvidere *kodsi* (i kodsis brokum̄, s 48), som, hvis det er et tysk låneord, antageligvis er optaget fra Hamborger-skibene i det 15de—16de årh.

Hvad *sprogets former* angår, viser sagaen en besynderlig blanding af gammelt og nyt; om det end også her ligger nærmest at tænke sig det gamle kunstig frembragt, må man på den anden side dog ikke overse, dels at meget af det nye kan være indkommet gennem afskrivning, dels at det er langt lettere at pryde sin stil med gammeldags ord end med gammeldags endelser, hvilket sidste kræver en refleksion og et overblik, som man på forhånd ikke skulde tiltro en forfatter af vor Fljotsdæla-sammensætters klasse. - Indenfor substantivernes kreds er det først og fremmest påfaldende, at -ja-stammerne på *-ir* uden undtagelse har bevaret den gamle böjning (Geitir, Geiti, Geitis; andre eks'r: hellir, skelmir). Fem. ásjá er på gammel vis uböjeligt (46[19]). Som en særlig alderdomlig form kan heyfi, dat. af hey, nævnes (8[9]). De stærke femininer med nom. og acc. pl. på opr. *-ar*, senere *-ir* forekomme med bægge endelser (vakar, misfarar, samfarar og samfarir), dog hyppigst endende på *-ar*. Men ved siden heraf er den senere kasus-udjævning i móðir, bróðir, systir indtrådt (se s. 3. note[4]); man finder det yngre

Fljótsdælir (*-ir* for *-ar*); endelig kan mærkes det, som det synes, sent middelalderlige bandknútu, acc. pl. af -knútr (se s. 55, note $^{19-20}$). — For adjektivernes vedkommende kan fremhæves dativerne grám og blám, hvor udskydelsen af endelsens vokal endnu har holdt sig. — Adjektivernes bestemte artikel forekommer flere gange (60^{23}, 78^{6}, 110^{5}) i den uböjelige form enu, hinu, der bl. a. kendes fra Flatb. og synes ejendommelig for den senere middelalder (se herom Oxforder-ordbogen under „hinn"). — Blandt pronominerne møder formen eins-hvörju (16^{18}) — med første del af sammensætningen i en ligeledes, som det synes, for den senere middelalder ejendommelig form (se Oxforder-ordbogen under „einn"). Pronominerne hverr og hvárr, der senere smelte sammen i „hvör", synes endnu at være holdte ude fra hinanden (som „hvör" og „hvor" - se „huorum̅ þeira" 57^{15}). „eingis" og „einskis" bruges i flæng. — I verberne forekomme også ældre og yngre former ved siden af hinanden, navnlig af gamle former 1ste pers. sg. præs. og præt. conj. hyppig endende på *-a*, samt præt. inf. (f. eks. mundu). Som en uklassisk ejendommelighed må fremhæves en stærk tilböjelighed til at bruge sætningsverbet i sg. med efterfølgende logisk subjekt i pl., idet udtrykket tænkes upersonligt. — Sætningsbygningen udmærker sig ikke sjælden ved skruet kortfattethed i udtrykket og mangel på sammenknyttende led.

Også som resultat af en sproglig undersøgelse vil vistnok fremgå, at forfatteren står den gamle tid nærmere end tilfældet var med det 17de årh.s skribenter. Alt taler for at henføre forfatteren til en overgangstid mellem middelalderen og den nyere tid, med andre ord til tidsrummet mellem 1500—1550.

Det arbejde, som forfatteren til Fljótsdæla hin meiri eller den længere Droplaugarsona saga således har leveret,

er *som kunstværk* vel ikke uden store mangler, men dog heller ikke ganske uden fortjæneste. Forf. fortæller livlig og er ikke uden sans for det komiske, men har naturligvis vanskelighed ved at sætte sig ind i sagatidens ånd og de daværende forhold, ligesom det heller ikke ret lykkes ham at sammenarbejde fortællingens enkelte dele til et virkeligt hele. Således bliver der et besynderligt spring i Helge Droplaugssöns udvikling ved den urimelig korte tid, som forf. lader hengå mellem den halvvoksne Helges første drab og hans derpå følgende optræden i forholdet til Helga þorbjarnardóttir, hvor desuden Spak-Besse — dog vel meget mod forf.'s vilje — ikke er langt fra at komme til at stå i et latterligt lys. Dårligst af alt lykkes beskrivelsen af kampen i Njardvig, og man føler ret her, hvor fjærnt forf. står de tider, da man kendte blodige kampe af selvsyn, og hvor fordærvet smagen var bleven ved plumpe overdrivelser i udmaling af kampscener.

Fortællingens kilder er i det foregående gennemgåede, og man vil deraf have set, at forfatteren ikke har nogen anden Droplaugarsona saga til grundlag end den såkaldte kortere Drpl. Denne saga udmærker sig ved en ejendommelig kortfattethed eg ufuldstændighed i fremstillingen, som har bevirket, at den sædvanlig opfattes som et uddrag. Medens man jo ma opgive i den længere Drpl. at genfinde spor af den oprindelige, fyldigere fremstilling, har man gættet pa i et næsten ulæseligt *membran-fragment (AM. 162 b. fol.)* at have en sådan udførligere recension af den virkelige gamle Droplaugarsona saga. Muligvis kunde man også vænte her at finde et ældre vidnesbyrd om den længere Drpl. Af dette membran-fragment — om hvilket jeg håber ved en anden lejlighed nærmere at kunne udtale mig — er det lykkedes mig at læse en

del. Fragmentet (et folio-blad), der tilhører et håndskrift fra den senere middelalder, begynder i beretningen om Torgrim tordyvels bagvaskelse af Droplaug og fortæller. hvorledes Droplaug får underretning herom. Derefter følger fortællingen om Droplaugssönnernes hævn, idet Torgrim tordyvel dræbes; brødrene komme til Groa, der sender dem hjem; derfra sendes de af frygt for Helge Asbjörnssön længere bort. De kommer på vejen til Besses offerhus. Senere hen indgår Torkel i Krossavig på deres vegne forlig med Helge Asbjörnssön. Man hører om Hallsteinssönnernes udenlandsrejse, om Grims giftermål, om uenigheden mellem frænderne Hrafnkel og Helge Asbjörnssön, i hvilken Helge Droplaugssön indblander sig og til Helge Asbj'söns skade benytter sig af Ån truds enfoldighed — hvormed stykket ender. Det følger således i alle henseender fremstillingen i den kortere Drpl; fremstillingen er noget ordrigere, men ikke med andre eller större afvigelser end sådanne som man må vænte ved en rimeligvis efter hukommelsen nedskreven genfortælling netop af vor kortere Droplaugarsona saga. Heller ikke er der nogen grund til at antage, at dette håndskrift, snarere end et af den kortere Drpl.s sædvanlige recension, har foreligget forf. til den længere Drpl., der i det hele ikke synes med særlig forkærlighed at have fulgt Drpl. blandt sine forskellige kilder.

Inden jeg afslutter denne fortale, må jeg fremhæve den hjælp, jeg i topografisk henseende har haft af en afhandling af afd. *provst Sig. Gunnarsson* til Hallormstad „Örnefni frá Jökulsá í Axarfirði austan að Skeiðará“, 13de stykke: Fljótsdæla hin meiri“ (Safn til sögu Íslands II), til hvilken jeg herved henviser. — Endelig er det mig en kær pligt at mindes hvad jeg med hensyn til sagaens tekst og dennes rette opfattelse skylder forskellige indfødte Islændere, særlig hr. *stud. mag.*

P. Pálsson, der har meddelt mig mange oplysninger om særlig ny-islandske ejendommeligheder vedrørende ordforråd og sproglære. Med hensyn til en række værdifulde berigtigelser, som jeg har modtaget fra *dr. Bj. Olsen*, henvises til „tillæg og rettelser". En tredje yngre islandsk videnskabsmand, hr. *cand. philol. F. Jónsson*, har jeg at takke for den allerstörste del af efterfølgende ordliste. Jeg har nemlig ment, at det vilde have interesse at se, kvilken benyttelse *Svb. Egilsson* i sit *Lexicon poeticum* har gjort den længere Drpl. (som han dog kun kendte fra *B*-håndskrifterne) til genstand for, og lader derfor medfølge en fortegnelse over alle de citater, som jeg ved egen eller andres hjælp (og navnlig dette sidste) er bleven opmærksom på.

Ordliste over citater af *„Dropl. maj."* i *Lexicon poeticum ant. ling. sept:*

agi
ár («snemma í ár» citeret under «árdag snemma»).
auðvirði (cit. under auvirði).
beita (vb. ε.).
benda (1α).
blýgja (cit. under «blygða»).
breytni.
brjóta (b. völur — cit. under «hógbrotníngr»).
dulkofri (cit. under «hylja»).
fálma.
falr.
feginsþokki (cit. under «feginsmorginn»).
ferð (3. halaferð).
gagnveitull (cit. under «veitinn»).
galinn.
geirnagli (cit. under «samnagli»).
[gengi — tilh. slutn.]
gjald (2.)
glóa.
[gramr (adj) — tilh. slutn.]
grandalauss.
harmsök (2. cit.).
helstríð.
[«hjalskona», hørende til den fra den kortere Drpl. hentede slutning, cit. under «eyrarúna».]
hnakkr (herunder «hyrnishnakkr»).
hnekking.
hnykkja (2. cit.).
hrjóta (Iα).
hrjóða (2.).
hróf.
hrolla (2. cit.).
hruma (hrumaz).
[hverfa (horfinn) — tilh. slutn.]

hverflyndr.
kjalast (cit. under «kjölr» 3.).
[kyllir — tilh. slutn.]
leika (vb. f.).
lín (herunder «línbrækr»).
litr (no. 2, 2. cit.).
líða (vb.).
lýs (herunder «túnglslýsi»).
matselja (cit. under «selja»).
mannvit.
megn (3. cit.).
meinn (herunder «úmeinn»).
mella
[minni no. 1 — tilh. et vers i slutn.]
naust (herunder «nausthús»).
Nollar (cit. under «hnalla«).
[of. under «of» citeres udtrykket «hlaða hellum at höfði e-m — tilh. slutn.]
ókynni.
ómegin (cit. under «megn»).
orka (vb.; forek. *ikke* i *A*.).
rata.
[reka: tilh. et vers i slutn.]
ríkilátr.
risna (c.).
[róg — tilh. et vers i slutn.]
rugl (herunder «rugla»).
[rýna — tilh. slutn.]
skelmir.
skratti.
smeltr.
stund (1b.).
todda.
vala (no. 2).
vela (ɔ: véla).
vild (herunder «vildarmenn».)
[vinna: unninn — tilh. et vers i slutn.]
[vinraun — tilh. slutningen]
virkt.
[víðr — tilh. et vers i slutn.]
vör (no. 3).
þrumr (herunder: Þrymketill).
þykkr (subst.).

Forkortelser.

Af disse er kun at fremhæve:

t = tillægger.

u = udelader.

IB. betegner »Bidrag til en historisk-topografisk Beskrivelse af Island« (ved Kr. Kålund).

For de citerede sagaer anvendes de sædvanlige forkortelser:

Brandkr. = Brandkrossa þáttr.

Drpl. (eller Dropl.) = Droplaugarsona saga.

Flatb. = Flateyjarbók.

Gullþ. = Gull-þóris saga.

Gþiðr. = Gunnars þáttr þiðrandabana.

Hrk. = Hrafnkels saga.

Hsnþ. = Hænsna-þóris saga.

Laxd. = Laxdæla saga.

Vápnf. = Vápnfirðinga saga.

þorst. hv. = þorsteins þáttr hvíta.

Som indledning til den såkaldte •længere Droplaugarsona-saga• må *Hrafnkels-saga* forudsættes, således som den foreligger i AM. 551, C. 4to, hvor den dermed sammenhængende længere Drpl. fremtræder som dens umiddelbare fortsættelse.

Indholdet er det fra udgaverne kendte: *Hrafnkell* bosætter sig på *Aðalból* i Hrafnkelsdal, gifter sig og får to sönner, *Þórir* og *Ásbjörn*; han grunder et udstrakt godord, kommer i strid med nogle af sine undergivne ved — i henhold til et guden Frey tidligere givet løfte — at dræbe den håbefulde yngling Einar, da denne ved at ride hesten Freyfaxe fornærmer guden. Bonden Sámr overtager søgsmålet mod den mægtige Hrafnkel, får ganske uventet bistand af en vestlandsk hövdingefamilie og får derved til almindelig overraskelse ikke alene Hrafnkel dömt, men også dommen iværksat ved en overrumpling af Hrafnkel på hans gård Adalbol. Hrafnkell må nu afstå gård og herredömme til Sam og forlade egnen; han flytter længere østpå i Fljotsdalsherred, hvor han bygger sig gården *Hrafnkelsstaðir* og samler en ny tingkreds om sig, den nåede •wt til Selfliotz• — indskyder 551, C (med tydeligt hensyn til dette navns forekomst i den længere Drpl.) — og op om Skriðudal og helt op langs Lagarfljot. — Efter nogle års forløb tager Hrafnkell oprejsning. Sams broder, den fra lange rejser hjemvendende Eyvindr, bliver dræbt, Sámr trykkes ned til sin tidligere ubetydelige stilling, og Hrafnkell bosætter sig igen på Adalbol. Sönnen Þórir anbringer han på Hrafnkelsstad •*og* þar forrada konu til m*ed* h*onum*• tilföjer 551, C; den yngre sön Ásbjörn forbliver derimod hos faderen. Et forsøg af Sam på pàny at få hjælp vesterpå mod Hrafnkel mislykkes, og denne beholder sin magt og anseelse til sin død. •Eñ• — slutter 551, C — •Hrafnkell sat i bui sijnu, *og* hiellt virdiñg siñi marga vetur, h*ann* vard

ecke gamall mad*ur*, *og* vard sott-daudur, *og* er haug*ur* h*a*ns i Hrafnkelsdal wt fra Adal-boli, eñ syner h*a*ns toku rijki *og* maña-forrád, þ*ei*r hittust ad *og* skiptu fienu, *og* áttu bad*er* samañ maña-forrad. Þorer hlaut Hrafnkelstadi og gi*or*di þar bu, eñ Asbiorñ tok vid Adalboli og fiarhl(utum)». Derefter fortsættes, med kun en halv linjes ophold, hvad der i dette håndskrift er den sædvanlige betegnelse for begyndelsen af et nyt, til kapitel svarende afsnit:

Þorgerd*ur* hiet kona. Hun bio i Fliotz-dal aust*ur*.
Hun var eckia af hin*um* bestum̄ ætt*um* *og* hafde þa fie
lijtid. Þar bio hun, s*em* nu heiter a (Þor)gerdarstod-
um̄. Fræñd*ur* Þoris villdu, ad h*an*n stadfest(e) (rád)
sitt *og* f*ei*nge sier forystu, *og* fijstu, ad h*an*n bædi Þ(or-
gerdar), | sogdu forg*a*ng godañ i þui radi. Þorer fieck 25 r
þessarar konu, *og* skilldi bod vera ad Hrafnkelstodum̄ a
mænad(ar) f r e s t i; var Asbyrni bodit til bodz. Glum-

---

[1] Med undtagelse af *A.* have samtlige benyttede håndskrifter her en overskrift, der betegner begyndelsen af en ny saga: *B.* H e r h e f u r s a u g u n a a f þ e i m H e l g a o g G r y m e D r o p l a u g*ar* s o n u m; *CEF.* ligeledes, kun »b y r j a r« for »hefur«; *D.* F l i ó t s d æ l a e d u r D r a p l a u g*ar* s o n a s a g a. Samtlige håndskrifter med undtagelse af *A.* har også kapiteinddeling, betegnet ved tal, *B.* har som overskrift I*ste* C a p *i* t u l e. Fliotz-dal] F l j ó t s d a l r er det af Lagarfljót med kildefloder gennemströmmede store dalstrøg i Norder- og Sønder-Mule syssel i Islands Øst-fjærding. [3-4] Þorgerdarsstodum̄] Þ o r g e r ð a r s t a ð i r (NM.) ligger i den sydligste af Fljotsdalens to forgreninger, vest for den dalen (Suðrdal) gennemströmmede å. [4] Þoris] Hrafnkielsson*ar* t. *B.* [5] forystu] forsyslu *B.* [7] Hrafnkelstodum̄] H r a f n s e l s t a ð i r (NM.) er den fra Hrafnkels-saga bekendte gård, nu omtrent ¼ mil fra sydspidsen af Lagarfljót. [8] mánadar fresti] »mánad« er i *A.* efterfulgt af meget svage skrifttræk, der dog vistnok rettest, med *JM.*, opfattes som »ar«; derefter følger et tydeligt »frestis«, af JM. vilkårlig gengivet med »freste«. En sådan bortkastelse af *s* kan imidlertid næppe undgås; så

ur hiet madur, er bio i Fliotz-dal f*yrer* vestañ, þar sem nu heiter æ Glumstodum̃; Þurijd*ur* hiet kona h*ans* *og* var Hamuñdar dotter, kyniud suñañ wr Þiorsærdal. Þau attu sier eina dotter, þa er Oddbiorg hiet. Þær mædgur foru i fios eiñ morgiñ sneṁa; nauta-madur var i fiose, eñ Glum*ur* læ i reckiu siñi. Eñ þa er þær komu heim ad bæn*um*, var hlaupin skrida æ bæiñ, *og* þar Glum*ur* iñi ordiñ *og* allur lijd*ur*, sa er æ bæn*um* var, nema þesser III m*enn*. Epter þessi tijdiñdi læt*ur* Þurijd færa bæiñ yfer aana, hooti ofar eñ æd*ur* var. Hun bio þar leiñgi; sa bær heiter nu sijdañ æ Þurijdarstodum̃. Þessi tijdiñdi spurdust i Hrafnkelsdal. Þurijd*ur* var hin vitrasta kona *og* skoruñg*ur* mikill; fæddi hun upp meyna m*ed* mikilli virkt, var hun *og* allra kueña væñst *og* best meñt. Og er Asbyrñi komu ord brod*ur* sijnñs, h*ann* tek*ur* þui vel

---

meget mindre som formen »frestis» er ukendt i sproget. Sandsynligvis må vel *s* antages at være tankeløst tilsat ved indvirkning af den umiddelbart forangående genitiv. *B:* mánad*ar* freste. Asbyrni] bródur h*ans* t. *B.* bodz] þ*essa* bodz *B.* vestañ] »vestam̃» skriver *A.*

[2] Glumstodum̃] Glúmstaðir ligger i Fljotsdalens nordlige (eller »vestlige») sidedal, øst for den denne (Norðrdal) gennemströmmede å; som liggende i den vestlige sidedal er det, at gården nævnes »í Fljótsdal fyrir vestan». [3] Hamuñdar] *CDEF*: Sæmundar (ell. Sæmunds). [3] Þiorsárdal] Þjórsárdalr i Árness syssel. [4] dotter] Sål. her (og oftere, i dette og tilsvarende ord) *A.* under påvirkning af den gængse udtale, der i ordene bróðir, dóttir, moðir lader -ur fra de afhængige kasus trænge ind i nom. sg., medens i systir derimod -ir i sg. er bleven herskende også udenfor nom. I ordet faðir endelig er den oprindelige forskel mellem nom. og de øvrige kasus bevaret. [9] Þurijd] Þurydur *B.* [11] Þurijdarstodum̃] Þuríðarstaðir ligger i Fljotsdalens nordlige sidedal vest for åen, på det sted som i sagaen er angivet. [12] Hrafnkelsdal] Hrafnkelsdalr; i denne dal på gården Aðalból boede Tores broder Asbjörn. [15] hann tekur] tekur h*ann* *B.*

og bijd*ur* ad sier vin*um* sijn*um*, rijd*ur* vestan yfer heidi *og* kem*ur* a Þurijdarstadi þess ereñdis, ad h*ann* bid*ur* Oddbiargar sier til eigiñkonu, *og* þ*ad* var rædit; for vid þ*ad* ofañ til bodzins, ad h*ann* flutti þetta brudarefni m*ed* sier. Sia veisla for vel fram̄, *og* var al-fiolmeñ; v*or*u bæde brullaupeñ i señ. Epter bodit rijd*ur* Asbiorñ vestur yfer heidi m*ed* konu sijna, heim a Adal-bol; voru godar samfarer þ*ei*ra. Þau Þorer *og* Þorgerd*ur* voru asam̄t til þess, ad þau gatu son *og* dotter; hiet h*ann* Hrafnkell, eñ hun Eyvor; hun var gefin Hakoni a Hakonarstodum̄, er nam Iokuls-dal. Eñ þau Asbiorñ *og* Oddbiorg attu IIII dætur, *og* komust auñguar wr barñæsku. Eñ sijdast attu þau son, er Helgi hiet; h*ann* vox upp m*ed* fod*ur* sijn*um og* var hiñ efniligasti m*adur*. Þ*ei*r fræñdur uxu up*p* þar i hieradinu iafnsnem̄a, *og* var þ*ei*ra IIII vet*ra* (m)un*ur*. Þ*ei*r bræd*ur* satu l*a*nga hrijd i rijki sijnu, *og* var gott sam(þycke) þ*ei*ra, medañ þ*ei*r lifdu bæder, *og* vard Þorer sottdaudur; | eñ epter h*ann* tok fie *og* maña- 25 b.
forrad kona hans *og* Hrafnkell son hans, þo ad h*ann* væri uñgur ad alldri, m*ed* um̄sia Asbiarñar. Helgi vox up*p* a Adalboli m*ed* fod*ur* sijn*um*; hafdi h*ann* alla hluti til þess, ad h*ann* þotti betur meñt*ur* eñ adrer

---

[1] vinum sijnum] syn*um* m*önnu*m *B.* vestan] Håndskrifterne har »vestur«; men da Asbjörn bor på Adalbol i Hravnkelsdal og derfra indbydes til det østligere Hravnkelsstad, må retningen være fra vest mod øst. Som det af Sig. Gunnarssons »Örnefni« ses, har det af ham benyttede eksemplar af sagaen rigtig haft »vestan«. [4] þetta] sitt t. *B.* [6] voru — señ] er optaget efter *B* som formentlig udfaldet i *A* under afskrivningen. [11-12] Hakonarstodum — Iokuls-dal] Jökulsdalr er den store, af Jökulsá á Brú (NM.) gennemløbne dal; blandt gårdene vest for åen er Hákonarstaðir. Den herværende landnamsmand Hákon spiller en stor rolle i senere sagn. [17] rijki sijnu] buum syn*um* *B.* [20] kona hans] þorgi*er*d*ur* t. *B.*

m*enn*, bædi ad yferlitum̄ *og* skapsmun*um*. Oddur hiet mad*ur*; h*ann* hafdi þar l*a*nd numid; bædi var h*ann* bliñdur *og* gamall i þ*ann* tijd. H*ann* ætti son eiñ, er Aulvid*ur* hiet; h*ann* tok fiar-forrad epter fod*ur* siñ. Aulvid*ur* var mikill mad*ur* vexti, allra maña malgastur, osviñur *og* ovinsæll, heimskur *og* illgiarñ, *og* i aullu o-iafnadar-madur; h*ann* var addrættar-mad*ur* mikill ad buenu, bædi af fiordum̄ nedañ *og* af fiollum̄ ofañ.

Þad bar til æ einu sumri, ad Aulvidur bio ferd sijna up*p* i Fliotz-dals hierad til grasa, allt fram̄ ad ioklum̄. *Og* i þessari ferd g*a*nga hrossin fra þ*ei*m Aulvid, ofañ epter Fliotz-dal; eñ h*ann* leitar *og* h*a*ns m*enn* ofañ epter heidum̄ hrossaña *og* fiñur e*igi*; *og* er h*ann* kem*ur* f*yrer* botñiñ [a] Hrafnkelsdal, þa sia þ*ei*r stodhross morg ofañ i daliñ, er Asbiorñ ætti. Aulvid*ur* bad þa taka hrossin *og* færa upp-a foñg sijn. M*onnum* h*a*ns þotti þ*ad* oradligt ad taka hross Asbiarñar, sogdu b*ad* e*igi* vel dugad hafa vid fodur h*a*ns. Aulvid*ur* kuadst e*igi* vilia vera obirg*ur* æ fiollu*m* uppi f*yrer* eign añara maña: «og hyrdi eg alldri, hu*or* æ, *og* skal taka hross ad vijsu»; *og* so gi*or*du þ*ei*r, *og* eru sijdañ lagdar klifiar æ hrossin, *og* g*ei*ngu þau heim æ Oddstadi m*ed*; og epter þ*ad* señder h*ann* hrossin vestur yfer heidi, *og* voru þau til gior all-oþockuliga. Og er hross*in* komu aptur, þa rijd*ur* Asbiorñ aust*ur* yfer heidi

---

[4] Aulvidur] Sål. også de øvrige hdskrr.; i *D.* og *E.* møder dog også formen Aulver (ell. Ölver). [8] fiordum̄] fiörum *B.* [9] II. C*a*p*itul*e. *B.* [11]—[12] þeim Aulvid] h*onu*m á leid *B.* [14] a] Glemt i *A.* Indskudt af JM. [20] eign] ell. eigu? JM. læser eign. *B.* har eigu. [22] klifiar á] *A.* har de to ord omstillede, åbenbart kun ved en afskriverfejl. [22]—[23] Oddstadi] Oddstaðir kalder sagaen overensstemmende med Brand-Krossa þ. det sted, hvor Oddr og hans sön boede. Det er gården Ormstaðir ved Lagarfljots østlige bred (SM.).

og kem*ur* æ Oddstadi; h*ann* drap æ dyr *og* bad Aulvid wt g*a*nga. H*ann* giorer so *og* heilsar vel Asbyrñi. Asbiorñ spurdi, hu*or*ñ oskuñda h*ann* ætti h*onu*m ad giallda. Eñ Aulvidur kuadst h*onu*m ecki illt eiga ad giallda. «Þad ætladi eg», sagdi Asbiorñ, «þ*uia*t eg þikiuñst o-meiñ vid adra, skal eg þetta vel i hoñdum̃ hafa, ef þu villt þess mals æ-uña, sem odrum̃ þiker riett; nema þu vilier helldur, ad vid semi*um* m*ed* ockur.» Aulvid*ur* kued(st) e*igi* vita, ad um̃ þetta væri ad mal-þarfa, *og* kuadst eiñgis mals vilia æ-uña: «þiki mier þ*ad* iafn-skapligt, ad huor vor | bonda sie eigi obyrgur 26 a. f*ir*er añars eign; mun eg *og* giora alla iafna um̃ þetta mal, þo ad þier hafid helld*ur* maña-forræd eñ·vær; *og* man þier mal þikia bota f*yrer* þetta mal, ædur eg bæti þier þetta edur odr*um*, þo ad eg giori þe*i*m slijkt». Asbiorñ seiger, ad h*onu*m m*un*di þa*t* e*igi* vel gefast. Reid h*ann* heim vid so buid *og* er heima þau misseri; *og* er leid fram̃ ad vorþiñgi, þa reid Asbiorñ ofañ i Fliotz-dals hierad *og* stefndi Aulvidi til vorþiñgs til Kidiafells — þessi þiñgstod er æ halsin*um* milli Skridudals *og* Fliotzdals — *og* sotti þar hrossamâlid. Þar urdu auñguer m*enn* til varñar, *og* lijkur Asbiorñ sektarordi vid Aulvid, reid vid þ*ad* heim ad h*a*ns,

---

[3] oskuñda] óþocka *B.* [20] Kidiafells] Kiðjafell kendes ikke. Kiðjafells-þing tænker forfatteren sig — som det af sagaens fremstilling her og senere fremgår — i den nu såkaldte Hallormstaða-háls, som — øst for Lagarfljot — skiller mellem Lagarfljotsbygden og Skriddal. Om han i denne henseende har haft nogen tradition eller ældre kilde at støtte sig til er uvist. Af de i den kortere Droplaugarsona-saga nævnte tingsteder er det kun »Lambaness-þing«, der kan søges i denne egn. halsinum] u. *B.* [21] Skridudals] Skriðudalr, nu Skriðdalr (SM.). [22-23] lijkur — Aulvid] *JM.* indskyder (vilkårlig) foran »vid« »a«. *B*: lyser Asbiörn sekt*um* yfer Aulvide.

haadi fierans-dom. Sijdañ rijd*ur* Asbiorñ a Oddstadi *og* tekur Aulvid hoñdum̃ i reckiu, leiddu h*an*n wt *og* drapu þ*e*gar. Asb*i*orñ kuadst so leida skilldu smam*onn*-*um* ad veita boñdu*m* aagañg. Skipti Asbiorñ þa fienu vid konu h*an*s; tok hun lausa-fie *og* busbyrgder; h*an*n tok bustadiñ uñder sig *og* fieck þar forradz-m*ann* f*yrer*. Eñ h*an*n situr a Adalboli um̃ hrijd, *og* hlijtur þar nu fra ad huerfa um̃ siñ.

Þidrañdi hiet mad*ur*. H*an*n bio a þ*ei*m bæ, er i Niardvijk heiter; hun ligg*ur* milli Fliotz-dals hieradz *og* Borgarfiardar. Þidrañdi atti maña-forrad um̃ Niardvijk *og* up*p* i hierad ad Selflioti. Selfliot g*ei*ng*ur* f*yrer* austañ wr heidiñi milli Gils-aar-teigs *og* Ormstada, *og* so fell*ur* þ*ad* ofañ i Lagarfliot. Þetta giæter f*yrer* ofañ reitiñ, eñ Lagarfliot f*yrer* vestañ, *og* er þ*ad* koll-ud Utmaña-sueit. Þetta var þa huñdrad bonda eign *og* LXX. Þidrañdi var rijkur madur *og* þo vinsæll,

---

[9] *B*: III. *Capitule*. [10] Niardvijk] Njarðvík er en vig i Norder-Mule syssel, med en efter vigen benævnt gård. [11] Borgarfiardar] Borgarfjörðr (NM.), en mindre fjord med en deregter benævnt bygd. [12]-[17] Selfliot — LXX.] Selfljót er navnet på en middelstor elv, der gennemströmmer bygden Útmannasveit fra syd til nord. Útmannasveit (NM.) er navnet på en bygd, der nu begrænses mod nord af havet, mod øst af de fra Njardvig og sydligere kystbygder skillende fjælde, mod vest af Lagarfljot, mod syd af nabobygden Eiða-þinghá (SM.). Her — i E-þ. — udspringer Selfljot, der opstår ved foreningen af to mindre åer Gilsá og Núpsá (den sidste på Björn Gunnlaugssons Islands-kort fejlagtig kaldt Hurðarbaksá, og bægges løb temlig unöjagtig angivet). Sagaen lader öjensynlig den første af disse bære navnet Selfljot lige fra sit udspring. Hvor Gilså (sagaens Selfljót) træder ned i bygden, skiller den mellem gårdene Gilsárteigr og Ormstaðir; det sidste af disse navne (Ormstada) er åbenbart ved forvanskning i håndskrifterne blevet til «Hallormstada», da gården Hallormstaðr slet ikke ligger her i nær-

þ*ui*at h*an*n var hæg*ur* vid sijna under*menn*; h*an*n var sterkur *og* mikill vexti, *og* hauk*ur* ad hug. H*an*n bio l*ei*ngi, *og* var gagnveitull; *og* þa er h*an*n var gamall ma*dur*, var h*an*n kallad*ur* Þidrañdi hiñ gamli; *og* var h*an*n *og* so, þ*ui*at menn seigia þ*ad*, ad h*an*n hefdi VI vetur hiñs fiorttañda tigar. H*an*n var þa þo eñ hress mad*ur*; h*an*n var virkur ad fie, *og* geck h*an*n þa iafn*an* ad, er huskallar gafu lijtiñ gaum ad. Þ*ad* var eiñ vetur um̃ bruñtijd, ad huskallar h*an*s voru róner æ sio ad leita fiska, eñ sumer ad heyfi, ad h*an*n g*ei*ngur til hrwta-huss sijns, þess er iñañ gardz var; æ þui kuolldi komu aller f*ir*ri heim eñ h*an*n. Meñ (spy)ria, huar h*an*n m*un*di vera; konur sogdu, ad h*an*n hefdi g*ei*ngid til | bruta-huss sijns. Nu er h*an*s leitad 26 b. þangad; situr h*an*n f*yrer* utan gardiñ þar hia husinu. Meñ spyria, hui h*an*n færi *eigi* heim; h*an*n seigir sier

---

heden; i udgaven er den rigtige form derfor indsat. Nu falder Selfljot ikke i Lagarfljot, men har et udløb til havet længt mod nordøst ved de bygden her begrænsende fjælde. Sagaens fremstilling har hensyn til den endnu herskende tradition om, at Selfljot i ældre tid har været en biflod til Lagarfljot, som da i sit nedre løb böjede mod øst og faldt i søen, hvor nu Selfljot har udløb. I hvert tilfælde kan Lagarfljot ikke siges at begrænse bygden mod øst, men mod *vest*, hvorfor tekstens »austañ« i henhold hertil er ændret til »vestañ«. — Når Utmannasveit — eller måske denne i forbindelse med Njardvig, der imidlertid kun tæller et par gårde — siges at have talt CLXX bønder, er det en latterlig overdrivelse (nu findes her knap 20 garde), og der møder os her det første eksempel på denne sagas besynderlige tilböjelighed til at ville virke ved urimelige talstörrelser, medens fremstillingen ellers i det hele ikke lider af overdrivelser. *BCDEF.* (men derimod ikke det af Sig. Gunnarsson benyttede håndskrift) udelader LXX. [2] haukur ad hug] hard*ur* ad hugpryde *B.* [9] bruñtijd] ɔ: brundtíð — brunsttid, fårenes parringstid. [10] heyfi] *B*: heye.

goñguna ohæga verid hafa, eñ kuad þa þo lijtid um̃ hafa batnad, *og* sagdi hrut eiñ hafa lostid suñdur i sier lærleggiñ; var h*ann* vid þetta heim boriñ, *og* gior huijla hans; *og* epter þetta lystur i verkium̃, *og* blæs lærid miog, *og* þetta leider h*ann* til bana. H*ann* ætti epter II sonu; hiet hiñ elldri Ketill, eñ Þorvalldur hiñ yñgri. Hu*or*tueggi þ*ei*ra brædra var mikill vexti. Þorvalld*ur* var m*anna* sialigastur, hliodur *og* faskiptiñ; h*ann* var hiñ mesti sams-madur um̃ flesta hluti. Eñ Ketill var maña sterkast*ur* i þ*ad* muñd; h*ann* var liotur mad*ur* *og* þo hofdiñgligur, dockur *og* mikilwdlig*ur*; h*ann* var maña hægastur hu*or*sdagliga; eñ h*ann* var þogull *og* falæatur snem̃a, *og* var kalladur Þrum-Ketill. Gallar storer voru æ h*ans* skapsmun*um*, sumer kolludu þ*ad* meinsem̃d. Þ*ad* kom ad h*onum* i hu*or*ium̃ halfum̃ manadi, ad skialfti hliop æ h*ans* horuñd, so ad hu*or* toñ i h*ans* hofdi gnautradi, *og* hrærdi h*ann* up*p* wr rumenu; *og* vard þa ad giora f*yrer* h*onum* ellda stora, *og* leitad h*onum* allra hægiñda, þ*ei*ra er m*enn* mattu veita. Þessum̃ hroll *og* kulda fylgdi brædi mikil, *og* eyrdi h*ann* þa oñguu þui, er f*yrer* vard, hu*or*tt sem var þili ed*ur* stafur ed*ur* m*enn*; so þo ad elldar væri, þa od h*ann*. Þa geck h*ann* uñdañ husum þili eda dyrabuning, ef f*yrer* vard, *og* geck þetta æ hu*orium* þ*ei*m deigi, er ad h*onum* kom; *og* urdu m*enn* þa alla vega ad vægia til vid h*ann*, sem mattu; eñ þa er af h*onum* leid, var h*ann* hægur *og* stiorñsam*ur*. Þetta kom *og* til mikils h*onum* *og* morgu*m* odr*um*, þa er æleid æfi

---

[9] Sams-madur] sansm*adur* *B.* [19] leitad] leita *B.* [22] þili edur stafur] þil, stockur, stafur *B.* væri] firer t. *B.* [23-24] husum — dyra-buning] *A.* har her: þili husum̃ eda dyra-buning*ur*, en meningsforstyrrende forvanskning, som allerede er bleven ændret af *JM.* i hans afskrift; hermed stemmer efter indholdet *B.*

h*an*s. Syster þ*ei*ra brædra hiet Hallkatla, dotter Þidrañda hiñs gamla; hun var gipt Geiti Lijtingss*yn*e, er bio i Krosavijk nord*ur* i Vopna-firdi. Geiter var vinsæll madur; eñ forg*a*ng*ur* Hallkotlu var eiñkar godur. Þau attu II sonu; hiet hiñ elldri Þorkell, eñ Þidrañdi hiñ yñgri, h*an*n hafdi nafn afa sijns. Þesser brædur voru bꜳder vel meñter, *og* þo siñ veg huor. Þorkell var iarp*ur* ꜳ hꜳr, dockur mad*ur*, lꜳg*ur* *og* þreklig*ur*, *og* kalladur maña miñstur, þ*ei*ra sem þa voru, maña skiotligast*ur* | *og* huatastur, sem raun bar ꜳ, þ*ui*at h*an*n 27 a.
ꜳtti opt vid þuñgt ad etia, *og* bar sig i huortt siñ vel. Þidrañdi Geitiss*on* var maña mestur *og* sterkastur; fañst eigi sa mad*ur* i þ*an*n tijma, er sæmiligri væri. Er *og* so sagt, ad h*an*n hafi hiñ fiordi mad*ur* verid best meñtur ꜳ ollu Isl*a*ndi; eñ añar mad*ur* er til nefnd*ur* Kiarttañ Olafss*on*, hiñ þridie Hoskulld*ur* Þorgeirss*on* Liosvetninga goda, eñ hiñ fiordi Iñgolf*ur* Þorsteinss*on*, er kallad*ur* var Ingolf*ur* hiñ væni. Seigia froder m*enn*, ad oñguer hafi m*ed* slijkri meñtan skapader verid ꜳ ollu Isl*a*ndi sem þesser IIII m*enn*; *og* er so mikid af sagt asionu þessara maña, ad margar kon*ur* f*ei*ngu *eigi* halldid skapi sijnu, ef litu fegurd þ*ei*ra; *og* þ*ad* er alþijdu romur, ad þar epter fæeri oñur meñtan þ*ei*ra.

Hroar hiet mad*ur*. H*an*n bio ꜳ þ*ei*m bꜳ, er ad Hofi hiet; þ*ad* er i Fliotz-dals hieradi f*yrer* vestañ Lagarfliot *og* f*yrer* utañ Rañg-ꜳ, eñ f*yrer* austañ Iokulsꜳ. Þessi sueit hef*ur* tekid vidnefni af Hroari *og* heitir Hroarstuñga; h*an*n fieck *og* vidnefni af tuñguñi *og* var

---

[3] Krossavijk — Vopna-firdi] Vopnafjörðr (NM.) er en anselig fjord med tilhørende bygd, blandt hvis gårde Krossavík eller, nöjere bestemt, K. hin ytri er bekendt fra mange sagaer som bolig for Geitir Lýtingsson og hans slægt. [8] dockur] döckeigdur *B.* [19] oñguer] *A.* skriver: ougñer. [24] IV. *Capitule* t. *B.* [25-28] Hofi — Hroarstuñga] Hróarstunga benævnes her den såkaldte Tunga eller Tungusveit (NM.), som

kalladur Tuñgu-godi. Barñlaus *ma*d*ur* var h*ann*, *og* atti mergd fiar; h*ann* var þa gamall mad*ur*. Þess er getid, ad Hroar giorer heimañfor sijna nordur til Vopnafiardar; h*ann* kem*ur* ad kuolldi i Krossa-vijk hina ytri. Geiter Lijtingss*on* tok vid h*onum* vel *og* agiætliga *og* baud h*onum* þar ad sitia, medañ h*ann* villdi. Hroar Tuñgu-godi er þar III nætur. Epter þ*ad* bid*ur* h*ann* reka ad hesta þ*ei*ra fielaga *og* kuadst þa vilia lijsa yfer ereñdum̄ sijn*um*: «*og* er eg til þess hiñgad komiñ, ad eg bijd heim til foosturs Þidrañda syni þijn*um*; *og* ef þu villt þetta, þa gef eg h*onum* epter miñ dag fie *og* stadfestu *og* rijki. Eñ þorkell taki þ(itt) mañaforrad epter þiñ dag. Þiki mier þu þ*uiat* eiñs mijna ferd go[da] giora, ef eg fæ þetta, sem eg beidi; mun ockur þa ad þessu*m* mañi (ve)ra mikill styrkur, ad h*ann* er son*ur* þiñ, eñ foostri miñ *og* erfiñg(e)». Geiter kuadst *eigi* neña nie vilia drepa hendi vid so micklum̄ sæmdum̄. Fer nu Þidrañdi austur m*ed* Hro-

---

indesluttes mellem Lagarfljot, Jökulsá á brú og Rangá. der mod syd skiller mellem denne og nabobygden Fell, Benævnelsen Hroarstunge kendes ikke fra nogen ældre kilde; heller ikke sagaens Hroar Tungegode kendes ellers, medens derimod i Landnáma en hel anden Hroar Tungegode forekommer, benævnt efter Hroarstunge i Vester-Skaftafells syssel. Hof er et navn, som ingen blandt gårdene i Tungen vides at have båret; det synes endog af sagaens senere fremstilling, at forfatteren ved »Hof« tænker paa gården Hof i Fell-sveit, og at han lader Hroarstunge tillige indbefatte denne bygd. Rangå må da her (på grund af dens forekomst i Ldn. som Tungebygdens sydgrænse?) urigtig være bibeholdt som Hroarstunges sydlige begrænsning, — eller, har man her en afskriverfejl? Ifølge sognebeskrivelsen for Fell skal nemlig Hrafngerðisá, der danner denne bygds sydgrænse, tidligere have båret navnet Hrafnsá. [11] þetta] þiggia t. *B.* [14] goda] De to sidste bogstaver er næsten helt bortrevne; *JM.* fejlagtig á. *B*: sæmelega.

ari i Tuñgu, *og* gior*er* Hroar til h(ans) huad odru betur. Hef*ur* Þidrañdi þar litla stuñd ædur verid, ad þ*ad* mattu aller sia, ad Hroar uñi h*onu*m mikid *og* þar wt i fra alþijda mañs, so var h*an*n vinsæll, *og* þ*ad* hiellst h*onu*m til dauda-dags; var þa Þidrañde VI vetra gamall, er h*an*n for til foosturs wr Krossa-vijk. Þorkell var þa X vetra. | 27 b.

Þeir brædur i Niardvijk soñdu *eigi* aull mal m*ed* sier um̃ fiarfar; Ketill villdi eiñ rada ollu, so ad Þorvalldur var ad oñguu kuaddur. Eñ Þorvalldi leiddist þ*ad* bratt *og* beiddi, ad þ*ei*r m*un*di skipta fie *og* maña-forradi; eñ Ketill bad h*an*n skipta, þegar h*an*n villdi, *og* kuadst h*onu*m uña vid sig alls fiar ad helmingi: «eñ maña-forrad er lijtid, *og* neñi eg *eigi* ad skipta, þ*uia*t eg añ þess oñgu*m* nema mier.» Þorvalld*ur* þottist iafnt eiga huo*r*ttueggia, þo ad h*an*n nædi *eigi*: «eñ sied hef eg þ*ad* f*yrer* loñgu, ad þu villt mig flestu 'appella'. Þiki mier, s*em* sien muni miñ kostur, ad eg muni slijkt hliota ad hafa, s*em* þu skef*ur* mier af fie; eñ þo skulu vid skilia ad siñi, þo ad þu giorer miñ hardañ. Eñ vita skalltu þ*ad*, ad eg þikiuñst ad helmingi eiga, þo ad eg fae *eigi* so buid». Sijdan leitadi Ketill ad fiemun*um* og skipter aullu fie i helminga vid Þorvalld, bædi kuikfie *og* lausafie, *og* aullu þui, er iñañ veggia var, nema godordi, þui skipti h*an*n eigi. Epter þad for Þorvalld*ur* æ burtt m*ed* alla eigu sijna up*p* um̃ heidi; h*an*n bygdi leñdur sijnar, þær s*em* h*an*n hafdi hlot*id*, eñ selldi kuikfie ad leigu. Skip stod uppi i Fliotz-dals hieradi vid hin eystri fioll, þar

---

[17] appella] Sål *A.*; tör man i den påfaldende anvendelse af «pp» for «ff» se tegn på en udtale-ejendommelighed? JM. gengiver ordet i dets sædvanlige form «affella». *B*: afskifft*an* giöra. [9] skefur] skifft*er* *B.* [19] þo] þess *B.* [20] miñ] kost t. *B.* [21] eigi] *vid* t. *B.* [27] ad] á *B.* [28] hin eystri fjoll] Austrfjöll er en fællesbenævnelse på de mellem Utmannasveit og Njardvig & Borgefjord skillende fjælde.

sem heiter Una-oos. Þorvalld*ur* fær voru *og* ræd*ur* sig i þetta skip *og* fór utañ; *og* er þe*i*r koma i haf, byriadi þe*i*m lijtt, *og* velktust wti le*i*ngi sumars, *og* ad alidnu sumri fa þe*i*r ved*ur* stor *og* akafliga hrijd. Þessi ved*ur* leida þa wr hafi *og* sigla ad Hialltl*a*ndi um̃ nott. Þar voru wt-fyre mikil, og sigla þe*i*r i boda *og* briota skipid i spoñ, *og* tijñdist fie allt, eñ m*enn* komust lijfs ꜳ l*a*nd. Þorvalldur kom ꜳ l*a*nd sem adrer m*enn*; var h*ann* i isl*e*ndskum̃ klædum̃. Oñgvañ hlut rak up*p* af fie Þorvalldz nema eitt spiot mikid; tok h*ann* þ*ad* i hoñd sier. H*ann* var II nætur vid stroñdina, *og* beid, ef nockud ræki up*p* af h*a*ns varñadi; *og* vill þ*ad* *ecki* verda, ad þau mork fiñist, ad Þorvalldur (ætte). Synist h*onum* þ*ad* ræd ad sitia þar *eigi* le*i*ng*ur* byrgdalaust; er þ*ad* eiñ dag, ad h*ann* ge*i*ngur i burtt. Fyrer Hialltl*a*ndi ried þa iall eiñ, sa er Biorgolfur hiet; h*ann* var þa gamall mad*ur*. Þ*ad* sijnist Þorvalldi ad snua þ*a*ngad ad, er iall ried *fyrer*. H*ann* settist utarliga um̃ kuolldit, eñ um̃ morguniñ geck h*ann* f*yrer* iall; sia iall var vinsæll af alþijdu, eñ var þò þa oglad*ur*. H*ann* kuaddi vel iarlliñ. H*ann* tok þui vel. Iarll spurdi, hu*or* h*ann* væri. H*ann* kuadst vera isl*e*ndskur madur, leisingi eiñ af smám ætt-
18 a. um̃, nijkomiñ wr skipbroti, aura(laus) | (m)adur: «veitid mier he*rr*a vetur-vist, þ*ui*at eg vil giarñañ m*ed* yd*ur* vera». Iarll mællti: «So lijst mier ꜳ þig, sem þ*e*ss muner þu þurfa.» Þorvalldur bad h*ann* vijsa sier til sætis. Iall mællti: «Sittu ꜳ o-ædra beck, þar sem

---

[1] Una-oss] Unaós, som også kendes fra Landnama, må være Selfljots nuværende udløb straks vest for Østerfjældenes yderste parti Osfjæld (Ósfjall eller Ósfjöll). [3] velktust] BC: villtust. DEF: velltust. [6] voru wt-fyre mikil] Sål. også *B*; *EF*: var utfire mikil; *C*. ligeså, dog muligvis «mikil» rettet til «mikit»; *D*: voru utskier mikil.

mætast þrælar *og* frialser m*enn*; verttu faskiptiñ *og* kætur af þyrft þinni vid alla.» Þorvalldur geck til sætis, *og* er h*ann* þar um̃ veturiñ; giore*r* h*ann* epter þui, sem iall mællti, ad h*ann* var kát*ur* vid beckiunauta sijna; eñda voru þ*ei*r audvellder i ollum̃ spurniñgu*m*, *og* spurdi h*ann* iafn*an* margs; *og* leid veturiñ miog fram̃ ad iolum̃. Þa ogladdist miog lijduriñ; iarlliñ gi*or*di þa miog okátañ. Iarll ætti sier konu uñga *og* II sonu vid, unga ad alldri, eñ væna ad aliti. Og þ*ad* var eiñ aptañ, ad Þorvalld*ur* spyr þa, er næster h*onum* voru, huad m*onnum* stædi f*yrer* ‘ogledi’; eingiñ villdi s*ei*gia h*onum*, *og* lijd*ur* nu ad iolun*um*. Þ*ad* var eina nott, ad þ*ei*r m*enn* heyrdu, sem næst lægu Þorvalldi, ad h*ann* liet illa i suefni. Þ*ei*r villdu vekia h*ann*; en iarll bad þá láta h*ann* niota draums sijns. Sijdañ vaknadi h*ann*, *og* spurdu m*enn*, huad h*ann* hefdi dreim̃t; eñ h*ann* villdi þar ecki fra seig*ia*. Þ*ad* var tueim nottum̃ æd*ur* m*enn* hielldu iol sijn, ad Þorvalldur geck f*yrer* iall *og* kuaddi h*ann* vel *og* virduliga. Ialliñ tok þui blijdliga. Þorvalld*ur* mællti: «Þui er eg hier komiñ, ad eg vil spyria yd*ur* ad þui, er eingiñ vill añar mi*er* s*eigia*; eg villda vita, huad til ber um̃ ogledi þ*ei*ra maña, er hier eru; þ*uiat* m*enn* niota hu*or*ki suefns nie matar, *og* aflar mier þ*ad* nockurar hrygdar. Þiki mier

---

[2] þinni] «þ*ei*ri» læser *A*, utvivlsomt ved skriverens urigtige gengivelse af en forkortelse for «þinni». *B* udelader dette og de to foregående ord. [5] i] þvi ad leisa úr t. *B*. [11] ogledi] Således alle håndskrifterne. Derfor er teksten bibeholdt uforandret. Dog bör her sikkert læses gledi, idet der — sandsynligvis under afskrivningan — er sket en sammenblanding af sådanne udtryk som «valda ogledi» og «standa fyrir gledi». [15] þá láta] optaget efter *B*. [21-22] mier seigia] tilföjet efter *B*. *JM.* har følt, at her manglede noget og i sin afskrift indsat «seigia».

þu af þui lijkligastur til ad seigia mier, þ*ei*ra sem hier eru, ad þu ertt hier formad*ur* añara.» Iarll kuad h*ann* þess ecki þurfa ad forvitnast: «þ*uia*t þ*ad* skipter þig oñguu. Þu muñt *eck*i ad þui giora, *og* hafdu oñgua þock f*yrer* friettina; forvitnist þier þ*ad* martt, ad y*dur* er eingin þorf a, *og* væri þ*ad* makligt, ad þess gilldi ein-hu*or*.» Þorvalld*ur* kuadst *eigi* m*un*da ad hafa spurtt, ef h*ann* hefdi vitad, ad h*onu*m þætti f*yrer*: «mun eg þa *og* af huerfa, eñ bid-eg, ad þier rædit draum miñ». Iarll suarar: «Eingiñ er eg draumamadur; kañ eg *og* ecki ad ræda þa, þ*via*t eg hendi ecki (ta)l af þ*ei*m; eñ þo mattu seigia, ef þu villt.» Þorvalld*ur* mællti: «Þottunst eg g*a*nga til siafariñs m*ed* þ*ei*m sama buningi, s*em* (eg) er van*ur* ad hafa huorsdagliga. Mier þotti þ*ann* veg liost, ad (eg) sa leid mijna. Spiot mitt hafda eg i hendi mier. Mier
28 b. þotti | vera fiara, er eg kom til siafariñs, eñ *eigi* flod. Eg þottu(nst) g*a*nga m*ed* sion*um*, þar s*em* voru sañdar mickler *og* wtfyri; *og* er þ*ad* þraut, vard f*yrer* mier fles ein; eñ er eg for yfer gioguriñ, var þar vaxid þañgi storu, *og* þa sa eg a l*a*nd up hæd mi(kla) eda fiall; eñ i fialli þui framañ voru hamrar vid sioiñ *og* biarg mikid *og* hatt. Eg þottunst snua f*yrer* framañ bergid, þar til ad eg kom ad forvada ein*um*. Eg þottunst þar vada f*yrer* frama*n* *og* hafa diupt. *Og* þa kom eg a sma-mol. Geck eg þa l*ei*ngi m*ed* sionum̃ milli *og* biargsins. Þa vard f*yrer* mier heller mikill, *og* geck eg þar iñ. Eg sa þar breña lios, so ad hu*or*gi bar skugga a; eg sa iarñsulu eina stañda up i hellen*um* uñder ræf*ur*, eñ vid þessa sw(lu) var buñdin ein kona; hend*ur* he*n*nar

[5] friettina] effterfriettena *B.* [7] munda] m*un*de *B.* [12] tal af] mark á *B.* [17] eñ eigi flod] u. *B.* [22] framañ] framañverdu *B.*

voru buñdnar æ bak aptur, eñ hæri h*enn*ar var vafid um̃ swluna; hlecker voru um̃ hana wr iarñi; var þar laas i odr*um* eñda, *og* var hun þar læst vid; eg þottunst taka til ad leisa hana, *og* þ*ad* gat eg leikid. Sa eg þar ecki fleira kuikt eñ hana eina. For eg þa þadañ i burtt m*ed* hana. Þottunst eg þa fara f*irer* forvadañ, *og* komunst (eg) þar. Þa þotti mier, s*em* mier væri epter-for veitt af eins-hu*or*iu kuikiñdi; var mier þ*ad* mikill otti. Vid hittunst; eñ ecki man eg, hu*or*su for m*ed* ockur; mun eg þa hafa latid illa i suefnin*um*; i þui vaknadi eg». Iall vard so raudur, er h*ann* heyrdi þetta, ad h*onum* matti naliga ein*um* fiñgri dreyra vekia. H*ann* þrutnadi miog (og) mællti: «Uñdarliga er yd*ur* farid, ad þier s*ei*gid, ad ydur dreymi þ*ad*, er m*enn* s*ei*gia yd*ur*; *og* er ærin skapraun mijn, þo ad eg sie ecki m(intur) æ; þ*ui*at eg man eñ, nær dotter mijn huarf æ burtt hiedañ. Væri (þ*ad*) makligt, ad sa kendi æ sijn*um* hlut, er þier sagdi, þar s*em* eg hef æd*ur* bañad ollum̃». Þorvalldur suarar: «Vel mattu vita þetta, h(erra); eingiñ þiña m*anna* hef*ur* mier þessi tijdiñdi sagt; þetta hef*ur* mier i (sv)efni sijñt verid. Mun eg hier so mikid mal til taka, s*em* þier vilied». Iarll þagnadi, *og* suaradi af stuñdu: «Hier skipter tue(ñu) um̃ þijna hægi, ad þu ertt mad*ur* forspar, ella muñtu daud*ur* mad*ur* af stuñdu». Þorvalld*ur* suarar: «Eg villdi, ad þier segd(ud) (mi)er þau tijdiñdi, er hier hafa ordit i ydr*um* hijbijlum̃; þikiumst (eg) | vita, 29 a.
ad mikil munu ordin». Iall suarar: «Hui mun *ei*gi verda so ad vera. Eg atta mier eina dotter

---

[2] hana] midia t. *B*. [8] eins-huoriu] *B*: einu. [11] raudur] Sål. *A*. ved skriverens rettelse af et «reidur». *B*: reid*ur*. [25] daudur madur] Det over linjen stående *r* i daud*dur* er næsten bortslidt; JM. gengiver ordet som «dauda». *B*, med hvem JM. således kommer til at stemme, har her d*au*dam*adur*. [27] vita] *A*. gentager: þikiuñst eg þ*ad* vita.

firr eñ þessa sueina II, er Droplaug hiet; *þad* var kallad, ad hun væri vel m*ent*; eg uña h*enn*i mikid. A hin*um* firrum̃ iolum̃ huarf hun hiedañ æ burtt. Hana tok iotun sa, er Geiter heiter; æ h*ann* þar bygd, er þu þottist koma, *þad* heiter Geitis-hamar, eñ *þad* fiall heiter Geitis-swlur. Ad þ*ei*m mañi verd*ur* morgu*m* mein; meider h*ann* bædi m*enn og* fie; eñ sia meinvætt*ur* er mest æ ollu Hialltl*and*i. Hef eg *þad* mællt, ad þ*ei*m mañi m*un*da eg hana gefa, ef nock*ur* væri so frækiñ, ad h*enn*i nædi æ burtt.» Þorvalld*ur* kuadst *þad* olijkligt þikia, ad hun m*un*di þadañ næst. Jarll suarar: «Eigi m*un*da eg hana 'fielausa' æ burtt hafa latid, ef eg hefdi rædit. Sijnist mier þu skilldur til ad leggia þig i nockra hættu, er þu hef*ur* *fir*stur til ordit epter ad spyria.» Þa suarar Þorvalldur: «Eg villdi alldri epter hafa spurtt», *og* snijr þegar æ burtt *og* til sætis sijns; h*ann* mællti vid oñgvañ mañ æ þui kuolldi. Epter nattverd fara m*enn* til reckna; *og* er Þorvalld*ur* fiñur, ad m*enn* eru sofnader, þa rijs h*ann* upp *og* tekur spiot sitt i hoñd sier. H*ann* g*ei*ngur wt *og* til siofar ofañ; *og* var fiara, eñ eigi flod. H*ann* g*ei*ng*ur* med soñdum̃ nockrum̃ *og* stefndi til nordurs, miog hina somu leid, sem h*onum* hafdi sijnst i suefnin*um*. Þar til g*ei*ng*ur* h*an*n, er fles ganga *og* giograr *og* þañg stortt; þa vard f*yrer* h*onum* malar grijti. G*ei*ngur h*ann* eñ, þar til er forvadi var *og* vedur h*ann* f*yrer* forvadañ; hier kem*ur* h*ann* nu,

---

[5] fiall heiter] *B*: fiall, er þu sagd*er* frá, kallast. [6] mañi] jötne *B*. [8] mest] *JM*. «mestur», da «meinvættur» står for ham som et hankönsord. Også *B*: mest*ur* (og «sá»). [12] fielausa] Her er sikkert en fejl i teksten, og ordet er rimeligvis opstået ved fejllæsning af et til «således» svarende udtryk; *B*. har: m*ed* þ*ei*m hætte. [21] eñ eigi flod] u. *B*.

sem h*onum* hafdi sijnst i suefnin*um*, *og geingur* ad helli *og* iñ i helleñ. Sa h*ann*, ad lios brañ; audrn meigiñ sa h*ann* reckiu-rwm eitt, micklu meira, eñ h*ann* hefdi añad f*ir*r sied slijkt, *og* hugsadi, þo ad h*ann* legdist nid*ur* i rwmid, *og* añar mad*ur* iafn-mikill h*onum*, *og* spirñdist i iliar, ad þo m*un*di ærid lañgt; eñ Þorvalld*ur* var þo maña mest*ur*. Þessi reckia var ecki (ad) odru miñi eñ ad leiñgd. Var þessi huijla oñguu tiolldud ne(ma) borda ein*um*, eñ yfer reckiuna var breitt gud-vefiar pelli. Bederñer voru storer, so ad mikid var up wr huijluñi. Yfer huijluñi sa h*ann* hañga eitt suerd mikid; h*ann* tok | þ*ad* ofañ, *og* filgdi steina- 29 b.
fall mikid; suerdit var buid vel ad umgiord, iarñ-hiollt voru ad; ecki var þ*ad* buid meir. H*ann* bra suerdinu, *og* var þ*ad* græñt ad lit, eñ bruñt m*ed* eggiun*um*; hu*or*gi var ridfleckur a suerdinu; eigi hafdi h*ann* sied vopn iafn-eiguligt. H*ann* sa odru-meigiñ i hellen*um* varnings hlada: allz kyns islendsk vara *og* lierept *og* m*ar*gskonar varning sa h*ann* þar liggia, er nofn*um* tiadi ad nefna, *og* so hin bestu foñg kostar *og* nogligs dryckiar; þar voru allskyns giædi, þau er betra var ad hafa eñ missa. H*ann* sa iarñ-swlu eina i midi*um* hellen*um*, *og* þar konu vid buñdna m*ed* þuilijkum hætti, sem h*onum* sijndist i suefnen*um*. Hun sat i raudum kirtli; eñ so fog*ur*, sem h*onum* sijñdist hun i suefnen*um*, þa sijñdist hun h*onum* nu micklu fegri. H*ann* geck ad h*en*ni, *og* heilsar hun h*onum*. H*ann* tok þui vel *og* spurdi, huor hun væri; eñ hun sagdi til *og* kuadst Droplaug heita *og* ver(a) dotter Biorgolfs ialls; hun bad h*ann* faat vid sig mæla: »er þier naudsynligra ad

---

1-2 og geingur — Sa hann, ad] *B*: *til* þ*ess* er h*ann* hitt*er* f*ire* s*ier* heller eiñ *og* g*eingur* iñ, þ*ar* sá h*ann*, hv*ar*. 15 bruñt] bruñ*ed* *B*. (Sål. også *CDE*; *F*: brunt).

leita þier lijfs, þ*uiat* þu ertt ver kom(eñ), eñ þu higg*ur*; hier rædur f*yrer* troll so mikid, ad h*onum* fiñst e*igi* añar lijkur; er eg micklu fastligar komin, eñ þu meiger mier a burtt koma.» H*ann* se*i*ger hana m*ed* sier fara m*un*du. Hun seiger, ad h*ann* meigi þ*ad* ecki: «þ*uiat* h*ann* er micklu meira troll, eñ meñsker m*enn* meigi roñd vid reisa. Mun h*ann* heim koma brátt; þ*uiat* h*ann* fer ad foñgu*m* i nott, eñ biñdur mig vid swluna, medañ h*ann* er i burtt; eñ u(m) daga er h*ann* i reckiu siñi *og* leikur þa ad mier, kastar mier hoñd af heñdi *og* heñder mig; eñ þa er h*ann* vill sofa, fær h*ann* mier til leikna gull *og* gersemar; h*ann* fær mier og ongua þa fædu, ad eg meigi e*igi* vel neita, *og* oñguu hooti þikist h*ann* of ve(l) vid mig giortt geta, þ*ad* er h*ann* ma». Þorvalld*ur* suarar: «Añad-h(vört) skulu vid bædi burtt komast eda huo*r*ki.» H*ann* bra þa suerdinu *og* hio af h*en*ni iarñ-festina, *og* beit so vel, ad þegar tok i suñd*ur*. H*ann* leider hana þa wt af hellen*um*; ecki hafdi h*ann* fie i burtt nema suerd. Þau g*a*nga nu epter moliñi *og* ad forvadan*um*; h*ann* fañ, ad hun var dreigin miog, þ*uia*t hun var 'o-heil'. Tek*ur* h*ann* hana þa upp i fañg sier *og* vedur f*yrer* forvadañ, *og* hafdi
30 a. h*ann* nu sijnu diupara eñ i f*ir*ra siñi, þ*uia*t flætt var | miog. H*ann* gat litid up*p* yfer sig i bergid, ad skor var, þuilijkust sem hoggvin væri m*ed* berg-hoggi; ecki

---

[2-3] honum — lijkur] þvi finst ei añad lykt *B.* [3] komin] halldeñ *B.* [6] troll] *B*: flagd. [8] i nott] uñ . nætur *B.* [21] oheil] Sål. *A.*, men vistnok ved en på afskriverens fejllæsning grundet misforståelse, da «oheil» i denne forbindelse næppe kan betyde andet end «frugtsommelig», hvad sammenhængen forbyder; *B*: örþreitt. *CDEF*: ofeit. [24] skor] *B*: spor, hvorefter verbet i flt. *A.* har også først haft «spor», men skriveren selv rettet fejlen. Også i det følgende har *B.* i steden for skor (ell. skora) om den pågældende lokalitet: spor (n. pl.).

nær h*ann* þangad. H*ann* sa himiñ-tuñgl, *og* var þa komid miog ad deigi. Þa var h*ann* komiñ miog a flesin; var þa seinfærtt miog; *og* þa heyrdi h*ann* aptur til hellissiñs oop mikid Konuñe bra miog vid þessi læti *og* bad Þorvalld lata sig ofañ: «*og* sagda eg þier ad*ur*, ad þu m*un*der e*cki* meiga vid mig kialast; *og* leitadu f*yrer* þier. Nu er h*ann* heim komiñ, *og* mun h*ann* verda mier feigiñ; eñ h*ann* mun ecki epter þier leita, ef h*ann* ratar mig». H*ann* suarar: «Þ*ad* skal alldri verda, þ*uiat* eitt skal yfer ockur g*a*nga, medañ eg ma a þier hallda», steiper af sier lodkapuñi *og* færer hana i, setur hana nid*ur* sijdañ i giog*ur*iñ *og* spiotid hia h*en*ni; eñ h*ann* snijr aptur a veigiñ. H*ann* sier þa, ad bar vid him*n*i hofud iotunsiñs, micklu hærra eñ hamareñ; h*ann* bar ad h*en*ni griot so mikid, ad hun matti ecki a burtt komast; þa tok h*ann* suerdit *og* g*e*ing*ur* i mot iotnen*um*. Iotuniñ kallar hatt *og* bad h*ann* nid*ur* lata mellu-efni sitt: «ætlar þu þier mikid i fañg ad færast, audvirdi þitt, ef þu villt taka hana fra mier, er eg hefi ad*ur* l*e*ingi att». Og i þessu stijgur iotuniñ up i skoruna biargsins, þa s*em* Þorvalldur hafdi sied, eñ odr*um* fæti a flesin, *og* vard h*ann* *eigi* vatskorr (votur); *og* sa h*ann*, ad til þess var þessi skor,

---

[2-3] þa — flesin] þá kom h*ann* nær fleseñe *B.* Også i det følgende har *B.*, overensstemmende med den sædvanlige brug, ordet »fles» som fem. (sg.). [18] mellu-efni] Mella, der i det poetiske sprog betegner jættekvinde, oversættes her af Svb. Egilsson (Lex. poet.) »conjux gigantea». Den latinske oversættelse har »futuram conjugem» som oversættelse for »mellu-efni». Rimeligere er det dog vel her at tænke på den moderne betydning af ordet »mella»: løsagtigt fruentimmer, — altså »frille» e. d. l. [23] vatskorr (votur)] Sål. *A.*, idet skriveren öjensynlig ved det sidste i parentes satte ord forklarer det første, for ham forældede. *B*: votur.

ad iotuniñ villdi eigi vada. Eñ i þessu kem*ur* Þorvalld*ur* ad *og* hleip*ur* iñ uñder h*ann*; eñ iotuniñ breider fra sier lámana *og* ætladi ad taka Þorvalld. Eñ i þ*ui* hogg*ur* Þorvalld*ur* til hans, *og* kom ꜳ mitt lærid iotunsins *og* tok af footiñ viñstra f*yrer* ofañ knie, eñ hiñ hægra f*yrer* nedañ knie, *og* kom suerdit i sañdiñ nidur; eñ iotuniñ fiell *og* kuad vid sꜳrliga *og* mællti: «Illa hef*ur* þu mig suikid, *og* meir eñ eg ætlada, ad þu hef*ur* tekid þ*ad* eitt vopn, er mier matti grañd viña. For eg af þui ohræddur epter þier, ad eg huxadi e*cki*, ad sma-meñi m*un*di mier verda ad bana. Eñ nu muñtu þikiast hafa mikiñ sig*ur* uñid. Muñtu ætla ad bera vopn þetta *og* þijner ættm*enn*; eñ þ*ad* mæli eg um̃, ad þa verdi þ*ei*m sijst gagn ad, er mest ligg*ur* vid.» Þorvalld*ur* leitadi þess ꜳ, ad h*ann* skilldi e*cki* fleiri ord mæla þ*ei*m til oþurftar, *og* hoggur ꜳ halsiñ, so ad af tok hofudit, *og* stack hofdinu milli þioaña; b. þui vañ | h*ann* þ*ad* *eigi* firri, ad h*ann* falmadi hoñdunum̃, *og* fieck Þorvalld*ur* *eig* færi ꜳ h*onum*, firr eñ h*ann* kyrdist. G*ei*ngur h*ann* sijdañ burtt fra h*onum* *og* þar til, er hun lꜳ, *og* fañ þa, ad ꜳ h*enni* var omeigiñ edur ovit; h*ann* tekur hana upp *og* rañ þa af h*enni* bratt, so sem suefn. H*ann* *geingur* m*ed* hana, þar til er h*ann* kem*ur* heim til hallar. Þa voru m*enn* ad dag-drÿckiu; m*enn* hofdu saknad Þorvalldz, *og* gꜳfu þ*ei*r lijtiñ gaum ad þui. Og nu *geingur* h*ann* iñ i hollina *og* hafdi Droplaugu ꜳ handlegg sier, eñ suerd i añari h*en*di; geck h*ann* f*yrer* iarlliñ *og* kuaddi h*ann* *og* kuadst færa h*onum* dott*ur* sijna. Iarll var h*enni* eiñkar feigiñ *og*

---

[3] lámana] *JM.*, som ikke har forstået dette ord, gengiver det ved «limana». *BCDEF*: lummurnar (med forskellig retskrivning). [18] hann] jötun*en* *B.* [21] hun] kon*an* *B.* [23] suefn] være t. *B.* [24] dag-dryckiu] dagverd*ar* drickiu *B.* [27] suerd] sverded *B.*

marger adrer. Iarll spurdi, m*ed* hu*orium* hætti ed*u* adburd h*ann* hefdi he*n*ni nad. H*ann* sagdi allañ adburd *og* kuad miog epter draumen*um* ge*i*ngid hafa Iall suarar: «Mikil er gipta þijn *og* giæfa, er þu hefur uñid þ*ann* ovin, er hier hefur mestur verid a vor landi; eñ þo munu vær bratt sia þetta». Hyrdm*enn* sogdu, ad þetta m*un*di ecki so mikid troll vera, sem m*enn* hofdu latid, ad h*ann* hef*ur* eiñ uñid: «*og* man þetta lijgi ein vera». Og epter þetta ætlar Þorvalldur ad snua til sætiss sijns. Iarll kalladi þa epter h*onum* *og* bad h*ann* sitia þ*ad* forsæti f*yrer* framañ hasætid «mun añad hu*or*tt vera um hagi þijna, ad þu muñt meiri virdiñgar verd*ur*, eñ eg hefi til þijn giortt; ed*ur* þu muñt *ec*ki lañggiær mad*ur* verda; eñ þ*ad* m*e*ig*u* aller sia, ad þu hef*ur* oss goda forñ færtt; er þijn for god vordin, *og* er oss nu iafn-nijtt uñ, sem þa er eiñgiñ vard til i þ*e*nna*n* haska ad g*a*nga. Eñ alldri mun mier efalaust, ad vier niotuñ þessarar konu, fir eñ eg veit vijst, ad sia fiañdi er afradiñ». Epter þad drecka m*enn* *og* helldur i skemra lagi; þa eru tekin ofañ bord. Biorgolf*ur* iall bad m*enn* sijna vopnast *og* g*a*nga til ad sia þessi tijdiñdi. Þ*e*ir fara *og* Þorvalldur m*ed* þ*e*im, *og* koma þar til, er sia dolgur la, *og* sau nu aller, hu*or*su ad var uñid; ge*i*ngu marger tæpt ad þ*e*ir er adur kolludu þetta lijtid þrekvyrki verid hafa. Iall lætur fella mork *og* draga samañ; h*ann* lætur hlada baal *og* lata sijdañ draga iotuneñ wt a bálid *og* breña h*ann* ad kollduñ koluñ, *og* epter þ*ad* flytia þ*e*ir oskuna a sia wt. Sijdañ fara þ*e*ir til hellessiñs a

---

[7] vera] ver*ed* hafa *B.* [11] þad] i *B.* [14] lañggiær] ɔ langær; *JM.* gengiver ordet med »langgjædur«, der også er fæl les for de øvrige håndskrifter. [26] draga] *vid* t. *B.* [27] lat sijdañ] u. *B.*

31 a. skipun*um* *og* flytia þadañ mikiñ aud *og* | allt þ*ad* er fiemætt var, *og* flitia heim. Er þar kallad iafnañ sijda(n) Geitis-heller *og* Geitis-hamrar; *og* er ecke getid, ad h*ann* sie sijdañ af trollum̃ bygdur.

Þa er m*enn* komu heim, var varning*u*riñ tijñdur; *og* er þ*ad* kallad, ad þar væri komiñ mestur hluti þess varnings, er a þui skipi var, er Þorvalld*ur* hafdi a verid; *og* þar kendi Þorvalld*ur* alla sijna voru. Þorvalld*ur* *og* iall lietu þ*ad* huo*r*ñ hafa, er sier kendu, eñ hitt var þo micklu meira, er eiñgiñ bar keñsl a; f*yrer* þui ad isl*e*ndskur varniñg*ur* var lijtils verd*ur* hia þui, *sem* añad var, þ*ad* sem þar var; þ*uiat* þ*ad* var margra maña sælur. Sijdañ launadi Þorvalld*ur* þ*ei*m m*onnum* vel, er sitt erfidi hofdu f*yrer* þessu haft. Þorvalldur situr nu i Hialltl*a*ndi i mikilli virdingu; þotti þetta hid mesta þrekvirki, er h*ann* hafdi uñid. Ialliñ virdi oñguañ m*ann* f*yrer* Þorvalld fram̃, *og* þar gio*r*du adrer m*enn* epter. Sat h*ann* þar þau misseri hin næstu. Og a þessu sama sumri spurdist virding sia til Isl*a*ndz, er Þorvalld*ur* hafdi f*ei*ngid a Hialltl*a*ndi. Marger m*enn* i Austfiordum̃ fognudu, er þ*ei*r spurdu, ad so hafdi ad-borist, nema Ketill broder hans; h*ann* liet, sem h*ann* vissi *eigi*. Þotti m*onnum* mikil gipta til Þorvalldz fallid hafa, so af-skiptañ s*em* Ketill hafdi h*ann* giortt. Þorvalld*ur* sat a Hialltl*a*ndi framan til iola, *og* þa geck h*ann* f*yrer* iall *og* kuaddi h*ann*, *og* spurdi h*ann*, huo*r*tt h*ann*

---

[1] skipunum] skipu*m* *B.* [5] *B*: VI. Ca*pitule*. [5-6] tijñdur] kañad*ur* *B.* [12] sem añad var, þad] ödru *B.* [13] þuiat — sælur] u. *B.*. Når denne sætning udelades i alle håndskrifterne med undtagelse af *A.*, er det vistnok af hensyn til det besynderlige ord »sælur«, som af *JM.* gengives med »sætur«. Sælur må vel være et ellers næppe forekommende flt. af sæla (f.) ɔ: lykke, velstand.

myn̄di nockud til h*i*n̄a f*i*rri iola; h*an*n kuadst giorla muna. «Þa mun eg fram̄ heim̄ta þ*ad* verdkaup, sem þu sialf*ur* sagder up, þa er eg sagdi þier draum min̄, ad þu hietst ad gefa þ*ei*m man̄i dottur þijna, er h*en*ni nædi burtt þadan̄. Nu vil eg vita mitt eren̄di; vil eg ecki hier vera, ef mig dreg*ur* ecki til». Iarll mællti: «Allt er mier samt i hug um̄ þ*ad* nu *og* þa, ad mier lijst þu makligast*ur* ad niota h*en*nar, ef nockur nyt er i. En̄ eigi sijnist mier nu iafn-godur kostur, sem þa er hiedan̄ for; þ*ui*at þessi kona er nu eigi allra færi saker skaplyn̄dis; en̄ þu sier sialf*ur* f*yrer* kosti þijn*um*. En̄ hallda vil-eg allt þ*ad*, sem eg hefi um̄ mællt; en̄ þitt gialld mun vera, ef nockud brestur i þar um̄. Er lijkligt, ad vel verdi, þ*ui*at h*en*ni er all-vel til þijn̄; *og* i huo*r*tt sin̄, er þijn er getid, þa s*ei*ger (h)un, ad ein̄gin̄ muni koma til iafns vid þig. En̄ gefa vil | eg þier 31 b. iarlldom, til þess ad s*yn*er mijner eru til færer vid rijki ad taka». Þorvalld*ur* kuadst *eigi* þ*ad* vilia: «þ*ui*at mier þiker þa best komid,' er þier vardveitid, þar til ad þ*ei*r taka vid; en̄ mier er þ*ad* eigi hen̄t, þ*ui*at eg er *eigi* hofdingia ættar». Og epter þ*a d* var sen̄t epter mod*ur* Droplaugar, þ*ei*ri er Arn̄eyd*ur* hiet; Grijm*ur* hiet broder h*en*nar, en̄ fader h*en*nar hiet Helgi, dan̄skur mad*ur*, en̄ modur þ*ei*ra Hallern̄a; þau syskin komu þangad, *og* er þ*ei*m sagd*ur* þessi kaupmali. Þ*ei*m kuadst so ad-higgiast, ad eigi m*un*di an̄ar makligri ad niota þessarar konu en̄ þessi mad*ur*, *og* sogdust hier godan̄ þocka til m*un*du leggia; *og* vid þetta var Droplaug fest Þorvalldi m*ed* micklu fie. Var þa stofnud veisla f*ri*d; skortti huo*r*ki til-fon̄g nog nie fiolmen̄i mikid, *og* for veislan allvel fram̄. Og ad h*en*ni lidin̄i

7 Allt] Eitt *B.* Også *A*'s original har haft «allt», som det ses af en rettelse i håndskriftet. 24 modur] sål. *A.* snarere end «moder».

gaf Þorvalldur huoriuṁ maṅi godar giafer; fieck hann
so micklar vinsællder, ad naliga badu honum aller menn
godz, og sat hann nu þar þennaṅ vetur, til þess ad
voradi. Þa, keipti hann skip þad, er uppi stod i Þors-
a, og færer þangad til storfie og konu sijna Droplaugu.
Voru godar þeira samfarer, þuiat huortt þeira 'veitti' odru
vel; eṅ vid adra menn var hun helldur skapstor, eṅ þess i
milli falat og steigurlat; eṅ þo var hun afbragd aṅara
kueṅa bædi ad yferlituṁ og atgiorfvi. Arṅeydur moder
hennar atti morg skilgetiṅ borṅ; og var hun þa eckia,
er hun atti þessa sijna dotter Droplaugu; og a þessu
vori selldi hun sonum sijnum i hendur bu sitt, eṅ gipti
dottur sijna, er Groa hiet. Eṅ Arṅeydur ried sig i skip
med Þorvalldi og villdi fylgia dottur siṅi til Islandz;
Grijmur Hallernuson for og med þeim. Og er þau
voru buin, sigldu þau i haf og feingu god vedur og
hagstæd, toku Island sneṁa sumars. Þau komu þar
skipinu, er Hofn heiter i Borgarfirdi fyrer suṅaṅ Niard-
vijk. Fræṅdur Þorvalldz ridu marger til skips, þegar
þeir spurdu wtkomu hans, og fognudu honum vel og
budu til sijn medur sæmd, med þui lidi, er haṅṅ villdi
a. ad færi. Eṅ | Ketill broder hans kom ecki til skips;
eṅda sende Þorvalldur honum eiṅgin ord. Þa var Ket-
ill kuoṅgadur og atti son, er Þorkell hiet og var
kalladur full-spakur; haṅṅ kemur lijt vid þessa sogu,
eṅ kemur hann þo eṅ vid sijdar.

[4-5] þorsá] u. *B.* Utvivlsom Þórsá på nordsiden af Katanes i Skotland, kendt fra Orkneyingasaga og kongesagaerne. [6] veitti] Sål. *A.*, dog muligvis ved fejllæsning af et »unti« (»unni« er i *A* den almindelige form for præt. af verbet »unna«). *B.* unte. [7] eṅ — hun] gentaget i *A.* [7-8] eṅ — steigurlát] u. *B.* [18] Hofn] Höfn er navnet på en gård med ankerplads for skibe, i Borgefjord (NM.). De tyske skal have handlet her i 15—16de årh., og deres bodtomter påvises i holmen Hafnarhólmi.

Hallsteiñ hiet mad*ur*. H*ann* bio ꜳ þ*ei*m bæ, er i Iorvijk heiter. H*ann* var uñg*ur* mad*ur* *og* var þa nijkuoñgad*ur*; h*ann* var skylld*ur* þ*ei*m miog Niardvijkingu*m*. Vid þ*en*nañ mañ var Þorvalld*ur* ꜳstwdugastur, ꜳd*ur* h*ann* for utañ. H*ann* reid til skips, þegar h*ann* spurdi wtkomu Þorvalldz, *og* baud h*onu*m m*ed* sier ad 'þiggia' um̃ veturiñ m*ed* allt sitt foru-neyti. Þ*ad* þeckt-ist Þorvalld*ur*, *og* for þ*a*ngad med fiorda mañ, þionustu-mañ h*a*ns *og* þionustu-mær h*en*nar, eñ adrer skiparar vistudust i hierad upp. Skipid var up sett *og* um̃buid. Lijd*ur* veturiñ, *og* situr Þorvalld*ur* i Iorvijk m*ed* yñdi micklu; *og* um̃ vorid riedu frænd*ur* hans h*onu*m, ad h*ann* skilldi kalla til vid Ketil brod*ur* siñ ad taka vid godordi sijnu *og* mañа-forrádi. Eñ Þorvalld*ur* kuadst *eigi* þ*ad* m*un*du giora: þ*uia*t mier mun þ*ad* lijtid tia, þo ad eg giori þ*ad*, *og* viñ eg þ*ad* *eigi* til virdingar ad deila vid fræñd*ur* mijna». Þ*ad* er sagt, ad Þorvalld*ur* reid heimañ vid nockra m*enn*, up i hierad *og* vestur yfer Lagarfliot *og* upp ꜳ stroñd, *og* allt þar til er h*ann* kom ꜳ þ*ann* bæ, er ꜳ Vallhollti [heitir]. Þetta l*a*nd var lijtid ad husum̃, eñ þo fullbijlis lañd; þ*ad* kauper Þorvalld*ur* m*ed* fie. H*ann* husadi l*a*ndid *og* efldi bustad þ*ann*, *og* er sa bær god*ur* kallad*ur* sijdañ iafn*an*. Epter þ*ad* tekur Arñeyd*ur* moder h*en*nar vid bue f*yrer* iñañ stock *og* allri um̃sia;

---

[1] Her begynder ifølge de andre håndskrifter VII. Capitule. I *B.* er tallet ved indbinding bortskåret. [2] Iorvijk] Jórvík, gård i Útmannasveit (NM.) [7] þiggia] Sål. *A.*, men næppe rigtigt, måske ved fejllæsning af et «sitia». *B*: *vera*. [8-9] þionustumañ — hennar] u. *B.* [9-10] skiparar] skipv*eriar* *B.* [19] stroñd] «strönd» må her betyde bredden af Lagarfljot. [21] heitir] Dette ord er udeglemt i *A.*, men optaget af *JM.* i hans afskrift. *B.* heit*er*. [25] moder hennar] u. *B.*

er þa snuid nafni bæarins *og* kallad a Arñeydarstodum̃; sest Þorvalld*ur* þar i bu, *og* fieck h*ann* brætt vinsælld-er micklar. Droplaug skipti sier ecki af rædum̃; var hun rijkilat miog; þotti m*onnum* mikils um̃ hana vertt. Eingiñ var Þorvalld*ur* godordz-m*adur*, s*em* f*irr* var rit-ad; eñ þo var h*ann* so vinsæll, ad naliga villdi so huor madur sitia *og* stañda, sem h*ann* villdi; fræñd*ur* hans hilldust ha*nn* ad miog, eñda giordi h*ann* sier alla m*enn* b. ad vin*um*. Mad*ur* hiet | Bessi *og* var Ossurars*on*, h*ann* bio i Fliotz-dals hieradi; þ*ad* er f*yrer* vestañ Lagar-fliot, þar er heiter a Bessastodu*m*, vid vatz-botniñ. Bessi átti II borñ; hiet son h*ans* Orm̃steiñ en Þorlaug dott*er*. Orm̃steiñ var kuongad*ur* *og* bio a Vijdivollu*m* hin*um* sydri; eñ Þorlaug Bessa dotter var þa uñg ad alldri. Bessi var speking-*ur* mikill *og* var kallad*ur* Spakbessi, *og* vid h*ann* er keñd*ur* bæriñ a Bessastodum̃. Vid þe*nn*añ m*ann* legg-*ur* Þorvalld*ur* heitt vinfeiñgi *og* so huo*r* vid añañ. Flester foru utañ m*ed* skipinu, er wt hofdu komid m*ed* Þorvalldi; þ*uiat* h*ann* señdi Biorgolfi ialli skipid *og* þar med mikiñ isl*e*ndskañ varniñg. Grijm*ur* Hallernu-

---

[1] Arñeydarstodum] Arneiðarstaðir, hovedgård ved den vestlige bred af Largarfljot (NM.). At navnet Vallholt oprindelig skal have været knyttet til denne ejendom, berettes ellers ikke. [7-8] fræñdur — miog] u. *B.* [9] Ossurarson] *BCDEF.* Ös(s)-marsson. [11] á Bessastodum vid vatz-botniñ] Bessastaðir (NM.) er en bekendt gård vestlig i Fljotsdalen, omtrent lige overfor Hravnkelsstad, som i Hrafnkelssaga siges at ligge •við vatnsbotninn•, medens den nu ligger henved $^1/_4$ mil fra sydenden af Lagarfljot-søen, der altså må antages i mellemtiden at være bleven stærkt opfyldt sydfra ved tilførsel gennem kildefloderne. *B.* udelader de efter •Bessastodum• følgende ord •vid vatz-botniñ•. [12] Orm̃steiñ] *CDEF.* Hólmsteinn. [14] Vijdivollum hinum sydri] Víðivellir hinir syðri, gård i Fljotsdalens syddal, øst for åen (NM.). [17] heitt] sitt *B.*

son var epter a Isl*a*ndi, þ*ui*at h*ann* villdi *eigi* utañ fara; h*ann* keipti sier l*and* þ*ad*, er ad Gilium̄ heiter; þ*ad* er i Iokuls-dal nedañ-verdum̄. H*ann* bio þar II vetur, *og* þa tok Grijm*ur* Hallerñus*on* sott *og* añdadist, *og* toku s*yn*er hans vid bui *og* fiarforradum̄. Eñ a hin*um* f*ir*stum̄ misserum̄, er þau Þorvalld*ur* *og* Droplaug biuggu a Arñeydarstodum̄, þa for hun kona *eigi* einsam*an*. Lijda stuñder fram̄ i lijkeñdum̄, *og* þar til ad hun ool barñ, *og* var þ*ad* sueiñ; h*ann* var vatni ausiñ, *og* nafn gefid, *og* kallad*ur* Helgi. Sa sueiñ vox þar up m*ed* fod*ur* sijn*um* *og* var hiñ efniligasti. *Og* eñ lidu stuñder eigi lañgar, ad*ur* þ*ei*m vard añars sonar audit; *og* var sa nefnd*ur* Grijm*ur* epter Grijmi Hallerñus*yn*i. Uxu þ*ei*r nu þar upp bader brædur, *og* var þ*ei*ra tueggia vetra mun*ur*, bæder miog efniliger. IIII vetur var Arñeyd*ur* f*yrer* bui, ad*ur* hun añdadist; er þar haug*ur* h*en*nar f*yrer* ofañ gard *og* utañ. Þa tok Droplaug vid ollum̄ rad*um*, *og* var(d) h*en*ni þad vel i hag.

Guñar hiet mad*ur*. H*ann* var skilldur miog Niardvijkingum̄. H*ann* bad þ*ei*rar konu, er Rañveig er nefnd, *og* var h*onum* heitid konu. Bijr h*ann* þa veislu *og* bijd*ur* til morgum̄ m*onnum*; þ*ei*m Þorvalldi *og* Droplaugu var *og* þangad bodit, *og* þ*ei*m m*onnum*, er þau villdu, *og* hietu þau ferdiñi. *Og* er ad þui kom, er þau skilldu fara, kuaddi Þorvalld*ur* Droplaugu til ferdar m*ed* sier. Hun kuadst hu*or*gi fara m*un*du; «*og* so villda eg, ad vid giord*um* bædi», sagdi h(un). | Þor- 33 a.

[2-3] ad Gilium̄] G i l, gård nordlig i Jøkeldalen, øst for åen (NM.). [14] Hallerñusyni] *B.*, der tre gange i det foregående har nævnt Grim uden nærmere betegnelse, har her: Helgasyne. [20] *B*: VIII. Cap*itule*. [22] konu] Sål. læser *JM.*, og således synes også *A.* at have; dog er slutningsbogstavet nu hensmulrende. *B.* konuñe.

valld*ur* spurdi, hui hun væri so huerflyñd: «þar sem þu hietst sem eg». Hun suarar: «Ecki fer eg ad þui, *og* bid*ur* eg, ad þu farer hu*or*gi; þ*uia*t mier s*ei*ger so hug*ur* um̃, ad oss verdi lijtil sæmd ad bodi þessu; *og* rædin em̃ eg ad fara alls hu*or*gi; eñ þu muñt rada þijn*um* ferdum̃, þo ad eg beida añars um̃». Þorvalld*ur* suarar: «Eigi neñi eg ad sijna so mickla omerki vid fræñd*ur* mijna, þar sem vid hietu*m* bædi; eñ eg m*un*di hu*or*gi fara, ef eg hefda *eigi* so fastliga heitid». Bijr h*an*n nu ferd sijna; eñ hun vard hrygg miog vid þ*ad*. Þorvalld*ur* fer nu vid hiñ IX mañ a einu*m* teinæringi; h*an*n var vopnad*ur* vel. Hun bad, ad h*an*n m*un*di epter lata suerdit: þ*uia*t mier s*ei*ger þuñgt hug*ur* um̃ þijna ferd, — *eigi fyrer* þui, eiñskis þiki mier vertt suerdit hia þier». Þorvalld*ur* sagdi lijtid mark ad um̃ hugbod maña: «*og* hefur þu ecki þ*an*n veg latid f*irr*; eñ ecki er mier so mikil elska a suerdinu, ad eg m*eigi* *eigi* vel af þui sia». Fer Þorvalld*ur* nu til skips *og* hun m*ed* h*onum*, *og* þiker h*en*ni allmikid ad skiliast vid h*an*n, *og* ge*i*ngur hun heim, eñ Þorvalld*ur* sigler wt epter vatninu wtsyñings ved*ur*; styrm̃di so miog, ad Þorvalld*ur* tijndist i þessari ferd, *og* þ*ei*r aller, er m*ed* h*onum* voru; eñ þessi tijdiñdi spurdust bratt um̃ hieradit *og* þotti morgu*m* mikil. Eñ bodit for vel fram̃ allt ad einu, er Guñar kuongadist. Þau gi*or*du bu wt i

---

[2] hietst] ferdeñe t. *B.* [7] mickla omerki] miklar ómerkiur *BE.* (*CD*: umerkur), *F*: mikla ome*n*sku. — Et substantiv «omerki» kendes ellers ikke. [14] eigi fyrer þui] mi*er* þike sv*er*de*d* so gott, eñ t. *B.* [21] vatninu] u. *B.* — måske i følelsen af det usandsynlige i, at Lagarfljot, der ikke står i nogen for fartöjer tilgængelig forbindelse med havet, nogensinde har været befaret af en tiåret båd (teinæringr). [25] er] Sål. *B.* — *A*: eñ.

hieradi a þeim bæ, er a 'Brañda-stodu*m*' heiter, *og* biuggu leiñgi. Og þ*e*gar hiñ f*ir*stu misseri attu þau barñ; þ*ad* var dotter, *og* hiet Þordijs; hun var efnil*i*g *og* vel meñt. Eñ a odr*um* misser*um* attu þau barñ añad; þ*ad* var sueiñ *og* var nefnd*ur* Þorkell. Þ*e*ssi borñ þottu bædi efnilig, *og* uxu þar up vel efnilig. Þ*e*ssi voru elldst borñ þ*ei*ra; morg attu þau auñur borñ, *og* koma þau e*ck*i vid þessa sogu. Þessi borñ attu sier vid-nefni, *og* var h*an*n kallad*ur* Þorkell trani, eñ hun Þordijs bestingur.

So er sagt, ad Droplaug kuñi illa frafalli Þorvalldz *og* añadist miog sialf um̃ fiar-vardveislu. Eñ er Bessi spurdi þessi tijdiñdi, þa giordi h*an*n heimañ-for sijna wt a Arñeydarstadi; eñ Droplaug tok vid h*on*um forkuñar vel, s*e*m hun var von. Bessi mællti: «Þ*ad* er, s*e*m þu veist, ad vinskapur mikill var m*ed* ockur Þorvalldi, so ad hu*or* uñi odr*um*. Vil eg nu biodast til | 33 b. fiarforrædis m*ed* þier; þar m*ed* bijd eg Helga syni þijn*um* til fosturs; *og* þui heit eg þier m*ed*, ad keña h*on*-

---

[1] Brañdastodum] Sål. *AB.* og det af Sig. Gunnarsson benyttede håndskrift; *CDEF*: Brand(s)stödum. Nogen sådan gård kendes ikke, og der kan næppe være tvivl om, at man her i fordrejet form har Bóndastaðir, navnet på en gård i Útmannasveit, vest for Selfljot, omtrent lige overfor præstegården og kirkestedet Hjaltastaðr. [6] vel efnilig] Disse ord, der ikke findes i de andre håndskrifter, udelades af *JM.*, der altså betragter dem som en ved uagtsomhed foranlediget gentagelse af det umiddelbart forud sagte. [10] Bestingur] Sål. alle håndskrifterne; *JM.* gengiver (vilkårlig): bresting*ur*. [11] *B*: IX. *Capitule*. [12] añadist] Sål. (foruden *A.*) *CDEF.* — *B.* har her: anadest (amad*est*) miög siálf *vid* o. s. v. hvor «amadest» öjensynlig er tilföjet som forklaring eller gætning. I *A.* er begyndelsen af ordet ved at bortsmulre; *JM.* har imidlertid «añadest». [17] odrum] vel t. B.

um slijkt mañ-vit, sem eg kañ». Droplaug kuadst *eigi* neña ad drepa hendi vid sæmd sueinaña: «eñ þo er mier nu ad þ*ei*m mest yñdi allra maña». Þa var Helgi VI vetra gamall, eñ Grijm*ur* fiogra vetra; huo*r*tueggi þ*ei*ra var sneña roskiñ. Þa suar*ar* Helgi: «So añ *eg* mikid Grijmi brod*ur* mijn*um*, ad eg ma *eigi* vid ha*nn* skilia; munu vid añad-huo*r*tt vera heima bæder eda fara burtt bader. Bessi suarar: «Gott þiki mier þ*ad* ad vita, ad æstudugt sie m*ed* yckur; vil-eg, ad þid sieud þ*ei*m stuñdu*m* m*ed* mier, er yckur þiker þ*ad* betra; añ eg yckur þess iafn-vel bædu*m*». Helgi s*ei*ger, ad þ*ei*r mu*n*du ymist vera m*ed* ho*nu*m edur heima til yñdis vid mod*ur* sijna. Nu fara þ*ei*r up m*ed* Bessa, *og* er ha*nn* æstsamlig*ur* til þ*ei*ra brædra, eñ lagdi þo meira stuñd a ad keña Helga i-þrotter; þ*ei*r voru þar loñgu*m*, medañ þ*ei*r voru unger, eñ þui leiñgrum heima, sem þ*ei*r voru elldri. Siñ veg var huo*r* þ*ei*ra brædra yferlytz. Grijm*ur* var huijtur *og* hrockiñ-hær, *og* ad ollu sialig*ur*; eñ Helgi var mikill mad*ur* vexti, lios-iarpur a hær *og* raudlitad*ur*, breidleitur *og* hiñ kurtteisasti; eñ þ*ad* þotti helldst ad yfe*r*litum Helga, ad ha*nn* var muñliotur.

Þess er getid eitt sum*ar*, ad skip kom af hafi i Reidarfiord, Kona ein ried f*yrer* skipinu, su er Groa hiet; hun var syster Droplaug*ar*, miog rijk ad fie. For hun af þui wt hiñgad, ad boñdi he*nn*ar hafdi añdast; *og* þa selldi hun leñdur sijnar *og* keipti skip *og* ætladi ad fiña modur sijna. Droplaug rijd*ur* til skips *og* bijd*ur* systur siñi til sijn *og* þ*ad* þigg*ur* hun. Og þe*nn*añ vetur, er Groa er þar, voru sueinarner Helgi *og* Grijm*ur* heima, *og* var Groa vel til þ*ei*ra. Aastud-

---

[23] *B*: X. *Capitule* [24] Reidarfiord] Reyðarfjörðr, en anselig fjord i Sønder-Mule syssel.

ugt var m*ed* þessu*m* fræñdum̄; fuñdu m*enn* þ*ad*, ad hu*o*rri þ*ei*ra systra var yñdi ad añari. Eñ um̄ vorid spurdi Groa Droplaugu, huar hun sæi h*en*ni bustad. Hun suarar: «Veit eg þa m*enn*, er sitia a godum̄ bustad, m*ed* mikid lid, eñ fiarkost lijtiñ; þiki mier lijkligt, ad þ*ei*m muni falt l*a*nd. Sa bær heiter a Eyviñdar-a — þ*ad* er f*yr*er austañ Lagarfliot — *og* er eitt-hu*or*tt biarg-mest l*a*nd i hieradinu *og* þockal*a*nd all-mikid». So for þ*ad* til, ad þær syst*ur* | keiptu 34a. þessa iord; *og* setur Groa þar bu samañ; *og* fieck Droplaug h*en*ñi malnytu *og* adra þa hluti, er hun þurfti ad hafa til bwsins. Groa lætur hoggua upp skip sitt *og* flitia heim vidiñ *og* leggia i hws, *og* þ*ei*r vider eru þar eñ i husum̄. Groa sijndi bratt af sier mickla risnu *og* tok mickla vinsælld; hun var kueña miñst, eñ afbragdliga sialig, greip i skapi *og* skorung*ur* mikill *og* forvit*ra*. Hun hafdi *ei*g*i* l*ei*ngi buid, ad*ur* hun ool þ*a*nn grip m*ed* fie sijnu, er h*en*ni þotti betra eñ oñ*ur* *ei*ga sijn iafn-mikil; þ*ad* var hest*ur*, er hun kalladi Iñi-kraak, þ*ui*at h*a*nn var iñi hu*or*ñ vetur; h*a*nn var suartt*ur* ad lit; liet hun h*a*nn gellda sneṁa. So mikill fie-grod*ur* hliop ad Grou ad Eyviñd-ar-a, ad naliga þottu II hofud a hu*or*iu kuikiñdi. Meñ foru wr ymsum̄ hierudum̄ *og* badu Grou; *og* hneckti hun ollum̄ fra, *og* kuadst so mist hafa boñda sijns, ad hun ætladi oñg*ua*ñ m*a*nn ad eiga sijdañ. Syner Droplaugar voru l*ei*ngi m*ed* Grou; *og* var þ*ad* mal m*anna*, ad þ*ei*r ætti godz i milli ad g*a*nga, ad

---

[6] muni] *JM.*: viñe; en tilfældig prik giver virkelig ordet udseende af «vinni». land] *B*: land*ed*. [6-7] Eyviñdar-á] Eyvindará, gård i Eiða-þinghá (SM.). [19] betra] Af *JM.* gengivet ved «betre». *B*: bet*re*. [20] Iñi-krák] *B*: Iñekráku. [25] mist] minst *B*.

vera æ þ*ei*m III bæium̄, er bester voru i hieradinu; *og* var þ*ei*m þar allstadar æstsamliga veitt. Þ*ad* bar til eiñ dag, ad drepid var æ dyr æ Bessa-stodum̄; *og* Berssi boñdi fagnadi þ*ei*m, sem kom*n*er voru. Var þar Asbiorñ bondi vestañ af Adal-boli *og* Helgi son h*a*ns, *og* fóru boonordz for *og* badu Þorlaugar Bessa dotter til h*a*nda Helga Asbiarñars*on*ar. Berssi higgur ad *og* lijst suo, ad e*igi* muni vijst, ad ædri mad*ur* veldist til vid h*ann* till mægda, þo ad hun væri god*ur* kost*ur*; þ*uia*t Helgi var h*in*n vinsælasti m*adur*. Var þessu rædit; legg*ur* Asbiorñ til maña-forræd*it* allt *og* fie so mikid, s*e*m Bessi beiddi. Var Helgi hiñ sæmiligasti mad*ur*. Epter þ*ad* var ad veislu snuid *og* vijda m*onnum* til bodit um̄ hieradit. Droplaugar-s*yn*er voru e*igi* heima *og* voru wt æ Arñeydar-stodum̄. Berssi señdi þ*ei*m ord, ad þ*ei*r skilldi koma til veisluñar; eñ þ*ei*m fañst fætt um̄ *og* lietu, sem þ*ei*r vissu eigi; foru þ*ei*r *og* huorgi *og* sætu heima. Eñ veislan for vel fram̄, allt ad eiñu. (Og) up fra þui voru Droplaugars*yn*er alldri langvistum̄ æ Bessastodum̄; *og* hafa þ*ad* marger m*enn* f*yrer* satt, ad Helga Droplaugars*yn*e væri aptur(siá) ad um̄ giaford
34 b. þessarar konu. Epter þetta setur Helgi Asbiarñars*on* | bu æ Oddstodum̄, *og* var vel um̄ samfarer þ*ei*ra. Tok Helgi Asbiarñars*on* nu vinsællder micklar *og* allt maña-forrad ad (he)lmiñgi vid Hrafnkel fræñda siñ f*yrer* austañ vatn. *Og* þegar (hin) f*ir*stu misser er þau voru asam̄t, vard þ*ei*m barñs audit. Þ*au* va(r) mær, *og* kollud Ragneyd*ur*. Helgi sat æ Oddstodum̄ II vetur, *og* uñust þau mikid *og* vel; *og* æ hin*um* þridia vetrin*um* beiddist h(un) ad fara æ kyñisleit upp æ Bessastadi ad tiña fodur siñ. Hun liet epter meyna *og* vañdi af briosti. Hun var uppi þar viku; *og* þa þotti

---

[26] misser] Sål. skriver *A.* her ordet »misseri«, vel under påvirkning af den ved det følgende »er« bevirkede udtale.

Helga mal, ad hun færi heim, *og* sender epter *hen* þræla II *og* uxa. Þ*eir* voru þar um nott. Þa fi lognsnær um nottina. Um morgunen fara þau heimleid Þa var Helgi farin ofan a drang þ*ann*, er fram *gein ur* af Oddstada-hof[d]a. Sa h*ann* þa, ad þ*eir* oku su an epter isin*um og* ofan i vok eina, *og* drucknudu þ þar oll; þar heiter nu Þræla-vijk. Helgi s(a) upp-a mi farar þ*ei*ra, *og* þotti allmikid. Helgi geck heim sagdi tij(d)indin, *og* þottu morgum mikil. Spurdu þessi tijdindi um allt hier(ad)it. *Og* er Bessi spur þetta, þa baud h*ann* heim meyuni Ragnheidi *og* fe h*en*ni þar foostur m*ed* sier; ætladi h*ann* þa, ad Hel m*un*di skiotara (af)-higgia, en þ*ad* vard þo ecki. I h*ann* sat þa en II vetur ad Oddsto(dum); *og* þa egg udu m*enn* h*ann*, ad h*ann* kuongadist. *Og* h*ann* f heiman *og* n(or)dur Smiorvatz-heidi til Vopna-fiard *og* komu til Hofs; þ(ar) bio sa mad*ur*, er Biarne hi *og* var Broddhelgas*on*, hin mest(i) skorung*ur og* hof ingi mikill. H*ann* atti sier systur, er Þordijs hi Hun var f*ri*d kona *og* vel ment; vid*ur*nefni atti h sier *og* var kollud Þordijs todda; þui var hun so koll ad hun gaf alldri mina en stora todda, þa er hun skil fatæk(um) gefa, so var hun aurlát; hun var skaps *og* skorung*ur* mikill, skafin dreing*ur og* lijklig til go

---

[5] Oddstada-hofda] I »hofda« er i *A. d* udfaldet. Od staðahöfði er en höjde ved Lagarfljot, nordvest for gård hvorefter hövden bærer navn; derimod kan nu ikke nogen »dran her påvises. [7] þræla-vijk] Þrælavík (SM.) en lille vig v Lagarfljot syd for »Oddstaðir«. [11] Ragnheidi] *A.* har her, åb bart ved skriverens forseelse, »Ragnhilldi«, da den samme kvin kort i forvejen er kaldt »Ragneydur«. *B*: Ragneide. [13] af-h gia] hörmu*m* t. *B.*; *CDEF*: hörmunum. [16] Smiorvatz-hei Smjörvatnsheiði (NM.) Vopna-fiardar] Vopnafjörðr (NM Her er Hof, præstegård og kirkested, den vigtigste gård. skafin dreingur] u. *B.*

forg*a*ngs, eñ þo var hun lijtils vird heima; *og* þessarar konu bad Helgi Asbiarñars*on* s(ier) til hañda. Biarñi gaf konuna; er þa bod stofnad, *og* s(itia) m*enn* þar ad veislu; *og* er bodinu var lokid, rijdur Helgi heim m*ed* konu sijna Þordijsi. Tok hun þar vid bui *og* ollum̄ for(gange); kolludu marger, ad þess væri vel f*ei*ngid,
15 a. sem sijdañ bar r(aun | á), ad hun var forvitra. Litlu sijdar eñ h*an*n var kuongadur, (va)r h*onum* keñt barñ. Þ*ad* hafdi h*an*n smijdad, medañ h*an*n var kuonlaus. Þ*ad* var mær, *og* hiet Ranveig. Matselia su var moderen, er Helgi hafdi sett f*yrer* bu sitt. Þordijs tok vid þessari meyiu *og* giordi so til, s*em* hun ætti; fæddist mærin þar *og* var ad oñguu osialigri eñ su, er skilgetin var; eñ Þordijs liet þa konu þegar æ burtt *og* fieck h*en*ni goda peninga. A þetta lagdist mikil virding, huo*r*su vel Þordijsi for þ*ad* sem martt añad. *Og* er þ*au* hofdu eiñ vetur æ-sam̄t verid, þa bad hun Helga selia l*and* þetta, þ*uiat* hun þottist e*igi* hallda meiga rysnu siñi f*yrer* adkuæm̄dar saker: «*og* villdi eg, ad þu keipter l*and*it i Miofa-nesi, þ*uiat* mier sijnist þa e*igi* iafn-miog i gardz-hlidi». Þetta lañd kauper Helgi *og* fer bygdum̄ til, *og* bijr þar l*ei*ngi sijdañ, þ*an*gad til ad h*an*n þottist þar e*igi* meiga sitia f*yrer* þ*ei*m tijdiñdum̄, er sijdañ giordust.

Þorer hiet mad*ur*, er bio i Mij-nese f*yrer* austañ Lagar-fliot. Sa bær steñdur miog i midiu hieradi; þar er eiñ bær i milli *og* Eyviñdar-ær, er Groa bio, er heiter æ Fiñstodum̄. Þorer var hæg*ur* madur *og* vinsæll. H*an*n var þa kuonlaus *og* hafdi so l*ei*ngi verid; hafdi h*an*n

---

[9] þad — kuonlaus] u. *B.* [13] þar] upp t. *B.* [20] Miofanesi] Mjó(f)anes, gård i Hallormstad-sogn (Skógasveit, SM.). [25] *B*: XI. Cap*itule*. Mij-nesi] Mý(r)nes, gård i Eiða-þinghá (SM.). [28] Fiñstodum̄] Finnstaðir, gård i Eiða-þinghá (SM.). De her nævnte tre gårdes indbyrdes beliggenhed er med nöjagtighed angivet i sagaen.

sett ymsar matseliur f*yrer* bu sitt. Þorgrijm*ur* er nefnd*ur* leysingi eiñ; h*ann* ætti vidnefni *og* var kalladur tordijfill; hafdi h*ann* uñid sig burtt wr þrældome *og* v*ar* æd*ur* þræll fastur æ fotum̄; h*ann* var heima-mad*ur* Mijness-Þoris *og* skilld*ur* h*onu*m miog. Þorgrijm*ur* var lijtill mad*ur* vexti *og* kuiklig*ur*, ordmarg*ur* *og* illordur, heimsk*ur* *og* illgiarñ; *og* ef h*ann* heirdi nockurñ mañ vel latiñ, þæstist h*ann* i moti *og* matti e*igi* heira; *og* vard h*ann* þ*ei*m ollum̄ nockra flijtu ad fa. Sa var sid*ur* vijda i fyrndiñi, ad lijtt voru badstof*ur*, *og* hofdu m*enn* þa bakstur-ellda stora; var þa vida gott til elldi-brañda, þ*uiat* oll hier(ö)d voru full af skogum̄. Þa var *og* so husa-skipan, ad hu*or*tt hu(s) stod af eñda añars, eñ oñguar stofur; þa var allt eitt, (s)kali sa, er m e n n satu i ad mat, *og* þar suafu m*enn*, og s t i g u m e n n u n d e r b o r d huor wr sijnu rwmi; eñ iñar af skalan*um* voru | lok-huijlur, *og* lau þar i 35 b villdarm*enn*. Þ*ad* var eitt kuolld um̄ hau(st), er m*enn* komu heim fra heyverki, *og* eru giorver elldar storer, (og) kasta verkm*enn* klædum̄ *og* bakast vid elldana; Þorer læ up*p* (frá) elldin*um* æ klædin *og* taladi vid gesti sijna. Þa tok Þorgrijmur til orda *og* mællti:

---

[3] hann átti vidnefni] Disse ord gentages i *A.* [8] þæstist] Sål. alle håndskrifterne. Man har vel her i virkeligheden præt. pass. af verbet þ e y s a. [11] bakstur-ellda] setu-ellda *B.* [13] so] su *B.* [16] og — bord] Sål. rettet i henhold til de andre håndskrifter. *A.*, hvor vistnok forvirring er opstået ved nogle udfaldne ord, har »upp uñ(da)ñ bordum̄.« — Linjerne [15]-[16] (skali — rwmi) lyder i *CEF*: »skáli sá, er menn sátu í ad mat og sváfu í, og stigu menn undir borð, hverr úr sínu rúmi«; i *B.* »skále sá, er *menn* sváfu i *og* sátu ad mat i, *og* stigu *menn* under bord hvör úr synu rúme«; *D.* stemmer med *B.*, kun mangler »i« efter »mat«. — Den mindre logiske sætningsbygning i *A.* har jeg ikke anset mig berettiget til at forandre.

«Opt mun ad þui koma, ad vær *mei*guṁ vel vid una, ad vær hofuṁ oss betur feiñgid husboñdaña eñ flester adrer; munu vær *og* þess meiga vilnast, ad huo*r*gi mun slijkt ad-*ga*nga sem hier i Mijnese: ed*ur* huar viti þier husfreyiu þa, er ydur þiki ho*num* fullkosta, *og* iafnvel hafi halldit rysnu epter siñ boñda sem ha*n*n epter sijna husfreyiu»? Aller þogdu *og* suorudu oñguu. Þa suarar Þorgrijm*ur* sier sialf*ur*: «Allgott er þ*ad* ad vita, ad eg viñ yd*ur* ordlausa, *og* velld*ur* þ*ad* þui, ad þier kuñid oñguu ad suara.» Sa huskall suarar ho*num*, er sat odru meigiñ elldz *og* nauta var van*ur* ad giæta. Ha*n*n mællti vid Þorgrijm: «Opt er þ*ad* uṁ hagi þijna, ad þu rausar þ*ad* martt, er eigi kem*ur* til þijn; veit eg þa konu, er þ*ad* munu aller mæla, ad hun muni skorung*ur* vera m*ed* kon*um* sem Þorer m*ed* korl-uṁ, *og* e*igi* miñi rausn halldit epter siñ boñda eñ Þorer epter sijna husfreyiu, *og* ma eg se*i*gia, huar hun situr. Fardu heim*an* vestur yfer Lagar-fliot *og* up æ Arñeyd-arstadi; þar bijr su kona, er Droplaug heiter; hana vitu vær best hafa setid epter siñ boñda. Mun vijdara meiga til-taka; þu*i*at eingiñ mun he*n*nar maki fiñast æ voru lañdi». sagdi huskarll, «*og* þo vijdara sie». Þor-grijm*ur* suarar: «Þ*ad* mun best ad þeigia nu *og* taka f*yrer* belgiarmuñañ; eñ iafnañ er eg malug*ur* kalladur, *og* er vel, ad þ*ad* komi ad i kuolld, ad eg suari þui, sem til ligg*ur*. Þa mætter þu þ*ad* mæla, ad hun hafi vel uñad þe*i*m bondan*um*, er hun atti, er Þorvalld*ur* var Þidranda so*n* og best hef*ur* meñt*ur* verid i hieradinu, ef hun hefdi *eigi* lagt Suartt þræl siñ i reckiu hia sier; *og* þ*ad* er nu e*igi* færra maña ordrom-*ur*, ad Helgi Droplaug*arson* muni vera son Suarttz þræ(ls) eñ Þorvalldz.» Huskarll suarar: «Mikid telst þier æ tuñgu, *og* þ*ad*, er odr*um* þiker omælañda; er

---

[3] vilnast] vitnast *B.* [9] viñ] fiñ *B.* [32] telst] legst *B.*

þad lijkligast, ad þier taki u(m) allt bak um̄ sijder, þ*ad* er þu lijgur.» Þorer heyrer til tals (þ*ei*ra) *og* tekur til ordz, i þui er h*an*n sprett*ur* up — h*an*n hafdi spro(ta) (i) hendi, *og* rekur um̄ eyru Þorgrijmi *og* bad h*an*n þeig*ia og* m(æla) | (eig)i fleiri ord: «er þ*ad* lijkara, 36 a ad þier vefiest tuñga um̄ (ho)fud. Eñ bid eg alla þa, sem hier eru vid stadder, ef þ*ei*r (þi)kiast nockud mier eiga betur ad launa eñ Þorgrijme, gi*or*i (s)o vel, ad eiñgiñ reidi þessi ord.» Marger hietu godu um̄ þetta, (a)d so skilldi vera, sem h*an*n beiddi; eñ þo bar hiñ veg raun æ, ad eñ voru *eigi* aller so þagmællsker, ad þegdi yfer m*ed*; *og* kem*ur* (off)t ad þui, sem mællt er, ad fer ord, er um̄ muñ lijdur. Þessi ord (ko)mu upp æ Arñeydarstadi til eyrña Droplaugar *og* son*um* h*en*nar. (Þ*ei*r) voru þa eigi heima um̄ dagiñ, er Droplaug spurdi þetta; þ*ui*at (þ*ei*r) hofdu þ*ad* iafnañ til skem̄tanar ad fara ad riupum̄ *og* bæru (h)eim byrdum̄. Þ*ei*r heñdu ad þessu mikid gaman, *og* veiddu þ*ei*r ec*k*i (þa)ñ veg riupur sem adrer m*enn*; ecki hofdu þ*ei*r net *og* skutu m*ed* snæ(ri)s-spiotum̄. Þ*ei*r bæru heim þetta kuolld veidi *og* færdu mod*ur* siñi, sem þ*ei*r voru vaner. Hun var iafn*an* von ad taka vel vid þ*ei*m; eñ (þó) var nu veniu brygdi. Hun var nu miog half-ær *og* mællti (f)ætt nema af stygd, þ*ad* er var, kuadst alldri hirda, huo*r*tt þ*ei*r (bæ)ri heim krækilfætur nockrar: «man eg alldri bua ad sijd*ur*, (þó) ad þid farid ecki ad slijku.» Helgi suarar: «Ecki mein er þier (a)d þessu moder, þ*ui*at þetta verd*ur* ockur f*yrer*, *og* ma þetta vel gi*or*a til (m)atar m*onnum*; verd*ur* oss vañdlifad; illa þiker, ef vær hofuñst ecki (ad) ed*ur* hofum̄ olæti, *og* er eigi vijst, ad vid getum̄ so giortt, ad ollu*m* (lij)ki vel». Droplaug suarar: «Ma *og* vera vid þessa ydn, er þu

---

19-20 og — snæris-spiotum] u. *B.* 28 þuiat] *B.* udelader dette ord.

hef*ur*, (ad) Þorgrijmi tordijfli þiker þu meir s*ei*giast i ætt Suarttz þræls (h)elldur eñ i ætt Þorvalldz Þidrañda-*so*nar ed*ur* añara Niardvijkin(ga), ed*ur* eñ añara þ*ei*ra, er mier þikia flester islendsker lijtils virder (hiá) þ*ei*m. Helgi suarar: »Er so moder, ad ruglad er skapi þijnu; (eñ) hafdu rad mitt ad þui, þo ad þier þiki, sem er, ad eg er uñgur. (Ski)padu alldri skap þitt epter hiñs vesta m*ann*s ordum̃; legg alldri (tru)nad þiñ æ slijkt, er eiñgiñ mun añara; man Tordijfli (iafn)añ heima þ*ad*, er illt er, eñ þig mun þetta saka ecki. Nu (mun) eg moder hugga þig i faam ordum̃, ad añad-huortt (mun) vera, ad mier mun ætladur alldur lijtill, ed*ur* Fliotz-
b. dæler | munu sialfer s*ei*gia, ad eg em̃ son Þorvalldz Þidrañda-*so*nar — marger skulu miñi til þess reka —, eñ *eigi* son*ur* Suarttz þræls; bider eg. ad þu gior*er* þier eigi añgur ad slijku, þ*uiat* so mun eg g(iöra).» Þa var Helgi Droplaugarson XII vetra gamall, *og* so vel þr(osk)ad*ur*, ad marger voru þ*ei*r fulltijda ad alldri, ad bædi hafdi H(elge) vid þ*ei*m afl *og* þroska. Grijm*ur* var X vetra *og* allvel meñtu(r). Med þ*ei*m brædrum̃ var so aastwdigt, ad huo*r*gi villdi ganga (ur) husi wt, so ad añar væri epter. Hun snijr i burt af tali (þessu) *og* iñ. Þ*ei*r voru þar um̃ veturiñ l*ei*ngi afram̃, *og* var Droplau(g all)dri iafn-blijd vid þa sem æd*ur*, *og* gæfu þ*ei*r ad þui oñg(vañ) gaum; foru þ*ei*r fram̃ sijnu athæfi, sem þ*ei*r voru vaner. Li(dur) af skam̃deigid. Þ*ad* var eina nott, ad tekid var æ fotum̃ (Grij)mi; þa var nijlijsi mikid. H*ann* spurdi, huo*r* þar væri. Helgi (sv)arar: »Lattu hliott. Ma eg alldri sofna. Vil-eg, ad þu rijs(er) (upp); þ*uiat* nu er so liost sem um̃ dag; vil-eg, ad þu farer m*ed* mier«. »Hu(ad) munu vid nu ad riupum̃ fara um̃ nætur«? Helgi suarar: »Forum̃ vid austur

---

[4] þikia] I *A.* er først skrevet »þiker«. [15] bider] Sål. synes der i *A.* at være rettet fra et oprindeligt »bidur«.

yfer vatn *og* ofañ til Eyviñdar-ær ad h(itta) Grou fræñdkonu ockra; *þuiat* mier leidist falæti modur m(iñar)». Grijm*ur* sprett*ur* upp *og* k[l]ædist, *og* g*a*nga wt sijdañ. Þ*ei*r voru so bwner hu*or*sdagliga, ad þ*ei*r voru i solu-vadmals kuflum moreñdum̃; þar brækur ad nedañ; felldi hofdu þ*ei*r til y(fer)hafnar. Snæris-spiot hofdu þ*ei*r i hoñdum̃; eñ hu*or*gi h(afde) afl ad bera suerdit, so var þad mikid. Þ*ei*r sneru ofañ af velli æ Arñeidarstodu*m og* ofa*n* æ vatz-ijs. Þa mællti (Grí)mur: «Hui snijr þu æ ijsana; ecki er þar von riupna. S(nu)um̃ up i heidi». Helgi suaradi: «Ecki ætla eg þ*an*n v*e*g ad f(ara); *þuiat* þar er so stigt. ad hu*or*ñ dag er ad farid; vil-eg fara i(s) ofañ til Valla-ness, *og* ofañ æ Vollu yfer G(rims)-æ. so ofañ til Eyviñdar-ær». Þ*ei*r foru þa le(id), *þuiat* Helgi vard ad ræda hu*or*tt siñ. Eñ er þ*ei*r koma nedañ i (Valla)nes. þa lijsti af deigi. Sijdañ fara þ*ei*r wt epter skogum̃, (og sko)rtter *eigi* fugl ad veida, *og* veiddu þ*ei*r martt; þ*ei*r komu wt til (Ey)|viñdar-ær, er alliost var, 37 a
og tekur Groa vid þ*ei*m allvel *og* vard þ*ei*m eiñkar feigin *og* bad þa þar l*ei*ngi ad vera. Helgi iatadi þ*ui*. Eru þeir þar þ*en*nañ dag; *og* adra nott f*yrer* dag er Helgi æ footum̃ *og* vekur up Grijm brod*ur* siñ, kuad vera ved*ur* gott ad fara ad riupum̃. Þ*ei*r rædast til ferdar *og* g*a*nga up*p* wr gardi *og* up*p* hia gerdi þui, er heiter ad Up*p*solum̃; *og* er þ*ei*r koma þar, þa snijr Helgi ofañ æ mijrar f*yrer* nedañ skoga, *og* út epter hieradi.

---

[14] Vallaness – Vollu — Grimsá] Vallanes (SM.) præstegård og kirkested i den lille, mellem Skógar (Skógasveit) og Eiða-þinghá liggende bygd Vellir. Åen Grímsá gennemløber bygden på sin vej til Lagarfljot. — Tidligere skal bygden have været skovrig. [26] Uppsolum̃] Uppsalir er nu afbyggersted fra gården Eyvindará (SM.). [27] út] »upp« har alle håndskrifterne; men, som Sig. Gunnarsson fremhæver, retningen, hvori brødrenes vandring foregår, kræver denne ændring.

Grijm*ur* spurdi, hui h*an*n færi so: «veit eg, ad e*igi* er fuglsins von æ suell ed*ur* mijrar; helld*ur* er h*a*ns von um̃ skoga edur heidar». «Komid mun þar verda; þo mun eg fara wt epter brwn*um* f*yrer* ofañ Fiñstadi *og* fyrer utañ Mijnes *og* wt til 'Snæulfs-skoga'. Nu mun*um* vid snua up til Tokastada, *og* so utañ m*ed* fialli, *og* heim til dǫgurdar (dagverdar) til Eyviñdar-ær». Hrijm var fallid æ isana, *og* var viñdlijtid, agiætliga gott ad g*a*nga. Og er þ*eir* fara wt epter brun*um* f*yrer* ofañ Fiñz-stadi, þa lijsti af deigi. Þ*eir* sau wt fra Mijnesi, huar eiñ stackgard*ur* stod fram̃ i vatnid Lagarfliot. Þe*n*nañ stackgard ætti Mijness-Þorer. Og nu sia þ*eir*, ad hestur stod uñder gardin*um*, og þar m*ed* II me*nn*, *og* gio*r*di añar hlass, eñ añar bar wt heyid. Hellgi mællti: «Me*nn* eru þar nidri i nesenu; *og* er eigi olijkligt Þorgrijmi tordijfil, þ*ad* er æ hlassinu er». «Huad mun 'þig uñder', huortt h*an*n er ed*ur* añar mad*ur*». Helgi suarar: «Mier er sagt, ad h*an*n hafi mællt vid mig illmæli *og* modur mijna». Grijm*ur* mællti: «Huad sagder þu vid mod*ur* þijna æ hausti, ad hun skilldi *eigi* (s)kipta skap sitt epter hiñs vesta

---

[5] Snæulfs-skoga] «Snæúlfsskógar» kendes ikke; men der er næppe tvivl om, at man her skal læse Snæholtsskógar, hvormed må betegnes fordums skove ved gården Snæholt eller Snjóholt, ½ mil nordvest for Mýrnes. [6] Tokastada] Tókastaðir, gård i Eiða-þinghá (SM.), øst for Snjóholt. [7] dǫgurdar (dagverdar)] Sål. *A*. Meningen hermed kan vel kun være i den første form at give en tro fremstilling af den foreliggende originals udtryk og skrivemåde, medens i parentesen det pågældende ord anføres i sin almindelige form. Sml. S. 20[23] vatskorr (votur). [16] tordijfil] tordyfle *B*. [17] þig uñder] Sål. *A*., hvor et oprindeligt «þier» tydelig er rettet til «þig» (*JM*: þig); alle de andre håndskrifter «þér undir því.» Da *A*'s original må antages at have haft «þig», som i forbindelse med «undir» ingen mening giver, ligger det nær at søge fejlen i dette ord; muligvis bör her læses «þig varda.»

m*ann*z ordu*m*; lattu nu eigi þ*ad* a þig falla». Helgi suarar: «Kom, og verd eg ad fiña h*an*n; *og* vil eg vita, hu*or*tt nockud er einord i h*onu*m; eñ ecki mun eg giora h*onu*m til meiñs».

Nu fara þ*ei*r ofañ epter suellun*um*. Audkeñd var ferd þ*ei*ra (Dr)oplaugars*on*a brædra, er þ*ei*r foru wti; hu*or*gi villdi g*a*nga i (s)por odr*um*, *og* g*ei*ngu þ*ei*r iafn-fram̄, *og* af þui kendist for þ*ei*ra, þo | ad lañgt 37 b sæe til. Eñ vid gardiñ a hlassinu var Þorgrijmur tordijfill, sem þ*ei*r hofdu sied; eñ nauta-mad*ur*iñ var i gardinum̄ uppi, sa er orda-skipti atti vid h*an*n. Þorgrijm*ur* mællti þa vid h*ann*: «M*enn* fara þar ofañ epter brwn*u*nu*m* f*yrer* ofañ Fiñstadi. Þ*ei*r fara fraliga; þiki mier lijkt þ*ei*m Droplaugar-s*onum* ofañ af Arneydarstodum̄.» Huskarll suarar: «Huad mun ockur varda, huar þ*ei*r fara; eru þ*ei*r vasker sueinar og meinlauser, *og* er oñgu*m* mein ad ferdum̄ þ*ei*ra.» «Alldri veit eg þ*ad*,» sagdi Þorgrijm*ur*; «get eg, ad þ*ei*r vilie mig fiña». «Hui mun þ*ad* sæta», sagdi huskarll, «edur huad munu þ*ei*r vilia»? Þorgrijmur mællti: «Mañtu ey, huad vid toludum̄ a hausti vid elldiñ»? Huskall suarar: «Hu*ad* mun nu uñder þui? Hugda eg, ad þ*ad* m*un*di ovijda farid hafa.» «Ecki skalltu þ*ad* ætla», sagdi Þorgrijm*ur*, «veit eg, ad þau ord eru komin up*p* a Arñeydarstadi til eyrña Droplaugar *og* son*um* h*en*nar. Er mier sagt, ad þau hafi beysk vid ordit, *og* hafi hun eggiad Helga a hendur mier; get-eg, ad h*ann* muni nu ætla ad reka þess riettar, *og* þ*ad* get-eg, ad eg bijda þess *eigi* wr stad þessa vanriettis, *og* mun eg beita hestiñ fra hlassinu *og* rijda heim i Mijnes, *og* em̄ eg þa hyrd*ur*; eñ eg sie glogt, ad þesser m*enn* snua

---

5 *B.* XII Cap*itule*. 11 vid hann] firrum̄ t. *B.* 25 Droplaugar] Droplaugu *B.* 29 wr] Sål. *A.*, men muligvis kun ved fejllæsning; *B*: *hier* i.

hiñgad». «Ecki m*un*da eg þ*ad* gio*r*a», se*i*ger huskarll; «tacktu helld*ur* tiñdlur wr sledan*um*, *og* hafdu upp-i gardiñ, *og* briotu*m* kleggiañ uñder fætur ockur; eru þe*i*r unger bæder, *og* munu þe*i*r e*ck*i geta ad gio*r*tt vid ockur, ef vid neitunst duganda». Þorg*rij*m*ur* suarar: «Ecki get-eg hætta me*i*ga uñder fiañdur þessa, þ*ui*at so ad eiñs lijst mier a þessa me*nn*, ad þe*i*m muni duga vel hend*ur* og hiartta, *og* munu þe*i*r geta sotta ock*ur* me*d* skotu*m*, þ*ui*at þe*i*r hæfa allt þ*ad*, er þe*i*r skiota til, bædi me*nn* *og* fugla», tekur nu hestiñ *og* hleip*ur* a bak; h*an*n hef*ur* voñd i hendi *og* ber a tuær hlidar. Huskarll mællti: «Illa er slijkum̃ m*onn*-*um* farid, sem þu ertt, mæler ran *og* reigiñ vid hu*o*rñ mañ, en þorer oñguu i gegn ad g*a*nga. ef epter er leitad; ætla eg þad sañ(ast), ad þu siertt bædi dædlaus *og*
3 a. deighugadur. Hier mun eg b(ij)|da *og* vita, huad þe*i*r vilia». Þorgrijm*ur* hrock*ur* hestiñ *og* hleiper þuers upp wr nesenu; h*an*n vijkur hestin*um* sud*ur* til motz vid (þá), bregd*ur* up*p* hendiñi *og* veifer, h*an*n setur þa up*p* op mikid *og* þottist spotta þa. Helgi sier þetta *og* þotti illa; steiper h*an*n af sier felldin*um* *og* hleip*ur* til motz vid Þorgrijm tordijfil. *Og* þegar h*an*n þottist i skotfæri vid h*an*n, skaut h*an*n til hans spiote. Þ*ad* leitar sier stadar *og* flijg*ur* uñder hoñd Þorgrijmi *og* kem*ur* wt uñder añari; fellur h*an*n þegar daud*ur* til iardar. Þa tok Helgi hestiñ *og* leider þangad til, lætur

---

[2] tiñdlur] Ifølge J. Åsens Norske Ordbog betyder tindla en trækstang, som fæstes til seletöjet på hver side af hesten. Med «costas» gengiver den latinske oversættelse ordet. [3] eru] Sål. *B.*; *A.* læser «eñ». *JM.* beholder «eñ», men indsætter «eru» efter «þeir». [5] neitunst] *B*: veitunst. duganda] *B*: dug*an*lega. [14] oñguu] aungvu*m* *B.* Også *JM.* har (vilkårlig) «öngvum», idet udtrykket altså ikke er bleven forstået. [26] til] er h*ann* lá t. *B.*

Þorgrijm æ bak, Grijm*ur* styd*ur* ha*n*n, eñ Helgi leider hestiñ ofañ til stackgardsins; þ*ei*r heilsa huskarli vel; ha*n*n tekur þui gladliga. Helgi mællti: «Nu hofum̄ vid drepid hier mañ fra verki m*ed* þier, *og* er nu verkid ouñid, *og* munu vid taka til ad viña m*ed* þier.» Eñ ha*n*n suarar: «Eiñkis þarf eg m*ed*. Tel eg eigi mier þetta harm̄sok; þ*uia*t eg get, ad þ*ad* tali flester m*enn*, ad h*onum* m*un*di þessa f*yrer* loñgu von. Mun eg ecki viña ad akafara, þo ad þetta hafi i ordit; farid þid heim þ*an*n veg, sem yck*ur* gegner best». Helgi mællti: «Þorgrijm*ur* vill vera i ferd m*ed* þier heim, þ*uia*t ha*n*n þikist *eigi* ein-fær.» Ha*n*n tekur reip wr sledan*um* *og* biñd*ur* ha*n*n æ bak fram̄ vid silañ. Tordijfill situr nu helld*ur* gneip*ur* æ baki. Þ*ei*r fara nu bræd*ur* heim til Eyviñdar-ær; eñ huskall giorer hlassid *og* viñur slijk, er ha*n*n vill. Eñ sijdañ for ha*n*n heim, ekur hlassinu ad viñdauganu, *og* ber iñ; og epter þ*ad* gef*ur* ha*n*n hestin*um* *og* bryñer, eñ Þorgrijmur situr æ bak æ medañ. Og er kuskall hefur dualid dagiñ, sem ha*n*n vill, þa g*ei*ngur ha*n*n iñ, er ha*n*n hef*ur* mokad fios *og* dreigid æ voll; eñ Þorg*rij*m*ur* sat æ baki einartt medañi Þorer boñdi var þa uñder bord komiñ, *og* var þä nær. hadeigi. Ha*n*n s*ei*ger þa Þori tijdiñdin. Þorer spurdi, þui ha*n*n hefdi so leiñgi dualid. Ha*n*n s*ei*ger, ad ha*n*n ætti mikid ad giora: «eñ mier þotti lijtils um̄ vertt, þo ad skijtfugliñ væri drepiñ». Þorer sprettur þa uñdañ bordum *og* kued*ur* II m*enn* til farar m*ed* sier *og* lætur sodla hesta. Droplaug*ar*s*yn*er komu heim til Eyviñdar-ær | *og* sogdu Grou þessi tijdiñdi. Groa kuad 38r
þ*ad* vel ordit: «eñ þo þiki mier þu fræñdi snem̄a taka

---

[1] leider] nu und*er* h*onum* t. *B.* [14] gneipur] greipur *B.* [16] slijk] *B*: slykt; også *JM.* har i sin afskrift «slijkt». [26] skijtfugliñ] skiptingu*r*eñ *B.* [30] snem̄a] nógu snem̄a *B.*

til m*ann*dræpaña». Þetta vijg kalla m*enn* Helga f*i*rst hafa veigid. Groa bad þa skam̃a stuñd dueliast: «þid skulud rijda nu heim æ Arñeydarstadi» — þ*ei*r stijga þa æ bak Iñikrák — «þ*ui*at eg get, ad Þorer komi hier i dag ad vitia yckar; munu vid semia mal m*ed* ock*ur*, eñ þid farid nu vel». Þ*ei*r koma heim æ Arñeydarstadi, *og* er moder þ*ei*ra þa i kætara lagi; hun heilsar þ*ei*m vel *og* spurdi tijdiñda. Þ*ei*r s*ei*gia alls eiñgin. «Huad er i veidu*m*, sijdañ þid forud heimañ»? Helgi suarar: «Smatt er i veidum̃ moder, veidda eg tordijfil eiñ». Hun suar*ar*: «Þ*ad* er lijtil veid*ur*, þ*ui*at þ*ad* er lijtill fugl, eñ niottu heill handa; þ*ui*at þ*an*n eiñ muñtu veitt hafa, ad mier mun mikil aufusa æ vera.» Eñ micklu var hun nu fleiri til sueinaña eñ ædur. — Þorer rijd*ur* nu heimañ m*ed* fielaga sijna, *og* kem*ur* til Eyviñdar-aar *og* drep*ur* þar æ dyr *og* bad Grou til hurdar ganga. Hun gior*er* so *og* heilsar þ*ei*m vel. Þorer tekur þui helld*ur* seiñt *og* spurdi ad Droplaugarso*n*um̃. Hun s*ei*ger þa eige þar vera: «eñ þo er, sem þ*ei*r sie hier. Þ*ad* sem til tijdiñda er ordit i ferd þeira, þa vil-eg taka mali f*yrer* þa. Gi*or*du fie so mikid, sem þu villt; eñ eg mun bæta — þ*ui*at oss þiker lijtils vertt eiñs þræls dræp — helld*ur* eñ þ*ad* fari i maña muña. Eñ vid hofum̃ ætt vinskap samañ godañ, sijdañ eg kom hiñgad til lañdz. Ætla eg, ad eñ skilldi so vera. Er þetta eigi stærra mal eñ so, ad vid m*ei*gum̃ þetta vel semia». Þorer s*ei*ger þad vel m*ei*ga: «þ*ui*at marga hluti hef*ur* þu vel til mijn gi*or*tt, *og* ræd sialf f*yrer*

10-12 tordijfil — fugl] tordyfill er som bekendt navnet på et insekt: skarnbassen (scarabæus). 13 aufusa] Dette ord er som uforståeligt i det særlig *B.* benævnte håndskrift bleven ombyttet med «ófúsa» og hele stedet omskrevet. 23 dráp] *og* vil eg þetta t. *B.* i] fleire t. *B.* 28 sialf] *A.* «sialf*ur*», men vel kun ved skriverens unöjagtighed.

þessum̄ botum̄». Groa geck þa iñ *og* kom wt m*ed* so mikid fie, s*e*m vañt er ad bæta þræla. Hun gaf Þori fiñg*ur*-gull *og* bad sueinun*um* virkta; þotti h*en*ni sier veitt*ur* vinskap*ur*, ef h*an*n helldi sætt vid sueinana. Þorer kuad so vera skilldi, s*e*m hun beiddi. Reid h*an*n heim vid so buid.

Mad*ur* er nefnd*ur* Nollar; h*an*n bio æ þ*ei*m bæ, er heiter æ | Nollarstodum̄, þ*ad* er hid næsta Arñeydar- 39
stodum̄. Nollar ætti fie lijtid, eñ mickla omegd, *og* hafdi þ*ad* mest til atviñu, er h*an*n leigdi. H*an*n var verk-m*adur* mikill. suartt*ur* m*adur*, maña mest*ur*, kvittiñ var h*an*n, illord*ur* *og* ovinsæll, *og* i ollu var h*an*n o-þocka-mad*ur*. H*an*n var brod*er* Þorgrijms tordijfils; i oñguu var Nollar vinsælli. H*an*n spurdi tijdiñdi þ*e*ssi, er gio*r*st hofdu i hieradinu; h*an*n gio*r*di faur sijna *og* fer um̄ nott *til* Miofa-ness *og* fiñ*ur* Helga Asbiarñars*on* *og* bid*ur* h*an*n taka vid malinu. Helge suar*ar* þui obratt, kuad ecki martt milli þ*ei*ra Droplaugars*ona*, sagdist ecki hirda, ad þ*ei*m yrdi slijkt til: «þiki mier, s*e*m Þorer eigi malid; man h*an*n gio*ra* þier nockurñ soma; eñ þu ertt nabui þ*ei*ra br(æ)d*ra*, *og* munu þ*ei*r vera þier asia-m*enn*». Nollar suarar: «Þui for eg æ þiñ fun(d), ad þu ertt vor hofdingi; þiki mier þu skilldastur til ad lǫsa vañdrædi maña i hieradinu, þo ad *eigi* falli iafn-stortt til, s*e*m nu er ord*it*; eñ ella er ecki skot til þijn.» Helgi mællti: «Fardu æ burtt,

---

[2] er] var *B.* [7] *B:* XIII. Capit(ule). [8] Nollarstodum̄] Nollarstaðir. Nogen gård af dette navn kendes ikke; efter beliggenheden antages den at svare til Hrafnsgerði (afbyggersted fra Skeggjastaðir), den sydligste gård i Fell-sveit, vest for Lagarfljot (NM.). [11-12] maña mestur kvittiñ] *JM.* konstruerer (med en vilkårlig ændring) «manna mest kvittinn». I *B.* findes intet tilsvarende til disse ord. [16] faur sijna] heim*an* t. *B.* [24] lǫsa] Sål. er ordet skrevet i *A. B*: leisa. [26] skot] Sål. *ABCD*; *EF*: skot*id*.

og vil-eg ecki veita þier þijna bæn, *þuiat* mier þiker m*enn* vel til valder, þo ad þid sieud brædur, ad þuñgt fae af.» Nollar fer a burtt, *og* þiker sijn for ill ordin, *og* seiger Helga þui opt lijtiñ hlut m*un*du hafa f*yrer* Droplaugars*on*um̄, «ef þ*ei*m skal alldri refsa sijn okyñi». Nollar leggur a þa brædur mikiñ oþocka; þ*ei*r lietu, sem þ*ei*r vissu þ*ad* *eigi*. Þorbiorñ hiet mad*ur*. H*an*n bio a Skeggia-stodu*m*; þ*ad* er wt hid næsta Nollar-stodu*m*, eñ sud*ur* fra Aase. H*an*n hafdi verid kuoñgad-*ur*; eñ þa var hun auñdud. H*an*n ætti dotter eina, er Helga hiet; hun v*ar* væn *og* vitur. Þorbiorñ var vel fiar-eigañdi, vinsæll m*adur* *og* godur boñdi, *og* þa vid alldur. Berssi hiñ spaki var vin Þorbiarñar *og* þa opt heimbod ad h*onu*m *og* giafer; eñ Berssi hafdi gefid Helgu marga goda gripi, *og* var þ*ad* ord a, ad h*onu*m þætti sia ko(na) betri eñ adrar, sijdañ h*a*ns kona var oñdud. Eñ a þ*ei*m misse(rum) var þ*ad* mællt, ad Helgi Droplaugars*on* legdi þangad komur sijnar til Helgu Þorbiarñar-dotter, *og* ecki var þ*ad* kallad he*n*ni u*m̄* þverañ hug, s*e*m raun bar nockud a; þ*uiat* þa er þ*ei*r bræd*ur* hofdu II næt(ur) heima verid, þa tekur [illegible]elgi Iñikrák *og* beitti f*yrer* sleda; h*an*n lætur | koma [illegible]d i sledañ *og* kuaddi Grijm til ferdar m*ed* sier; [illegible]ua sijdañ ofañ a is. Þ*ei*r fara wt epter isen*um*, allt [illegible]*er* Skeggiastadi, snua til bæar, lata þar hestiñ wti i [illegible]i *og* kasta heye f*yrer*. Þ*ei*r bræd*ur* g*a*nga iñ i [illegible]fu. Heilsar Helga þ*ei*m vel, *og* sest Helgi nid*ur* hia [illegible]*n*ni; *og* er þau toludu sijn a medal, þa beiddi h*an*n,

---

[2] ad þuñgt] er þungt *B.* [8-9] Skeggiastadum — Aase] [illegible]eggjastaðir (NM.), vest for Lagarfljot, er den sydligste [illegible]rre gård i Fell-sveit, kun ved en enkelt gård skilt fra [illegible]n nordligere liggende Ás. [10] hun] kona h*anz* *B.* [21] II [illegible]tur] ei l*ein*ge *B.*

ad hun m*un*di fara ofañ til Eyviñdar-ær *og* vera þar um̃ veturiñ. Þessu iatar hun; *og* er þau toludu þetta sijn i milli, þa kem*ur* þar iñ mad*ur* eiñ, sa var i suorttum̃ kufli. Þar var Nollar; h*ann* reikar utar *og* iñar epter golfinu *og* lætur slwta hottiñ. Eñ þa er miñst er von, hleip*ur* h*ann* fram̃ *og* ofañ epter vellen*um*; so ofañ ad vatni. Þar stendur steiñ uñder backan*um*; þar kastar h*ann* klædun*um* *og* legg*ur* up-a steineñ. Sijdañ skijtur h*ann* beinspijtum̃ uñder sig, hleip*ur* sijdañ up epter vatni, slijkt er fara ma. Um̃ hadeigeskeid kem*ur* h*ann* upp æ Berssa-stadi; h*ann* var i kodsis brokum̃; eñ so hafdi h*ann* fliott farid, ad þ*ad* var m*ed* megni. Berssi heilsar h*onum* vel *og* spyr, hui h*ann* færi so mikid. Nollar suarar: «Þui ad ærin er naudsyn, *og* fer eg ecki sijd*ar* þiña vegna eñ miña». «Huad er þ*ad*», sagdi Berssi. «Helgi fostri þiñ er komiñ æ Skegg*ia*stadi wt, *og* ætlar h*ann* ad fijfla Helgu Þorbiarñardotter wt til Eyviñdar-aar *og* leggia hana i sæñg hia sier; eñ þar kem*ur* ad þui, sem mællt er, ad betra er vieltum̃ ad vera eñ oñgu*m* ad trua; þ*uiat* þu hef*ur* truad h*onum* sem sialfum̃ þier. Ma þ*ad* ecki i einu ordi i telia, huo*r*ñ soma þu hef*ur* h*onum* gi*or*tt; eñ

---

[8] beiñspitum̃] beinu*m* B. Hvor fristende det end kunde være her at tænke på bénsköjter (ísleggir), tör man dog vel næppe i •beinspijtum̃• se andet end et foragteligt udtryk for •fótum•. Den latinske oversættelse (der følger *B.*) har •in pedes se conjicit•. [11] kodsis] Dette besynderlige ord udelades i de andre håndskrifter. Skal herved betegnes et vist stof, ligger det nær at tænke på det tyske ord •Kotze• ɔ: groft, langhåret uldtöj; sml. også det engelske coat, coating [18] fijfla] flit*ia* *B.* [20] vieltum̃] BCDE: villtum; F. villr. I G. Jonssons •Safn af íslenzkum orðskviðum• har ordsproget ved en besynderlig misforståelse fået formen: Betra er viltum að vera, enn öllum að trúa.

h*an*n launar þui sem h*an*n hef*ur* gnægst til, illsku *og* uñder-hyggiu». Berssi brosti ad *og* mællti: «Hui seiger þu mier þessi tijdiñdi helld*ur* eñ odr*um* mo*nnum* ? Nollar suarar: «þ*uiat* eg ætladi, ad þier m*un*di helldst uñder þikia *og* um̃-hugad; þ*uiat* þ*ad* er alþijdu romur, ad þier þiki hun betri eñ adrar konur». Berssi suarar: «þ*ad* hef*ur* iafnt verid matuliga i hoof stillt ; *og* þo ad Helga væri gefin fostra mijn*um*, þa þætti mier þar fr*i*d kona vel gefin hraustum̃ mañi. Eñ þo get eg, ad h*onum* þiki sier þ*ad* oflágt f*yrer* mañvirdingar saker. Eñ þ*ann* eiñ vinskap hefi eg ætt vid Helgu, ad hu*or*ki hef*ur* spillst f*yrer* þui. Hefer eg af þui gefid h*en*ni giafer, ad fader h*en*nar hef*ur* gefid mi(er) goda gripi. Nu fardu *og* seig odr*um* þessi tijdiñdi þijn, þui e*igi* deifist hug*ur* miñ vid martt». Nollar

a. suarar: «Satt er þ*ad* þo ad | seigia, ad wtlifad hafa nu kappar Fliotz-dæla, er þe*i*r lata eitt suein-snykri taka af sier konur, þar sem þu ertt so ær f*yrer* h*en*ni, ad þu gaer eiñskis. Mun eg lata af ad se*i*gia þier, þo (a)d eg verdi vijs, ad þu lætur, sem þu viter e*igi*, þo ad þier sie sneipa gior. Reynist þa skapliñdi ydartt, er e*igi* er vid þa um̃ ad eiga, er y*dur* þiker dællt vid; er *og* þui sijd*ur* dæd i y*dur*, er meir er æ y*dur* leitad.» Berssi suarar: «þ*ad* veit-eg, ad þier mun fara sem þorgrijmi brod*ur* þijn*um*, ad þu mæler til ohelgi þier, ef þu nyter þier e*igi* betri maña vid.» Berssi sprett*ur* þa up; kuaddi m*enn* til ferdar m*ed* sier. þe*i*r taka hesta Berssa II *og* leggia æ sodla. Rijd*ur* Berssi *og* añar mad*ur*

---

[7] iafnt verid matuliga] *B*: iafn-mañlega *vered*. I lignende retning ændrer *JM*. udtrykket. [15] þui — martt] u. *B*. [17] suein-snykri] svein-snyke *B*. — Sml. «síkja», at tigge, «síkir», en snyltegæst, og — ifg. Gudm. Andreæ og Jón Ólafsson — tillige femininet «síkra». Den latinske oversættelse har «viles adolescentulos». [20] ad þu] e r þu *B*. [22] dællt] «odællt» have samtlige håndskrifter; meningen kræver imidlertid en rettelse.

m*ed* h*onum*, eñ II g*a*nga hia; Nollar var hiñ fim̃ti. Þ*ei*r fara wt epter isum̃; færd var god, *og* allkallt, *og* strauk miog vid. Þau Helgi *og* Helga satu æ tali miog til añars litar. Þa bad Helgi, ad hun m*un*de buast, þ*ui*a*t* l*a*ngt er wt til Eyviñdar-ær, eñ eg vil-ei*gi* koma þar um̃ nott. Helga litadist þa um̃: «Hu*or*tt var ecki Nollar hier i morgin æ golfi um̃ hrijd». Helgi mællti: «Þ*ad* ætla eg vijst, ad h*an*n væri hier, *og* skiott hef*ur* h*an*n nu burtt horfid». «Kynligt þiki mier, ef h*an*n þikist *eigi* vijs ordiñ nockra tijdiñda; mun eg hu*or*gi fara dagl*a*ngt, þ*ui*a*t* eg get h*an*n þang-ad niosñer 'farid' hafa, ad mier þætti vel, ad h*an*n yrdi lijgi-mad*ur* af.» Helgi suarar: «Gerdu, sem þu villt; eñ þ*ad* seiger eg·þier, sem eg mun efna, ad eigi fer eg epter þier añañ dag.» Helga suarar: «Vel er, þo þu rader þui; eñ hu*or*gi fer eg ad siñi». Helgi g*ei*ng-*ur* (þ)a wt *og* sest i sleda, eñ Grijm*ur* fer æ bak; fara þ*ei*r nu wt epter (ij)sum̃. Nu sia þ*ei*r brædur, ad me*nn* fara suñañ epter vatni f*yr*e*r* Noll(ar)-stodum̃; þ*ei*r keña nu meñena. Nu tekur Nollar til orda: «Berssi, nu mattu sia, hu*or*tt eg hefi nockud logid til; þar fara þau nu wt epter ijsun*um* fra Skeggia-stodum̃; rijd*ur* Grijm*ur* f*yr*e*r*, eñ þau Helga sitia i sleda. Er nu so, ad eg tek ad þreitast; villda eg, (ad) þu leifder mier ad fara heim, þ*ui*a*t* eg æ martt ad giora, eñ eg (er) eiñ til». Berssi suarar: «Fardu, hu*or*tt er þu villt; ætla eg sialld(añ) ad kuedia þig til ferdar m*ed* mier, *og* oþock skalltu af mier hafa (firer þess)a ferd». Nollar snijr nu heim til bæiar sijns; eñ þ*ei*r Berssi | 10
fara wt epter isum̃, mikid tolt. Þ*ei*r bræd*ur* fara wt undañ — fara hu*or*utueggiu m*ed* hinu vestra l*a*ndinu

---

[4] til añars litar] ad röckre *B.* [12] farid] bor*ed* *B.* [13] af] ad *B.*

— uns þ*ei*r k(oma) f*yrer* nes þ*ad*, er *geingur* vestan i Lagarfliot *og* heiter Medal-nes. Uta(ñ) i nesenu stendur bær, er heiter æ Hreidar-stodum̃. Þar er nu s(au)da-hus. Þar bio sa mad*ur*, er Hreydar hiet; h*ann* var *land*nam(smad*ur*) *og* vin*ur* mikill Berssa *og* Droplaug*arsona*. Hreidar var hiñ besti (bon)di *og* hiñ vænsti m*adur*; helld*ur* var h*ann* nu vid alld*ur* *og* hafdi þ(ar) buid lañga æfi. F*yrer* nesid voru allt vakar; þar bryñdi hyr(der) nautum̃ sijn*um*. *Og* er þ*ei*r brædur komu ad vokeñi, þa seiger Helgi, ad þ*ei*r m*un*di bryña hesti sijn*um*, þ*uiat* þ*ei*m var heitt. Þa var mio(g) halfrockuid. Þeir gi*ora* so. Þa mællti Helgi, ad þ*ei*r munu hlau(pa) up i skogiñ. Þ*ei*r bregda knijfum̃ sijn*um* *og* kuista vidiñ, Helg(e) beñdi *og* giorer syllt i nedañ; þa

---

[1] vestan] Alle håndskrifterne have »vestur«; sammenhængen kræver »vestan« eller »austur«. [2] Medal-nes] Meðalnes er et höjdedrag, der omtrent i linje med gården Ás strækker sig ud mod Lagarfljot. [2-3] steñdur — heiter] Sål. alle håndskrifterne, skönt sammenhængen lader vænte »stod« og »hiet«. [3] Hreidar-stodum̃] Hreiðarstaðir er nu afbyggersted fra en efter Meðalnes benævnt gård. [9] hyrder] Sål. *AB*. Rettere er dog vistnok læsemåden i *CDEF*: Hreiðar. brædur] »Berssi« læser *A*., tilmed ved rettelse af et utvivlsomt rigtigt »brædur«. I *B*. er (rigtig, men næppe samtidig med afskrivningen) rettet »Besse« til »Helgi«. En lignende forvirring med hensyn til de optrædende personer viser sig flere steder i det følgende. [10] Helgi] Sål. har *A*. oprindelig haft, men har rettet til »h*ann*«. [10-11] hesti — heitt] *A*. har »hest*um*«, men, som det synes ved rettelse af et oprindeligt »hesti«; de andre håndskrifter have alle »hestum«, en fejl, der sikkert står i forbindelse med den ovenfor fremhævede personforveksling (Helge og Grim har, som det vil erindres, tilsammen kun én hest, Innikrákr, Berse derimod to). Sætningen »þuiat—heitt« findes kun i *A*. [12] munu] *B*: mundu. [14] beñdi] benda, at böje; men ifg. J. Åsen tillige at binde, sætte bånd på. syllt] I *A*. har der først været skrevet »sijllt«, men dette er udstreget. Man har her ordet sýlt, der er i alminde-

biñd*ur* Helgi a bak hestin*um* fram̃ vid silañ *og* nid*ur* under kuid; hrijslu biñd*ur* h(añ) i tagl, *og* legg*ur* up tauma *og* mællti, ad h*ann* skuli fara ofañ til Eyviñdar-ar. Hrijsluñi hrockur um̃ krijka hestin*um*, *og* hleip*ur* h(añ) þui hardara ofañ epter isun*um*. Þ*ei*r brædur hlaupa up i skogiñ, Helgi brijtur sier volur II *og* giorer kuistlausa[r]; h*ann* hefur þetta i hendi sier. Nu koma þ*ei*r Berssi ad vokun*um*, *og* er þ*ei*r koma suñañ f*yr*er nesid, þa taka til orda huskarllar Bessa: «Ey ve(it) eg, hu*or*iu sa hæler, er þessa m*enn* seiger hughuata, þar er þ*ei*r r(eñ)a. uñdañ þeim mañi, er þ*ei*m hef*ur* bestur verid alla æfi; nu ætl(um) vier alldri dad i þessu*m* m*onnu*m». Berssi mællti: «Þetta er mikil heimska, er þid mælid; get-eg hellda*ur*, ad hiñ veg beri raun a, ad þ*ei*r verdi faam lijker um̃ hrijd. Nu vil-eg, ad þid farid heim a bæ(iñ) a Hreidar-stodum̃, eñ eg mun rijda epter þ*ei*m brædrum̃ v(id) añañ mañ, þ*ui*at eg væñter þess, ad sa eiñ verdi fuñd*ur* vor *og* þ*ei*r(a) brædra, ad eg mun *eck*i mañ-fiolda vid þurfa, þ*ui*at hier hafa h(vör)uger heiptar-hug a odr*um*; eñ þid bijdit mijn hier medañ, til þ(ess) eg kem hier a morgin». Huskallar verda þessu fegner *og* ta(ka) vid klædum̃ sijn*um*, gañga til huss *og* hlæia all-miog *og* kuadust alldri þuilijka m*enn* h*afa* sied, «sem þesser eru, er hleipa uñdañ þu(ij mei)ra, sem meir lijd*ur* a

---

lig brug på Island om et af de mangfoldige oremærker på fårene. At mærke «sylt» sker ved med et vinkelformigt indsnit at borttage orespidsen. Her bruges ordet for at betegne den gaffeldeling af risknippets nedre del, hvorved dette lader sig anbringe som rytter på hesten. [5-6] brædur] *A*: Berssi. — *B*. har (som för), ved rettelse af Besse, Helge. [7] kuistlausar] *A*: kuistlausa. — *B*: kvistlausar.

a. dagiñ. Berssi hrockuer hestiñ wt ep(ter) | vatninu. Huskallar g*ei*ngu ad vokun*um* *og* logdust ad nid*ur* *og* drucku, er þ*ei*m var heitt ordit vid goñguna; logdu vopnin nid*ur* æ fotin, þau er þ*ei*r hofdu um̃ dagiñ. Þ*ei*r voru i stacki *og* brokum̃. Þa mællti Helgi vid Grijm brodur siñ: «Hlaupu vid nu ofañ ad þ*ei*m *og* tokum̃ þa *og* veitum̃ þ*ei*m harm̃kuæli nock*ur*, þ*ei*r hafa ockur miog gabbad. Grijm*ur* suarar: «Alldri giore eg þ*ad*, þui vid eigum̃ oñgu*m* mañi betur ad launa sem Berssa; hefur h*ann* ockur metid um̃ fram̃ alla m*enn* adra». «So skal vera», s*ei*ger Helgi; «h*a*ns skal ad niota, þ*ui*at h*ann* er vin*ur* miñ; eñ hafa skulu þ*ei*r nu ereñdi ellegar, eñ mun*um* so f*yrer* sia, ad þa saki ecki til leiñgdar; eñ vita skulu þ*ei*r, ad vid eigum̃ alls kosti vid þa.» Nu vard so ad vera, sem Helgi villdi. Þ*ei*r hlaupa ofan æ isiñ. Tekur siñ mañ huo*r* þ*ei*ra brædra. Grijm*ur* fieck ecki ad þ*ei*m gio*r*tt, er h*ann* tok, añad eñ þ*ad* er h*ann* hiellt h*onu*m under sier. Helgi veiter þ*ei*m um̃-bwd, er h*ann* vielar um̃, so ad h*ann* snarar samañ hendur æ vijxl æ kuidn*um*, eñ hnepper hofudit aptur æ medal fotaña, skijtur voluñi i kniesfæturñar, nem*ur* þa vid knackabeinenu. Nu fer h*ann* til m*ed* Grijmi *og* bijr um̃ so sem hiñ f*yr*ra, breida yfer þa klædin *og* ganga so til bæiar æ Hreidar̀stodum̃, drepa þar æ dyr *og* bidia Hreidar wt g*a*nga. H*ann* gio*r*er so *og* heilsar þ*ei*m vel, bijd*ur* þ*ei*m þar ad vera. «Opt er þess kostur,» sagdi Helgi, «eñ vid for-

---

[1] hrockuer] *B*: bröckur; således også *JM.* i sin gengivelse af *A.* [9] sem] eñ *B.* [13] ellegar] átt *B.* [14] vid eigum̃] *A.* skriver «videigum̃.» [20] á kuidnum] ad qvidnu*m* *B.* [22] kniesfæturñar] *JM.* giver ordet i dets sædvanlige form kniesbæturnar. I *B.* er ordene «skijtur — knackabeinenu» erstattede af: «og krepper h*ann* so all*an* i bobba». *JM.* læser «knackabeinenu» som «knackabeineñ».

um iafnañ sijd, *og* skulu vid heim i kuold; eñ þo þikiunst eg eñ vid þurfa, þui glofar mijner liggia ni*dur* vid nauta-bruña, eñ nu g*e*ingur til hafs, *og* þiki (mi)er drijfligt; villda eg, ad þu tæker up i kuolld *og* haf(er) heim m*ed* þier, þa er þu bryñer nautum̃ þijn*um*». Hreidar var (sa) eiñ mad*ur*, ad h*an*n hættadi alldri, f*ir*r-eñ þridiungur var af nott, (eñ) la allt til hadeigis. Hreidar geck iñ; eñ þ*ei*r bræd*ur* g*e*ingu sud*ur* (til) Hofs, *og* so f*yrer* nedañ Skeggia-stadi; þa gi*or*er a ved*ur* *og* tek*ur* (ad) drijfa, *og* nu gi*or*er a hid mesta illvid*ur*. Þa snijr Helgi til (bæi)ar a Nollarstodum̃: «vil eg g*a*nga m*ed* bæium̃, eñ e*igi* epter isum̃, (þuiat mi)er þiker villu-færtt». Helgi drep*ur* þar a dyr. Þa var lidit (dag)setur. Nollar rijs upp wr reckiu siñi *og* steiper a sig stacki (*og* gein)g*ur* til hurdar; *og* þegar h*an*n lijkur up*p* hurdiñi, þa þrijf*ur* Helgi i | hoñd h*on*- 41 b.
um *og* kipper wt i illvidrid. Grijm*ur* tekur i adra hoñd h*onu*m, *og* leida h*an*n ad vidkestin*um*, fletta stackin*um* fram̃ yfer hofudit; Grijmur st*e*nd*ur* a f*yrer* framañ hofudit, eñ Helgi hnycker ein*um* suiga wr kestin*um* *og* hijder Nollar, suo ad hu*or*gi var heil hwd h*a*ns milli hæls *og* hnacka. Þa lietu þ*ei*r h*an*n stañda up*p* *og* badu h*an*n fara burtt fra þ(eim): «skalltu hafa þetta f*yrer* hlaup þitt, *og* bijd so verra.» Þ*ei*r fara *og* sn(u)a nu heim-leidis, koma so heim, er mikid var af nott; tekur Droplaug vid þ*ei*m bædu*m* hoñdu*m*, sem hun var iafnañ von. Berssi re(id) um̃ kuolldit til þess,

---

[2] eñ] nockurz t. *B.* [3] eñ] *A*: er. *B.* læser her: eñ nu g*e*ingur ved*ur* *til* hafz. [9] Hofs] Hof (NM.) er en mellem Ás og Skeggjastaðir liggende gård. [11] illvidur] illvid*re* *B.*; med «illvidre» gengiver også *JM.* det pågældende ord i *A.*, der regelmæssig burde opleses «illvid*ur*.» Sml. nyisl. «hrackviður». snijr] sier *B.* [16] hoñd] Ordet findes i *A.* kun som custode nederst på foregående side. [27] Droplaug] Sål. *B.*; *A.* Groa.

er h*an*n kom til Eyviñdar-ær. Nockru f*y*rri ko(m) Iñi-krækur; eñ i þessu kom gridkona wr fiosi *og* sagdi Grou, (ad) Iñi-krækur var komiñ heim med uñdarligañ buning. Groa g*e*ing*ur* wt *og* huskarlar me*d* h*en*ni, *og* taka Iñikræk *og* beita fra (sled)an*um*, bryña *og* gef*ur* h*on*um, sijdañ leiser h*an*n wr sledan*um* rekendina. Þa kem*ur* Berssi i twn. Groa fagnar h*on*um me*d* blijdu. Berssi (þe)ckist þ*ad* *og* spurdi, huo*r*tt þ*e*ir væri þar kom*n*er frænd*ur* he*n*nar. Hun se*i*ger, ad þ*ad* væri *eigi*, «ed*ur* huo*r*su steñdst af um̃ ferder þijnar». Berssi se*i*ger alla sogu, sem farid hef*ur*. Berssi var þar um̃ nottina; veiter Groa þe*i*m allalvarliga. Groa bid*ur* þe*i*m vyrkta vid *og* mællti, ad h*an*n skuli veita þe*i*m vinskap. Berssi se*i*ger, ad so skule vera. Hreidar sat vid forñ-sogu, til þess er lidit var dagse(tur). Þa fór h*an*n wt *og* gaf nautum̃ sijn*um*. Epter þ*ad* rekur h*an*n þær til (br)uñs. H*on*um kem*ur* þa i hug, huad Helgi hafdi mællt vid h*an*n, snijr ad vatninu *og* ad vokun*um*, fiñu*r* *eigi* glofana, sier þar bañdknutu þessa, er þar lagu; leiser h*an*n þa; eru þe*i*r so styrder sem stockar. Fer Hreidar heim epter eyk *og* ekur þe*i*m heim til bæiar; h*an*n hiukar þe*i*m vid, *og* hressast þe*i*r vel. Þar voru þe*i*r nottina. *Og* um̃ mor(g-un)iñ bijst Berssi heim fra Eyviñdar-æ. Groa gaf h*on*um fiñg*ur*-(gull) *og* seila-mottul *og* mællti til full-komiñar vinattu vid Ber(ssa). Rijd*ur* h*an*n, þar til er h*an*n kem*ur* æ Hreydarstadi. Hreidar tok (vid) Berssa forkuñar vel. Sogdu huskarllar h*an*s sijnar *ei*g*i* sl(iett-ar). Berssi hlo miog ad, kuad gledi-brogd vera ungra

---

[5] gefur] giefa *B.* [6] rekendina] *JM.* læser «rokendur» ved urigtig gengivelse. *B.* har her: krókendana. [12] þ*e*im] br*ædrum* t. *B.* [17] þær] *JM.* indsætter «þau». [19-20] þar bañd-knutu þessa] á bökum þ*e*ira *B.* Med «bañdknutu» sml. «hríngu» (acc. pl. af hríngr) Filipó-rímur IV, 21. [25] seila-] giedugañ *B.*

m*ann*a: «eñ er (vist), ad þ*ei*r hafa sijñt þ*ad*, ad þ*ei*r hafa alls kosti ætt vid yckur, eñ (láted) mijn ad niota, er þeir hafa *eigi* meira ad giortt vid yck*ur*; þ*uiat* ærñ(ar) | saker giordu þid til, þo ad þ*ei*r hefdi drepid 42 a. yckur. Nu skulu þid lata vera kyrtt». «So munu vid gi*or*a», sogdu þ*ei*r. Fara heim epter þ*ad*; fara up*p* epter isun*um*, þar til er þ*ei*r koma f*yrer* Nollarstadi. Þar sia þ*ei*r Nollar sitia æ hyrñis-hruku sem huñd*ur*, *og* er all hla-mæll. H*ann* bid*ur* Bessa, ad h*ann* m*un*di rietta malid, slijkar hrakningar sem h*ann* hef*ur* f*ei*ngid. Berssi kuad þ*ad* makligt, þo ad h*ann* hefdi nockurtt brædrædi f*ei*ngid, «eñ þo ma eg epter leita, þo ad þu siertt omaklig*ur*». Nollar dragnar heim, eñ Berssi rijd*ur*, þar til er h*ann* kem*ur* æ Arñeydarstadi. Þa var i añañ lit. Þ*ei*r Droplaugars*yn*er voru i tunenu wti *og* budu h*on*um þar ad liggia *og* urdu fegner fostra sijn*um*, er h*ann* var þar komiñ. Berssi þecktist þad, *og* var h*ann* þar um̄ nottina. Eñ um̄ morguneñ þa ræda þ*ei*r margt *og* flest um̄ þessa hluti, er h*ann* hafdi farid epter þ*ei*m brædrum̄: «Eñ eg hefi af þui gi*or*tt ferd mijna epter yck*ur*, ad eg vil, ad þid varist þ*ad*, sem eg mun s*ei*gia yck*ur*, ad þid latid *eigi* voñda m*enn* komast i milli yckar *og* mijn; þ*uiat* þid munud ecki þess til taka, ad eg muni yckur af h*en*di gefa, medañ þid veitid *eigi* mier agañg ed*ur* Orm̄steini syni mijn*um*; eñ ef yckur greiner æ, þa mun eg [i] iafn*an* stad

---

[8] sitia] úte t. *B.* hyrnis-hruku] hyrnis-hnacka *B. CDEF.* -hnacki. — **Hrúka** betyder: stabel, pyramideformet dynge; **hyrnis** synes at være genitiv af et ellers ubekendt «hyrni». Betydningen af det således dannede, sammensatte ord er tvivlsom. Den lat. oversættelse lader plads åben for gengivelsen. [9] hla-máll] **hlámáll** (sål. også *JM.*) må betyde «svagmælt», af hlár ɔ: slap, og -máll. *B*: fámáll. [26] i] Dette ord mangler i *A*.

leggia. Mun eg m*ed* yckur vid huo*r*ñ, sem þid eigid i hieradinu, adra eñ vid konu þa, er þu hef*ur* lagt tal þitt vid. Þa gio*r*du f*yrer* mijnar saker; grañdalaust hef*ur* verid ockartt vinfeiñgi. Mun eg allt ad einu hallda vinskap vid þau æ Skeggia-stodum̃, þo þier giorid af ydru radi þuilijkt, sem yd*ur* lijkar.» Helgi suarar: «Ey veit eg, ad þar þurfi um̃ ad vañda hiedañ i fra». Berssi mællti: «*Þad* villda eg, ad þid fe*i*ngid Nollar kuikiñdi nockurtt f*yrer* sitt hardrietti, er þid hafid h*onum* veitt, þo ad h*an*n hefdi makligleika til.» Helgi se*i*ger, ad þ*ad* skuli vijst giora f*yrer* h*a*ns ord. Berssi bijst heim vid sijna m*enn*. Helgi gaf Berssa uxa II, V vetra gamla — graer bader — *og* stodhest raudañ, *og* var kallad*ur* Heida-raud*ur*, *og* m*ed* merar III. Huorum̃ þe*i*ra huskarla Berssa, er þe*i*r hofdu knept vid vakernar, gaf Helgi odr*um* suerd, eñ odr*um* auxi. Skildust þe*i*r viner. For Berssi heim. Eñ þe*i*r bræd*ur* satu heima um̃
b. hrijd. Helgi leitar alldri æ þa konu optar, *og* oñgua adra, | so ad m*enn* viti. Er *þad* *og* alþijdu maña sogn, ad Helgi hafi oñgua konu elskad, so ad m*enn* viti.

Þess er getid eitt sumar, ad skip kom af hafi i Gauta-vijk (i) Berufirdi. Skipi þessu fylgdu þreñsker m*enn*, *og* vistudust hie(r) um̃ veturiñ. Aa þui sama vori epter vetur aflidiñ beiddi Þi(d)rañdi Geitiss*on* fostra siñ farar-efna: vil-eg kyña mier si(du) añara maña». Hroar suarar: «*Þad* þiki mier mikid, ef þu villt fara af l*a*ndi i burtt, þui eg giorist miog hrum*ur* af elle, *og*

---

[2] tal] lag *B*-håndskriftet alene. [13] graer bader] báda gráa *B*. [14] Heida-raudur] Heidar-raud*ur* *B*. [15] Huorum̃] hvörjum *B*. (og *JM.*). knept] hefft *B*. [20] so — viti] u. *B*. [21] *B*: XIV. *Capitule*. [22] Gauta-vijk i Beru-firdi] Gautavík hedder nu en gård på nordsiden af Berufjörðr, en anselig fjord i det sydøstlige Island (SM.). Gautavík var i sin tid en meget besøgt havn, og tomter af handelsboder påvises endnu her.

veit-eg *eigi*, hu*or*tt þu kem*ur* aptur; eñ allt ad einu, þa skal eg sæma þig ad þui, sem eg hefer foñg æ; eñ bidia vil-eg, ad þu komer s*em* f*ir*st aptur. Eñ þu muñt rada.» Hroar Tuñgu-godi fieck Þidrañda mikid fie. H*onu*m þotti mikid, er þ*ei*r skildu, *og* ollu*m* þotti mikil h*a*ns fra-for. Riedst Þidrañdi til ferdar *og* fer sud*ur* yfer heidi, ræd*ur* sig i skip, fer utañ um̃ sumarid. Þ*ei*m byriadi vel *og* skiott; þ*ei*r komu skipinu i Þrañdheim i Nidar-os. Þa ried Hakon hiñ rijki f*yrer* Noregi. H*an*n hafdi adsetu ad Hlodum̃ Þa syñdist, hu*or*ia meñing Þidrañdi hafdi hlotid, þ*uia*t ollu*m* m*onnu*m fuñdust ord um̃, ad *eigi* hefdi þuilijkur mad*ur* komid i maña miñum̃, s*em* Þidrañdi var. H*an*n fer æ fuñd Hakonar ialls. Iall tok vid h*onu*m vel *og* setti h*an*n i hasæti hia sier *og* veiter h*onu*m af mikilli blijdu um̃ veturiñ. H*an*n virdi oñguañ siña m*anna* iafn*an* Þidrañda. Þ*ei*r toludu longum̃. Þidrañdi sijñdi slijkt af sier, [ad] uñi h*onu*m hu*or* m*adur* hugaastum̃. Eñ er vor kom, þa beiddi Þidrañdi sier farar-leifis wt til Isl*a*ndz. Iall spurdi, hui h*an*n villdi so litla stuñd duelia vid þar, «þ*uia*t eg añ þier hier all-vel vistar; hef*ur* hier eiñgiñ sa m*adur* komid, ad mier þiki so mikil epter-sia ad sem um̃ þig, ef þu fer æ burtt.» «Vel hef*ur* þu til mijn giortt þessa stuñd, eñ þo ma eg *eigi* nijta ad vera hier l*e*ingur, þ*uia*t eg añ mod*ur* miñi so mikid, ad eg hlijt·ad fara nu f*ir*st. Ma yd*ur* þ*ad* s*ei*gia: 'þ*uia*t' eru þar eñ þ*ei*r m*enn*, ad lietu, sem best

---

[1] aptur] ádur eñ *eg* dey t. *B.* [12] komid] frá Islande t. *B.* [18] ad] Dette ord mangler i *A.* I *B.* lyder den pågældende sætning «ad h*onu*m uñe» osv. [26] hlijt ad] «hlijtad» skriver *A.* ydur] *og* t. *B.* [27] þuiat] Dette ord synes indkommet ved en fejltagelse. *B.* læser: ad *þar eru og* þeir *menn*, sem lietu sier best þætte osv.

þætti, ad eg kiæma firr aptur eñ sijdar.» Iall suarar: «So skal nu vera». Þidrañdi kauper sier skip og lætur i koma mikid fie; hañ þigg(ur) af ialli godar giafer; epter þad lata þeir wr landfestum og sigla i haf. Þad hafa 3 a. marger menn fyrer satt, ad Þidrañdi | 'hafi onijt' skaplyñdi ialls fyrer sumar greiner og villdi af þui eigi leingur vera med honum. Þidrañdi fieck þad sumar goda byre og kom skipi sijnu i Skala-vijk i Vopna-firdi og bar af skipinu og flutti heim varningiñ. Epter þad bijr hann um̃ skipid og setur upp. Hann for heim i Krossa-vijk. Þar var tekid vid honum forkuñar vel og med allri blijdu; verdur þar og fagna-fuñdur mikill med þeim Þidranda og Hroari. Hann er þar faar nætur, adur eñ Hroar lijser þui, ad hann vill, ad Þidrañdi fari austur med honum til (ei)gna siña og rijkis, «þuiat eg ma eigi añad eñ vera asam̃t vid Þidranda, s(o) añ eg honum mikid, og huor stuñd þiki mier loñg, ef hann er eigi hia mier». Þidrañdi seiger, ad þad skuli þegar vera, er hann villdi, «þuiat eg vil þess niota, medañ kostur er». Bijr Þidrañdi ferd sijna, fer med Hroari austur til Hofs i Hroars-tuñgu; urdu fræñdur hans honum fegner, þar sem þeir komu i Vopna-firdi. Aller fræñdur Þidrañda sijndu a sier mikiñ feigiñs-þocka, er hann var apturkomiñ med virdingu. Ketill þrymur señdi ord Þidrañda systursyni sijnum, ad hann skuli koma i Niardvijk til heimbodz, og seiger, ad hann skuli eigi til eiñskis fara: «þuiat hann er sa eiñ miña

---

[5] hafi onijt] Sål. alle håndskrifterne. Dette udtryk synes dog ikke her at give nogen rimelig mening; «hafdi obeit á» e. d. l. vilde passe bedre — hermed stemmer den lat. oversættelses «improbavisse». [8] Skala-vijk] Skálavík antages at være vigen ved gården Austr-Skálavík tæt ved Vopnafjords handelsplads. [22] i Vopna-firdi] u. *B.*

fræñda, ad mier er mest aufusa ad eiga martt vid *og* gott». Þidrañdi heiter ferdiñi, er alidi sumarid *og* heyverkum̃ er lokid, eñ kuadst [þá] *eigi* toom eiga ad, þ*uiat* h*ann* hafdi f*yr*r heitid odr*um*. Ketill seiger, ad Þidranda færi vel. — Madur hiet Asbiorñ, h*ann* var suñleñdskur *og* þa nijkomiñ i Fliotz-dals hierad. H*ann* var fædingi sudur i Floa. H*ann* for þadañ austur æ Rangær-vollu, þa austur æ Sijdu, *og* lietter *eigi* f*yr*r eñ h*ann* kem*ur* austur i Fliotz-dal. H*ann* tekur sier þar vist. Asbiorñ var mikill mad*ur* vegsti, dockur. æ hærslit, liot(ur) i añdliti *og* helld*ur* oþockulig*ur*; þo slægdi marga m*enn* til ad taka vid h*onum*, þ*uia*t h*ann* var gardlags-mad*ur* so mikill, ad eingiñ lagdi lag vid h*ann*. Asbiorñ atti vidnefni *og* var kallad*ur* vegghamar. Asbiorñ hafdi verid V vetur i Fliotzdals hieradi, er þetta vard til tijdinda, *og* hafdi lagid garda um̃ twn m*anna*, *og* so merki-garda. Asbiorñ var so mikill meistari æ gardlag, ad þ*ad* er til marks, ad þ*ei*r gardar stañda eñ i Austfiordum̃, er h*ann* hefur reista. Þorbiorñ hiet mad(*ur*); h*ann* var kalladur Korekur. H*ann* bio æ þ*ei*m bæ i Fliotz-dals hieradi, | er heiter æ Korekstodum̃, f*yrer* austañ Lagar- 43 b
fliot; þad er i Wtmaña-sueit vid enu eystri fioll. Þor-

---

[1] aufusa] áfúsa *B*-håndskriftet. [3] þá] Dette ord mangler i *A*. [7] Floa] Flói, landskab i Árness-sýsla på Sydlandet. [8] Rangár-vollu] Rangárvellir, landskab i Rangárvalla-sýsla på Sydlandet. Sijdu] Síða, et landskab, nu betegnende en bygd i Vestr-Skaptafells sýsla, oprindelig derimod omfattende bægge Skaftafells-sysler. [22] Korekstodum̃] Kórekstaðir. Da denne gård ligger ikke alene øst for Lagarfljot, men ogsa øst for Selfljot, vilde sagaens angivelse passe særdeles vel med den antagelse, at Lagarfljot tidligere har haft udløb gennem Selfljot. [23] enu eystri] enu vestri *A.*; hin vest*are* *B*. Da det tidligere i sagaen har vist sig, at forfatteren kender betegnelsen Østerfjældene for

biorñ atti sier konu; hun var skylld þ*ei*m Niardvijkiñgum̃. H*ann* ætti II sonu; hiet añar Guñsteiñ, eñ Þorkell hiñ yñgri. Þorkell var þa XVIII vetra, eñ Guñsteiñ hafdi II vetur um̃ XX; þ*ei*r voru bader mikler m*enn* o*g* sterker o*g* allvaskliger; eñ Þorbiorn var nu gamlad*ur* miog. Hafdi Asbiorñ vegghamar verid [þar] II vet*ur* o*g* grætt fie nockud, eñ a hin*um* þridia vetri giorer h*ann* bu, þ*ui*at h*ann* atti olietta konu; átti h*ann* ædur nockur borñ. H*ann* leiger l*a*nd þar f*yrer* utañ læk, þad er ‘þa heiter a Hlaupañdastodum̃, eñ nu ad Saudlæk’. H*ann* var þar eiñ misseri; h*onum* vard illt til fiar, o*g* vard ohægt buid. Aa þessu sumri giorer Asbiorñ vegghamar heimañ-ferd sijna wt i Niardvijk a fuñd Ketils o*g* bad, ad h*ann* m*un*di taka vid h*onum* til huskalls. Ketill spyr, hui h*ann* vill e*ig*i bua leiñg*ur*. H*onum* kuad þikia oefniligt ad bua vid ohægiñdi mikil. Ketill suarar: «Oflidmarg*ur* þiki mier þu vera». Asbiorñ kuadst ecki fleir*um* leita vistar eñ sier ein*um*,

---

de Fljotsdalsherredets ydre del mod øst begrænsende fjælde — i modsætning til fjældene hinsides Lagarfljot og Jøkelså (som dog næppe udtrykkelig benævnes Vesterfjældene) — kan det næppe betvivles, at man her i forblandingen af «eystri» og «vestri» har en ved afskrivning indkommen fejl, der imidlertid er fælles for alle de benyttede håndskrifter. [2] Guñsteiñ] hiñ elld*ri* t. *B.* [6] þar] Dette ord mangler i *A.*, men er tilsat efter de andre håndskrifter. [7] hinum þridia vetri] hinu þridia vore *B.* [10-11] þa — Saudlæk] Efter fremstillingen i det følgende skulde man vænte «þa» og «nu» ombyttede. *B.* læser «hiet» for «heiter». I øvrigt volder bestemmelsen af pågældende lokaliteter nogen vanskelighed. Stedsnavnet Sauðlækr (eller Sandlækr, som nogle hdskrr. skrive) kendes ikke, og Hlaupandastaðir for så vidt heller ikke; vel forekommer i Útmannasveit en gård Hlaupandagerði, men den er afbyggersted fra den nordøst for Kórekstaðir liggende gård Sandbrekka. Nærved Kórekstaðir ligger derimod afbyggerstadet Kórekstaðagerði. [11] eiñ] eitt *B.*

liest añad mundu sia fyrer lidi sijnu. Ketill spyr, huad hann ætlar ad sia fyrer lidinu. Hann kuadst ætla ad hlaupa burtt fra «og hiñgad til þijn, þuiat eg ætla, ad mier sie lijtill agañgur veittur fyrer rijki þijnu; mun eg konuna lata kialast vid borñin.» Ketill suarar: «Þad hafda eg opt ætlad ad taka vid þier. Muñ eg giora þier a kost; þu skallt giora gard ofañ wr fialli uñdañ homrum̄ og wt i sio, þetta skalltu viña til tueggia missera vistar.» Asbiorñ kuadst ætla, ad hann mundi þetta fa full-vel uñid: «munu vid þessu kaupa, eñ þu skallt sitia fyrer, ad eigi sie filgt a 'hann'». Ketill iatar þessu. Sijdañ giorer hann ferd sijna upp yfer heidi, fer epter reckiu-klædum̄ sijnum, eñ þar hleipur hann fra lidinu, og skilldi af þui heita a Hlaupañdastodum; þa toku þeir a Koreksstodum̄ vid omegd hans, eñ mistu landzleigu siñar vid hann og satu fyrer ollum̄ vankuædum̄. Asbiorñ tekur til gardlags wt i Niardvijk o(f)añ wr fialli; hann viñur mikil verk a um̄ sumarid, eñ ecki hef(ur) hann veniu-brygdi i skapsmunum, þuiat ollum̄ lijkadi illa vid hann nem(a) Katli einum̄.

'A siouñdu viku' sumars bijr Þidrañdi heimañ-ferd

---

[12] hann] mig ómegdeñe' B. [13] reckiuklædum̄] tryckiuklædum̄ A. [19] á] u. B. [22] B: XV. Capitule. A siouñdu viku] Sål. alle håndskrifterne; utvivlsomt foreligger dog en forvanskning. Den syvende sommeruge falder i begyndelsen af juni, medens rejsen, som også tidligere sagt, foregår ud på somren efter høhøstens afslutning. Muligvis tör man som det oprindelige forudsætte udtrykket «ad VII vikum sumars» ɔ: da syv uger af somren var tilbage. Fra annalerne for år 1376 anfører Oxforderordbogen et eksempel på en sådan anvendelse af ordet «vika». Herved vil man også nå netop tidspunktet for høhøstens afslutning, der falder i begyndelsen af september, fra den 20. til den 22. sommeruge. Den lat. oversættelse har her «Septima æstatis hebdomade ante hyemis initia».

4 a. s(ijna), | (h*an*n) rijdur vid hiñ VII. m*an*n wt med Lagar-fljoti *og* ofañ epter Hroars(tu)ñgu, *og* þar yfer fliotid, er heiter ad Backa-vadi, rijda wt epter (h)ieradi *og* koma um̃ kuolldit a Koreksstadi til Þorbiarñar. (Þ)orbiorñ geck a moti þ*ei*m Þidrañda, *og* syner hans, m*ed* mikilli blijdu (og) baud h*onu*m þar ad vera so l*ei*ngi, s*em* h*an*n villdi. H*an*n var þar þessa (nó)tt, *og* giora þ*ei*r til hans agiæta vel. Þ*ei*r bræd*ur* b á d u Þidranda, ad h*an*n m*un*di vilia fara wt til Niardvijkur *og* bidia Ketil, ad h*an*n (lie)ti lausañ Asbiorñ, eñ gilldi þo sumar-kaup; ed*ur* ella tæki h*an*n (vi)d lidi sijnu. Þidrañdi kuadst skilld*ur* ad leggia ord til: »eñ *ei*gi (ne)ñi eg ad rijdast i meira, þar er Ketill fræñdi miñ er til añ(ar)ar hañdar». Þ*ei*r seigia, ad þ*ei*m þætti þ*ad* vorkun. Epter nottina (af)lidna buas*t* þ*ei*r til ferdar XX samañ. Þ*ei*r rijda wt 'yfer' Os *og* o f a ñ h e i d i, þar er heiter Goñgu-skard, i vijk i n a; var þa (mi)d*ur* aptan, er þ*ei*r

---

[1] VII.] VI. *B.* [1-3] wt — Backa-vadi] Da Tidrandes udgangspunkt må være Hroar Tungegodes bolig Hof, fremgår det temlig klart af den her givne vejretning, at saga-skriveren ved »Hof i Hroarstunge» tænker på gården Hof i Fell-sveit, og at denne bygd med indbefattes i Hróarstunga. B a k k a v a ð må være det efter gården Fljótsbakki (ældre: Bakki) i Eiða-þinghá benævnte vadested, omtrent udfor Rangá sydligst i Tungen. [8] bádu] budu *A.* [12] ord] s y n ord *B.* [16] yfer Os] Sål. alle håndskrifterne. Da Ós imidlertid er navnet på en gård (den nordestligste gård i Útmanna-sveit) og de rejsendes vej ikke lå over den »os« (Selfljotets munding, det gamle Unaós), hvorefter gården bærer navn, er »yfer» næppe rigtigt; senere hen bruges også »til», hvor en lignende rejse beskrives. Her kunde muligvis indsættes »f y r e r». [16-17] ofañ heidi — Goñgu-skard, i vijkina] Sål. rettet efter *B.*; *A.* læser »ofañ i heidi, þar er heiter Goñgu-skard i vijkiñi» G ö n g u s k a r ð er navnet på fjældvejen fra Os til Njardvig.

komu i vijkina. Þa var fæt maña heima; þa var *eigi* lokid hey-verkum̄, eñ þar var heylañd mikid. (V)ar mañfolk æ verknadi, eñ Ketill var eiñ heima karllm*anna* (og) konur nockrar. Ketill sat i skála. Nu var sagt, i þ*ann* mu(nd) kiæmi ad h*onum* skialfti, sem iafnañ var vañt, ad h*ann* hrauck (af) fotum̄ up*p*, so ad gnotradi i h*onum* huo*r* toñ; h*onum* var *og* sa hroll*ur*, (sem) vatni væri ausid milli skiñs *og* horuñdz. Þa mællti h*ann* vid (ko)nu eina, ad gio*r*a skilldi elld f*yrer* h*onum*. *og* villdi h*ann* bakast. Hun (ka)stadi uñder hann giæru eiñi. Ketill bakast vid elldiñ. Eñ Þid(r)-(an)di *og* hans m*enn* rijda ofañ epter vijkiñi, *og* er þ*eir* koma æ vij(kena) miog ad bæn*um*, þa sia þ*eir*, ad mad*ur* var up i hlijdiñi ad gard(lage); h*ann* var i græm kirtli; h*ann* hafdi knept up blodun*um* (á a)xler, en lyckiurñar hieñgu nid*ur* ad hlidun*um*, *og* i huijtum̄ torf(stack)i yfer utañ; h*ann* hafdi drepid æ hofud sier hott. Þ*eir* keña (þeñañ) mañ, ad þar var Asbiorñ vegghamar; h*ann* kuedur þa (ecke). Þ*eir* rijda so ofañ m*ed* garden*um*; mælltu huo*r*uger vid ad(ra. Þá) rijd*ur* Guñsteiñ Korekss*on* ofañ ad Þidrañda *og* mællti: «Ill vænliga lætur sia m*adur*. Muñtu leifa mier, ad eg take geyr-na|gla wr spioti mijnu, *og* taka af spiotid af skapt- 44 b inu *og* skiota til hans *og* vita, huo*r*su h*ann* verd*ur* vid. Þidrañdi mællti: «Giordu þ(ad) *eigi*, *þuiat* þ*ad* er forñt mal, ad opt hlijtst illt af illum̄, *og* vil eg *eigi*, a(d) þu eiger vid h*ann*». Þa snijr h*ann* i halaferdina, *og* af gotuñi; þ(á) tekur h*ann* wr geyrnaglañ wr spiotinu *og* skaut til hans med (hl)ætri micklum̄. En er Asbiorñ sier, ad spiotid fer ad h*onum*, þa hleipur h*ann* up*p* vid; skotid kom i kyrttils-bladit *og* i

---

[5] þ*ann*] þ*ad* *B.* [6] hrauck] hraut *B.* [11] hann] sig *A.*
[21] Illvænliga] Allvænliga *A.* ifølge *JM.*; nu står kun -liga tilbage.

lyckiuna, *og* s(o) wt i blautañ gardiñ, *og* so ad h*ann* fellur wt af gardin*um*. H*ann* sprettur up skiott *og* tekur spiotid *og* kastar nid*ur*, eñ h*ann* hlei(pur) up*p*-a gardiñ *og* þegar iñ yfer. H*ann* tek*ur* þegar skeid heim til bæiar. Eñ þegar er h*ann* kem*ur* i twnid, þa hleip*ur* h*ann* i ellda-skalañ, (þar) er Ketill bakast; h*ann* kastar sier up*p* i sætid gegnt elldin*um*. Ketill spyr, huad h*onum* væri. H*ann* suarar: «Vañt er ad vita, huo*r*(i)*um* vier skul-i um̃ fagna, ætlada eg æ vori, er eg riedunst hiñgad, ad eg m*un*da e*igi* bardur til meidinga, eda m*ed* ollu tl bana. Eru þe*i*r kom*n*er hier Koregss*yn*er; hef*ur* Guñsteiñ skotid spioti under hoñd mier, *og* kom wt uñder añari. Nu ætlada eg, ad eg m*un*da hafa heimsokt hofdingia, er þier erud; eñ eg [sie], ad eiñgiñ er i þier dug*ur*, ad þier rekid alldreigi vorra har m̃a, þo ad oss sie skam̃er giorvar». Asbiorñ hafdi hætt raddarlag *og* særligt añdartak. Ketill hleip*ur* up*p* vid brædi mickla, h*ann* þrijf*ur* ull-skyrttu sijña *og* kem̃st i, eñ æd*ur* i brokum̃ leista-lausum̃; voru ijlboñd uñder nedañ — 'ey' hofdu m*enn* þa lijnbrækur i þ(ad) muñd. Ketill ge*i*ng*ur* þa þeigañdi utar epter elldhusinu, so ad a(lla) vega hraud elld*ur*iñ um̃ h*ann*. H*ann* ge*i*ng*ur* wtar til lokreckiu þe*i*rar, er h*ann* var van*ur* ad sofa, tekur ofañ hialm *og* setur æ hofud sier, *og* suerd i hoñd sier, set-

---

7 sætid] seted *B.* 8 huorium] hvo*r*iu *B.* 14 sie] Dette ord er glemt i *A.* 17 añdartak] añdarlag *A.* 18 eñ] *og* v*ar B.* 20 ey] Sål. alle håndskrifterne. Negationen er dog her meget besynderlig, og «ey» vistnok opstået ved fejllæsning af «og». I tidens løb — og tilmed temlig tidlig, som det synes — gik netop linnede underbenklæder af brug på Island, disses fremhævelse her kunde passe ganske godt med Ketils hele upåklædte tilstand, og — «línbrækur» omtales udtrykkelig på et senere sted i sagaen som hørende til den da brugelige dragt. 23 sof a] «i» t. *B.*

ur skiolld f*yrer* sig; epter þ*ad* snijr h*ann* wt m*ed* brugdit suerdit, eñ kastar epter um̄giordiñi. Eñ i þui er h*ann* kom i twn, þa rijd*ur* Þidrañdi i twnid *og* h*ans* m*enn*. Ketill snijr þegar ad Þidrañda *og* hogg*ur* til h*ans* m*ed* suerd(inu). Þidrañda bar so nær hoggid, ad h*ann* sa *eigi* radrum til ad (skiota) f*yrer* sig skilldin*um*; h*ann* knepper sig aptur wr sodlin*um* (og kemur) | 45 a. stañdañdi nidur. En Ketill stoduar ecki hoggid ad helld*ur* — þa ridu m*enn* miog i stañsodlum̄ smelltu*m* —. Ketill hogg*ur* um̄ eñdilañgañ soduliñ, *og* tekur i suñd*ur* bogana bæda *og* hestiñ uñder sodlinum̄. Ketill hogg*ur* þegar añad siñ til Þidrañda. H*ann* kem*ur* þa skilldi f*yrer* sig. Ketill klijfur þa skiolldiñ f*yrer* utañ muñdrida, so ad suerdit nam i vellin*um* stad. Konur þær, er æ bæn*um* voru, hlupu wt, þangad er m*enn* voru æ verki. Añar bær stod þa i vijkiñi, sa er ad Virkihusum̄ heiter. Þ*a*ngad hlupu sumar konur, þ*uiat* þar voru eñ karlar nockrer. Foru þ*eir* þ*a*ngad; þ*eir* urdu alls XX m*enn*. Þidrañdi mællti vid m*enn* sijna, ad eingiñ skilldi bera vopn æ Ketil, «eñ ef nock*ur* giorer audru vijsu. eñ eg mæli f*yrer*, þa mun eg bera vopn æ h*ann*, þo ad h*ann* sie af mijn*um* mo*nnum*». Epter þetta bid*ur* Þidrañdi Ketil frænda siñ allra safninga: «hef-eg hier adrar vidtokur, eñ eg hugda til; *og* ef nockud er þ*ad* i vordit vor*um* ferdum̄, ad y*dur* þiker malþarfa, þa vil-eg botu*m* up hallda, so ad þier þiki sæmd i. Nu med*ur* þui ad þu villt einskis mijn ord meta, þa lattu mig niota mod*ur* miñar, eñ systur þiñar,

---

[9] stañsodlum̄] standsödlu*m* *B.* [17] Virkihusum̄] V i r k i h ú s er som navn nu ikke bevaret, men man mener at kunne påvise stedet for gården. [23-24] safninga] Sål. *ABCD.*; *EF*: samninga (den sædvanlige form). [26] malþarfa] «verdt» t. *B.* — Sml. s. 6[9-10] hvor ordet utvivlsomt er et verbum i infinitiv.

og er meiri abyrgdar hlutur ad hallda þessu fram̄, sem nu hef*ur* þu up-tekid». Ketill þeiger vid avallt, eñ Þidrañdi bid*ur* ha*nn* vægdar einartt. Ketill lætur, sem eiñgiñ væri añar, eñ Ketill sæker ha*nn* i akafa. Þidrañdi mællti: «Hui er nu eigi vel, ad nu viñi mad*ur* þ*ad*, er ma añad; eñ eingiñ mad*ur* skal bera vopn a Ketil, þ*uiat* ha*nn* mun sefast bratt; eñ *eigi* bañа eg, ad þier drepid me*nn* hans, sem þier meigud.» Þa giora þ*ei*r so. Þa horfa þ*ei*r sud*ur* epter twnenu. Tekur nu ad lijda aptaniñ miog, *og* læger solina, eñ hross þ*ei*ra voru hier *og* huar, þ*uiat* þar hleip*ur* hu*or* af hestum̄ sijn*um*, sem komiñ var. Þa ber sud*ur* epter vellenum̄, allt til þess er þ*ei*r koma ad læk þ*ei*m, er fellur f*yrer* utañ gard þa*nn*, sem ‘fellur’ f*yrer* nedañ hladit. Þa stiñg*ur* Þidrañdi fram̄ blodreflin*um* *og* hleip*ur* aufug*ur* yfer lækiñ. Þa var hogguiñ af Þidrañda skiolld*ur*iñ allur, so ad eiñgiñ sporñ var epter, nema þ*ad* er muñdridan*um* filgdi. I þessu hogg*ur* Ketill til (Þ)idranda *og* kem*ur* a auxlina hægri, *og* leiser fra herdar-bladit, (so) ad sa iñ i luñgun. Þidrañdi hliop þa ofañ yfer lækiñ, (te)kur suerdit hiñi viñstri hendi *og* hogg*ur* til Ketils *og* i gegn*um* ha*nn*.
15 b. | Ketill fellur þa daud*ur* til iardar; eñ Þidrañdi ge*i*ngur sud*ur* yfer lækiñ *og* ad þufu þ*ei*ri, er stend*ur* f*yrer* nedañ gotuna, er nu heiter Þidrañda-þwfa. Ha*nn* sest þar nid*ur*. Þa stod ecki fleiri maña up*p* eñ þ*ei*r Ko-

---

[1] meiri] meigeñ *B.* [4] eñ — hann] *og* sækir ad h*onum* *B.* *JM.* udelader «Ketill»; rimeligvis er dette navn fejlagtig indkommet i *A.*, men måske bör man for «,eñ Ketill» læse «eñ Þidrandi og»; *A.* har her ingen interpunktion. [8] bañа eg] bideg *A.* þier meigud] Sål. *B.*; *A.* har «þ*ei*r meigu», af *JM.* gengivet «þier meiged». [12] hestum̄ sijnum] bake *B.* [14-15] þann — hladit] u. *B.* I *A.* synes «fellur» at måtte rettes til «liggur» eller «geingur». [26] stod] stodu *B.*

rekssyner Þorkell *og* Gunsteiñ; aller voru fallner adrer m*enn* Þidrañda. Þ*eir* Koregssyner settust þa nid*ur* hia h*onum* a sijna hoñd hu*or*; þ*eir* voru þa moder miog. M*enn* Ketils styrm̄du yfer h*onum* *og* huldu hræ h*a*ns. Epter þ*ad* g*ei*ngu þ*eir* heim vijgmoder, *og* þo marger sarer. Nu tekur Þidrañdi til orda so iafñt Guñsteiñ: «Hu*or*su þiki þier ad fara; huad mun nu tia ad lasta þad, er ordit er; eñ farid hef*ur* betur, ad hier m*ei*gi þier sia nu, hu*or*su einrædit kañ ad gefast; eñ ecki tiar nu ad avijta þig. Eñ huad hef*ur* þu sied til Asbiarñar fielaga þijns um̄ aptañ». Guñsteiñ suarar: «Att hefi eg añad verkefne eñ higgia ad þ*ei*m skelme». «Ecke er mier þ*ad* þo. Eg hefi ecki [so] añrijkt ætt, ad eg hafi *eigi* augu til señt, huad h*an*ñ hef*ur* ad-hafst. Þegar i kuolld, er Ketill geck wt, *og* m*enn* drifu ad h*onum*, þa kom Asbiorñ wt *og* hafdi hoñd f*yrer* auga *og* skygndi til, hu*or*su færi a milli vor; eñ nu hef*ur* h*an*n farid e c k i hermañliga, *og* þad higg eg nu, ad h*an*n sie hier nu i vellen*um* f*yrer* utañ lækiñ, *og* ætla eg, ad h*an*n fletti mañ-náeñ eiñ.» Guñsteiñ sier nu, huar h*an*n er, *og* hleip*ur* wt yfer lækiñ; h*an*n hafdi suerd i hendi *og* hogg*ur* a hryggiñ, *og* tekur h*an*n i suñd*ur* i midiu. Epter þetta g*ei*ng*ur* h*an*n til sætis sijns. Kona ein g*ei*ngur wt um̄ kuolldit; þ*ad* var gridkona.

Guñar hiet mad*ur*; h*an*n var a vist m*ed* Katli. H*an*n var austmad*ur* *og* hafdi komid wt um̄ sumarid. H*an*n var haleiskur mad*ur* ad ætt, mikill mad*ur* *og* vijglig*ur*, uñg*ur* ad alldri *og* allvel meñtur. H*an*n sat

---

7 so iafñt] *vid B.* 8-9 eñ — nu] *og* máttu nu siá hi*er* *B.* 11-12 um̄ aptañ] u. *B.* 14 so] Dette ord mangler i *A.* 18 ecki] epter *A.* 24 Epter — sijns] u. *B.* — Herefter begynder *B*: XVI Cap*itule*, medens *A.* først har et ophold efter «gridkona».

i wti-bwri f*yrer* ofañ hws; þar var iñi varñiñg*ur* h*a*ns. Ecki hafdi h*an*n verid vid fund þ*en*nañ, *og* ecki hafdi h*an*n vitad til, ad styriolld sia hafdi verid. Konan hleipur til bwrsinz; þetta var viñu-kona h*a*ns. Guñar sat i dyrum̃ wti-bwrsiñs *og* fidradi auruar. Hun tekur til orda: «Satt er þ*ad*, er mællt er, ad *eigi* ma mañ sia, hu*or* hu*or*gi er. M*un*di Ketill *eigi* þ*ad* ætla ad hausti, er h*an*n baud þier hiñgad, ad h*onum* m*un*di eingiñ brautar-g*a*ng*ur* ad þier verda, ef h*an*n þirfti nockurs vid, eñ þu ertt mañfijla þui m(ei)ri, er þu ligg-*ur* iñi kyr s*e*m huñd*ur* a huelpum̃, þar s*e*m husbondi þiñ er lagdur vid velli, *og* marger h*a*ns m*enn*. Er hier komiñ ofridar-g*a*ng*ur*, *og* hafa þ*ei*r veigid Ketil.» Guñ-ar hliop up vid þessa tijdiñd*a*-sogu *og* þrijf*ur* boga i hoñd sier, legg*ur* aur a streiñg, er h*an*n hafdi nij-gio(rt).

46 a. | H*an*n g*ei*ngur þa wt *og* mællti: «Huortt eru þesser m*enn* a burtt farñer fra overkum̃ sijn*um*, er þetta hafa gi*or*tt.» Hun suarar: «E*igi* er þ*ad*». «Huar eru þ*ei*r nu þa», s*ei*ger h*an*n. «Þar eru þ*ei*r, er epter lifa, f*yrer* suñañ lækiñ a vellin*um*». Guñar mællti: «Huar er h*an*n Þidrañdi, eg villdi h*an*n sia.» «Þ*ad* ætla eg», sagdi hun, «ad h*an*n sitie a fugl-þufu milli þ*ei*ra brædra Koregss*on*a.» Guñar beñder nu bogañ, *og* var þ*ad* allt iafnskiott, ad streiñg*ur*iñ gall heima vid bæiñ *og* Þidr-añdi fiell a bak aptur; kom aurin f*yrer* briost Þidr-añda og wt i millum̃ herdaña. Guñar spurdi, huad maña sia hefdi verid. Hun suarar: «Þ*ad* var Þidrañdi Geitiss*on*». «Seig allra kueña aurm̃ust. E*igi* fieck añañ mañ vinsælla nie betur ad sier. Hefi eg þ*ei*m mañi bana uñid, er eg villdi sijst. Þorkell Koregss*on* spurdi Guñstein brodur siñ, huortt h*an*n væri miog sær. Guñsteiñ kuedst hafa sær nockur: «eñ huad lijdur þier,

---

4-5 þetta — aurvar] u. *B.* 25 aptur] örend*ur* t. *B.*

þorkell». «Ecki sær er skadligt æ mier.» þa mællti þorkell: «Nu munu vid *eigi* þurfa þidrañda ad bijda. Eñda mun *eigi* ræd heim ad leita til bæarins. *Eigi* get-eg, ad vid naum̃ hestum̃ ockrum̃; munu vid *og eigi* vera miuker til goñgu. þ*ei*r huelfa skilldi yfer þidrañda þar æ þufuñi, gañga sijdan æ burtt, fara up til gotu, rietta leid up i breckur; þ*ei*m forst seiñt, þ*uiat* nattmyrkur var æ mikid. þ*ei*r g*ei*ngu til þess, er þ*ei*r komu ad breckum þ*ei*m, er 'efstar' voru i skardinu. þar var huam̃*ur* f*yrer* suñañ gaut*ur*, *og* heiter Kidia-huam̃-ur. Aa fell*ur* ofañ wr skardinu *og* ofañ i huam̃; þar er mikill fors i; under forssin*um* er heller mikill. I þ*ei*m helle eru m*enn* opt æ haustum̃, er æ fiall er g*ei*ngid. þorkell mællti: «Forum̃ vid til hellessiñs, þ*uiat* mig giorer so modañ, ad eg ma *eigi* l*ei*ngra g*a*nga». þ*ei*r fara til hellessiñs; *er* þar hladit grioti f*yrer* framañ. Guñsteiñ kastar sier nidur þeg*ar*, þ*uiat* h*onum* var heitt miog; h*ann* verp*ur* af sier klædum̃. þorkell sprettur af sier bellti sijnu; epter þ*ad* fletter h*ann* af sier klædum̃. þa falla wt ydren. H*ann* sest þa nid*ur*, *og* liet þorkell þar lijf sitt. Vid þetta hafdi h*ann* g*ei*ngid allt nedañ wr Niardvijk. Nu er Guñsteiñ eiñ epter hia brod*ur* sijn*um* daudu*m*; h*ann* var sær miog. Guñsteiñ sa þ*ad* af sijnu radi ad radast æ burtt þadañ. H*ann* stend*ur* þa up, *og* er h*ann* ætlar þadañ til goñgu, þa var h*ann* so styrd*ur*, ad h*ann* matti huorugañ foot hræra yfer añañ fram. Sest h*ann* þa nidur; verd*ur* h*ann* nu þar ad vera, þo h*onum* þætti

---

6 þufuñi] t ú n e *B.* 6-7 up til gotu] uppá göt*ur* *B.* 9 efst-ar] Sål. alle håndskrifterne. Sig. Gunnarsson fremhæver, at ifølge de stedlige forhold kræver sammenhængen «n e d s t a r». 10-11 Kidia-hvam̃ur] K i ð j a h v a m m r. Navnet skal ikke være bevaret, men den topagrafiske skildring i det hele være nöjagtig.

eigi gott. Þorbiorñ Korekur liet illa i suefni þessa nott. Eñ er *hann* vacknar, þa fer *hann* skuñdañdi i klædi. *Hann* vekur up*p* smala-mañ *og* mællti, ad *hann* m*un*di fara señdi-for *hans*: «vil-eg ad þu taker hesta II; vil eg ad þu rijder wt til Ooss *og* ofañ i Gongu-skard til helles þess er þier erud vaner ad hafa nattból uñ haustuñ, þa er þier *gan*gid æ tiall, *og* vit, vid huad þu verd*ur* þar var. Eñ ef þu verd*ur* vid nockur tijdiñdi var, þa þigg-eg, ad eg feiñgi». Sauda-mad*ur* rijd*ur* ofañ til Ooss *og* ofañ i Gongu-skard; *hann* 'leitur' til ferdar, eñ er *hann* kem*ur* ofañ i Kidia-huañ, þar stijgur *hann* af baki *og* ge*ing*ur up*p* under fossiñ; *hann* ge*ing*ur iñ i helleñ; þa var lijst af deigi. *Hann* spurdi, hu*or*tt nockud væri þar, þ*ad* s*em* h*onum* mætti añdsuar veita. Guñsteiñ seiger til sijn. Sauda-mad*ur* spyr tijdiñda. Guñsteiñ seiger slijk sem ordin eru. Sauda-mad*ur* spyr, huortt *hann* m*un*di fær m*ed* h*onum* i burttt Guñsteiñ kuad *eigi* añad 'til þess'. *Hann* villdi þa brat wt *gan*ga, *og* matti *eigi*, nema *hann* styddist vid axler h*onum* odr*um* fæti. *Hann* kem*ur* h*onum* i sodul *og* ber ad h*onum* klædi *og* bijr uñ *hann*, s*em* h*onum* þotti vænligast, rijdur nu up yfer heidi, *og* komu heim uñ hadeigis skeid; þa hafdi Korekur buid laug, tekur *hann* nu *og* fæger sar Guñsteiñs *og* veiter h*onum* hægiñdi slick, s*em* *hann* matti.

---

[5] til] Sål. rettet i henhold til *JM*'s gætning, *A.* har «*og*» *B*: y*fer*. [5-6] Gongu-skard] Gauta-skard *A*, Hauka-skard *B*. Imidlertid er det öjensynligt, at den her omtalte lokalitet er det alt tidligere nævnte «Gönguskarð». [7] uñ] á *B*. [9] feiñgi] þ*ad* ad vita t. *B*., og rimeligvis er disse ord simpelt hen udeglemte i *A*. [10] Gongu-skard] Gautu-skard *A*., þ*et*ta skard *B*. [10-11] leitur] Sål. synes *A*. at have; *JM*: leitar. [18] til þess] eñ stirdleika siñ t. *B*. Udtrykket synes i hvert tilfælde forvansket. Den lat. oversættelse giver utvivlsomt den rette mening ved ordene «G. nihil nisi rigiditatem membrorum ei rei obstare ait». [20] odrum fæti] u. *B*. Ordene passe også kun lidet i den sammenhæng, hvori de forekomme.

Þessi tijdiñdi spurdust bratt, *og* þotti morgum̄ mikil, s*e*m var. Hroari Tungu-goda fiell þetta næst, so ad h*an*n legst i reckiu af harmi *og* deyr af helstrijdi. Epter þ*en*nañ fuñd kem*ur* Þorkell fullspakur heim, þ*uia*t h*an*n hafdi farid ofañ i fiordu epter skreid; h*an*n kom þ*an*n dag heim, er fuñduriñ hafdi verid ad*ur* um̄ nottina. Þorkell frietter fuñdiñ, *og* ad falliñ er fader hans *og* Þidrañdi. Haug verpur h*an*n epter Þidrañda frænda siñ, *og* stendur h*an*n þar a backan*um*, ofañ uñdañ bæn*um*. H*an*n færer i haug m*enn* þa, er fiellu. Þorkell rak a burtt austmañiñ m*ed* micklum̄ hrakningu*m*, kua*d* h*an*n þ*ei*m mickla 'skom̄ giortt hafa, so *eigi* m*un*du m*enn* bætur bijda, drepid þ*an*n mañ, er adrer væñtu sier af hiñs mesta iñdis. Guñar huarf nu a burtt, *og* spurdist ecki til h*an*s.

Marger m*enn* horm̄udu þessi tijdiñdi, er þ*ei*r spurdu, *og* þotti þetta mickler ad-burder. Bædi Þorkell Geitiss*on* broder h*an*s *og* Biarñi | Helgas*on* fra Hofi i 47 a.
Vopnafirdi, þ*uia*t h*an*n var naiñ fræñdi Þidranda — Helgi Asbiarñars*on* atti Þordijsi toddu syster Biarña —, so þ*ei*r bræd*ur* Þorvallds-syner Þidrañdas*on*ar Grijmur *og* Helgi, þ*ei*r voru aller i epterleit vid Guñar austmañ, og villdu aller Þidranda hefna, eñ til þessa m*ann*s spurdist alldri; var þ*ad* flestra m*an*na ætlan, ad h*an*n m*un*di hafa hlaupid til fuñdar vid adra austm*enn*,

---

1 *B:* XVII. Cap*itule.* þotti] þóttu *B.* 16 *B.* intet ophold. 17 þotti] þóttu *B.* 18 Helgason] (Brodd) Helgason har B-håndskriftet til nærmere forklaring. 19 naiñ fræñdi] náfrænde *B.* 20 H lgi — Biarña] Sål. rettet i henhold til *B.*'s læsemåde. *A.* har «Þordijs todda, er atti Helgi Asbiarñars*on* syster Biarña», men således, at «Þordijs todda er atti» er tilföjet ved rettelse på en noget forvirret måde mellem linjerne. *B.* læser: Helge Asbiarnarson átte systur Biarna, Þórdyse Toddu, sem ád*ur* er sagt.

þa er satu budsetu, þar er þ*ei*r hofdu skip uppi i vijkum̄ milli Niardvijkur *og* Borgarfiard*ar* f*yrer* h[*a*]ndan̄ Snotrunes. Þar satu XVII austmen̄, *og* ætludu m*enn* af þui, ad h*ann* m*un*di þ*a*ngad vera farin̄. Lijd*ur* nu a veturin̄, allt þar til ad daga lein̄gdi. Þa bijr Þorkell Geitiss*on* ferd sijna nordan̄ wr Krossa-vijk m*ed* X. man̄ austur yfer heidi i hierad. H*ann* rijdur up epter hieradi f*yrer* vestan̄ fliot, allt þar til er h*ann* kem*ur* a Arn̄eydarstadi; h*ann* fær þar godar vidtokur af Droplaugu *og* son*um* h*enn*ar. H*ann* var þar um̄ nottina. Þa bid*ur* h*ann* þa bræd*ur*, ad þ*ei*r m*un*du fara m*ed* h*onum* ‘up’ til Niardvijkur *og* hitta Þorkel fullspak, og þadan̄ sud*ur* i fiordu: «vil-eg vita, ad eg komun̄st nockud a spord um̄ þ*enn*an̄ man̄ Gun̄ar, er nu er kallad*ur* Þidranda-bani, er oss hef*ur* mickla harm̄sok un̄id; þetta er ollu*m* oss mikil naudsyn a ad geta h*ann* afradit». Þ*ei*r bræd*ur* radast nu til ferdar m*ed* Þorkeli *og* fara wt epter hieradi; þ*ei*r kuedia up einstaka m*enn*, *og* verda þ*ei*r sam*an* XVIII. Nu fara þ*ei*r *og* koma um̄ kuolldit a Korexstadi til Þorbiarn̄ar; þ*ei*m er þar bodit ad vera, *og* þ*ei*r eru þar um̄ nottina. Þ*ei*r spyria Gun̄stein van̄dliga ad þ*ei*m̄ tijdin̄dum̄, er giorst hofdu um̄ haustid i Niardvijk, en̄ Gun̄stein̄ sagdi greiniliga fra, *og* þotti þo mikid f*yrer* ad seigia. En̄ er þridiung*ur* lifdi nætur, þa stendur Helgi Droplaugars*on* up*p*; var tun̄glskyn mikid *og* færder godar bædi um̄ hierud *og*

---

[2] h*a*n̄dan̄] Sål. *A.*, dog synes et forkortelsesmærke for 1ste stavelses *a* at være glemt; *JM.* gengiver ordet med «hiedan̄». *B*: sun̄an̄. [3] Snotrunes] Snotrunes (NM) er den nordvestligste gård i Borgefjord. [6-7] med X. man̄] m*ed* X m̄ *B.* [12] up] Denne retnings-bestemmelse passer ikke her. Sig. Gunnarsson foreslår at indsætte «ofan» (vel snarere «út»). [13] ad] Sål. alle håndskrifterne. [14] á spord um̄] v*id* t. *B.* [16] á] u. *B.* [20] Korexstadi] Torexstadi *A.*

heidar. H*an*n vekur þa forunauta sijna. Þa ge*i*ngur h*an*n til Guñsteiñs *og* mællti vid h*an*n: «Þu muñt vilia m*ed* oss fræñdi wt i Niardvijk.» Guñsteiñ suarar: «Fara skal eg, ef þier vilied.» Epter þ*ad* radast þe*i*r til ferdar, fara wt f*yrer* nedañ Sañdbrecku, *og* so wt til Ooss, *og* up i heidi til Gongu-skardz, uñs þe*i*r koma so up, ad ein brecka var epter. Þar er huam̃ur f*yrer* utañ gauturñar og heiter Diupi-huam̃*ur*; þar ligg*ur* leidin um̃ sumarid hid sidra, eñ iafn*an* um̃ veturin fara m*enn* ofañ epter huam̃en*um*, þa er sniafa legg*ur*. Helgi snijr nu af | gotuñi *og* sest nid*ur*; h*an*n bidur 17 b. þa alla nid*ur*-setiast *og* skipar þe*i*m i garda, eñ hlid i midiu sem i husgardi. Þorkell Geitiss*on* mællti: «Huad skal breytni su fræñdi.» Helgi suarar: «Eg þottuñst heyra maña-mal up*p*-i skardit ædañ. Nu skulu*m* vier taka þessa m*enn* hoñdu*m*, huorier sem þe*i*r eru»; *og* er þe*i*r hofdu nijsetst nid*ur*, rijda þar ad þe*i*m fim̃ m*enn* æ broddstofum̃. Þesser m*enn* aller hofdu stálhwfur *og* gyrder suerdum̃. Þe*i*r keñdu þessa m*enn*, ad þar var Þorkell Ketilss*on* fullspakur nedañ wr Niardvijk, *og* heima-m*enn* hans. Helgi sprettur up*p*, *og* þe*i*r aller, *og* mællti, ad þe*i*r skilldi hafa hendur æ þe*i*m. Þe*i*r gi*or*du so. Helgi geck ad Þorkeli *og* heilsar h*onu*m *og* spyr, huort h*an*n ætlar ad fara. Þorkell kuedst ætla ad fara up i hierad *og* heim̃ta skullder. «Þui se*i*ger þu so olijkliga, ad þu muner fara ad fiar-reidu*m* i

---

[4] vilied] Herefter begynder i *B.* et nyt kapitel: XVIII. *Capitule.* [5] Sañdbrecku] Sandbrekka er, som tidligere omtalt, nabogård til Kóreksstaðir. [6] Gongu-skardz] Gautuskardz *A.*, Gaulu-skardz *B.*-håndskriftet. De øvrige håndskrifter henholdsvis: Götu-(*C.*) og Gauta-(*DEF.*). [7] Diupi-huam̃ur] Djúpihvammr skal have bevaret sit navn (også Djúpibotn) og den topografiske skildring være nöjagtig. [12-13] og skipar — husgardi] u. *B.* [17] rijda] reña *B.*

þetta muñd missera? Og sie eg, ad ecki er þetta þitt ereñdi. Nu þikest eg vita, hu*or*tt þu ætlar, *og* so ereñdi þitt. Þ*ad* muñda eg ætla, ad þu muñder fara up*p* i Mioa-nes a fund Helga Asbiarñars*on*ar *og* selia h*onum* i heñd*ur* Guñar Þidrañda-bana; *og* mun þier þ*ad* þikia lijkligast, ad h*ann* muni geta halldit Guñari f*yrer* mier; þu veist, ad faatt er m*ed* ockur.» Þorkell suarar: «Þui ætlar þu mier þ*ann* hlut, ad eg muni þ*ann* mañ hallda, er oss hef*ur* mesta skom̃ gi*or*tt; *og* munu þier þ*ad* spurtt hafa, ad eg rak h*ann* i burtt þegar hiñ sama dag, er eg kom heim». «Ecki hyrdi eg, huad þu seiger til þess. Nu er þier skiott til ad kiosa um̃ II kosti, hu*or*tt þu villt, ad eg drepi þig hier i Diupahuam̃i, eda ella selier þu fram̃ mañeñ.» Þorkell kuadst *eigi* m*un*du f*irer* sia um̃ þ*en*nañ mañ. Helge fletter þa Þorkel af vopnum̃ *og* klædum̃ *og* alla h*a*ns fielaga; þa lætur Helgi leggia þa nidur *og* fær til iafnmarga m*enn* ad viña a þ*ei*m. Helgi mællti: «Ey er oss vañt vid þig, ef þu virder eiñskis fræñdsemi vid mig; nu skal eg eigi hlijfast vid þig.» Nu sier Þ*or*kell, i hu*or*tt vañdrædi komid var, *og* mællti: «Fast g*ei*ng*ur* þu ad flestu þui, er þu villt þier af-skipti veita. Mier mun fara sem flestum̃, ad eg mun kiosa ad lifa, ef eg a kosti; mun eg nu s*ei*gia vijst, ad austmad*ur*iñ er i miñi vardveislu. Hefe eg h*ann* halldit i allañ vet-
48 a. ur, sijdan er tijdiñdin giordust; giorda eg þ*ad* til | olijkinda ad kuedia h*ann* a burtt. Upp-i heidiñi f*yrer* ofañ (b)æiñ i Niardvijk g*ei*ngur hialli suñañ fra skardinu wt f*yrer* Skala-nes. Eñ a hiallan*um* gegñt bæn*um* er

---

[6] ad hann muni] Foran disse ord stå i *A.* ordene «ad h*ann* mun». [12] til ad] ad *B.* [15] f*irer*] Sål. *B.*; ferder *A.* [26] Skala-nes] Skálanes, næs nordvestlig i Njardvig. Den topografiske beskrivelse er nöjagtig.

hlaupin (u)rdskrida ofañ wr hriggn*um* æ hiallañ; þ*ad* griot er miog mosa vaxid *og* geita-skófu. Þar æ milli steinaña slo eg (ti)alldi æ hausti, þa eg rak h*ann* æ burttu; þ*ad* er iarñ-grætt *og* samlytt vid griotid; þar setti eg hwdfat h*a*ns, *og* (bi)o eg um̃, s*e*m eg kuña, *og* þar hef*ur* h*an*n verid sijdañ». Þa suarar Helgi: «Nu gi*or*der þu vel, er þu sagder hid saña (til) — *eigi* f*yrer* þui, vissa eg æd*ur*, ad h*an*n var i þiñi vardveislu; skal eg nu *og* *eigi* gi*or*a þier til meiñs, eñ þu muñt nu *eigi* ad siñ̃ laus verda ad so bwnu.» Þa mællti Helgi til Þorkels Geitiss*on*ar *og* spurdi: «Huo*r*tt villtu nu helld*ur* fara o-fañ yfer heidi *og* leita austmañs, ed*ur* villtu sitia hia Þorkeli nafna þijn*um* *og* giæta h*a*ns til hadeigis». Þorkell Geitiss*on* suarar: «Eg vil vera epter hia nafna mijn*um* *og* giæta h*a*ns, þ*uia*t vid erum̃ ofræer Vopnfirdingarñer; mun hier lijtils vid-þurfa; þiki mier meiri hamingiu-raun epter h*onu*m ad leita. Treisti eg þier betur *og* þiñi giptu epter h*onu*m ad leita». «Þui baud eg *og* kiors æ», sagdi Helgi, «ad mier þiker vel, ad þu rader; eñ vañt er ad sia, huo*r*ium̃ þess verd*ur* audid. Nu skal skipta lidi i helminga. Munu vid bræd*ur* fara ofañ yfer heidi vid tijuñda mañ *og* vita, huad eg komi aleidis, eñ þier fielagar farid up-æ Arñeydar-stadi i kuolld, *og* bijdit mijn þar, uns eg kem æ morgun — nema eg fiña eigi austmañiñ, þa mun eg koma æ hadeigi. Þa skal drepa Þorkel fullspak, ef h*an*n hef*ur* logid, eñ ef h*an*n seiger satt, þa ma h*an*n *eigi* ad hafa, þo ad h*an*n setie uñdañ. Eñ ef eg kem *eigi* aptur f*yrer* hadeigi, þa skalltu Þorkel lata fara, huo*r*tt er h*an*n vill; þ*uia*t ratad mun eg þa hafa hæli austmañsiñs, huo*r*tt s*e*m h*an*n verdur f*yrer* hoñdum̃ ed*ur* eigi». Nu skiliast þ*ei*r þar. Fara þ*ei*r Helgi ofañ yfer heidi,

---

[17] h*onu*m] hinu*m* *B.* [30-31] þ*uiat* — eigi] u. *B.*

eñ Þorkell Geitiss*on* situr epter (h)ia nafna sijn*um*. Eñ
b. er þ*ei*r Helgi komu upp-i skardit, | þa lysti af deigi. Þa
var backi mikill til hafs, dregur up (ski)ott æ himeñiñ
og tekur ad drijfa, fylger viñd*ur* af *la*nd(nord)ri. Þ*ei*r
sækia ofañ i breck*ur*ñar. Þa sia þ*ei*r, huar hialliñ
(geingur) wt epter hlijdiñi. Þa mællti Grijm*ur* Drop-
laugars*on*. «V(innu*m*) vær *eigi* tuisuar hid sama, snuum̃
vier nu hier wt epter (hia)llan*um*». Þ*ei*r fara nu eigi
l*ei*ngi, æd*ur* eñ þ*ei*r sia urdina *og* tialld(it) so, þa var
halfliost af deigi. Nu vex drijfa *og* so viñ(dureñ), tekur
nu ad kolna. I þ*en*nañ tijma vacknar austmad*ur*iñ i
(tiall)denu. H*an*n þarf ad g*a*nga avrña siña. H*an*n
rijs up, i skirttu (og) lijnbrækur; h*an*n kipper skóm æ
fætur sier, eñ knepper (ei); ecki hafdi h*an*n yfer sier *og*
ecki i hendi. *Og* er h*an*n bregd*ur* brok(um) sijn*um*,
þa heyrer h*an*n maña-mal sud*ur* æ hiallañ fra sier
Þ*ei*r ættu þa skam̃t til tialldsins. H*an*n sa, ad þa var
eigi rad ad snua i tialldid, er of*r*idar-m*en*n voru so.
nær kom*n*er. H*an*n snijr þa wt epter hiallan*um*, slijkt
*se*m h*an*n ma fara. Þ*ei*r sia nu mañiñ *og* þottust i
hendi hafa ræd hans *og* ætludu, ad h*an*n m*un*di skam̃t
uñdañ taka, eggiadi hu*or* añañ, ad epter skilldi hallda.
(Gu)ñar hleip*ur* nu, slijkt *se*m fætur meigu bera, so ad
af liggia skorñer. Nu dreg*ur* þo i suñd*ur* m*ed* þ*ei*m,
medañ h*an*n var o-modur. Guñar hleipur ofañ hia
skalan*um* *og* wt af lautiñi; þa nemur h*an*n stadar *og*
knijter lijn-brokina ad beinenu. Þa voru þ*ei*r ko(mn)er
ofañ hia skalan*um* æ volliñ. Þ*ei*r gi*or*a gard ofañ ad
sion*um*. Grijm*ur* var þar allra maña skiotastur. H*an*n

---

[13] lijnbrækur] lynbrókum *B*. [26] skalanum] Sål. *A*. og det af Sig. Gunnarsson benyttede håndskrift. *B*: Skálanese. På næsset (Skálanes) har der været «vermannaskálar», og en skåletomt skal endnu ses her (S. G.).

hleip*ur* þa fram̄ fr(á) lidinu *og* ad h*onum* Guñari, *og* ætlar þegar ad sæta averkum̄ vid h(ann). Guñar sier þetta *og* kastar sier a kaf. H*ann* drep*ur* þegar vav(r) uñder sig. Grijm*ur* sier, ad h*ann* getur *eigi* m*ed* vopn*um* sott h*ann*, *og* skijt(*ur*) epter h*onum* spioti, *og* kem*ur* i enu viñstri hoñd Guñari. H*ann* tek(ur) til *og* kipper a burtt; eñ h*ann* legst wt a vijkina. Þa vard hu(ast) miog *og* faull stor. Helgi kued*ur* nu vid *og* mællti: «Huar (vited) þier slijkañ mañ ad arædi sem þ*en*nañ, ed*ur* huor er fws epter h*onum* ad radast.» Eingiñ kuadst til m*un*du hætta. «Þess (er) | von», 49 a.
sagdi Helgi, «þ*uiat* añad-huo*r*tt mun ein*um* eñdast ed*ur* ongu*m* af voru lidi; eñ sa mun *eigi* fara, þ*uiat* mier þiker l*a*ndtakan ovijslig, þar er Guñar er a stroñdu f*yrer*, eñda er *eigi* vijst, hu*or*su s*u*ñdit tekst. Nu munu vier helld*ur* g*a*nga iñ til nausta *og* vita, ef vier faum̄ oss þar skip ad roa epter h*onum*, þo ad oss sie þ*ad* nockru seiña; eñ þo skulu vier ad higgia iafn*an*, hu*or*tt h*ann* legst.» Þ*eir* Helgi gi*or*a nu so, sem h*ann* mællti f*yrer*; eñ Guñar legst yfer vijkina *og* kem*ur* a l*a*nd f*yrer* suñañ skriduruñar, er nu heiter Guñars-dælld. Þui hafa þ*eir* m*enn* samañ iafnad, er huortueggia hafa komid *og* kuñugt er um̄, ad þ*ad* sie iafnlañgt sund, er Guñar hefur lagist yfer þuera Niardvijk *og* fra Nausta-dæli *og* yfer til Viñdgiar. Guñar hleip*ur* þa up-a nesid

---

[3] vavr] ɔ: vör; sål. også *B.* Svb. Egilsson, Lex. poet. (sml. også E. Jonsson) finder her ordet vör (f.) i betydningen «kølvand», stribe eller fure i vandet efter en svömmende [12] eñdast] hendta *B.* [23] sund] «land» have alle håndskrifterne (*A*: land); *B.* har dog ved at sætte ordet i parentes antydet, at meningen kræver dets bortfjærnelse. *JM.* gengiver (vilkårlig, men utvivlsomt med rigtig forståelse af stedet) ordet ved «sund». [24-25] Naustadæli — Viñdgiar] Om stedsnavnene Naustadæli og Vindgjá har intet kunnet oplyses. Deres beliggenhed har

Snotru-nes. Hasetar Guñars sátu odru meigiñ nessins bwdsetu. H*ann* leitar þ*a*ngad til þ*ei*ra. Þ*ei*r Droplaugars*yn*er roa yfer vijkina *og* koma litlu sijdar æ l*a*nd eñ Guñar. Þ*ei*r setia up skipid *og* radast til goñgu *og* sia, huar Guñar fer. Þ*ei*r herda nu epter h*onu*m. Guñar hleip*ur* iñ i bwdina. Þa sitia þ*ei*r ad dagverdi. Guñar bad þa asia, »villdi eg, ad þier verdist m*ed* mier; munu vier þa *eigi* up*p*gefner f*yrer* þ*ei*m, er epter sækia.« Þ*ei*r kuadust alldri m*un*du gefa sig up*p* f*yrer* ogiptu h*a*ns. H*ann* gaf nafn vijkiñi *og* kendi vid fielaga sijna *og* kalladi Geita-vijk, *og* so heiter hun avallt sijdañ. *Og* er h*ann* sier, ad h*ann* fær ecki af þ*ei*m, þa snijr h*ann* burtt *og* up*p* æ Snotruness; h*ann* stefndi sudur til Borgar-fiardar m*ed* ecki meiruṁ byrgduṁ, eñ æd*ur* hafdi h*a*nn. Þ*ei*r Droplaugars*yn*er sia, ad Guñar hleip*ur* burtt ur vijkiñi; koma þ*ei*r ecki þar, þ*ei*r hlaupa hid efra f*yrer* ofañ buderñar. Guñar tekur nu ad hrymiast miog æ fótuṁ, er h*ann* hliop berfætt*ur* uṁ klakañ, *og* kuldi mikill, frijs ad h*onu*m lijnklædin; dugdi h*onu*m þ*ad*, ad h*ann* kostadi

---

dog særlig interesse, da derigennem sandsynligvis sagaens tilblivelsessted måtte kunne bestemmes. [1] Snotru-nes] Navnet Snotrunes er nu indskrænket til gården af dette navn (den nordvestligste i Borgefjord, NM.); her må det tillige betegne det denne mod nord begrænsende nes »Landsendi«. Sagaskriveren synes dog ikke ret at være sig bevidst, at Gunnar her har at passere fjældryggen mellem Njardvig og Borgefjord. [10] upp fyrer] *vid B.* [11] Geita-vijk] Geitavík, syd for Snotrunes i Borgefjord (NM.), har nu givet navn til en herværende gård. [13-14] upp á Snotruness (sål. *A.*) — til Borgarfiardar] Her er i flere henseender forvirring med hensyn til det topografiske: dels fordi allerede Snotrunes ifølge fremstillingen er passeret, dels da både Snotrunes og Geitavík ligge i Borgefjord. [19] frijs] friósa *B.* [20] kostadi] kapps t. *B.*

um̄ ferdina, slijkt er *hann* matti, fieck *honum* þui verm̄ans. Nu dreg*ur* þo saman̄ m*ed* þ*ei*m, un̄s h*ann* kom up i æsin̄, þa hallar burtt af sud*ur*. Sun̄an̄ un̄der halsin*um* stend*ur* bær, er heiter æ Backa; «sa er næst,» higgia þ*ei*r. Þar bio sa mad*ur*, er Sueinungur hiet; h*ann* var krapta-m*adur* mikill, *og* ætti goda peninga, kuongadur mad*ur* *og* atti ein̄ son IX vetra gamlan̄, þa er þetta vard tijdinda. | Ecki var þar fleira karla, voru þar 49 b.
fleira konur nockrar. Sueinun̄g*ur* var einræn̄ m*adur*, *og* var mal man̄a, ad h*ann* væri *eigi* allur þar, er h*ann* var sien; en̄ þo var h*ann* god*ur*, þa er h*ann* villdi, en̄ giordi vid fa eiga. Sueinun̄g*ur* var þ*enn*an̄ dag farin̄ ad torfi æ þa leid, s*em* Gun̄ar var æ for. H*ann* er þa ad gi*or*a hlassid, er Gun̄ar hleip*ur* þar hia; h*ann* hafdi þa borid i hripin, en̄ *eigi* hladit i milli. Gun̄ar hleip*ur* ad Sueinungi *og* mællti: «Biargadu mier.» Sueinung*ur* suarar: «Hu*or*s þarftu vid». Gun̄ar suarar: «Fian̄d-m*enn* mijner hlaupa epter mier *og* vilia drepa mig, ef þ*ei*r na mier.» Sueinungur spyr, hu*or* h*ann* væri. «H*ann* suarar: «Eg heiti Gun̄ar, *og* em̄ eg kallad*ur* Þidran̄dabani.» Sueinun̄gur spurdi: «Hu*or*ier hlaupa epter þier.» Gun̄ar suarar: «Eg veit þ*ad* *eigi* vijst; þo ætla eg, ad þ*ei*r sie Droplaugars*yn*er». «Þ*ad* er vel», s*ei*ger Sueinun̄g*ur*, *og* mun hier *eigi* ad sokum̄ ad spiria; er þ*ad* gott ad vita, þo ad þu faer hegning f*yrer* þ*ann* glæp, er þu hef*ur* un̄id, drepid þ*ann* man̄, er aller

---

[3] Sun̄an̄] Her begynder i *B*: XIX. Cap*itul*e. [3-4] i æsin̄ — halsinum] Det synes, som om forfatteren tænker sig denne ås eller hals som skillende mellem Njardvig og Borgefjord. [4] Backa] **Bakki**, Geitavíks nabogård mod syd, er i virkeligheden først den tredje gård ved Borgefjordens vestkyst, skönt her tænkt som den yderste (nordligste). [4-5] sa — þeir] u. *B*. [9] fleira konur] Sål. *A*.; muligvis ved uagtsomhed på grund af det forangående «fleira». *JM*. gengiver det med «fleire».

hugdu best til». Guñar suarar: «Ey dil eg, ad verkid sie illt ordit. Er ecki þorf ad miñur. Er þ*ad* oll*um* bodit ad biarga sier, medañ h*an*n ma. Sueinung*ur* mællti: «Legstu nid*ur* æ milli hripaña, ef þu villt, eñ ecki mun þier þetta [duga] f*yrer* slijku*m* kopp*um*, sem epter sækia.» Sueinung*ur* steiper af sier kuflin*um* *og* færer h*an*n i. Guñar legst nu i sledañ milli hripaña, eñ Sueinung*ur* þrijf*ur* i tauma hestsins *og* lietter eigi, fi*rr* eñ h*an*n kem*ur* heim æ Backa. Eñ þa er Guñar lagdist nyd*ur* i sledañ, bar h*an*n iñ i milli þ*ei*ra; voru þ*ei*r Droplaugars*yn*er þa vestañ i halsin*um*, eñ torfin eru austañ i halsinum̃, *og* sau þ*ei*r *eigi* f*yrer* þui. Sueinung*ur* ekur f*yrer* þuer dyr hlassinu. 'Sueinung*ur*' stod i dyrum̃, h*an*n var i huitum̃ stacki *og* solu-vodar brokum̃. Sueinuñg*ur* mællti vid sueiniñ: «Tacktu staf þiñ *og* hlaup sud*ur* *og* up i fiall *og* safna samañ fie ockru, þ*uiat* ved*ur* giorer illiligt, *og* rek i hws». Sueiñiñ mællti: «Fara mun eg iñ i stofu *og* taka hott miñ og vottu, Sueinuñgur mællti: «Þa er vier vor*um* uñger, þurftum̃ vier huo*r*ki hott nie vottu.» Nu hleip*ur* sueiñiñ, slijkt er h*an*n ma fara, þ*uiat* h*an*n var hrædd-
a. ur vid fod*ur* siñ. Sueinuñg*ur* beyter hestiñ | fra hlassinu *og* leider til bruñs, lætur sijdañ iñ i hus; epter þ*ad* geing*ur* h*an*n heim. H*an*n leiser þa wr sledan*um* reipin *og* reiser h*an*n vid vegg up*p*. I þessu bili koma þ*ei*r Droplaugars*yn*er þar i twn.

Sueinung*ur* heilsar þ*ei*m gladliga. Þ*ei*r toku þui vel. H*an*n spyr, huo*r*su af-stædist um̃ ferder þ*ei*ra.

---

[5] duga] u. *A.* [10] hann inn] hæd *B* Mulv. bör læses halsiñ. [12] fyrer þui] hvad giördest t. *B.* [13] Sueinungur] Sål. *A.*, og også de andre håndskrifter opfatter den følgende sætning som udsagt om Sveinung; der er dog næppe tvivl om, at den gælder hans sön, og at der altså her skal læses «sueiñiñ» e. d. l.

Helgi spir, hu*or*tt h*an*n hefdi nockud maña sied hlaup hia sier ædañ, «er þu ookst torfinu.» «Auñguañ sa e neina sialfañ mig, eñ heimill er greidi vid yckur, s s*e*m þier vilied þiggia». Helgi kuadst eiñskis vid þurf «er dags mikid eñ epter; er mier micklu meiri forvitı æ um þ*en*nañ mañ, er ædañ hliop um̃ torfgraferñar þiki mier þ*ad* *eigi* vera meiga, ad þu sæer h*an*n *eigi*. Sueinung*ur* suarar: «Alldrei veit eg, hu*or*tt eg sa *ei* ædañ mañ hlaupa f*yrer* ofañ torfgraferñar i liosu klædu*m*, *og* sa hiñ sami hleip*ur* nu þar sud*ur* i fiallid H*an*n rietter til hoñdina *og* vijsar þ*ei*m til. Þ*ei*r si nu, huar mad*ur*iñ hleip*ur*; eggiar Helgi nu, ad þe skilldu leggia epter mañin*um*. Þ*ei*r giora nu so. E er h*an*n hliop i burtt, þa hafdi Sueinuñg*ur* vellt hlas inu iñ i añd-dyrid; vard Guñar þa uñder, eñ hripin h*an*n ofañ. Þar læ h*an*n, þa er þ*ei*r komu Droplauga s*yn*er, *og* nu þegar, er þ*ei*r voru burtt, þa ridur h*an* af h*on*um torfinu. H*an*n tekur knijf wr skeidu*m*, rist af h*on*um klædin; epter þ*ad* fylger h*an*n Guñari i fio hloduna, kem*ur* h*on*um æ hey-stal up*p*. Epter þ*a* g*ei*ng*ur* Sueinuñg*ur* iñ *og* hled*ur* up torfinu. Drop laugars*yn*er g*ei*ngu sud*ur* yfer Bruñlækiar-bruña, — þ*a* er æ suñañ-verdum̃ vellin*um*. Þa stiñg*ur* 'h*an*n' vi fótum̃ *og* nem*ur* stadar *og* mællti: «Þo fer þessi mad *ur* fraliga — er æd*ur* er nijkomiñ af suñdi —, er hie hleip*ur* i fiallinu. Þætti mier, s*em* h*an*n m*un*di n

---

[14] hann] Sål. *A.*, og hermed kan da kun Sveinungs sö betegnes. *B.* har istedenfor «hann hliop»: þ*ei*r vor*u*, med efte følgende «vellte». [22] Bruñlækjarbrunnar er vel ikke bevaret so stedsnavn, men de lokale forhold skal tyde på spor af en ba på det af sagaen angivne sted. [23] hann] Hermed kan ku Helge menes, og rimeligvis er «h*ann*» opstået af en fejlagt opfattet forkortelse for Helgi. [25–26] fraliga — fiallinu] fráli*g*c eñ sá er nykom*enn* er af sunde *B.*

m iog hrym̃d*ur*, er hlaup*id* hef*ur* berfætt*ur* ꜳ klaka i allañ dag. Ed*ur* hu*o*rtt æper h*an*n e*igi* ad fie. Guñsteiñ Þorbiarñars*on* suarar: «Huad muñtu þ*ad* meiga marka, ma h*an*n þ*ad* giora til olijkinda». Helgi suarar: «Ey sijnist mier sia mad*ur* so vera, s*e*m mier væri von, ad Guñar m*un*di vera. Munu e*igi* þau taufl i vera, ad Sueinungi muni hafa señt heim*an* son siñ ad safna
50 b. heim fie, eñ hafi borgid hin*um* *og* komid uñd|añ. Nu skulu vier ecki ellta þ*en*nañ mañ. Skal nu snua af *og* eiga vid Sueinung boñda.» Þ*ei*r gañga nu heim til bæiariñs, eñ Sueinuñgi er iñ i añdyri *og* hled*ur* up torfinu *og* mællti: «Hui fari þier so huerft». Helgi suarar: «Þ*uiat* þ*ad* er vor ætlan, ad mad*ur*iñ muni vera i þiñi vardveislu, eñ e*igi* i fialli uppi, s*e*m þu sagder. Er þ*ar* son þiñ.» H*an*n suarar: «Eg ætlada, ad h*an*n m*un*di i stofu iñi. Eñ þo veit-eg e*igi*, hu*or*su eg m*un*da nu fara ad fela h*an*n.» Helgi suarar: «Þu muñt hafa latid h*an*n i milli hripaña *og* vellt h*onum* af sledan*um* m*ed* torfinu; munu vid hafa g*ei*ngid ꜳ h*an*n. Nu vilium̃ vier rañsaka hier». Sueinuñgi suarar: «Hafi þier nu rijki til þess f*yrer* lidfiolda saker, eñ alldri hef eg f*ir*r rañsakad*ur* verid s*e*m þiofar.» Nu g*a*nga þ*ei*r iñ *og* rañsaka hus oll, *og* fiña h*an*n eigi iñi. Þa mællti Helgi: «Bædi skal koma i fios *og* hlodu.» Sueinuñg*ur* suar*ar*: «Þ*ad* er vijst, ad þar sie austmad*ur*iñ, þ*uiat* hun baula er iafnañ taddriug.» Helgi suarar: «Alldri hyrdi eg um̃ skrijtyrdi yd*ar*.» Sueinung*ur* g*ei*ng*ur* til rwms sijns *og* tekur ofañ sax eitt mikid. Þ*ad* var IX alna hatt. H*an*n fester þ*ad* ꜳ sig. Sijdañ

[15] ætlada] *A*: ætla þa. *B*. ætlade (sål. også *JM*.); talen er åbenbart i denne periode om Sveinungs sön. [17] hann] ɔ: Gunnar. *B*: *mann firer ydur*. [19] munu — hann] u. *B*. [20] Sueinuñgi] *B*. har helt igennem den stærke form «Sveinungur.» [29] IX alna hatt] Sål. *ABC*., *D*. (ved rettelse) II for IX; *EF*. III.

g*e*ing*ur* ha*nn* til fioss *og* lijkur up fiosenu. H*ann* snijst þa vid h*onum* Helga *og* mællti: «Vita munu þier Helgi, huad log eru, þ*uiat* þu ertt laga-m*adur* mikill, ad e*igi* skulu fleiri m*enn* iñ ganga, eñ f*yrer* eru. Nu em̄ eg eiñ. Vil-eg, ad eiñ ydar gangi iñ, þ*uiat* ecki eru hier fleiri filsni, eñ bratt munu ratast i bæsum̄ mijn*um* *og* stijum̄ hia geitfie mijnu; vil-eg ecki hark maña, ad fie mitt skem̄ist af vopn*um* þ*ei*ra. Eñ i hlodu eru dregnar geilar um̄-huerfum̄ hey; myrkt er þar, þ*uiat* eg liet þar iñ færa mikid wt-hey æ hausti *og* byrgia oll viñdaugu m*ed* myki, eñ frosin hartt; lattu m*enn* þijna hoggua upp viñdaugu, eñ Helgi g*a*ngi m*ed* mier *og* rañsaki. Helgi suarar: «So skal vera, s*em* þu legg*ur* rad til.» H*ann* g*e*ing*ur* iñ i fiosid. Helgi g*e*ing*ur* m*ed* h*onum*, eñ þ*ei*r Grijm*ur* *og* h*ans* m*enn* hoggua up viñdaugun. Þ*eim* g*e*ing*ur* seiñt, þ*uiat* hartt var miog frosid. Helgi rañsakar fiosid i bæsum̄ *og* stijum̄. Epter | þ*ad* g*a*nga þ*ei*r til hlodu. Þa mællti 51 a.
Sueinuñg*ur*: «Nu skalltu stañda i dyrum̄, eñ eg mun g*a*nga i hloduna *og* um̄-huerfum̄ heyid; eg mun *og* g*a*nga up-a heyid *og* vellta af ofañ þui, er vott er. Er þier ofærtt ad fara upp-a heyid, f*i*rr eñ eg hefi hreiñsad æd*ur*, þ*uiat* þu ertt skarttz-mad*ur* mikill; vil-eg eigi, ad saurgist klædi þijn.» Sueinuñg*ur* fer nu upp-a heyid, legg*ur* austmañiñ nidur æ stalid iñañ-vertt, vefur nu ad h*on*-*um* flogu mickla *og* þurra, vellter nu ollu sam*an* wt af stalinu *og* lætur liggia flogurnar; *og* er h*ann* er ad vellta hiñi þridiu floguñi, þa hafa þ*ei*r uppi viñd-augad, *og* var þa liost i hloduñi. Þa sia þ*ei*r, ad þar eru

---

[8] ad] e*dur* *B.* [10] þuiat — þar] gentaget i *A.* [11] eñ frosin hartt] *og* er nu frosed *og* h*a*rt orde*d* *B.* [15] og hans menn] u. *B.* [27] og — flogurnar] u. *B.* ad] gentaget i *A.*

onguer af-kymar. Þa stend*ur* Sueinung*ur* upp af heyenu *og* mællti: «Nu hafi þier sied hier fylsni oll. Er nu ad leita i heyenu *og* fletta ollu upp i flaugum̄. Mun an̄adhuo*r*tt, ad h*an*n mun-e*ig*i hier vera, ed*ur* i heyenu; ella farid 'wt' til *og* briotid up*p* heyid, ef þier vilied, en̄ eg mun stan̄da hia.» Helga fan̄st faatt um̄ *og* mællti: «Alldri nen̄i eg ad briota þ*ad* up*p*; ætla eg, ad e*ig*i þurfi hier le*i*ng*ur* ad leita.» Epter þetta fara þe*i*r burttu *og* bidia ecki Sueinunga vel-lifa. Þadan̄ a leid fara þe*i*r s*em* fi*rr*, *og* er þe*i*r koma sudur i gard, þa rekur suein̄in̄ fied þar i moti þe*i*m. En̄ þegar þe*i*r Droplaugars*yn*er eru a braut, þa tekur Sueinun̄g*ur* austman̄in̄ a braut, en̄ lætur liggia flogurnar. H*an*n filger ho*nu*m til sioar *og* til naustz sijns. Þar var vellt f*yrer* framan̄ skip, er Sueinung*ur* atti, er h*an*n sotti sier farm̄ a sudur i fiordu um̄ haustid; voru grafner stafnarn̄er nid*ur* i iord, en̄ nu fokin̄ under snior hid nedra m*ed* bordun*um*. Þar var *og* in̄i saud-fie, er Sueinung*ur* atti, þa er illt var wti. Sueinung*ur* tek*ur* nu pal *og* gref*ur* nu in̄ under skips-bordit. H*an*n lætur Gun̄ar koma in̄ un̄der skipid. Sijdan̄ mokar h*an*n ad snion*um* *og* sauda-miki; (en̄) i þessu kem*ur* suein̄in̄ m*ed* fied, *og* reka in̄ *og* byrgia aptur hrofid. Tred*ur* fied, so ecki sier nijvyrki a. Sueinun̄g*ur* brockar þar epter, en̄ suein̄in̄ fer heim. Droplaugars*yn*er fara sud*ur* fra

51 b. gardin*um*; þa stin̄g*ur* Helgi vid fotum̄ *og* mællti: | «Þar kem*ur* ad þui, s*em* mællt er, ad epter koma osuin̄um̄ man̄i ræd i hug; þiki mier, s*em* vier mun*um* en̄ hafa vanleitad hier.» Grijm*ur* suarar: «Huar ætl-

---

[5] wt] u. *B.* [10] sudur i] ut yfer *B.* [14-15] vellt fyrer framan̄] u. *B.* En uklarhed er opstået ved, at skibet her tænkes liggende udenfor, men senere inde i skibsskuret (naustet). [16] sudur i fiordu] i Sud*ur*fio*r*du *B.*

ar þu hann muni verid hafa.» «Flogur III vellti Sueinungur utar af heyenu, eñ mier þotti, sem su firsta væri þiñgst, eñ þa var myrkt ad, *og* þa sagdi hann, ad eg skillda til ganga. Grijmur suarar: «Hui sáttu *eigi* þetta þa sem nu». Helgi suarar: «Þui mier þotti þa *eigi* iafnlijkligt sem nu. Nu skal þo aptur huerfa ad siñi», sagdi Helgi. Sia hlutur er sa, ad morgum̃ aflar tui-mælis æ, ad Helga muni arædis-faatt vordit hafa, þa er þeir voru II iñi, *og* muni hann þa sied hafa, eñ þott *eigi* til-rædanda. Grijmur mællti: «Skulu v(ier) nu til fioss ganga». «Nei», sagdi Helgi», eygi get-eg þess vid þurfa». Þeir ganga nu ofañ epter vellenum. Þa er Sueinungur komiñ up(p) wr klifum nedañ wr 'fiorenu'; *og* er þeir fiñast, þa tekur Sueinungur til orda: «Eñ stijrer þu huerft Helgi». Hann suarar: «So m(un) þier þad þikia.» «Huortt skal nu aleita», sagdi Sueinungur. Helgi suarar: «Mier þiker vanleitad eñ i þijnum herbergium̃.» Sueinungur suarar *og* brosti ad: «Huar mun hann nu verid hafa.» Helgi suarar: «Þad get-eg, ad hann hafi verid i flogu þeiri, er þu vellter fist; su vallt þuñgligast.» Sueinuñgur suarar: «Þa munda eg nu ganga þangad *og* grijpa hann i klær þier.» Helgi suarar: «Hafa muñtu slægd til þess ad koma honum þadañ æ braut *og* i añad leyni». Sueinuñgur mællti: «Huortt villtu þa þess leita». Helgi suarar: «Nu vil-eg leita hans nidri i nausta-huse þijnu. Sueinungur mællti: «Þetta er micklu rádligast, ad þær gymlur m(u)ni hafa tekid vid honum, þuiat þær hafa ræd uñder huoriu rifi. Eg æ þar fie martt iñi, *og* hefi eg byrgt; eñ ef þier latid hrófid up, þa fel-eg ydur alla abyrgd æ hendi, þuiat fienadur er þegar i fioru, eñ nu

---

[13] fiorenu] Sål. *A.*, — ved uklar lydopfattelse? *B*: «fiörunë».
[22] munda eg] muntu *B.*

er hafrænligt; kañ hier iafnañ þ*ad* æ ad verda i Borgar-firdi, ad flædi fied, s*em* æd*ur* er kuñugt. Nu ef þier lati(d) wt fied, eñ eigi iñ, þa ætla eg yd*ur* ad abyrgiast bædi vid hrijdum *og* siafar-g*a*ngi. Eg æ þar skip iñi, er eg huelfda ad ha(uste). Þa*d* eitt er þar fylsni. Nu munu þier þ*ad* verda wr stad ad fæ(ra),
52 a. | (ef þier) vilied þar rañsaka. Nu fel-eg yd*ur* þar slijka abyrgd (á hen)di 'sem odru'. ef nockud verd*ur* ad». Helgi suarar: «Þad hyrd (eg) alldri; veit eg *eigi*, huad ad abyrgd verd*ur*. Allt skal nu leita (ad) niju. Helgi ge*i*ng*ur* ofañ i eiñstijgid, eñ Sueinung*ur* sest nid*ur* (á) backan*um* *og* horfer wt æ sioeñ. Þe*i*r g*a*nga nu ad hrófinu (og) hleipa wt fienu. Þa mællti Helgi: «Iafnt er, s*em* Suein(ungur) seiger; ecki eru hier fylsni fleiri eñ uñder skipinu. Skulu þier hoggua hia um̃-huerfum̃ skipid. Sijdañ skal (fær)a wr stad skipid». Þa mællti Grijm*ur*: «Ey munu vier þess vid (þur)fa broder», sagdi h*an*n, «stiñgu vier helld*ur* spiotum̃ vorum̃ (iñ) uñder bordin; munu vier þa varer vid verda, ef nockud (ver)d*ur* f*yrer*; eñ vier meig*um* *eigi* up koma skipinu, nema vier briot(um) nockud ad; er þ*ad* skadi mikill, ef brotiñ verd*ur* so god*ur* (gri)p*ur*.» Þa taka þe*i*r þetta bragd, 'stañda spiotum̃' alla vega (un)der skipid. Þa verd*ur* Guñar var vid *og* þrijf*ur* um iñ-viduna, (eñ) spyrñer i bitana, *og* þar hrockvist h*an*n ad upp, eñ þe*i*r logd(u) f*yrer* 'nedañ. Fieck Guñar mikiñ þick af eiñs mañs vopni; (hañ) fieck lagid i gegn*um* lærid, f*yrer* nedañ þiohnappana. Þetta (v)ar mikid sær. Vid þe*n*nañ averka bra Guñar

---

[8] sem odru] Sål. alle håndskrifterne. [9] hyrd] *JM.* hirde. [10] niju] Sål. *A.*, om end nu ikke ganske tydeligt; *JM.* gengiver ordet med «einu». *B*: einu. [23] stañda spiotum̃] stánga nu spiótunum *B.*; muligvis er dog den rette læsemåde «standa spjótin». [25] um] *A*: upp.

sier ecki, *og* (ecke) fañ sa, er hiellt, añad eñ *hann* hefdi stuñgid i snioiñ. (Og er) þ*eir* hofdu leitad, sem þ*eir* villdu, þa radast þ*eir* æ burtt, (ganga) wr naustinu *og* lata e*igi* fied iñ. Þ*eir* g*a*nga up*p* einstijgid. (Sit)ur Sueinung*ur* þar æ backan*um*. H*ann* mællti ecki ord vid þa. (Sv)einung*ur* var þwstiñ miog *og* lytverpur, stuñdum̄ var h*ann* (ble)ykur s*em* bast, eñ stuñdum̄ suartt*ur* sem iord; nær hor(f)du fram̄ oll hærin epter h*a*ns havs. Þ*eir* þottust þa meiga (si)a, ad h*onum* var mikid i skapi, og attu þar ecki vid h*ann*, f*yrer* þ*ad* ad (þ*eir*) hofdu þ*ad* f*yrer* satt, ad þa m*un*di Sueinuñg*ur* hafa tryllst ad (þeim), ef þ*eir* hefdi austmañin*um* næd. Epter þ*ad* fara þ*eir* Drop(lau)gars*yn*er æ burtt, eñ Sueinung*ur* vitiar austm*anns*iñs *og* fær*er* (h*ann*) heim æ þui kuolldi i sijn herbergi *og* biñd*ur* sær h*a*ns. (Effter) þ*ad* færer h*ann* Guñar i iardhws, er h*ann* atti; þ*ad* var e*igi* (he)ima æ bæn*um*. Þ*eir* hielldu sud*ur* m*ed* hlijdiñi og stefndu ¦ sudur til Dysiar-mijrar; komu 52
þar so ad lidit var dagsetur. (Þar) drapu þ*eir* æ dyr. Þar bio sa mad*ur*, er Guñsteiñ hiet; h*ann* var (go)di þ*eir*a Borgfirdinga *og* hafdi þar maña-forrad. Guñsteiñ var samboriñ broder Sueinuñga. Guñsteiñ var maña (me)stur *og* sterkast*ur*, bwþegn god*ur* *og* hiñ hardasti i skapi, vid (hv*e*rn) sem h*ann* ætti; var þ*ad* eñ *og* ordtak maña, ad h*ann* væri (i) þui-lijkri natturu s*em* Sueinung*ur*, ad huo*r*gi væri ein-ham(ur). Þ*eir* bræd*ur* kalla wt Guñstein. H*ann* fagnar þ*eim* vel *og* bijd(ur) þ*eim* þar ad vera, *og* þ*ad* þiggia þ*eir*; er þ*eim* fylgt i stofu *og* d(rei)gin af þ*eim* klædi. Þar hofdu m*enn*

1-2 og — snioiñ] u. *B.* 10 þar] *þvi B.* 10-11 fyrer þad — þad] *og þad* höfdu *þeir B.* 17 þeir] Droplaug*arsyner* t. *B.* 18 Dysiar-mijrar] Desjarmýri, nu præstegård, ligger i fjorddalen ovenfor bunden af Borgefjord (NM.).

lokid natt-verdi. Var (þeim) uñiñ beini god*ur*. Þa sest Guñsteiñ fram*an* ad stoli *og* sp(ir) ad ferdum̃ þ*ei*ra *og* ereñdum̃. Helgi s*ei*ger h*onu*m liettiliga fra (öllum) rextri þ*ei*m, er þ*ei*r hofdu haft vid Sueinunga um̃ dagiñ. Eñ er h*an*n heyrdi, ad Sueinungs var getid, þa spyr h*an*n vañd(li)ga, huo*r*su m*ed* þ*ei*m hefdi farid. Eñ Helgi s*ei*ger iafñt, sem f(ared) hafdi. Eiñgiñ mad*ur* hafdi þa knijf æ bellti; þa er m*enn* f(or)u wti, hofdu þ*ei*r tijgilknijfa, *og* festu æ hals sier. Hel(ge) bregd*ur* knijfin*um* *og* ætlar ad matast; h*an*n tekur þ*an*n hlut, sem epter var æ diskin*um*, þ*ad* var skam̃rif eitt. Nu breg(d*ur*) h*an*n knijfi *og* ætlar ad skera af. H*an*n mællti þa, Helgi: «Ey er ofsogur sagt um̃ fie þetta, er hier g*ei*ngur um̃ Mid-fiord(u), þ*ui*at mier þiker þetta lijkara af nautum̃ munu vera». Guñsteiñ suarar alls oñguu. H*an*n seilist up yfer bordit *og* þrijf*ur* hoñd hina hægri f*yrer* ofañ ulflidiñ *og* kreister hon(d)ina so fast, ad h*an*n lijr alla hana *og* wr hrijtur knijf*ur*iñ *og* nid*ur* æ bordid. Þa kastar h*an*n nid*ur* 'skaptinu', eñ þ(rij)fur til hañdariñar *og* lijtur til Guñsteiñs. H*an*n sier, ad Gu(ñ)steiñ var so bleikur i añdliti s*em* nær, *og* fram̃ horf(du) oll haar æ hofdi h*onu*m. Helgi mællti þa vid Guñsteiñ: Huo*r*tt ætlar fiañdi þiñ ad hamast æ

---

[13] ofsogur] Sål. *A.*, af *JM.* gengivet •ofsögum•; *B*: ofsög*um*. [14] Mid-fiordu] •Miðfirðir• som benævnelse på Borgefjord med nærmeste omgivelser kendes, så vidt vides, ellers ikke; navnet synes også noget besynderligt, for så vidt ikke •Miðfirðir• skal omfatte hele centralpartiet af Østlandets fjorde. þiker] gentaget i *A.* [15] hoñd] Helga t. *B.* [19] hann] Sål. *A.*, mærkelig nok ved rettelse af •Helgi•, der dog rimeligvis er det oprindelige; *B*: Helge. skaptinu] þ*vi* er h*ann* hiellt á *B.* B.'s læsemåde synes at tyde på omskrivning, og muligvis har bægges original haft •skaptinu•, der dog sikkert er opstået ved forvanskning af •skam̃rifinu•.

oss. Guñsteiñ sua(rar): «Ecki mun eg trillast a þier eñ hallda mun eg þier þ*a*ng(ad til), er þu hef*ur* sagt mier m*ed* rauskleik, hu*o*rtt þu hef*ur* e(cke) (me)in giortt brodur mijn*um*.» Helgi suarar: «Lattu mig la(usa*n*). | Ecki mein hef eg gi*o*rtt h*onu*m, — ey f*yrer* þ*ui*, 53a slijkur skratti er h*an*n sem þu, *og* ei*gi* ætla eg h*an*n sie betri.» «Trua mun eg, ad þu hafer dreiñgskap til ad seigia satt, eñ ef odru-vijsi er, skulu vid eigi skilder.» Guñsteiñ lætur þa lausa hoñdina, eñ Helga var so styrd hoñdin, ad h*an*n keñdi eiñskis fiñgurs a þ*ei*ri hendi. H*an*n sprett*ur* þa up*p* undañ bordinu *og* aller þ*ei*r, g*a*nga iñar ad pallin*um* *og* setiast þar nid*ur*. Eiñgiñ þ*ei*ra tekur til matar. Er þa fram̃ boriñ maturiñ. Foru heima-m*enn* þa i reckiur. Eingiñ þ*ei*ra Helga m*ann*a þigg*ur* þar greida; leggiast þ*ei*r nid*ur* i klædum̃ sijn*um* *og* eru þar um̃ nottina. O*g* er lifa mun þridiung*ur* nætur, þa g*ei*ngur Helgi wt; er þa lios veg*ur*, eñ tungl ood i skijum̃. Þa snijr Helgi iñ *og* vek*ur* up*p* m*enn* sijna, seiger, ad allgod*ur* sie veg*ur*. Þeir fara nu burtt þadañ *og* bidia Guñstein ecki vel lifa; gañga up*p*-a heidina. Eñ er þ*ei*r komu up ad bæ þ*ei*m, er i Fañstod heiter, (sa er efstur i Borgarfyrdi.) þa lijsti af deigi. Þ*ei*r g*a*nga up*p* heidina. Helgi geck f*yrer*, eñ illt var ad fara miog. Helgi villdi nid*ur* setiast *og* huijlast. H*an*n skaut fra sier spiotinu, eñ faluriñ lá i kniam h*onu*m. H*an*n sier, ad spiotid var allt blodugt. Þa tekur Helgi til orda: «Satt

19-20 allgodur sie vegur] allgott sie vedurz *B*. 21 upp-a heidina] Sig. Gunnarsson foreslår at læse «inn til heiðar», på grund af vejen ind gennem dalen, der først må passeres. 22 Fañstod] Fannstöð, den nu «Hvannstóð» benævnte gård inderst i Borgefjord. Herfra fører en fjældvej til Útmannasveit i Fljotsdalsherred. 22-23 sa — Borgarfyrdi] Den sætningen omsluttende parentes findes således i *A*.

er þ*ad*, sem mællt er, ad opt verd*ur* lijtils vañt, *og* get eg so hier hafa ord*it*. Gefast añara rad verr eñ mijn. Þar hef*ur* austmad*ur*iñ verid uñder skipinu. Hef*ur* ha*nn* fe*i*ngid geig nockurñ af spioti mijnu; eñ e*igi* veit eg, huo*r*su mikill er. M*un*di yfer hafa tekid, ef so hefdi med verid farid, sem eg gaf ræd til.» Þe*ir* suorudu: «Forum̃ vær aptur huatliga, *og* drepum̃ Sueinung, ef vier naum̃ *eigi* austmañen*um*». Helgi suarar: «Hefdi ha*nn* makligleika til þess; eñ e*igi* sijnast mier þe*ir* bræd*ur* huo*r*s m*anns* færi vid ad eiga. Get-eg Sueinuñg*ur* muni hafa brogd uñder brwn*um*; munu vier eigi (a)udnu til bera yfer hofudsvordum Guñarz ad stañda, er (dr)eg*ur* þa uñdañ, er i huecking*um* var m*ed* oss. Eñ þ*ad* er (nu) (s)att ad seigia, ad
b. eg hygg, ad Guñar sie faarra ma|ki i hreysti *og* eliun. Mun nu skilia m*ed* oss ad siñi.» St*e*nd*ur* Helgi þa upp *og* tekur til goñgu. Liettu þe*ir* eigi f*i*rr, eñ þe*ir* komu æ Arñeydar-stadi. Hitta þe*ir* Þorkel Geitiss*on*. Ha*nn* spyr, huo*r*su farid hafi; eñ Helgi s*e*iger alla adburdi, so sem ge*i*ngid hafdi. Þorkell kuad miog vaxa ofrid, eñ ecki vid medal-m*enn* ad eiga, þar sem þe*i*r voru brædur. Þorkell kuadst þar hafa setid yfer nafna sijn*um* til hadeigis i Diupa-huam̃i, «eñ þa er eg liet ha*nn* lausañ, sneri ha*nn* þa heim til Niardvijkur.» Nu skiliast þe*i*r; fer Þorkell Geitiss*on* heim i Krossa-vijk, eñ Helgi fer heim æ Arñeydarstadi.

Þessi adburd*ur* spyrst nu vijda, *og* þotti morgum̃

---

[2] añara rad verr] offt añ*ara* rád mid*ur* *B.* [12] hofudsvordum] *A.* «hefñd vm̃» — «hefñd» rettet fra «hofud» —, der af *JM.* er gengivet «hefndum». *B*: höfudsverdu*m*. [13] dregur] dró *B.* [15] faarra — eliun] Efter «faarra» har *B.* «*manna*», hvorimod «og eliun» udelades. [19] alla] I *A.* synes at stå «alle». [27] *B:* XX. *Capitule.*

sia ma*dur* miog wr auñgum̃ ekid hafa. Lijda nu stuñder *og eigi* lañggar, æd*ur* eñ Sueinung*ur* fer heimañ *og* austmad*ur* m*ed* h*onum*. þ*ei*r fara upp yfer heidi *og* lietta *eigi* f*ir*r, eñ þ*ei*r koma i Miofa-nes. þ*ei*r fiña Helga Asbiarñars*on*. Fer austmad*ur* heim i hierad. Helgi tekur vid h*onum* *og* lætur h*ann* koma i wtibur sitt, er stod wti i twni. Ecki vissu þetta fleiri m*enn* eñ Helgi *og* Sueinung*ur*, ad austmad*ur* var þar komiñ til vardveislu. Er h*ann* þar, þ*ad* er epter var vetrariñs; eñ flestra m*anna* ætlan er þ*ad*, ad Guñar m*un*di m*ed* Sueinuñgi vera. Lijdur nu vorid *og* so fram̃ ad þiñgi. þiñgstod maña var ad Helga Asbiarñars*on*ar ad Kida-felli. Helgi atti ad helga þiñg. H*ann* sa, ad *eigi* matti h*ann* bædi fara ad helga þiñg *og* vardveita austmañ, so ad *eigi* yrdi nockur var vid, ad h*ann* væri þar. H*ann* tekur þ*ad* rád, ad h*ann* sagdi þordijsi toddu um̃ k(v)olldit, þ*ad* bid sama *og* h*ann* skildi heimañ rijda um̃ morguniñ epter, ad þar væri Guñar þidrañda-bani i hans v(ard)veislu, «vil eg nu, ad þu taker vid valldi hans, medañ eg (er) i burttu, *og* giæter, ad eigi verdi m*enn* varer vid, ad h*ann* sie h(ier)». þordijs suarar: «Uñdarlig*ur* mad*ur* erttu Helgi, er þu ætl(ar), ad eg muni hallda þ*ann* mañ, er oss hef*ur* slijkt mañspiell giortt. Skal eg lata drepa h*ann*, ef eg nae h*onum*; *og* skal eg þett(a) (ef)|na, sem eg hiet. 54
Sijnist mier, sem þo sie æriñ agi medal vor fræñda. Er þ*ad* *eigi* olijkligt, ad af þessu graani eñ meir m*ed* yd-

---

[2] lañggar] Sål. *A.*, hvor dog *g* muligvis er gentaget på grund af indtræffende deling af ordet (ved linjeskifte). [5-6] Fer — hierad] u. *B.* [12-13] ad Helga Asbiarñarsonar ad Kida-felli] Kiðafell eller Kiðjafell, som stedet for tinget tidligere er benævnt, tænkes altså at ligge på Helge Asbjörnssöns grund. *B*: udelader «ad Helga Asbiarñarsonar. [25] eg hiet] nu heiter eg *B*.

ur eñ ædur. Eg skal þegar æ morgun señda mañ Biarña brodur mijnum; og skal hann hafa virding af.» Helgi suarar: «Þad giorer þu, sem þier lijkar; þier mun eg selia hann. Mattu og muna, huorsu mikils þu vartt vird, medañ þu vartt heima. Varttu þa i einum sloppi og geckst þar fyrer bue; sa eg þig ecki betur halldna eñ eina ambatt, ædur eñ eg tok vid þier. Nu mattu huxa, huad þu att mier ad launa, þuiat þu giorist nu ad litlu færra kuodd eñ eg; so tekur nu ad vera þijn virdiñg, ad naliga vill so huor madur sitia og stañda, sem þu villt. Nu er þier þad ad seigia, ef þu selur fram mañiñ uñder ox Biarña, ad iafnskiott skalltu i burttu verda og nordur til Hofs og hafa slijka sæm̃d, sem Biarñi broder þiñ higgur þier, og alldri skalltu i sama husi mier vera, medañ þu lifer». Hun suarar: «Þad hyrdi eg alldri, huoriu þu heiter mier; mun Biarñi mig at oñguu ver hallda eñ þu.» Þau skilia nu tal sitt, og þotti sitt siñ-huoru þeira. Lijdur af nottin; eñ um̃ morguneñ drijfa menn ad honum Helga. Hann lætur reka ad hesta; rijdur Helgi æ burtt med sijnu lidi og up-a hals; hann helgar þiñg. Eñ er Helgi er æ burttu, þa geck Þordijs til wti-bwrsiñs og lijkur up. Hun geingur ad Guñari og veiter honum beina; hun mællti ecki vid hann. Lijdur dagur sa til aptañs; er þa hijbijlum̃ æ leid snuid i Mioa-nesi; og er menn eru uñder bord komner, er drepid æ dyr og til hurdar geingid. Þar eru komner menn wti nær LXXX maña. Þeir lata kalla wt Þordijse. Hun geingur wt og keñer Biarña brodur siñ. Hun tekur vid honum med allri blijdu. Biarñi þeckist þad

---

[6] bue] brodur þynz t. *B.* [9] vera] vaxa *B.* [21] up-a hals] Denne hals, på hvilken Kiðjafells-þing tænkes at ligge, må være Hallormstaða-háls (SM.), hvis nordlige, lavere del når noget forbi Mjófanes.

vel. Er þa tekid af hestuñ þ*ei*ra, *og* er þ*ei*m beini veittur; *og* er lokid er nattverdi, þa fara m*enn* i huijlur. Þordijs g*ei*ng*ur* þa til huijlu þ*ei*rar, er Biarñi huijler (i). Hun legst a reckiustockiñ. Þau taka tal m*ed* sier, þ*uiat* þ*ei*m vard martt til tals. Þar kom þo uñ sijder, ad Biarñi tek*ur* so til orda: «Þ*ad* er mitt ereñdi hiñgad, ad eg hefi haft niosn, ad Guñar hef*ur* hier verid uñ hrijd. Nu vissa eg, ad 'h*ann*' matti | *eigi* añast h*ann*, medañ 54 b. h*ann* var a þiñgi; mun h*ann* nu vera i þiñi vardveislu». Hun suarar, kuad *eigi* þ*ad* vera, «*og eigi* veit eg, hui þu ætlar mier þ*ad*, ad eg m*un*da vardveita þ*an*n man*n*, er [so] mikid skard hef*ur* giortt i ætt vorri, ad vier mun*um* alld*ri* bætur bijda». «Ecki hyrdi eg, huad þu s*ei*ger til þess, þ*uiat* þ*ad* veit eg, ad h*ann* er i þijn*um* hijbijluñ; for eg af þui hiñgad til þijn, ad eg þottuñst vita, ad þu m*un*der mijna for goda giora. Nu er ecki ad dylia þess, er satt er. Eñ veit eg, f*yrer* huad þu dylur; h*ann* mun hafa bodit þier varñad a uñ ad s*ei*gia til hans *og* heitid þier ógnun, talid up, huo*r*su osælliga þu vartt sett, medañ þu vartt heima; mun h*ann* hafa heitid þier ad reka þig a burtt m*ed* hrakninguñ. Eñ þo ad so sie, ad þu komer til Vopnafiardar, þa skalltu *eigi* miña radañdi eñ hier i Fliotzdals hieradi, ef þu giorer nu mijna sæñd, sem eg beidi». Þordijs kuadst eigi m*ei*ga þ*ad* s*ei*gia, er eigi var til *og* hun vissi eigi, hu*ar* væri. «Ecki hyrdi eg nu uñ dulkofra þiñ, þ*uiat* eg mun nær geta, huar h*ann* er, ef eg villda epter leita. Nu mun eg mark til giora, ad mier þiker mikid

---

[5] þau] «þar» synes der i *A*. at være skrevet. [6] tals] hialz *B*. [8] niosn] af t. *B*. [9] hann] ɔ: **Helge**, sål. *B*.; i *A*. er «hann» muligvis opstået ved fejllæsning af det forkortede egennavn. [13] so] udeladt i *A*. [19-20] varñad á uñ] var*ú*d á *B*.

uñder ad na mañen*um*. Eg hefi VII^{c} silf*ur*s i ein*um* siod, þ*ad* er hid besta fie, þ*ad* skal þier gefa til þess, ad þu selier fram̃ mañiñ mier i h*e*ndur». Þordijs suarar: «Ofiesparari erttu nu vid mig, eñ þa er eg var heima ad Hofi; eñ ecki þætti mier þ*ad* verra, þo ad eg ætta þ*ad*; þui miña m*un*da eg *og* vid taka fienu, ef eg vissa, huar h*an*n væri». Biarñi suarar: «Þa mun eg se*i*gia þier, huo*r*su fara mun; eg mun hier rañsaka oll hijbijli æ morgun, þar s*e*m mier þiki lijkast til. Þ*ad* get-eg, ad h*an*n sie i voru-hlada þijn*um*, *og* skal eg h*an*n þadañ draga *og* drepa h*an*n f*yrer* augum̃ þier til horm̃uñgar. Þordijs suarar: «Ey mun su raun æ verda, ad h*an*n sie hier.» Snijr hun nu til reckiu siñar, *og* er skapþungt, sem von var til. Sofa me*nn* af nottina; *og* þegar m*enn* eru sofnader, st*end*u*r* Þordijs upp i klædi sijn. Hun vekur up*p* 'mañ siñ', bad h*an*n g*a*nga wt m*ed* sier, *og* er þau koma wt, þa mællti Þordijs: «Þu skallt fara s*e*n(di)-for mijna skyñdiliga
a. up*p* uñder Kidia-fell æ þiñg-voll; þu sk(allt) | se*i*gia Helga, ad h*an*n komi heim, sem h*an*n ma f*y*rst, *og* fari e*i*gi fameñ*ur*; se*i*g, ad þe*i*r eru hier gester kom*n*er, ad eg þikiunst eigi fulla sæmd veita meiga, nema h*an*n sie vid; þ*ui*at eg æ oñgu*m* mañi meira soma ad veita eñ Biarña brodur mijn*um*. Eg veit, ad h*an*n mun skiott v*id* bregda. Rijd nu mikid *og* far akaft, þ*ui*at eg heit þier þui, ad þu skallt eigi saudreki þurfa ad vera hiedañ af, medañ vid lifum̃ bædi, ef þu giorer nu vel þetta ereñdi». H*an*n tekur hest *og* rijdur upp-a

---

1 VII^{c}] ɔ: sjau hundruð. 5 mier þad] *A.* «þier» þad. *B*: mi*er* ad. 14-15 Sofa — nottina] u. *B.* Med de følgende ord, der i *B.* lyde: «Eñ er m*enn* vo*r*u i svefn komn*er*», begynder *B.* XXI. *Capitule.* 16 i klædi sijn] u. *B.* mañ siñ] Sål. *A.*, muligvis ved fejllæsning af «mañ eiñ»; *B:* eiñ siña husk*a*rla. 24-25 Eg — bregda] u. *B.*

halsa, *og* lietter eigi f*ir*r eñ h*an*n kem*ur* æ þiñg. H*an*n rijd*ur* til bwdar Helga *og* stijg*ur* af baki. H*an*n ge*i*ngur iñ i bwdina *og* ad þar, er Helgi huijldi. H*an*n fagnar vel huskarli *og* spurdi tijdiñda; en h*an*n sagdi ereñdi sijn, þau er Þordijs baud h*onum*. Þa v*ar* i nætur ellding. H*an*n bijst skiott *og* kued*ur* up m*enn* sijna *og* bid*ur* reka ad hesta. Rijdur h*an*n þegar burtt af þiñgenu m*ed* halft añad hundrad maña *og* wt epter halsum̄ *og* so heim i Miovanes.

Eñ um̄ morguniñ snem̄a i Mioanesi þa stend*ur* Biarñi up*p* og lætur m*enn* sijna brátt reka ad hesta sijna: «vil-eg rijda æ burtt». Þordijs ge*i*ngur ad h*on*-*um* *og* bad, ad h*an*n skuli eta dagverd, «æd*ur* þier rijdit». Biarñi kuadst e*igi* neña ad rañsaka hana s*em* þiofa f*yrer* fræñdsemis saker, «eñ hef*ur* þu makligleika til; villtu alls-kostar illa til mijn giora. M*un*da eg fiña h*an*n, ef eg villda leita m*ed* hardiñdum̄, þ*uiat* þar mun h*an*n vera, s*em* eg sagda þier i nott». Epter þetta rijd*ur* Biarñi æ burtt m*ed* m*enn* sijna. Skiliast þau syskin m*ed* lijtilli blijdu ad siñi. Sijdañ rijdur Biarñi wt m*ed* vatni. Og er þ*ei*r eru kom*n*er wt m*ed* vatni, sia þ*ei*r ioreik ofañ ad gardi i Miova-nesi. Rijd*ur* 'h*an*n' akaft; h*an*n kem*ur* i tun, er Þordijs þa e*igi* iñ ge*i*ngin. Hun snijr ad Helga boñda sijn*um* *og* fagnar h*onum* vel. Hun s*ei*ger h*onum* allar vidrædur þ*ei*ra Biarña, *og* huorsu farid hafdi allt m*ed* þ*ei*m: «hefi eg þig meira metid eñ alla adra». H*an*n þackar h*en*ni allañ godvilia: «Vissa eg, ad eg var vel kuongad*ur*; eñ e*igi* vissa eg, ad þu varst slijkur skoruñg*ur*, s*em* þu ertt. Hef*ur* þu micklu bet*ur* | þetta giortt, 55 b

---

[21-22] wt med vatni] nock*ud* á leid *B*. [23] hann] ɔ: Helge, sål. også *B*.; «hann» i *A*. sandsynligvis opstået ved fejllæsning af det forkortede egennavn.

eñ þu hiest. Nu mun eg rijda aptur a þiñg, ef þu þikist byrg heima». Hun seiger Helga þa, huad Biarñi hafdi fram̃ lagid, og huad hann hafdi um̃ mællt. Epter þetta rijdur Helgi til þiñgs Þordijs stiorñar bue heima. Biarñi rijdur nordur til Hofs; eñ þau Þordijs og Helgi hofdu Guñar med sier og giordu vel til hans; er hann þar um̃ sumarid i godum̃ fagnadi og fæddur þo a laun.

Þeir Droplaugarsyner hielldu so rijkt vord a um̃ skip þad, er Guñar atti, ad hann nadi alldri þangad ad koma, og ongum fiar-hlut nadi hann nema nockrum̃ gripum̃ og þo faam. Austmeñ-erñer fara utañ um̃ sumarid, koma til Noregs og seigiast alldri vita, huortt Guñar mundi fara til Halogalandz edur eigi. Nu seigia þeir oll tijdindi og uñdañ-regstur þann allañ, er hier hafdi verid. Þetta sumar rijda menn til þiñgs, og leggur Þorkell Geitisson fie til hofudz Guñare og fieck ollum̃ hofdingium umbod, ad hann skulu hondum̃ taka. Aller hietu godu um̃ þetta, eñ þeir þo mestu, er Þorkell atti heitast vin-feingi vid, ef hann kiæmi þui fram̃. Þad var Þorkell Eyolfsson; hann bio vestur ad Helga-felli og atti Gudrunu Osuifurs-dotter. Hun var i kiærleikum̃ vid Helga Asbiarñarson, hofdu þau firr señdst giofum̃ i millum; þo hafdi Þorkell Eyolfsson eigi vitad til þess. Og er af lijdur sumarid, þa lætur Helgi iarña hesta III. Hann fær mann til foruneitis vid Guñar og señder hann nordur a Modru-dals heidi og so nordur hid efra

[9] B: XXII. Capitule. [14] fara] nockurn tyma koma B. [21] hann] þeir B. Þad] sem B. [22] Helga-felli] Helgafell, bekendt gård på Þórsnes i Snæfellsnes-sýsla, på Vestlandet. [28] Modru-dals heidi] Möðrudalsheiði, vidtstrakte ubygder i det nordøstlige Island, benævnt efter gården Möðrudalr (NM.).

til Mijvatz, *og* fara so vestur til sueita, uñs h*ann* kom til Helga-fells, þ*uiat* h*ann* var señdur þang*ad* til um̄siar *og* halldz m*ed* gnogu*m* iarteiknum̄ til Gudrunar Osuiffurs-dotter, ad hun skuli taka vid h*onum* m*ed* blijdu *og* hallda h*ann* þar f*ir*st um̄ veturiñ *og* koma h*onum* utañ um̄ sumarid epter. Bar *og* vel i moti nu; er Þorkell *eigi* heima; h*ann* hafdi heitid Þorkeli Geitiss*yni* ad taka Guñar af lijfi, ef h*ann* | nædi h*onum*. 56 Þorkell hafdi farid wt i eyar epter skreid. Gudrun tekur vid Guñari æfar vel. Duelst forunautur (G)uñars skam̄a hrijd. Sender Gudrun Helga Asbiarñars*yne* godar giafer. Fer h*ann* til þess, er h*ann* kem*ur* i Austfiordu. (G)eller hiet son þ*ei*ra Gudrunar *og* Þorkels, h*ann* var uñg*ur* (m)adur *og* vel meñtur *og* farmad*ur* mikill. H*ann* kom wt þetta sumar i Laxær-oosi, eñ nu var h*ann* ad vist *med* fod*ur* *og* mod*ur* ad Helgafelli. *Og* er Guñar hef*ur* þar verid eina natt, þa kem*ur* Þorkell heim sijd um̄ aptañ. Þar var fiolmeñi mikid. Eru giorver elldar f*yrer* þ*ei*m *og* dreigin af þ*ei*m klædin. M*enn* ganga fram̄ wr stofu til elldaña. Þorkell sier, ad þar g*ei*ng*ur* fram̄ mad*ur* eiñ i blám kirtli *og* hecklu grærri. Sa mad*ur* var akafliga þreklig*ur*, eñ *eigi* haar; h*ann* hafdi biartta auxi i hendi; mad*ur*iñ var lios æ hær, riettleit*ur* (og) vel i yfer-bragdi. Þorkell spyr, huor sa mad*ur* væri hiñ dreiñgiligi. H*ann* seiger til sijn *og* kuedst Gestur heita. Þorkell starer æ þ*en*nañ mañ um̄ hrijd *og* mællti: «Furdu lijkur erttu þ*ei*m mañi ad frasogn, er heiter Guñar *og* er kallad*ur* Þidrañda-bani, *og* hef*ur* verid i Aust-fiordum̄ um̄ hrijd. Ed*ur* huar er heimili þitt; edur huo*r*tt ætlar þu

---

[1] Mijvatz] Mývatn, indsø i det nordøstlige Island (Sþ.). [15] Laxár-oosi] Laxárós, mundingen af Laxá (D.). [16] og mod-ur] synu*m* *B.*

ad fara»? Þa vard h*onum* ord-fall *og* suarar oñguu. Þorkell suarar: «So virdist mier, s*em* þu muner (a)ñar mad*ur*, eñ þu s*ei*ger, *og* riett get-eg ad eg fara um̃ nafn þitt *og* athofn». Guñar suarar: «Eñ ef so er, s*em* þu s*ei*ger, huad m*un*der þu þa til taka». Þorkell suarar: «Þ*ad* skalltu vita bratt». H*an*n sprett*ur* nu up *og* þrijf*ur* suerd eitt, er læ (i) sætenu *og* hiet Skofnung*ur*, er sijdañ tijñdist m*ed* h*onum* æ Breyda-fyrdi. Þorkell bregdur þegar suerdinu (og) hleipur iñar yfer elldiñ *og* hogg*ur* til Guñars. H*an*n (b)regdur vid oxiñi *og* up*p* yfer hofud sier. Þorkell hogg*ur* (i) auxarfetañ, eñ misti mañsiñs; so fast hio Þorkell, ad miog b. so feste suerdit i auxarfetan*um*. Guñar bregdur | vid *og* færer up*p* auxina. M*enn* hlaupa iñar i stofuna *og* sogdu Gudrunu, huad um̃ var i ellda-skalanum̃. H(un) g*ei*ngur fram̃ *og* bidur Þorkel boñda siñ stodvast: «vil-eg, ad þu giorer h*onum* ecki grañd, nema þu vilier, ad v(id) skilium̃ ockartt fielag upp fra þessum̃ deigi, ef þu g(ior)er h*onum* nockurtt mein, þ*uiat* Guñar var mier señd*ur* af vin*um* mijn*um* til halldz *og* traustz. Skal eg h*an*n so añast (sem) son miñ, til þess er skip g*a*nga af Isl*a*ndi i sumar. Eñ ef nock*ur* madur vill haar af hofdi h*onum* blæsa, þa sk(al) eg þ*ei*m lijkañ grim̃leik giallda, s*em* eg ma mestu æ l(eid) koma; eñ þ*ad* mæla sumer, ad þ*ad* sie lijtid gaman þ*ei*m, s(em) þ*ad* hafa reiñt, ad verda f*yr*er reidi miñi. Skal eg þa *og* ecki af spara, þ*ad* er illt er, ef eg verd vor vid, ad nockur giori h*onum* mein. Þ*ad* vil-eg, ad þu eiger ecki vid h*an*n, þ*uiat* h*onum* mun einhlijt mijn um̃-sia *og* velgi*or*ning*ur*». Þorkell suarar: «Optast erttu rádgiorñ

---

[8] Breyda-fyrdi] Breiðifjörðr, fjord på Islands vestkyst. [18] deigi] sem *og* ad vysu v*era* sk*al* t. *B.* [22] haar] eitt hár *B.* [23] þeim lijkañ] h*onum* slykum *B.*

Gudrun. Verd*ur* optast eingen hæfa æ, ef þu rædi *eigi* þui sem þu villt; verdum (vier) iafnañ lijtil-me: af, ef þu hlutast til». Sefast Þorkell nu bratt *og* rei *ur* ho*num* reidin. Er Guñar þar um̃ veturiñ i godu: fagnadi.

Þad er sagt eiñ aptañ um̃ fardaga sialfa, ad þa Gudrun eru komin i reckiu sijna. Þa tekur hañ t orda: «Huo*r*su er þess giortt vid Guñar fielaga þi: ad þier þiki vel vera». Gudrun suarar: «Þ*ad* mu eg skiott se*i*gia þier. Skip stendur u(ppe) i Laxær-os þ*ad* er Geller son miñ hiellt hiñgad i f*ir*ra suma: Þ*ad* vil-eg lata hlada þar *og* bua utañ i sumar c hlada varñadi *og* godum̃ reida. Þetta vil-eg gefa ho: *um*, eñ Geller skal sitia ept*er* i sum*ar*». Þorkell sag ecki i moti, þui ad «mikill er ofsi (þiñ), eñ þo mun e sem optar, ad lijtid samþycki mun a-verda, (ef) *ei* er so gio*r*tt, sem þu villt» Slitu þau talid. Lijd*ur* a nottin. Eñ þegar um̃ morguniñ lætur Þorkell snem̃ ad vera; er flotad (sk)ipinu, eñ flutt*ur* til mikill varn ing*ur* *og* godur. Hafa þau stor(kost)|nad f*yrer*. E þa er albuid er skipid, þa leida þau Guñar til, gef ho*num* skip m*ed* ræ *og* reida *og* micklum̃ fiar-hlu: Guñ*ar* þackar þ*eim* vel þessa giof *og* marga adra vird ing. er þau hofdu ho*num* veitt. Skiliast þau nu all goder viner. Sigler Guñar i haf, þegar ho*num* gaf byri vard h*ann* allvel reid-fara, tok þar l*and*, sem h*ann* kau æ *og* fader h*ans* atti bygd*er* f*yrer*. Guñar var herssi son, eñ h*ann* ried f*yrer* Halogal*and*i. Þar var ho*nur* vel fagn*ad*, þ*uiat* naliga þottust m*enn* h*ann* wr heli heimtañ hafa; *og* er þ*ad* flestra mañа sogn *og* ordtal

---

[6] *B.* intet ophold. [7] hañ] Þorkiell *B.* [12-13] og hlad — godum̃] *med* gódu*m* varnade *og* *B.* [14-15] sagdi — þui ad s*vara*r i móte *B.* [18] þegar] utydeligt; *JM.* þa. [27] bygder bigd *B.*

bædi hier *og* añarstadar, ad *eigi* muni eiñ mad*ur* meir wr auñgu*m* ekid hafa eñ Guñar, slijker garpar s*em* epter leitudu. Añad sumar epter bijr Guñar þetta skip med micklum̃ fiar-hlut *og* s*e*nder wt til Isl*a*ndz m*ed* gripum̃, til þorkels og Gudrunar Osuiffurs-dotter *og* añara þ*ei*ra, er ha*n*n þottist goda hluti eiga ad launa. Skipid kem*ur* i Laxær-os; tekur Geller vid skipinu *og* hef*ur* l*ei*ngi i ferdum̃ sijdañ. Eñ Guñar situr i bui sijnu a Haloga-l*a*ndi, *og* kem*ur* ha*n*n lijtt vid þessa sogu hiedañ i fra.

Hallsteiñ hiet m*adur*, er bio a 'Vijdivollum̃ hin*um* sydrum̃' i Fliotz-dals hieradi; h*a*ns er getid f*i*rr i soguñi. Ha*n*n var mad*ur* mikill *og* hiñ skilrijkasti boñdi. Ha*n*n átti II sonu, Sigvath *og* Snorra; þeir

---

[8] ferdum̃] förum *B.* [10] i fra] *og* lykur so *fra* hon*um* ad *seigia* t. *B.* [11] *B*: XXIII. *Capitule.* [11-12] Vijdivollum̃ hinum sydrum̃] »Víðivellir hinir syðri» kan ikke godt være bolig for Hallstein, da Besses sön (så vel ifg. denne saga som den kortere Drpl.) bor her; Hallstein derimod bor ifg. den kortere Drpl. på nabogården Víðivellir ytri (V. enir neyrðri ell. neðri). Skönt denne for alle håndskrifterne fælles fejl vel kunde tænkes indkommet ved afskrivning, er det måske sandsynligere at antage, at den skyldes selve forfatteren, der öjensynlig ved sin bemærkning om Hallstein »hans er getid firr i soguñi» sigter til den leilighedsvise omtale, en Hallstejn eller rettere hans sönner får i Hrafnkels-saga, hvor Hrafnkell, da han forbereder sit overfald på Sams broder Eyvind, blandt andet sender bud »sud*ur* á Wijdivelli epter son*um* Hallsteins Sigvate *og* Snorra» (sål. 551, C.). Rigtignok gör forfatteren sig herved skyldig i en grov anakronisme, da den samme Hallstein med sine den gang (ɔ: år 950) voksne sönner umulig kan spille en rolle ved denne leilighed, omtr. 50 år senere. Imidlertid er den fra den kortere Drpl. kendte Hallstein ikke omtalt tidligere her i sagaen, ligesom også hans tre sönner bære ganske andre navne end »Sighvat» og »Snorre», der netop i det umiddelbart følgende nævnes som Hallsteins *to* sönner.

voru allvel meñter. Þeir voru ijmist heima med fodur sijnum, edur med Hrafn-katli Þorissyne. Þeir voru havada-menn mikler og hielldu miog til kaps vid flesta. Þeir hofdu mikid traust uñder Hrafn-katli; var þa hofdingskapur hans sem mestur i þad muñd. Hallsteiñ bio so nockur mysseri, ad hann setti ymsar konur fyrer buid; vard honum þad stor-miog ohagligt. Þess er getid eitt vor, ad hann reid ofañ til Berssa(st)ada. Berssi tekur vid honum agiæta vel og spyr hann ad ereñdum. Hallsteiñ suarar: «Eg villda, ad þu rider med mier ofañ (á) Arñeydarstadi. Hefi eg leingi vid mikil ohægiñdi buid; (nu) villda eg kuoñgast og hafa þar vid ydvartt fulltiñg.» (Be)rssi suarar: «Huor er kona su». Hallsteiñ suarar: «Hun | heiter 57 b
Droplaug og er dotter Biorgolfs.» Berssi suarar: «Ey villdi eg, ad þu giorder þetta; þuiat eg get, ad hun verdi þier ofstijri. Sijnist mier, sem hun sie eigi huors mañs færi; eñ allvel er konan meñt. Sijnist mier, sem þid munud alloskaplijk; þuiat hun er hiñ mesti suarri og af godum ættum, eñ þu ertt af sma-buañda ætt og smalatur i skaplyñdi; eñ þo þu siertt fiemadur mikill, þa tekur þu miog stein um̃ megn þier. Vil-eg þad rad þier gefa sem huorium̃ odrum, ad hann leiti sier þess rædu-neitis, ad epter hans skaplyñdi sie, eñ eigi med so lijtilli forsio, ad eingiñ eru alit. Eru syner þijner upi-vodslumenn mickler, eñ þeir Helgi eru eñ kallader nockud agiarñer, og ef þier verdit eigi sam-þycker, þa mun þeira fuñdur skackur verda. Nu þiki mier þijn ferd eigi til ageiñgilig verda. Erttu ahuga-mikill, og micklu framar eñ eg ætlada; þuiat eg hefi leingi verid hus-

---

13 fulltiñg] Muligvis »fulltiñgi«; *JM.* gengiver »fulltinge«.
28-29 þier — verda] þeir verda ei samlinder, þá munu þeira funder skacker verda *B.*

freyiu-laus *og* verid opt æ-eggiad*ur* ad bidia he*n*nar, *og* hygst mier so ad, sem mier muni e*igi* hæfa ad fa he*n*nar; (mun) eg helld*ur* bua eiñ samañ um̃ hrijd. Nu let eg þig, eñ þu giorer sem þier lijkar». Hallsteiñ suarar: «Satt er þ*ad*, sem mællt er, ad oñgu*m* skilldi mad*ur* treistast; þ*uiat* sa kañ mañ mest ad bleckia. er ha*n*n hef*ur* mestañ trunad æ. Nu vardi m(ig) alldri þessa Berssi, ad þu muñder so fara fotum̃ samañ, eñ mijn sæm̃d ligg*ur* vid oll; hefi eg leingi vin-skap vid þig ætt *og* truad nær æ þig sem æ god. *og* erttu þui miñi i vaf(e), sem eg þarf meir. Berssi suarar: «Þ*ad* er forñ ordz-ku(idur), ad velld*ur*-ad sa, er varar. Nu hefi eg sagt, sem mier sijnist; eñ fara skal eg med þier, ef þu villt. Aabirgiest þu mest, huo*r*su sem sækest. eñ sañspær verd-eg þier ad þessu, ad þessa muñtu mest ydrast sialf*ur* af bragdi». Hallsteiñ suarar: «Verdi sem ma, allt skal nu fara ad einu.» Þe*i*r rijda nu wt epter hieradi, uñs þe*i*r koma æ Arñeidarstadi. Er ge*i*ngid moti Berssa *og* Hallsteini ad vañda m*ed* allri blijdu. Eru þe*i*r þar um nottina, eñ um̃ morgunneñ ge*i*ng*ur* Berssi ad Drop-
8 a. laugu *og* sonu*m* he*n*nar (og) | kuadst eiga skillt ereñdi vid þau. Nu g*a*nga þau æ (tal). Berssi seiger up*p* sitt ereñdi. Þau Droplaug suara seinliga þessu mali; eñ Berssi bad, ad þau skilldu e*igi* draga leingi þetta mal, «vil-eg, ad þier verdit af skoruñgar, *og* se*i*gid, huad yd*ur* bijr i skapi». Helgi suarar: «So þiki mier, sem þau Hallsteiñ muni eigi skapglijk miog; nu vil-eg, ad hun se*i*gi f*yr*er sig, vil-eg þui samþyckia, sem hun vill til sijn snua». Droplaug suarar: «Audsied er þ*ad*, ad Hallsteiñ hef*ur* sied þ*ad*, ad þu ertt fiarfastur. Hof-

[6] treistast] ofmiög treista *B.* [8] þu muñder so] þi*er* m*un*de *B.* fara fotum̃ samañ] Sål. alle håndskrifterne. [14] sækest] tekst *B.* [30] fiarfastur] fiefast*ur* *B.* Et sådant adjektiv — med betydning «påholdende» — passer ikke ret; man skulde i henhold til det nærmest følgende vænte pengetrangen betonet (fjárþurfi?).

um̃ vær þo þess fiar l*ei*ngi vel notid, ad Þorvalld*ur* fader yckar hef*ur* ætt *og* saman-dreigid. Hef*ur* nu sijdañ miog i kostnad [geingid]; þ*uiat* hu*or*tt haust verdu vier nidr ad leggia martt fie i bu vortt; eñ æ vorum̃ verdur gripum̃ til ad veria ad kaupa malnytu. Eñ mier þiker illt ad lata risnu mijna. Eñ nu ætla eg fætt g*a*nga fie æ fotum̃; eñ *eigi* skortta iarder epter. Er hier skiotur kostur vid Hallstein, ad eg skal fara up æ Vijdi-vollu m*ed* þier *og* eignast allañ fiarhlut ad helmingi vid h*ann*, eñ eg mun ecki fie hiedañ hafa nema gripi nockra, þ*uiat* eg añ son*um* mijn*um* best ad niota þ*ei*rar eignar, er hier stendur samañ. Vil-eg *og*, ad syner mijner stañdi þar til erfdar sem þau borñ, er eg æ vid þier; mun eg alldri so l*ei*ngi lifa, ad eg geti golldit þ*ei*m boñda, er eg atti, f*yrer* þ*ann* godvilia, er h*ann* veitti mier; añ eg þui best son*um* mijn*um* ad niota allra þ*ei*ra hluta, er gagn er ad». Syner Droplaug*ar* badu hana sia f*yrer* kosti sijn*um*, eñ kuadust ætla, ad þ*ei*m m*un*di eñdast fie um̃ sijna daga. Droplaug s*ei*ger, ad Hallsteiñ m*un*di um̃ þ*en*nañ kost kiosa eiga. Hallsteiñ g*ei*ng*ur* ohokiñ ad þessu, *og* er nu þetta ad rædum̃ giortt; Droplaug er nu fest Halsteini, ridu þ*ei*r nu heim epter þ*ad*.

Þessi tijdiñdi spiriast nu vijda um̃ hieradit, *og* þ*ei*r Hallsteinss*yn*er spurdu þetta sem adrer. Þa foru þ*ei*r heim æ Vijdivollu *og* skipta fienu ollu i helminga *og* taka vid modur-arfi (sijnum). Radast þ*ei*r nu burtt m*ed* fie sijnu. Epter þetta er til veislu snu(ed) *og* m*onn*um til bodit, *og* er þar mest*ur* hluti f*yrer*-mañа

[1] ad] sem *B.* [3] geingid] Sål. også B.; dette ord er glemt i *A.*, men ved gætning tilföjet af *JM.* [7] eigi] u. *B.* [9] þier] honum *B.* [10] hann] •þig• indsætter *JM.* [23] *B*: XXIV. Capitule.

8 b. samañ komi(d). | Eñ so mickla 'virdiñg' sijñdu þ*ei*r Hallsteini syner Droplaug(ar), ad þ*ei*r villdu e*ig*i vera ad bodi he*nn*ar; eigi var Hrafnkiell þar *og* eigi Helgi Asbiarñars*on*. Veislan for vel fram̃ *og* skorugliga, eñ ept*ir* bodit tekur Droplaug vid buenu *og* allri um̃sia bædi f*yr*er utañ stock *og* iñañ, *og* þuilijka risnu, s*e*m hun var von. Þ*ei*r bræd*ur* Droplaugars*yn*er skipa bu sitt *og* setia konu f*yr*er, hallda ollu hinu sama um̃ burisnu sijna, s*e*m vañdi var til ad*ur*. Um̃ samfarar þ*ei*ra Hallsteiñs *og* Droplaug*ar* var ecki martt, eñda ecki illa; eñ syner Hallsteiñs logdu mikiñ oþocka til Droplaugar, so ad þ*ei*r komu alldri ad fiña fodur siñ. Eñ a f*ir*stum̃ mysserum̃, er þau voru asam̃t hion, þa fer Droplaug e*ig*i kona einsam*an*, *og* lijda stuñder fram̃ i lijkeñdi, þar til er Droplaug fæddi barñ; þ*ad* var sueiñ. Er h*an*n vatni ausiñ, *og* naf(n) gefid, *og* kallad*ur* Biorgolf*ur* epter mod*ur*-fod*ur* sijn*um*. Ox sa sueiñ up *og* var hiñ efniligasti; uñu þau h*on*um mikid, þ*ui*at h*an*n var hiñ brædgiorvasti i ollu.

Syner Droplaugar komu iafnañ ad fiña mod*ur* sijna; eñ avallt, er þ*ei*r foru a millum̃, þa duoldust þ*ei*r a Berssastodum̃ loñgum̃. Eiñ hlutur var sa i fari Berssa, ad Helga var miog oþocki ad, þ*ui*at Berssi elskadi miog godin; h*an*n var blotmad(*ur*) mikill *og* hafdi mikiñ atrunad vid godin. Berssa þotti Helgi ofiijtiñ atrunad vilia hafa a godun*um*, þ*ui*at h*an*n giordi sier oþockad miog um̃ þ*ad*. «Sie eg oñgvañ þ*an*n hlut i þijnu fari», s*ei*ger Helgi «ad þier verdi iafn mikil heimska i s*e*m þetta, er þu veiter so mikiñ atrunad

---

[1] virdiñg] óvirdingu *B.* [3] Hrafnkiell] Sål. *B.*; *A*: «Hafur», utvivls omt ved en fejl-læst forkortelse. Hrafnkell Þórisson er tidligere nævnt som Hallsteins-sönnernes ven. [6] og þuilijka] *med* þvilykre *B.* [20] *B*: XXV. Cap*itule*. [27] þad] þau *B.*

'uñdærum̃' þ*ei*m, er m*enn* giora med hoñdum̃ sier, *og* bædi eru bliñd *og* dauf *og* mal-laus, *og* þ*ad* skil eg, ad þau meiga hu*or*ki gi*or*a sier gagn nie odr*um*; *og* þui em̃ eg micklu skem*ur* m*ed* þier, eñ eg m*un*di ella, ad eg veit eiñ, hu*or*su añdstygg mier eru godin; eñ alla hluti adra veiter þu mier m(*ed*) mikilli astsem̃d». Berssi suarar: «Þu værer allra maña spakastur æ ollu Isl*a*ndi, þ*ei*ra er nu vaxa up, ef þu legder | þiñ trunad 59 a
uñder þ*ei*ra myskun». Helgi suarar: «Verdi mier alldri so illt, ad eg væñti mier godz af þ*ei*m fioñdum̃, er (a)uñgu loda samañ nema illu einu». Skildu nu vid so buid. Þau Droplaug *og* Hallsteiñ biuggu samañ VII vetur, so ad (al)itliga var; eñ so s*em* þau biuggu samañ l*ei*ngur, þa hard(n)adi þ*ei*ra samfarer. Giordust nu ohægiñdi mikil i buenu; eñ þo stod mikid fie samañ, þ*ui*at Hallsteiñ var fie-mad*ur* mikill. Droplaug sendi opt son*um* sijn*um* ord, ad þ*ei*r skilldu koma til ad skipta fienu vid Hallstein, eñ þ*ei*r fresta um̃ hrijd.

Þad er æ ein*um* vetri æ skam̃deigi, ad s*e*ndi-mad*ur* kem*ur* ofañ af Vijdivollum̃ æ Arñeydar-stadi *og* s*ei*ger, ad Droplaug vill, ad þ*ei*r kæmi up þ*a*ngad s*em* f*ir*st. Þ*ei*r bregda ecki skiott vid þessa ords*e*nding. Lijd*ur* fram̃ i vikuna. Þa kem*ur* añar sendi-mad*ur* m*ed* hin*um* som*um* erendum̃ s*em* hiñ f*ir*ri. Helgi bad sendimañeñ fara heim. «eñ eg mun fara, þa er mier þiker tijmi til vera». Sendi-mad*ur*iñ fer heim vid so buid. Þ*en*nañ vetur var þuñg vedratta; voru færder illar ept-

---

[1] uñdærum̃] undrænum *B.* «Undræna» (f.) opføres i Bj. Haldorsens islandske leksikon med betydningen: urimelighed (absurditas, ludibrium). Den lat. oversættelse har «monstris». [12] biuggu] biuggu (hiuggu) skriver *B.*-håndskriftet, hvormed vel skal antydes, at skriveren i sin original har læst «hiuggu», men ændret ordet efter meningen. VII] Sål. også *B.* [14] hardnadi] «hördnudu» ændrer *JM.* um̃ t. *B.* [18] vid Hallstein] *med* þeim Hallsteini *B.* [19] *B*: XXVI. *Capitule B.*

er hieradinu. þ*ad* var eiñ morgun sneḿa i ær, ad Helgi er æ fotuḿ *og* bid*ur* Grijm brod*ur* siñ up*p* staňda. H*ann* giorer so, fer i klædi sijn. Sijdañ g*a*nga þ*ei*r wt. þa var æ hafræñt (ve)d*ur og* heidrijkt hid efra, eñ stod 'garḿeñ' m*ed* fiollu*m*, frost mikid akafliga. Helgi stefner sud*ur* yfer gilid *og* ofañ æs; en er þ*ei*r komu ofañ æ isiñ, þa var akafliga illt ad fara. Nu dreg*ur* samañ myrkviñ *og* tekur ad drijfa *og* gio*r*er miog fiukaňda. Helgi tekur nu til orda: «Hier (er) nu micklu verra ad fara, eñ eg ætlada; munu vid nu (sn)ua yfer i heidi *og* up*p* m*ed* bæiuḿ vid þ*ad*», — þui Helgi ætladi, ad þar m*un*di micklu betra ad fara. Nu giorer æ þa ill(vidre) mikid *og* akafliga hrijd; g*ei*ng*ur* nu æ nord*ur*, *og* st*e*nd(ur) (af) heidiñi vedrid. þ*ei*r bræd*ur* g*a*nga l*ei*ngi uḿ dagiñ, a(llt) (til) | þ*e*ss er miog var añars litar. þa koma þ*ei*r ad gili einu micklu *og* fara yfer gilid. þa tekur Grijm*ur* til orda: «Huad gili er þetta.» Helgi suarar: «þ*ad* m*un*da eg ætla, ad væri Orræfa-gil milli Berssa-stada og Skridu, sud*ur* fra Berssa-stoduḿ; þ*ui*at mier þiker driugt verid hafa ned-añ epter heidiñi. Helgi kuad þ*ad ei*g*i* m*ei*ga vera, «þ*ui*at er eñ ordugt; eñ þo get eg, ad radligra sie ad fara ofañ i bygdina; mun ock(ur) vijs gisting, huar s*e*m

---

[5] garḿeñ] Sål. også *BCD.* (*gar*miñ, garmeñ, garmiñ); *E*: giniñ, *F*: gineñ. Sml. udtrykkene for storm og ondt vejr: garðr, gari og garri; muligvis er «garḿeñ» opstået ved en forvanskning af «garreñ». Den lat. oversættelse gengiver «nubes procellosa». [8] myrkviñ] mirkva m*i*keñ *B.* [11] yfer — upp] up*p* i heidi *og* ofañ *B.* vid þad þui] v*ar* þ*ad* þvi ad *B.* [19] Orræfa-gil] Navnet Öræfagil kendes nu ikke, men den her omtalte kløft antages at svare til det nu såkaldte Bessustaðaárgil. Skridu] Skriða, Bessastads nabogård mod syd. [21] Helgi] Grímur *B.*-håndskrifterne, vistnok ved vilkårlig rettelse af originalen; snarere synes Grims forangående replik at være udfaldet. [22] ordugt] Sål. rettet i henhold til *B.*; *A*: odriugt.

vid kom*um* til bæiar». Snua ofañ wr fiallenu. Þe*i*r attu nu all-færd-þuñgt; *og* er þe*i*r koma æ iofnu, urdu þe*i*r vid oñgua bæi varer *og* vita nu alldri, huar þe*i*r fara. Þe*i*r g*a*nga þa eñ up*p* epter hieradinu. Þe*i*r komu æ griothol eiñ. Þar var borid af. Þe*i*r g*a*nga epter holnum̄; eñ er miñstar voner eru. missa þe*i*r fota *og* hlaupa ofañ f*yrer* heiñgi-skafl eiñ. Þe*i*r hlæia mikid; *og* var þar blautt uñder, er þe*i*r koma nid*ur*. Þe*i*r voru so klædder, (ad) þe*i*r voru gyrder i brækur, *og* voru yfer utañ i varar-felldu*m* og knepter ad þe*i*m uñder hoñdu*m*, gyrder suerdum̄ *og* hofdu dygrar steiñg*ur* i hoñdum̄; so biuggust þe*i*r til goñgu i hu*o*rtt siñ. Þe*i*r stiñga nid*ur* brodd-stofun*um* *og* fiña, ad is er uñder. Grijm*ur* spyr, hu*o*rtt h*a*nn keñi nockud (til), hu(ar) þe*i*r voru kom*n*er. Helgi suarar: «Þ*ad* er fiærri; h(ier) veit eg hu*o*rgi isa vera nema æ Lagarflioti, eñ hier g(anga) ecki melar, so eg viti»; Helgi kuadst *eigi* vita, huar þe*i*r v(or)u kom*n*er. Þe*i*r herda nu eñ æ goñguna *og* g*a*nga burtt af isin*um* *og* koma æ hriostur eitt. Þar sia þe*i*r sortta eiñ i (hr)ijdiñi f*yrer* sier. Þe*i*r sia, ad þ*ad* var virki eitt mikid *og* so hatt, ad H(elge) (getur) *eigi* betur eñ tekid up iafn-hatt. Þe*i*r ge*i*ngu um̄-huerfis virkid. (Þad var) kriñglott. Þe*i*r fiña ad hlid var þar f*yrer* griñd læst *og* buid u(m) (vel). Helgi mællti: «Vita m*un*tu, huar vid erum̄ kom*n*er». «Nei», (sagde Grim*ur*), «helld*ur* fer þ*ad* f(iærre); þ*ui*at hier hef eg alldri komid f*y*rr, so (ad eg muna». «Ecke) er mier þ*ad*», se*i*ger Helgi; «keñi eg vijst, huar vid

---

[2] all-færd-þungt] allfarþungt *B.* [16] hier] *þar* *B.* [23-24] ad hlid] blid á virkenu *B.*; *JM.* udelader «ad». Fortræffelig mening giver konstruktionen: ,ad hlid var þarfyrer griñdlæst (foreslået af dr. Bj. Olsen). [26-28] De sidste linjer af bl. 59b er dels defekte ved bortsmulren af papiret, dels er ordene helt eller delvis udslidte — kun svagt læselige.

60 a. (erum) | kom*n*er. Þetta er hof-gard*ur* Berssa fostra mijns, eñ hier eru bruñar f*yrer* ofañ, *og* hofum̃ vid þar komid ad ædañ æ iseñ. eñ nu hef*ur* ockur hier ad borid». Þar heiter ad Berssa-bruñum̃. Grijm*ur* mællti: «Foru vid i burttu hiedañ sem skiotast». «Nei», sagdi Helgi, «koma skal eg hier iñ, þ*uiat* eg vil sia hijbijli þau, er hier eru f*yrer*». H*ann* *geingur* þa ad hlidinu *og* rekur hiollt brañdsiñs upp-a læsiñ *og* braut fra; *ganga* sijdañ ad hofinu *og* briota up. Þ*eir* *ganga* iñ i hofid. Þa tekur Grijm*ur* til orda: «Illa giorer þu nu fræñdi, er þu fer hier m*ed* so micklu harki, *og* þu spiller hier huorvetna. Veit-eg, ad Berssa fostra þijn*um* muni storilla lijka, ef h*ann* verd*ur* var vid». Helgi suarar: «Vita vil-eg, hu*or*su dolgar þesser sie vidtakna, þ*uiat* ey er vijst, ad eg þurfa meir i añad siñ eñ nu; munu þau þa *eigi* añad siñ god, ef þau gefast nu illa». Þa *geingur* Helgi iñ i hofid og sier, ad þar er liost, so ad hu*or*gi ber skugga æ. Þar var allt al-tialldad. Setid var þar æ bæda becki, þar gloadi allt i gulli *og* silfri. Þeir blygdu augum̃ *og* budu ecki þ*ei*m, er kom*n*er voru. I aundveigi æ hiñ o-ædra beck sátu þ*eir* i samsæti Freyr *og* Þór. Helgi snarar f*yrer* þa og mællti so: «Þar sytie þid Herians-s*yn*erñer; munu þ*ei*m þikia þid vera sæmiliger hofdingiar, sem yckur dyrkar. Nu ef þid vilied, ad vid bræd*ur* truum̃ yckur sem adrer, þa stañdid þid upp *og* sijnid rysnu af yckur, *og* biodit ockur brædrum̃, þ*uiat* nu er voñt vedur wti. Nu ef þid vilied þui iata, þa munu vid bræd*ur* trua

---

[4] Berssa-bruñum̃] Noget stedsnavn Bessabrunnar kendes nu ikke. I *B.* regnes denne sætning (*og* heit*er* þ*ad* á Bessa-bruñum) med til Helges tale. [8] brañdsins] De 4 første bogstaver i *A.* kun svagt læselige; ordet er af *JM.* gengivet som «sverdsens», — sål. også *B.* [15] siñ] v*id* t. *B.* [20] blygdu] bligdu *BDEF.*; bligdudu *C.* Man har her åbenbart Oxforderordbogens bligja, stirre. [21] oædra] ædra *B.* [25] dyrkar] dyrka *B.* truum̃] á t. *B.*

yd*ur* sem adrer me*nn*, eñ ef þid skiotid dram̄bi a og vilied ecki lidsiñi veita ockur, þa munu vid ecki tal af yckur hallda». Þ*eir* skiota driuglæti a *og* þeigia vid. Þa snijr Helgi um̄ þuertt golf, þar sátu þær Frygg *og* Fre(ya). H*ann* mællti þessi hinu somu ord vid þær sem adur, kuadst h*ann* mu*n*du veita þ*eim* blijdu, ef þær vil(du) veita betur h*onum*. Grijm*ur* mællti nu: «Giordu so vel, ad þu sk(i)p(t) (ei) l*eingur* (ordum) vid añdskota þessa, *og* for(um nu i burt». Helge mæ)|llti: 60 b «Ey skal mier þ*ad* verda sem flestum̄, ad eg reña þar a gardiñ, sem lægstur er». H*ann* þrijf*ur* þa til þ*eira* Þors *og* hnycker þ*eim* af stolen*um* *og* fletter af þ*eim* klædunum̄; lætur so g*a*nga koll af kolli, ad h*ann* flett-er oll god af klædum̄ *og* gripum̄ *og* steiper þ*eim* af stollum̄ *og* a golf fram̄. H*ann* ber þa allt *fram̄* i eina hyrñiñg *og* byrger, so ad eigi matti spillast. Grijm-ur mællti: «Þetta er ill belli-visni, ef þ*eim* er ecki epter-læti i, eñ þu muñt sitia f*yrer* fiañdskap Berssa 'fostbrod*ur*' ockars. Er þetta ill-verk vordit». Helgi suarar: Eñ eg ætla, ad eg hafi alldri uñid betra verk eñ þetta a miñe æfi; þ*uiat* þau hafa villtañ stig f*yrer*

---

[1] ydur] á yck*ur* *B.* [2] tál] *JM.* gengiver «tal». *B*: hót. [6] ádur] t*il* hiña t. *B.* [6-7] veita betur honum] «honum» usikkert; *JM.* læser «vera betre». *B.* har, svarende til «vildu — honum», «tæke vel á móte þ*eim*.» [6-9] De tre sidste linjer af bl. 60b er næsten helt udslidte, så at de bevarde ord er kun svagt eller næppe læselige. [8] skipt -- ordum] eig ei l*eingur* *B.* [9] forum] Sål. også *B.* *JM.* læser «göngum». i burt] brótt hied*an* *B.* Derefter tillægger denne recension: þ*vi* mi*er* lyst eing*en* bi*argar*von hiá þvilyku*m* bestiju*m*, er eck*er*t mæla kuña *og* ei m*ei*gu siá nie heira, *og* er þ*ad* þvi ill svijvirding þ*eim* i nockru ad treista. [12] stolenum] stöllun*um* *B.* [17-18] ef — i] u. *B.* [19] fostbrodur] fóstra *B.* ill-verk] *JM*: gengiver *A.*'s «ill verk» med «illt verk».

mier i dag; *þuiat* eg hefi alldri f*irr* villur farid a æfi miñi». Helgi ge*ing*ur wt *og* lætur opid hofid. St*end*ur nu fok um̄ allt husid. Helgi snyr nu ofañ ad añi *og* up epter nesenu, uñs þe*ir* komu a Vijdi-vollu; þa var af dagsetri. þar var tekid vid þe*i*m me*d* blijdu. þe*ir* eru þar nockrar nætur. þa lietter af vedrinu. Droplaug var loñggu*m* a tali vid sonu sijna; vissu ecki 'þe*ir*' me*nn* til, huad ereñdum̄ var. Sijdañ fara þe*ir* he*i*m, er þe*i*m þiker 'mál'

XXVII. *Capitule.*

þorsteiñ hi*et* ma*dur*, er bió á Desiarmyre i Borg*ar*firde, kona h*anz* hiet þórdys *og* var skilld miög þe*i*m Droplaug*arsonum*. Biörn hi*et* m*adur*, er bió i Snotrunese i Borgarfirde, h*ann* var qvænt*ur* *og* hlytte þó ei þe*i*re eirnre sam*an*. þorsteiñ v*ar* barnfóstre Helga Asbi*ar*narson*ar*. Biörn fór iafn*an* á Desiarmyre *til* talz v*id* þórdyse, konu þorsteins; h*ann* v*ar* þá hrumd*ur* miög, *og* v*ar* hu*n* *til* fiár

---

[3] fok] fiúk *B.* [8] þeir] u. *B.* Muligvis fejlskrevet for «adrir». [9] «mál»] Dette ord, der slutter linjen, er tilsat med en anden, vistnok noget yngre hånd. Resten af siden (sidste halvdel) er oprindelig ladt tom, men temmelig tidlig beskreven med forskellige kradserier. *B.* slutter kapitlet med ordene tyme tilkomeñ».

Efter *B.* gives i det følgende den i *B.*-håndskrifterne til sagaen föjede slutning. — [10] Det tilsvarende afsnit i den kortere Droplaugarsona-saga (i det følgende citeret efter Københavnerudgaven 1847 som *Drpl. 1847*) begynder med en meddelelse om Helge Droplaugsöns «ven» Sveinungr þórisson på Bakke i Borgarfjord, som sammenkæderen af de to recensioner selvfølgelig har udeladt. Ligeledes er Sveinungr forbigået, hvor han ifølge den kortere Drpl. skulde forekomme i den her følgende beretning.

gefeñ þorsteine, var hun þó vel ad sier. þad var eiñ tyma, ad þorsteiñ talade vid Helga Droplaugarson og bad hann freista, ef Biörn villde giöra firer ord hanz og láta af tale vid þórdyse; hann var ófuz þessa, og hiet þó ad freista til einu siñe. Eirn tyma gieck Biörn um̄ nótt á Desiarmyre, eñ Helge fór á mótz vid hann; þá mællte Helge: «þad villda eg Biörn, ad þu lietter komum þynum til þórdysar, og er þier fremd einge ad skaprauna gömlum manne, lát nu ad ordum mynum, og mun eg veita þier i añan tyma so». Biörn svarar aungvu og gieck veg siñ. Añan tyma fañ Helge Biörn, er hann fór af Desiarmyre, og bad hann med miúkum ordum ad láta af komum synum þangad, eñ Biörn qvad ei giöra munde um̄ ad vanda. þad filgde og þvi mále, ad þórdys var ei kona einsömun. og var þad heradzfleigt orded. Helge hafde þetta mál teked af þorsteine, og beider nu Biörn bóta firer, en hann qvadst aungvum bótum bæta munde og aungvum svörum firer hallda; sydan hió Helge Biörn banahögg, og stefnde honum til óhelgiz, er hann var veigeñ um̄ saña sök. Um̄ nóttena effter fór Helge vid þridia mañ i skier eitt, er þar var firer lande, og færdu þeir Biörn þangad og hulldu þar hræ hanz, heiter þar sydan Biarnar-skier. Menn voru sender i Mióanes til Helga Asbiarnarsonar, og þóttest kona Biarnar þar eiga tilsiá um̄ efftermáled, þar ed hann var. Fór nu Helge Asbiarnarson i Borgarfiörd, ad búa til máled, og fañ ei hræ | Biarnar; sydan stefnde hann Helga Droplaugarsyne um̄ þad, er hann hefde mirdañ mañenn, og sökt honum daudum i sió, enn huled ei molldu; Helge stefnde til þyngz skóggángz sök þeire. Helge Droplaugar-son hafde til alþyngis búed legordz sökena. Nu fara hvörutveggie máleñ til alþyngis og i dóm; sydan baud Helge Asbiarnarson til varna; þá gieck Helge Droplaugarson til dómz, og miked fiölmenne med honum; hann nefnde sier votta, ad

[1] þorsteine, var hun] þorsteinn var *Drpl. 1847.*

ónyt vóru öll mál Helga Asbiarn*arsonar*, *og* q*vad* þ*ar* þá þriá m*enn*, er þ*ad* sáu, ad Biörn v*ar* molldu huld*ur*. *og* urdu so öll þesse mál ónyt f*irer* Helga Asbi*arnar*syne. Þá villde Helge Dropl*augar*son giö*ra* Biörn sekañ, eñ Helge baud fie f*irer*, *og* v*ard* þá Helge Droplaug*ar*son eiñ ad ráda; giö*r*de hann sier C þ*ei*ra aura, er þá ge*i*ngu i gialld, *og* skilldu so.

XXVIII. C*apitule*.

Nockr*um* misser*um* syd*ar* kom Helge Dropl*augar*son af haustþynge á Vijdevöllu, t*il* Droplaug*ar* mod*ur* siñ*ar*; þá m*ællte* Droplaug vid Hallstein bónda siñ, ad h*ann* skillde bióda Helga ad ve*ra* þ*ar* uṁ vet*ur*eñ, eñ h*ann* sv*arar*: «E*cki* er mi*er* uṁ þ*ad* mi*ked*», *seiger* h*ann*. «og vil e*g* helld*ur* g*e*fa h*onum* yxn nock*ur* e*dur* hesta»; eñ v*id* áeggian heñ*ar* baud h*ann* Helga þ*ar* ad v*e*ra, *og* þ*ad* þáde h*ann*. Hallsteiñ átte þræl, er Þorgyls hie*t*. Þ*ad* v*ar* hálfu*m* mánude syd*ar*, ad þau töludust le*i*nge v*id* e*inn* mo*r*gun, Droplaug, Helge *og* þræll*enn*. *og* vissu adrer m*enn* ei þ*ei*ra v*id*ræd*ur*. Þorgyls þræll vañ ad saudfie uṁ vet*ur*eñ á gierde f*irer* suñ*an* g*ard*, *og* v*ar* gód*ur* verkm*adur*; þ*angad* vo*r*u bore*n* hei mi*kel*. Eiñ dag kom Þorgyls ad Hallsteine *og* bad h*ann* f*ara* ad siá hei syn *og* fie. H*ann* fór *og* kom i hlödu, *og* ætlade ut uṁ vindaug*ad*; þá hió þræll*enn* t*il* h*anz* me*d* öxe, er átte Helge Dropl*augar*son, *og* þurffte h*ann* ei fleire högg t*il* bana. Helge kom þ*ar* ad úr hlyd of*an* frá rossu*m* syn*um* og sá, ad Hallsteiñ v*ar* veige*nn*, *og* drap Helge þ*egar* þræleñ; syd*an* fór h*ann* heim *og* sagde móð*ur* siñe tydend-*en*, sat h*un* þá v*id* elld *og* kon*ur* hiá h*enne*. Litlu syd*ar* spratt þ*ad* upp af heima-m*önnum* á Vijdevöllu*m*, ad þau Droplaug, Helge *og* þræll*enn* hefdu le*i*nge á tale ve*r*ed uṁ dag*enn*, ád*ur* Hallste*inn* v*ar* veige*nn*, *og* v*ard* þetta vyg óvinsællt. Þetta mál tók Helge Asbi*arnar*son *og* stefnde Droplaugu *og* Helga uṁ fiörrád v*id* Hallstein, *og* bió h*ann* nu þetta mál t*il* alþyngiz, *og* urdu mál Helga Dropl*augar*-son*ar* óvinsæl, *og* villdu aungv*er* m*enn* h*onum* veita ad,

nema þeir þorkiell Geitisson. Eñ er menn fóru heiman til alþyngiz. þá tók Droplaug vöru þá, er þau Hallsteiñ höfdu átt, og fór til skips i Berufiörd med son siñ þrevetrañ, er Biörgulfur hiet; fóru þau utan og komu til Færeya, keipte hun sier þár iord og bió þar til elle; er hun so úr þessare sögu. Eñ þvi hafde Helge Asbiarnarson þesse mál, ad ei voru syner Hallsteins her á lande, og vard hann nu allfiölmennur á þyngenu; var þar leitad um̄ sætter i mille þeira nafnanna, og fieckst ecki añad af, eñ Helge Asbiarnarson riede einn. Vard sú sátt þeira, ad firer vyg Hallsteins skilldu koma XII^c^, og fim̄ kugillde, eñ Helge skillde fara utan og vera þriá vetur i burtu, og vera nótt i húse, þar til hann fære utan; eñ ef hann fære ei, skillde hann sekur falla firer Helga Asbiarnarsyne á mille Smiörsvallsheidar og Lónsheidar. Helge Droplaugarson leitade ecki vid utanferdeñe; þá fór Grymur broder hanz frá búe synu og til mótz vid brodur siñ, og voru á vetrum i Krossavyk; þeir fóru um̄ allt heraded til þynga og mann-funda, so sem Helge være ósekur. þvi næst komu út i Reidarfirde syner Hallsteins; þeir gáfu Helga Asbiarnarsyne vidu til skála, og launudu honum þvi firer effter-mál effter födur siñ; stendur sá skále eñ i Mióanese.

XXIX *Capitule.*

þorgrymur skiñhúfa bió á Midbæ i Nordurfirde, kona hanz hiet Ranveig, hun var syster þórdysar, er þorsteiñ átte, og skilld Helga Droplaugarsyne; hun bad um̄ vored á

[1] þorkiell Geitisson] ok Ketill þiðrandason t. *Drpl. 1847.* [4] Biörgulfur] Herjólfr *Drpl. 1847.* [11] og fim̄ kugillde] i t. *Drpl. 1847.* [14-15] Smiörsvallsheidar] Smjörvazheiðar *Drpl. 1847.* [20] syner Hallsteins]. Sönnernes navne, som de forekomme i *Drpl. 1847*, samt en oplysning om den tredje broders dødelige afgang i udlandet har af hensyn til »den længere Drpl'sagas» afvigende fremstilling her måttet udelades. [25] Ranveig] brestingr t. *Drpl. 1847.*

Múla-þynge Helga frænda siñ fara til fiárskipta med þeim Skiñhúfu, og þad vard, ad hann hiet ferdeñe. Þad var nockrum vetrum firr, ad þeir nafnar fundust á haustþynge ad Þynghöfda; þá skillde Helge Droplaugarson mæla lögsk̄il, og vard honum mis-int, og hlóu menn miög ad, eñ Helge Asbiarnarson broste at. Helge Droplaugarson fann þad og mællte: «Þar stendur Hrafnkiell á bake þier Helge». Þad eru mier eingen bryxle», qvad Helge, «eñ þad skalltu þó vita, ad sá skal verda ockar fundur, ad vid munum ei báder heiler skilia». Helge Droplaugarson svarar: «Ei hrædunst eg þesse hót, þó þau sieu | allægeleg, firer þvi ad eg ætla mier, ad eg skule hlada hellum ad höfde þier á þeim funde», og skillde so tal þeira ad siñe. Effter þetta kom Grymur ad mále vid bródur siñ og sagde, ad nu skilldu þeir fara til Ranveigar, og giöra fiárskiffte med þeim Þorgryme skiñhúfu. Þorkiell og Guñsteiñ ur Iñre Krossavyk fóru med, og tveir heimamenn þeira med þeim, og voru þeir sex saman. Fara þeir þá um̄ heide austur og koma til Þorkiels á Torfastade; dótter hanz var Tófa, er köllud var hlydar-sól, hun var hialz-kona Helga Drop-laugarsonar. Þar voru þeir um̄ nótt, og töludu þau margt Helge og Tófa; sagde henne so hugur um̄, ad hann munde ei afftur koma úr þessare för; hun gieck á götu med þeim og griet miög, Helge sprette af sier bellte, og var þar á knyfur gódur, og gaf henne. Fóru þeir nu til bæjar þess, er á Hraune heiter; sá madur fór med þeim þadan, er Helge hiet, og voru þeir þá VII saman. Þeir komu til Evindarár til Gróu, og var þeim þar vel fagnad. Þor-biörn hiet madur, sa var kuskarl Gróu, hann giörde vel til vopn;

[13] Effter þetta] Som indledning til det her følgende afsnit har *Drpl. 1847* en beretning om, hvorledes Flose fra Svínafell (ØSkf.) kalder Þorkell Geitisson til hjælp i en retssag og også, men forgæves, opfordrer Droplaugarsönnerne til at komme til sig. [26] Hraune] Straumi *Drpl. 1847*. [27] Evindarár] Eyvindarár *Drpl. 1847*. Også i det følgende står, med en enkelt undtagelse,

Helge Droplaugarson bad hann giöra til sverd sitt, medañ hann fære i fiördu ofan, og fieck þorbiörn honum añad sverd. þadan fóru þeir i Nordurfiörd til þorsteins mágs synz, hann átte þórdyse, systur Rañveigar, er átte þorgrymur skiñhúfa. þann dag, er Helge sat þar, þá kom ofan um̃ heide þorkiell, bróder þórarens ur Saudafyrde, og madur med honum; þeir voru þar um̃ nóttena, og töludu þeir Helge margt og mælltu til vináttu med sier. Helge mællte vid þorkiel: «Hvört ætlar þu hiedan»; hann svarar: «út á Nes til Biarnar, þviat hann sellde lerefft, er eg átte, i vetur, og mun eg þar vera þriár nætur». þá mællte Helge: «Eg villda, vid færum báder saman upp um̃ fiall». þorkiell qvadst þad giarnan vilia; sydan fara þeir aller saman i Midbæ, og gieck Rañveig til dyra. Helge sagde vid hana: «Villtu nu fiárskifften med yckur þorgryme». «Vil eg giarnan», qvad hun. þá nefnde hun sier votta og sagde skiled vid þorgrym skiñhúfu; hun tók föt hanz öll og rak nidur i hlandgröf. Effter þad fóru þeir á brótt, þviat Helge ætlade sydar ad heimta út fie hennar. Fara þau til dagverdar i Fañardal. Eñ er þau voru i brótt, spratt þorgrymur upp og vafde um̃ sig reckiu-vadmále synu, þvi föt voru einge. Hann rañ til Hofs; þar bió þórareñ molldöxe. Hann mællte: «Hvi fer þu hier so sneṁa, og helldur fáklæddur». Hann qvad konu syna i brótt tekna, «og vil eg beida þig ásiár um̃ þetta mál». þórareñ sagde: «Giefa vil eg þier first klæde, þvi þess er þier nu mest þörf»; sydan át hann þar dagverd. þá mællte þórareñ: «þad mun eg þier ráda, ad þu fiñer Helga Asbiarnarson og skorer á hann ad rietta þitt mál;

Evindar- for Eyvindar-, en ejendommelighed, som allerede udmærker dette håndskrift (Kall 616, 4to) for den længere Drpl.'s vedkommende. [6] Saudafyrde] Sauðarfirði *Drpl. 1847.* [23] molldöxe] moldoxi *Drpl. 1847,* her og i det følgende.

eñ ef so fer, sem eg giet til, ad þu fáer ecki, þá spir þu, hvenær hann ætlar ad efna ord syn, þau er hann mællte ad haustþynge á Þynghöfda; eñ ef hann raknar ei vid, þá leita þier rádz, — eñ seig honum, ad Helge Droplaugarson mune fara um̃ fiall upp á þriggia nátta freste, og þeir VII saman. Far til Helga i kvölld og kom syd, þriat hann lykur siálfur hurdu aptan hvörn i Mióanese». Þeir skilldu, og fór Þorgrymur leid syna og kom þeñan sama aptan i Mióanes. Helge sat vid elld. Þorgrymur bar þegar upp syn eirende og seiger Helga vandræde syn, eñ hann fieck eckert ord af Helga; þá mællte Þorgrymur: «Allmiög dregur nu ad þier, er þu helldur aungva þyng-menn þyna skam̃laust firer Helga Droplaugarsyne, hvörke á þyngum nie mannfundum, eda hvönær ætlar þu, ad fundur yckar skule verda, er þu lofader honum á Þynghöfda, ad þid skilldud ei báder á brótt komast, eda villder þu eñ fleire ófarer fara firer honum». Helge spurde: «Hvört eru þetta þyn rád edur añara»? Hann svarar: «Þóraren molldöxe riede mier þetta». Þá mællte Helge: «Þu skallt fara ut yfer Háls á Myrar til Biarnar hvyta, og bid hann hingad koma firer midmunda á morgun, og þá far þu afftur um̃ Bolungarvöll, og kom á Vydevöllu til fundar vid sonu Hallsteins, og bid þá hingad koma, ef þeir vilia hefna födur synz; þá far þu ofan firer vestan vatn under Ás til Össurar, og bid hann hingad koma, og filgdu honum». Hann fór þegar, eñ um̃ dageñ effter komu menn til Mióaness, þeir er Helge hafde effter sendt. Med Helga voru á vist austmenn tveir, hiet añar Sigurdur skarfur, eñ añar Önundur. Nu fóru þeir heiman XVI saman til Höfda. Helge bad Hiaranda fara med sier, og Kára bródur hanz. Hann sagde: «Eg var búeñ, þótt firr være. Nu eru þeir XVIII saman, og fóru upp i Evindardal til

---

[32] Evindardal] Eyvindardal. *Drpl. 1847.*

Knútufells, og sátu þar firer þeim Helga Droplaugarsyne. Igull hiet madur, er bió þar nálægt, þórdur hiet son hanz; þeir skilldu hallda nióѕnum firer Helga Droplaugarsyne, þvi af þeira bæ mátte firr siá maña-ferdena, eñ þadan sem þeir | Helge Asbiarnarson sátu firer.

XXX. Capitule.

Nu er þar til ad taka, er þorkiell kiemur i Fañardal til föruneitis Helga Droplaugarsonar, og voru þeir þar um̃ nóttena. Helge liet illa i svefne og var þrisvar vaktur á þeire nóttu; þorkiell spurde, hvad hann dreimde, eñ Helge qvadst ei munde seigia. Nu klædast þeir og fara firer dag utañ úr Fañardal, og voru IX saman, og upp-a heide, og þá er loked var breckunum, hvylldest Helge, þviat honum var ordel ervidt, og lagde under sig felld siñ; þá kló hann kiñ, gnere hökuna og mællte: «þad er værna, ádur eñ kvölld kome, ad þar klæe lytt, edur er þier þorkiell, iafnmikill hugur á ad heira draum miñ sem i nótt.» Hann seiger: «Ei er mier nu miñe hugur á þvi eñ þá». «Mier þótte», seiger Helge, «sem færum vier þessa leid, sem nu erum vier á, og ofan effter Evindardal; þá ruñu XVIII vargar i móte oss edur XX, og var eiñ miklu mestur; eñ vier villdum komast upp-á hóleñ, sem i dalnum stendur, og komustum ei; eñ þeir sóktu ad oss, og kleip einn i höku mier og i tañgardeñ, og þá var eg vaktur». þá qvad þorkiell: «þad mun vyst, ad menn sitia i veige firer oss; mun þad vera Helge Asbiarnarson og adrer heradz-menn, og leidest nu flestum mönnum yfergangur þiñ i heradenu. Nu höfum vid mællt til vináttu med ockur, og vil eg þu

---

[1] Knútufells] Knútusels Drpl. 1847. [2] þar nálægt] undir Skagafelli í Eyvindardal Drpl. 1847. [11] Nu klædast þeir] Herefter er en bemærkning om Rannveigs videre skæbne udeladt. [20] Evindardal] Eyvindardal Drpl. 1847; derefter tilföjes «til Kálfshváls». [i] heradenu] héðra Drpl. 1847.

farer heim med mier og verer þar nockra stund». Helge svarar: «So mun eg fara, sem eg hefir ætlad». Þeir fóru nu ofan effter Evindardal og komu á bæ Þórdysar; hun var gömul, og bæde liót og svört. Helge ætlade ad spiria hana tydenda. eñ i þvi tekur ein madur upp snæköck, giörde hardan i hende sier, og laust vid kiñ Þórdyse so henne vard illt vid; hun mællte þá: «Fare þier, so ad ydur take gramer aller». Þá mællte Helge: «Þad er heimskulegt ad beria til qveña, og er ills geingis án, nema heimañ hafe». Fieck Helge þar nu einge tydende. Fóru þeir so þadan á brótt og ofan til Valagils-ár; þá baud Þorkiell ad filgia Helga til Evindarár. «Ei þarf þess», qvad Helge. Nu skiliast þeir, og þá er Þorkiell var komenn skamt i breckuna, hvarf hann affter sem snarast, og qvad vinraun mikla ad yfergiefa so siñ fielaga. Nu fara þeir til Kalsvadsmyrar, og siá þar XVIII menn reña á móte sier. Nu villdu þeir Helge Droplaugarson snúa til hólsenz, og máttu ei; þá sneru þeir upp af götuñe á gils þrömiñ hiá Eyrargilsá. þar var lytil upphæd og lögd i snióföñ nedañ, eñ nu er þar hryse vaxed uñ alla þá hæd, og lytil griótvarda þar sem þeir bördust. Þá spir Helge Grym bródur siñ, hvört hann villde skióta til Helga Asbiarnarsonar uppe edur nidre, eñ Grymur kaus uppe til ad skióta; «ei villtu nafna miñ þá feigan», qvad Helge, «þvi ei mun honum hlyf verda ad skilldenum, þar er eg skyt til». Nu skutu þeir báder señ til Helga Asbiarnarsonar, og skaut Grymur i giegnum skiölldenn, og vard Helge Asbiarnarson ecki sár af þvi. Eñ Helge Droplaug-

---

[3] Evindardal] Eyvindardal *Drpl. 1847.* [12] Evindarár] Eyvindarár *Drpl. 1847.* [14-15] og qvad—fielaga] I *Drpl. 1847* er den tilsvarende replik lagt i munden på Helge; der læses nemlig: Hann (ɔ: Helge) tók allvel við Þorkatli ok kvað slíkt vinraun mikla. [16] Kalsvadsmýrar] Kálfsvadseyrar *Drpl. 1847.*

*ar*son skaut i knieskiel ho*nu*m, *og* rende of*an* i leggeñ, so h*an*n klofnade, *og* so of*an* i giegnu*m* ristena. *og* v*ar*d h*an*n þeg*ar* óvyg*ur*; þá settest Biörn hvyte under herd*ar* ho*nu*m, *og* bardest hverge þ*ei*ra um̄ dageñ. Össur undañ Áse gieck frá, *og* q*vad*st ei m*un*de vega á móte Helga Droplaugarsyne. þórd*ur* son Iguls v*ar* niósn*ar*mad*ur* Helga Asbi*ar*n*ar*son*ar* og hafde leiged i áñe um̄ dageñ; v*oru* froseñ klæde h*an*z. H*an*n sótte up*p* i skafleñ ad Helga Droplaugarsyne *og* þóttest v*id* h*an*n saker eiga, *og* er h*an*n kom ned*an* i skafleñ. skaut Helge t*il* h*an*z mille fótaña *og* i giegnu*m* kyleñ, so h*an*n fiell á bak afft*ur*, eñ spióted festest i skaflenu*m*, *og* hieck h*an*n þ*ar* á allañ dageñ. Effter þ*ad* eggiade Helge Asbi*ar*n*ar*son mága sy*n*a t*il* atgaungu, *og* nefnde t*il* Hiaranda; sóttu þ*ei*r þá Káre *og* Hiarande ad Helga, eñ þ*ei*r Hallsteinssyn*er* ad Gryme *og* mad*ur* m*ed* þ*ei*m; eñ þorkiel svartaskálld sóttu þ*ei*r austm*en*n tveir, *og* v*ar* Sigurd*ur* hiñ þridie best vyg*ur* mad*ur* af lide Helga Asbi*ar*n*ar*son*ar*; þ*ar* fiell þorkiell svartaskálld, *og* drap h*an*n ád*ur* Austmañeñ añañ. eñ Sigurd*ur* v*ar*d sár miög, þ*vi* þorkiell v*ar* best vyg*ur* af þ*ei*ra lide br*æd*ra, þeg*ar* Helga leid *og* Grym. Nu g*án*ga þ*ei*r ad fast, *og* þá er þ*ei*r Hiarande *og* Káre sóttu Helga Droplaug*ar*son, þá lióp Helge hiñ magre frá Straume i móte Kára; áttust þ*ei*r v*id* nockra stund, *og* fiell Káre, eñ Helge v*ar*d sár miög. þá sótte Hiarande fast ad Helga Droplaugarsyne *og* hió t*il* h*an*s hart *og* tydu*m*, eñ Helge hió hvörke færra nie smærra, eñ sverd þ*ad*, er h*an*n hafde, dugde | *ecki*. þá m*ællte* Helge v*id* Hiaranda: »Allhart m*un*der þu höggva, ef þu ætt*er* friálsborna dótt*ur*»; sótte Hiarande þ*vi* fast*ara*, er h*an*n heirde þau ord. Hióst nu skiölld*ur* Helga miög, *og* sá h*an*n, ad h*onu*m m*un*de ei so bued duga; þá synde Helge vygfime sy*n*a *og* kastade upp

[6] son Iguls] skarfr *Drpl. 1847.* [28] friálsborna dóttur] Helga Ásbjarnarsonar t. *Drpl. 1847,* hvorefter følger en sætning indeholdende Hjarrandes svar.

skilldenum og sverde synu og tók þad med vinstre hende, hió til Hiaranda og kom á læred, eñ sverded beit ecki, þegar beinsenz kiende, og svadde ofan i kniesbótena, og vard hann af þvi sáre óvygur. Og i þvi hió Hiarande til Helga, eñ hann brá vid skilldenum, og stöck sverded af og i andlit hañz og kom á tañgardenn og af vörena nedre. Þá mællte Helge: «Alldrei var eg fagurleitur, eñ lyted hefur þu þó um̄bætt». Tók hann þá til hende siñe, slette i muñ sier skieggenu og beit á, eñ Hiarande fór nidur firer skafleñ og settest nidur. Þad er mál maña, ad skiemre munde hafa orded samgángur þeira Hiaranda, ef Helge hefde hafft sverd sitt, og hefde hann ei vid fleirum átt ad siá, og var Hiarande þó hiñ meste fullhugie. Þá sá Helge, ad Grymur bróder hanz var falleñ, eñ þeir voru aller fallner, er ad honum sóttu, og dauder, eñ Grymur sár til ólyfiz nær; þá tók Helge sverd þad, er Grymur hafde átt, og mællte: «Nu er sá madur falleñ, er eg hugda best, og þad mun nafne miñ vilia, ad vid skilium ei ad þessu». Stefner Helge nu ofan ad, þar sem Helge Asbiarnarson sat; eñ þá voru aller menn stockner ofan af skaflenum, og villde einge þeira byda Helga. «Þar stendur þu Össur», qvad Helge, «og mun eg ecki vid þier siá, þvi þu ióst mig vatne»; og bar hann þá ofañ af skaflenum, giegnt Össure. Þá vard Össur skiótt til ráda ad taka, þvi bane añarz hvörz þeira Helgaña lá vid; þad voru þá urræde Össurar, ad hann lagde spióte á midiañ Helga Droplaugarson, so stód þegar i giegnum hann. Helge gieck á spióted og mællte vid Össur: «Nu sveikstu mig». Össur sá, ad hann snaradest ad honum og munde ná til hanz med sverdenu; þá hratt hann frá sier spiótenu og öllu saman; snere þá spiótskapted i iörd nidur, og liet hann þá laust. Þá mællte Helge, er hann sá, ad hann náde honum ei: «Nu seinkade eg, eñ þu brædder helldur (varst helldur brádur)».

---

33 varst helldur brádur] Disse som forklaring i parentes tilföjede ord har naturligvis intet tilsvarende i *Drpl. 1847*.

Reidde hann þá ut af, ofañ á snióeñ, og lauk so æfe Helga Droplaugarsonar. Fim̃ menn höfdu bana af lide Helga Asbiarnarsonar, eñ sárer aller adrer, utan Biörn hvyte og Össur. Þar fiell med Helga Droplaugarsyne Þorkiell Svartaskálld og förunautur eiñ og austmadur, er heiman fór med Helga Droplaugarsyne, og Grymur bróder hanz. Helge Asbiarnarson reid af fundenum, og var hann studdur á bake, eñ Hiarande reid eiñ saman, eñ Káre var á skillde borenn heim til Höfda, og er þar orpenn haugur effter hann. Nu komu þeir til Höfda, og eru spurder tydenda; eñ þeir sögdu þau, sem ordeñ voru. Þá mællte einn madur: «Hvad giörde Helge Droplaugarson um̃fram̃ adra menn i dag»? Sigurdur skarfur svarar: «Ef aller menn Helga hefdu vered so sem hann, þá hefde einge vor i burt komest». Helge hiñ magre kom til Evindarár og sagde Gróu tydenden; hann var sár miög. Hun mællte þá vid Bárd háskarl siñ: «Tak þu hesta og eike, og förum effter þeim brædrum Helga og Gryme». Þau fóru og komu til valsenz, og var þeim brædrum vellt i sleda, og Þorkiele med þeim, eñ þeir fóru á hestum, er sárer voru; eñ þar voru þeir heigder, er dauder voru. Nu fara þau heimleidiz, og filgde Gróa þeim sleda fastast, er Grymur var i, og liet hóglega med hann fara. Nu koma þau heim, og liet hun færa lykeñ til útebúrz einz. Gróa mællte: «Nu munum vid Bárdur náttsetia lykeñ, eñ þier fared med þá, sem lyfz eru, og veited þeim beina». Eñ er menn voru i svefne, þá fór Gróa yfer um̃ vatn til Eckiufells; þar bió Alfgierdur lækner. Gróa bad hana ad fara heim med sier, og sagde henne tydendeñ. Nu komu þær heim til Eyvindarár, og var lyf med Gryme. Alfgierdur batt um̃ sár hanz, og hafde hann i burt med sier. Um̃ morguneñ effter var haugur giördur ut vid gard á Evindará, og fór Bárdur

15 Evindarár] Eyvindarár *Drpl. 1847.* 17 húskarl] son *Drpl. 1847.* 32 Evindará] Eyvindará *Drpl. 1847.*

med lykeñ, og sá madur, er þau trúdu best ad þvi leina munde, ad Grymur lifde, og voru þeir Helge og þorkiell þar heigder. Nu liggur Grymur i sárum þann vetur og so Helge Asbiarnarson. Nu fló sá qvittur, ad Grymur lifde, og sañade añar, eñ añar qvad lyge, og kom þad first upp af hiónum Gróu. þá liet Helge giöra lokhvylu i Mióa nese, er hann spurde, ad Grymur var heill. Sydañ fór Grymur nordur i Krossavyk, til þorkiels Geitis-sonar, og var honum þar vel fagnad.

XXXI. Capitule.

Nu keipte Helge Asbiarnarson land þad, er ad Eidum heiter, ut i herade, eñ sellde Mióanes, og þottest þar betur komenn, þvi þyngmenn hanz voru þar um̄hverfiz hann, og liet giöra þar lokhvylu. þórdys todda, kona hanz, spurde, hvi hann villde þar helldur land eiga, þar allt var skógie vaxed heim að husum, og mátte hvörge siá manna ferder, þótt ad garde fære. þá qvad Helge vysu þessa:

Á ek i möl er myrkver, midleggs daga tveggia, fram̄ber ek heid i hlióde, hram̄e argspreing margañ, at mótstafer meire, mune menn þeir ed viña, hlyr hilldar ör um̄ hiara, hræ lækiar mik sækia.

Grymur var nockra vetur i Krossavyk og var ei gladur, og alldrei hló hann, sydan Helge, bróder hanz, fiell. þorkiell átte för til Eyafiardar, ad sætta þyngmenn syna, og reid hann heiman, eñ Grymur var effter á medan og añadest um̄ bú. Nockrum nóttum sydar reid Grymur heiman og sagdest eiga fiárheimtu ad þeim mañe, er þorgrymur hiet og bió i Hiardarhaga i Iökulsdal; «er nu reint», qvad Grymur, «ad hann vill ei giallda». þá mællte Iórun, kona þorkiels: «Eg mun giallda þier skulld þessa, og far hvörge». «Ei gielldur hann þá», qvad Grymur. Fór hann þá heimañ og hafde med sier neste. Fóstbrædur hanz fóru med honum, Glumur og þorkiell trane; þeir fóru þar til,

er þeir komu til Rangár; nu lögdust þeir yfer ána og komu ad þeim bæ, er á Backa hiet; geingu þar i fióz, og tóku þar pál og reku, fóru á braut sydan, og þadan ut til Oddmarslækiar, firer vestañ Eidaskóg; vid lækieñ gröfu þeir sier iardhuz og færa molldena alla ut á lækieñ; villdu þeir eiga filsne þar, ef þeir þirffte til ad taka. Eirn dag, er þeir voru vid lækieñ, ridu menn burt af Lambaness þynge, og fór margt manna til Eyda med Helga Asbiarnarsyne. Kietilormur hiet madur, er bió á Hrollaugsstödum; hann fór med Helga vid XXX manna, og þar voru þeir mágar Helga, Biörn og Hiarande. þeñan afftan geingu þeir Grymur ur iardhúsenu og heim til Eyda; þeir geingu iñ i fiósdyr, eñ af fiósenu gieck forskále iñ i manna húz; stódu þeir þar og siá þadan tydende iñ i bæeñ. Um̃ kvöllded mællti Helge Asbiarnarson vid konu syna: «Hvar ætlar þu þeim Kietilorme ad hvyla i nótt.» Hun svarar: «Eg hefir búna þeim góda sæng utar af sæte». Hann mællte: «Hann skal liggia i ockar sæng, þvi hann geingur iafnan ur reckiu firer mig, þegar eg er hiá honum ad gistingu.» þórdys svarar: «Ei ertu alltyd iafnvar um̃ þig, og þá munda eg hellst þynz fundar leita, ef eg ætte Gryms luta, þá giester eru flester, og þu ætter margt ad añast.» Hann svarar: «þad er mier offt i bryxle fært, ad eg sie of var», og riede hann nu reckium, eñ ecki hun. þá mællte Grymur vid þorkiel: «Gacktu iñ, og vit, ef þu náer sverde þvi, er þorbiörn hefur hvatt, og Helgi bróder minn átte». þorkiell fór iñ, kom afftur og hafde þar sverded. Stundu sydar mællte Grymur: «Far þu nu, og vit, hvar þau Helge munu hvyla». þorkiell var litla stund i burt, og sagde þau hvyllde utar af sæte i lokreckiu, og eingi hurd firer. Arnoddur hiet madur og var blindur, hann

---

1 Rangár] firir vestan vatn t. *Drpl. 1847.* 2 hiet] heiter *Drpl. 1847*; derefter tilföjes: firir vestan fljótit. 6 Eirn] þann *Drpl. 1847.*

var heimam*adur* Helga Asbi*ar*narson*ar* *og* *var* ramur ad afle, *hann* lá gagnv*art* Helga i sæte v*id* þiled. þá m*æ*ll*te* Grym*ur* v*id* þorkiel: «þ*ad* ætla eg, ad vid gaungu*m* iñ ad sæta áverkum v*id* Helga, þ*vi* þu ert añ*ar* mad*ur* skilldast*ur* ad hefna Helga br*ód*ur mynz». «Satt er þ*ad*», qv*ad* þorkiell. «þá sellde Grym*ur* h*onu*m sverd i hönd, *og* ge*i*ngu so heim ad bænu*m*. þorkiell nem*ur* stad*ar* *og* m*æ*ll*te* v*id* Grym: «Ei vil *eg* virda so, ad þu óttest iñgaungu ad Helga Asbiarn*ar*syne, eñ þó þike m*ie*r kinl*eg*t um̃, ad þvi, sem þu hefur m*æ*llt, ad þu uñer aungvu*m* ad hefna br*ód*ur þyns, ut*an* þi*er* siálfu*m*. Grym*ur* sv*arar*: «þ*ad* kiem*ur* til þ*ess*, ad mi*er* þiker alldrei fir*er* von komed, ad hefnt mune verda Helga br*ód*ur mynz, medañ *eg* life effter»; þá villde þorkiell iñg*an*ga, eñ Grym*ur* tók til hañz *og* m*æ*ll*te*: «Gód*ur* dreingur ertu þorkiell, | eñ so lyst mi*er* á þ*ig*, ad ei er vyst, þu mun*er* særa Helga so diupu sáre, sem *eg* m*un*de vil*i*a, *og* lát þu ad þ*vi* koma, sem þu sagd*er*, ad *eg* añ aungvu*m* hefnda effter Helga br*ód*ur miñ, ut*an* mi*er* siálfu*m*». þá tók Grymur v*id* sverdenu *og* m*æ*ll*te*: «þu þorkiell skallt hallda i hurdarhring*enn*, þ*viat* þi*er* trúe eg best, ad þi*er* v*er*de ei um̃ felmt, eñ Glúm*ur* sk*a*l skióta slagbrande f*ire*r dyr». Eñ ád*ur* Grym*ur* gi*eck* iñ, tók h*ann* ridvöl i hönd sier, *og* v*ar* i skirtu *og* lynbróku*m* *og* haf*de* aungv*a* skó á fótu*m*; h*ann* gi*eck* iñ i skálañ *og* visse, ad skydahlade v*ar* v*id* dyr þ*ær*, er til fióss v*o*ru; eñ Glúm*ur* hafde um̃ kvölld*ed* knytt sam*an* hala á öll*um* nautunu*m* i fiósenu. þá gi*eck* Grym*ur* i hvylugólf þ*ad*, er v*ar* hiá sæng Helga, *og* sette þ*ar* nid*ur* f*ire*r framañ þ*ad* sem h*ann* hafde i hendeñe, gi*eck* syd*an* ad sængeñe *og* lagde af Helga klædeñ; eñ h*ann* vaknade v*id* *og* m*æ*llte: «Tókstu á mi*er* þórdys, ed*ur* hvi v*ar* so kölld hönd þyn»? «Ei tók *eg* á þi*er*», seig*er* h*un*, «og óv*ar* ertu helld*ur*, *og* ugg*er*

---

3 þad — gaungum] þér ætla ek at ganga *Drpl. 1847.*
8 virda — óttest] at þú virðer svá, at ek óttumst *Drpl. 1847.*

mig, ad til mikils drægie um̄ ; og effter þad sofnudu þau bæde. þá gieck Grymur ad Helga og tók hönd þórdysar af honum, er hann hafde lagt yfer hann. Grymur mællte: »Vakna þu Helge, þvi fullsofed er»; sydan lagde hann sverdenu á Helga, so ad stód i giegnum hann. Helge mællte: »Vake sveinar i sæte, þvi madur vegur ad mier». þá tók Grymur tried, þad er hann hafde nidur sett, og kastade þvi, so þad kom i skydahladann, lióp hann so ofan. Nu laupa menn upp i skálanum og ætludu þangad vegandan̄ lauped hafa, er skurked var ad heira; en̄ Grymur gieck til sömu dyra, sem hann kom in̄. þá greip madur um̄ Grym midian, og vó hann upp-á bryngu sier, og var þad Arnoddur; hann kallade: »Komed þier hyngad, eg helld óhappamanenum». þá mællte Grymur: »Vesæll vertu halldz þynz, og lát mig lausan̄, eg villde hefna Helga». þá liet Arnoddur fara adra höndena um̄ han̄ og fan̄, ad hann var berfættur og i lynklædum; liet hann þá Grym lausan og mællte: »þvi liet eg laust þar, ad eg munde ei vita, ad betur væri, ad eg hefde hallded». þá lióp Grymur til dyra og komst út, en̄ þorkiell rekur afftur hurd, en̄ Glumur slagbrand firer, og fara þeir nu til iardhussenz og hafa þar filsne. Nu leitudu þeir sier rádz, er effter voru, og tóku þad first til bragdz ad hallda vörd á öllum vödum og sitia vid brúr á Iökulsá. Nu komast þeir Hiarande og Kietilormur og nautamadur Helga firster út og fóru i leit, og þá er þeir komu heim úr leitene, þá lifde Helge en̄ og spurde, hvört þeir Biörn være ei affturkomner og Hiarande. »Her er eg», qvad Biörn»; »so er og», qvad Helge, ad Hiarande lyser en̄ mesta dreingskap vid mig. Nu lydur af nótten, og fara þeir Grymur úr iardhúsenu; þá andadest Helge. Grymur fór upp med vatne til Höfda og sá þar

---

25 nautamadur] nauðleytamenn *Drpl. 1847.* 26 og – heim] Nú koma heim flester *Drpl 1847.* 29 mesta] mestan *Drpl. 1847.*

tialld; Grymur gieck ad tialldenu *og mællte*: «Hvi láte þier þiófa hiá skipe ydru». Þorlákur hiet madur, er skiped átte, hann filgde austmönnum *til* skips; hann liede Gryme bát, *og* fluttust þeir þar yfer. Grymur fór afftur med báteñ *og* lagdest sydan yfer vatned; fóru þeir þá út med vatne *og* komu *til* Iökulsár, *og* lagdest Grymur þar yfer med þá Þorkiel *og* Glúm, synu siñe hvörn; fóru sydan nordur i Krossavyk, *og* var Þorkioll þá ei eñ heimkomenn. Þeir voru spurder tydenda, eñ þeir qvádust einge *seigia*. Um dagenn effter teflde Grymur *vid* austmañ, *og* rañ ad bordenu sveiñ, er Þorkiell átte, *og* þau Iórun, *og* rótade saman taflenu; austmadureñ spirnde fæte *til* sveinsenz, eñ hann frat vid. Grymur skiellde þá upp *og* hló. Þá gieck sveirnenn ad honum *og* mællte: «Hvad er þad orded i ferd þiñe, er þier fær nu hláturz, edur hvad *seiger* þu tydenda». Þá *qvad* Grymur vysu *þessa*:

Hlógu hirde draugar, hlyt var á þvi lytil, seims þá er særdum Gryme, suñur var harmur ofruñeñ, úte er Freyr at fáre, fregn *eg* audskota daudañ, fullar mars i föllum, fliótur añañ vel þióta.

«Er ei þad nu», *qvad* Iórun, «ad þú hefur hefnt Helga brődur þynz»? Þá *qvad* Grymur vysu þessa:

Reka þóttunst nu nökvad, naddarögs at gnógu. Helga vygs eñ hlæger, hug miñ vid þad iñe, mier bodgiörnum Biarna, beit egg miñisteite, arnglodar vó ec eide, efne mágs ad hefna.

«Nu mun þad sañast», *qvad* Iórun, «ad vær erum forstödulausar, þá bónde er *ecki* heima, eñ þó mundum vær tilhætta, ef ei væru násetur Biarna, mágs Helga Asbiarnarsonar, sem nu *eru*». Voru þeir Grymur þá i leinum, þar *til* ad Þorkiell kom heim. Nu kiemur Þorkiell heim *og* fer til fundar *vid* Grym og spurde tydenda um vyg Helga

---

[7] med—hvörn] með Þorkel, ok Glúmr fór þar *Drpl. 1847.* hvor noget antages at mangle. [14] sveirnenn] Jórunn *Drpl. 1847.*

og alla þá atburde, er þ*ar* giördust; eñ Grymur sagde h*onum* allt, s*em* vidbar, og qvad vysu:

Ulfur beit eñ i biálfa, egg kom i snarpa legge, Helga kiendur hende, hörd grams meigeñ niørdu, þá er- hræ mána hanom, hilld*ar* bords ad morde, úr fræningar ærum, endur fiörbrauter rendu.

Og eñ qva*d* ha*nn*:

Helge var *med* herium, hiör gall ad valfalle, vytt knatto þad þióder, þegns verk i stir fregna, þá er gny i gráde, göndlar stygs ad vyge, heidur ad hilld*ar* vedre, hrafns áru þó sára.

Grym*ur* v*ar* i tiallde, i fialle þvi, er Snæfell heit*er*, up*p* frá Krossavyk, *og* þ*eir* fielag*ar* ha*ns*.

XXXII Capi*tu*le.

Hrafnkiell gode, frænde Helga Asbiarnarson*ar*, sótte vygsmál á hend*ur* Gryme. Þorkiell Geitisson baud fie *firer* Grym, eñ Hrafnkiell villde ei taka, *og* v*ar*d Grym*ur* sekur, *og* far*a* me*nn* heim af þynge. Þ*ad* sum*ar* kom skip i Krossavyk, *og* áttu norræn*er* me*nn*. Styrem*adur* fór til vist*ar* m*ed* Þorkiele, *og* vo*r*u þ*ei*r IV sam*an*; *og* er haustade, þá flutte Grym*ur* sig úr fiallenu, nid*ur* á hialla eiñ, *og* v*ar* griótv*ar*de *firer* nedañ tialld*ed og* so fir*er* ofa*n*, eñ þ*ad* v*ar* i of*anverdum* grösum; þ*ad* er nu kallad ad Grymsbigdu*m* syd*an*. Austme*nn* komu *til* leika i Krossavyk ad fiña styrema*nn* siñ; þá tók eiñ austm*adur til* orda *og mællte*: «E*g* þickiunst siá tialld i fialled up*p*, ella stein gráañ, *og* higg *eg* þó helldur tialld v*era*». Þorkiell svar*ar*: «Allskygn m*adur* ertu, þ*ad* er steiñ, *og* köllu*m* vi*er* Tialldstein». Hættu þ*eir* so þ*vi* tale. Eñ um̃ nótte*na* effter kom Þorkiell *til* þ*ei*ra Gryms *og mællte*: «Nú munu m*enn* á fiall ga*n*ga brátt, *og* vil *eg*, ad þi*er* fare*d* heim á Arneid*ar*stade.

11 sára] Herefter har *Drpl. 1847* endnu en vise «Örbeiter varð úte», samt en kort meddelelse om at Torkel nu rider til tings.

Ingialldur mágur þiñ er vitur madur, og mun hann vel hallda ydur, eñ ef honum þikia á þvi óhægende, þá fared hingad afftur». Nu komu þeir Grymur til Ingiallds, og fóru þeir i heller þann, er sydañ heiter Grymsheller. Ingialldur talade vid saudamañ siñ: «þótt so verde», seiger hann, «ad hverfe nockrer sauder, þá giettu ecki uñ». þá mællte gridkona vid Ingialld: «So er lækur vor saurugur», seiger hun, «ad valla er dreckande úr». «Hvi sæter þad, ad hann var styfldur», seiger hann, «eñ eg fór þó til ad ræsta hann». Eñ þad var reindar, ad Grymur giörde iardhuz, og kom iñ upp vid sæng konu siñar og lá þar uñ nætur; eñ molldén var færd ut-á lækeñ. þorkiell fullspakur bió i Niardvyk; hann var hnyseñ miög og reinde effter mörgum lutum; hann var náskilldur frænde Hrafnkiels, og gaf Hrafnkiell honum C silfurz til þess, ad hann reinde effter, hvar Grymur være nidur komenn; ecki var þorkiell miög vinum horfeñ. Nu fór þorkiell um fiöll, upp i herad, og upp med vatne firer austan, eñ ofañ firer vestan; sydan kom hann á Arneidarstade. Grymur átti son VI vetra gamlañ; þorkiell fañ sveineñ og mællte: «Ertu Grymsson»? «So er», qvad sveirnenn. þorkiell mællte: «Hvört er fader þiñ heima». Sveirnenn þagnade vid og svarar aungvu. þá tók til orda ein gridkona iñ i bænum, so þorkiell heirde á hlad út, og sagde: «Hvar er Gryms skióla, er eg fiñ hana ei». þorkiell tók til orda: «Hvad er til merkiz uñ Gryms skiólu», seiger hann vid sveineñ. þá kom Ingialldur bónde ad og mællte: «Hafur vorn kalla þær Grym, og er honum þar brint i skióluñe». þá þóttest þorkiell vita, ad Grymur

---

[11] iñ] munninn *Drpl. 1847.* siñar og lá] hans, og lá hann *Drpl. 1847.* [12] fullspakur] spakr *Drpl. 1847.* [13] var—og] u. *Drpl. 1847.* [14] Hrafnkiels] Gríms *Drpl. 1847,* hvad der også vilde passe med fremstillingen i den »længere Drpl«. [22] Sveirnenn—aungvu] »Ekki veit ek þat; enda munda ek ekki segja. þótt ek vissa« *Drpl. 1847.*

var þar leindur á bænum; fór hann sydan afftur i burt til baka, kiemur til Rafnkiels og seiger honum alla atburde, sem hann hafde vyz orded, og ad Grymur munde leindur vera hiá Ingiallde mágie hanz á Arneidarstödum; so og seiger hann honum. hvad hann hafe til merkiz um̃ þetta, og hvörnen̄ samtal þeira á Arneidarstödum hefde fram̃ fared um̃ Grymsskióluna, og hvörin Ingialldur hefde þar til svarad. þeir Ingialldur og þorkiell trane fóru heiman um̃ vered hid efra sudur um̃ iökla og komu ofan i Hornafiord. þar stód skip uppe. Ingialldur tók Gryme þar far á skipe þvi og lide hanz öllu, og so þorkiele trana, og gaf styremanne fie til, ad hann leinde, og á laun skilldu þau Grymur þangad koma. Effter þad fór Ingialldur heim, og litlu sydar filgde hann þeim Gryme til skipz, og urdu menn ecki vid þetta varer, og var Ingialldur vid skip, þar til er þeir lögdu i haf. Sydan fór Ingialldur heim afftur til bús synz. Hrafnkiell vard vyz þessa, ad Ingialldur hafde borged Gryme, og lauk hann | firer þvi III merkur silfurz. þeir Grymur komu skipe synu i Sogn. þá mællte þorkell styremadur vid Grym: «Mat spara eg ei vid þig; en̄ traust hefe eg ei ad hallda þig firer Gun̄are austmanne og aungvum þeim, er þig vilia feigan». þá kauper þorkell þeim Gryme hesta og fær þeim leidtoga á Upplönd, og skiliast þeir so góder einka-viner. Fóru þau Grymur þar til, er þau komu á Upplönd til þess manns, er Fin̄geir hiet; hann var ungur madur, vel menntur og miög audigur ad peningum. Sigrydur hiet syster hanz, hun var hin̄ vænste ken̄kostur og miög margkun̄ug á flesta lute. þar voru þau Grymur um̃ nóttena. Fin̄geir mællte vid Grym: «Hvört ætlar þu ad hefia ferd þyna». Grymur seiger honum lióslega allan vöxt, sem á var, og hvörnen

---

3-8 Til denne gentagelse af det alt én gang berettede har Drpl 1847 intet tilsvarende. 28-29 miög—lute] kunni sér mart vel Drpl. 1847.

hann hefde frá Islande fared. «Haf þu hier hálfz mánadar dvöl, ef þu villt» seiger Finngeir; eñ er þad var ute, þá mællte hann: «Far þu, Grymur, til búz þess, er bróder miñ hefur átt, med lid þitt, og ef þu villt hier dveliast, þá geim þu þess, sem þu eiger». þad bod þá Grymur og þackade vinsamlega

XXXIII Capitule.

Gauss hiet vykingur einn, miög illur vidureignar. þeir voru IV saman og veittu mörgum mikla ósæmd; þá bitu traudt iárn. Hann hafde vered á Upplöndum nockra vetur og stökt II búendum úr búum synum og sest effter i búeñ. Effter þad bad Gauss Sigrydar, systur Fiñgeirs; eñ hun villde ei eiga hann. þá skorade Gauss Fiñgeire til hólmgaungu. Fiñgeir svarar: «þad munde eg ei spara, ef eg være fiórum vetrum elldre; eñ þó skal firr beriast vid þig, eñ gipta þier systur myna». Fiñgeir baud mönnum fie til ad beriast vid Gauss, og þar med systur syna; eñ þad þorde einge ad voga. Nu sem hólmgangan skillde standa, þá filgde Grymur Fiñgeire til hólmsenz og baud ad beriast firer hann vid þennan vonda vykyng. Nu komu þeir Gauss, og lagde hann VI merkur silfurz vid hólmlausn. «Eg mun þad fie taka,» qvad Grymur. Nu hafde Grymur II sverd. þvi Gauss kuñe ad deifa eggiar. Grymur vó iafnt med bádum höndum, þvi hann var manna vopnfimastur; hann brá þá upp sverdenu med vinstre hende, eñ hió med hiñe hægre til Gauss vykingz, og á fótenn firer ofan knie; fiell þá Gauss, og i þvi veifade hann sverdenu ad Gryme og kom á fótenn, og vard þad svödusár. Nu flyde vykinguren á brótt, eñ Grymur tók silfred og fieck gódan ordstyr af þessare hólmgaungu. þar effter gaf Fiñgeir Gryme búed, þad sem hann vardveitte, med öllum fiárlutum, lande og lausafie, sem þar saman stód. Sár Gryms vard illa, og bliez upp fótenn allan. þad var eiñ aptan, ad þar kom kona til bústadar Gryms og liest vera lækner gódur; hun baudst

ad binda um̄ sár Gryms, og þad vard, ad hun batt um̄, og hvarf sydan á braut. Litlu sydar kom blástur i fót Gryms, og lagde allt upp i kvidenn; var þá fared effter preste; tók Grymur þiónustu af honum og andadest sydan. En̄ þesse kona hiet Gefion, hid fiölkun̄ugasta illvætte, og hafde vered frilla Gauss. Leid nu þesse vetur af, en̄ um̄ vored keiffte Fin̄geir skip til handa konu Gryms, og fór hun út til Islandz med allan sin̄ fiárlut, og þorkiell trane med henne. þau komu ut i Reidarfirde.· Fór Ingialldur i móte Helgu dóttur sin̄e, og flutte hana heim á Arneidarstade, og var hun þar vel teken. Helga gaf þorkiele trana hálfft skip, en̄ hálfft selld hun austmönnum Fór þorkiell utan þar á um̄ vored effter, og lykur her frá honum ad seigia. þórdys todda, er átt hafde Helge Asbiarnarson, var giefen Höskullde. syne þorgeirs goda frá Liósavatne. Höskulldur tók Glum þan̄, er var med Gryme Droplaugarsyne, þá er Helge Asbiarnarson var veigen̄, og lietu þau þordys drepa hann. Helga, kona Gryms, bió effter Ingialld födur sin̄ á Arneidarstödum og þorvalldur son þeira Gryms. þorvalldur átte son þan̄ er Ingialldur hiet; hanz son var þorvalldur, er sagde sögu þessa einum vetre sydar en̄ þángbrandur prestur kom tit Islands.

Og lyktar her so ad seigia frá þeim Droplaugarsonum.

[21-22] einum vetri—Islands] Vetri síðarr, en þangbrandr prestr kom til Íslands, féll Helgi Droplaugarson. *Drpl. 1847.* [23] Og—Droplaugarsonum] u. *Drpl. 1847.*

Navneliste.

Med kursive tal betegnes citater fra den forudskikkede indledning (s. 1—2) eller den fra den kortere Droplaugarsona-saga hentede slutning; et tilføjet *n* betegner, at citatet må søges i noterne en parentes om navnet, at det som genitiv angiver en anden persons nedstamning. Angående stednavnene findes de fornødne oplysninger under teksten, første gang de forekomme, for så vidt de ikke allerede er behandlede i nærv. forf.'s »Bidrag til en historisk topografisk Beskrivelse af Island«, citeret som IB.

Tillæg og rettelser.

5^{18} bad l. þad

11^{20} Fell, l. Fell.

12^{29} (tilf:) ^{8} *B*: V Capi*tul*e.

14^{7-8} iarll-ñ l. iarl-m̃

17^{25} var l. var,

19^{5} 'Hun seiger, ad h*ann* meigi þad ecki'; sål. alle håndskrifterne, *B.* med et tilföjet •orka•. Dr. Bj. Olsen vil af hensyn til meningen rette •hann• til •hun•.

20^{31} frunetimmer l. fruentimmer

21^{19} *eig* l. *eigi*

24^{16} þ*vi*at l. þ*ui*at

25^{27} Utvivlsom l. Utvivlsomt

33^{7} 'til h*a*nda Helga Ásbiarnars*on*ar', sål. *A.*; *JM.* gengiver imidlertid det sidste ord med •Asbiarnararsine•, da •til handa• ellers styrer dativ. De andre håndskrifter have kun •til handa Helga•.

36^{15} m e n n l. m*enn*

36^{16} Dr. Bj. Olsen foreslår foran •og stign menn under bord• at beholde *A*'s •upp undañ bordum̃•.

41^{17} •Hvad mun þig uñder, huortt•. Dr. Bj. Olsen har påpeget for mig, at der i dette udtryk ikke, som antaget, foreligger en forvanskning, men at man her har en meget alderdomlig, fra Grågås kendt konstruktion. I Grg. I forekommer den s. 40 to gange: er mic þ*at* und*ir* frett þ*eir*ri (l. 19—20) og: er mic þ*at* undir frett þeSi. Den i noterne foreslåede ændring bortfalder således.

44^{21} medañi l. medañ.

44^{22} nær. l. nær

46^{11} mikill. l. mikill,

47^{12} fiar-eigañdi. l. fiar-eigañdi,

47^{15} æ. l. æ,

48^{22} ^{8}beinspitum̃ l. ^{9}beinspijtum̃

54^{20-21} ke-stin*um* l. kest-in*um*

61^{16} 'H*onum* kuad þikia'; *B.*: h*onum* q*vadst* þi*kia.* Dr. Bj. Olsen vil her læse: hann kuadst þikia.

61^{29} bestemmeleen l. bestemmelsen

64^{1} *eigi* l. *eigi*

71$^{10-11}$ 'leitur'. Vel ligner sidste vokal her i höj grad *u*, men sammenligning med andre ord, der indeholde et utvivlsomt *a*, men skrevet med et lige så *u*-lignende tegn, viser, at man dog vistnok her bör læse »leitar»

71^{18} 'an̄ad til þess'. Dr. Bj. Olsen formoder, at man her i »an̄ad» har verbet »anna» i betydning »være i stand til» man behøvede da næppe at antage nogen forvanskning, om end udtrykket er temlig skruet (verbet forbindes ellers i denne betydning med dativ).

80^{10} vær i l. væri

81^{10} 'h*ann* in̄'. Den i noterne angivne konjektur »halsin̄» skyldes ligeledes Bj. Olsen.

132^{5} *i*llvætte l. illvætte

132^{22} tit l. til

133^{3} noterne l. noterne,

II^{21} henseende l. henseender

III^{35} D(oplaug)ar l. D(roplaug)ar

VIII^{4} idet l. i det

IX^{20} *MJ* l. *JM*

IX^{29} Ereysgoda l. Freysgoda

XII^{17} *B*'s tekst. l. *A*'s tekst.

XV^{26} anvendelser l. anvendelse

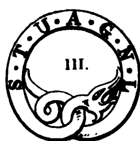
(Blandt trykfejlene i fortalen henledes opmærksomheden særlig på den XII^{17} forekommende. I ordene »endnu» I^{5}, »til» V^{32}, »steder» VII^{3}, »stundum» VIII^{3} har mindre typografiske unöjagtigheder indsneget sig.)

EREX SAGA

EFTER HANDSKRIFTERNA UTGIFVEN

AF

GUSTAF CEDERSCHIÖLD.

KÖPENHAMN.

S. L MØLLERS BOKTRYCKERI.

1880.

Inledning.

Den lilla saga, hvilken här för första gången utgifves[1]), tillhör sannolikt det antal utländska riddaredikter, som under konung Håkan Håkanssons regeringstid (1217 – 1263) införlifvades med den norska literaturen. Sverres sonson hade i allmänhet lugnare tider och mera obestridd makt inom landet, än hans företrädare haft; han sökte ock genom att sätta sig i förbindelse med främmande hof och i någon mån antaga deras seder (framför alt den högtidliga kröningen) öka kronans glans i sine undersåtars ögon. Dessa omständigheter i förening med konungens egen smak för läsning[2]) måste hafva synnerligen befordrat öfversättandet (eller snarare bearbetandet) af sådana skaldeverk, som på den tiden voro mest omtykta i de af Europas kulturländer, med hvilka Norge underhöll fredliga förbindelser. Men i dessa stater värderades nästan uteslutande den franska riddaredikten -- liksom

---

[1]) Smärre stycken af texten äro trykta i E. Kölbings förtjänstfulla uppsats »Die nordische Erexsaga und ihre Quelle» intagen i Germania, neue Reihe IV (1871), pagg. 381 – 414. — Då i nämda stycken felläsningar eller tryckfel förekomma, har på motsvarande ställen i vår text ingen anmärkning därom blifvit gjord.

[2]) Härom vittnar i synnerhet berättelsen om hans sista sjukdom, Konunga sögur (utg. af Unger, Christiania 1873), pagg. 479, 480.

ck i öfrigt chevaleriets idéer från Frankrike kraftigt
tbredt sig samt till och med i Norden vunnit något
nsteg. Vi ega också bestämda intyg af fornskrifterna
själfva, att konung Håkan låtit öfversätta så väl de
«lais» (strengleikar), man tillskrifver Marie de France,
som sagorna om Tristram och Isond, om Elis och Rosa-
munda, om den förtrollade manteln vid Artus hof (Mött-
uls saga) och om Ivein (Ivent).

De båda sistnämda jämte Parcevals saga med den
dithörande Valvens þáttr samt denna Erex saga tillhöra
den krets af vidunderliga berättelser om konung Artus
och riddarne vid hans runda bord, som de nordfranske
skalderne lånat från den bretonska literaturen och efter
sin tids och sitt folks smak omgestaltat. Särdeles be-
römd för sådana omdiktningar blef Chrestiens de Troyes
(död omkring år 1195), likson han också därigenom för
den nordiska literaturhistorien blifvit af vigt, att det
var hans episka dikter «Li chevaliers au lyon» (= Ivents
saga, Ivan lejonriddaren i Eufemiavisorna), «Erec et
Enide» (= Erex saga), «Li conte del Graal» (= Parce-
vals saga och Valvens þáttr), som företrädesvis införts
till Norden; ja, må hända tillhör honom äfven den lilla
fabliau «Li Mantels», hvilken synes vara den berättels
af Artus-cykeln, som tidigast öfverflyttats till norskan[1]
Hvad särskildt angår «Erec et Enide»[2]), utg

[1]) Jfr. Versions nordiques du fabliau français «le Mantel M
taillié» (Lund 1877), pagg. 93—95.

[2]) Huruvida den bretonska (eller wales'ska) dikt, som u
källan till Chrestiens' poëm, ännu är bevarad, är
obekant. Det af Lady Guest (The Mabinogion, fr
welsh of the Llyfr Coch o Hergest — —, Second
London 1877, pagg. 141—184) öfversatta stycket «
the son of Erbin», hvars innehåll tämligen öfverens
med den franska dikten, lärer ej kunna göra an
hög ålder.

denna, som bekant, ett slags motstycke till «Li chevaliers au lyon» och har i likhet med den senare blifvit på tyska omdiktad af den berömde skalden Hartmann von der Aue. I sin «Erec und Enite», som skall vara författad mot slutet af 1180-talet, har Hartmann väl i allmänhet troget följt sitt original, men tillåtit sig åtskilliga ändringar, beroende af hans poetiska takt, af sträfvan att inlägga mera känsla i framställningen eller att förklara det osannolika[1]).

Vill man åter jämföra den nordiska bearbetningen med Chrestiens' dikt[2]), så måste man först taga hänsyn till några omständigheter, som delvis göra undersökningen mindre säker. Å ena sidan visar det sig nämligen, att den franska text af «Erec et Enide», man nu har att tillgå[3]), rätt mycket skiljer sig från den, som förelegat den norske bearbetaren; detta röjes dels af de afvikelser från den Bekkerska texten, hvilka äro gemensamma för Erex saga och Hartmanns Erec och sannolikast böra tilläggas de gamla franska originalen, dels af ett och annat drag i Erex saga, som hvarken återfinnes i den franska eller den tyska texten men dock torde vara ursprungligt. Å andra sidan försvåras jämförelsen däraf, att den nordiska sagans text i sin till vår tid bevarade gestalt genomgått många afskrifvares händer och därvid nödvändigt lidit flere, ofta kanske betydliga ändringar.

---

[1]) Se i synnerhet Bartsch: «Ueber Christian's von Troies und Hartmann's von Aue Erec und Enide», Germania VII (1862), pagg. 141—185.

[2]) En sådan jämförelse har redan blifvit verkstäld af Kölbing i hans ofvan omtalade uppsats; jag har i det följande till stor del begagnat mig af de resultat, till hvilka han kommit.

[3]) Utgifven (efter Ms. Cangé 26, Reg. $\frac{7498}{4}$) af I. Bekker i Haupts Zeitschrift für Deutsches Alterthum, X (1856), pagg. 373—550.

Oaktadt dessa svårigheter är det ännu möjligt att i det stora hela bedömma, huru den norske öfversättaren förhållit sig till sitt franska original. I allmänhet har han troget följt Chrestiens, icke sällan nästan ordagrant återgifvit hans framställning. Bland de förändringar, han har tillåtit sig, förtjänar i främsta rummet anföras, att han gjort starka förkortningar och uteslutningar[1]), hvilka dels drabba åtskilliga obetydligare biomständigheter dels (och i synnerhet) de utförliga beskrifningar eller samtal, som visserligen i Chrestiens' prydliga verser kunde ega värde, men icke lämpade sig för prosaiskt återgifvande eller kunde falla den tidens norrmän i smaken. Stundom måste man medgifva, att förkortningarna verkstälts med mycken smak och skicklighet, såsom då de långa talen om Enide's kläder vid resan till Artus' hof (Chrest. 1345—95, 1544 - 76), utbytas mot det eleganta: «dróttning — sèr, at hennar klæðnaðr hefir beðit hennar örlætis» $13^{2, 3}$, eller då Erex' båda strider med röfvare (Chrest. 2779—3069) sammanslås till en[2]), hvarigenom berättelsen onekligen vunnit, eller då den andra, till följd af Erex' utmattning osannolika striden med Guivrez (Guimar) vv. 4962 följ. alldeles utelemnas. Erex' sammanträffande (efter Kæi's besegrande) med Valven och Artus torde hafva förefallit bearbetaren mindre intressant, eftersom han ej upptagit detta. Icke blott mycket kortare än hos Chrest. (1083—1164) utan ock i annat tämligen afvikande är framställningen af

[1]) Huru betydligt förkortad den nordiska bearbetningen i själfva verket är, kan inses däraf, att den Bekkerska texten upptager ej mindre än 6894 vers. — För öfrigt kan naturligtvis en afskrifvare emellanåt vara den, som afkortat ett eller annat ställe.

[2]) Erex saga kommer här (19^{27}—20^{11}) att på ett ganska påfallande sätt likna þiðreks saga kap. 85.

Malpirants[1]) ankomst till Kardigan; sagan öfverensstämmer här icke så litet med Möttuls saga $6^{29}-8^{7}$ (i «Versions nordiques» etc.). — Ytterligare böra vi anmärka ett par ställen, där sagoskrifvaren för att göra berättelsen mera sannolik ändrat Chrestiens' uppgifter: $24^{14,\,15}$, där han låter Guimar vara en storväxt riddare (i st. f. en dvärg) och $25^{20,\,21}$, hvarest Erex säges hvila ut hos Guimar en half månad efter striderna (i st. f. att genast resa vidare). Af annat slag äro de förändringar, som skett i skildringarna af de med hjortjagten förbundna ceremonierna («kyssen») och af täflingen om sparfhöken; norrmannen har ej förstått, att i båda fallen varit fråga om häfdvunna plägseder, utan tillagt händelserna enskilda initiativ. Ett par smådrag tyckas ega bestämd nordisk karakter: att Erex afslår Malpirants begäran om vapenhvila (9^{21-23}), och att så väl Malpirant som Malbanaring sägas blifva upptagne som hirdmän hos Artus. Dess utom synas de kristliga reflexioner, som på några ställen (12^{1-3}, 22^{4-8}, 24^{2-7}, $28^{15,\,16}$, 33^{6-8}) tillagts, antyda, att öfversättaren tillhört det andliga ståndet.

---

[1]) Detta namn är möjligen ett vanställdt återgifvande af den franska textens (v. 1040) «Ydier li fiz Nut», läst som ett ord; att «𝔜d'hꝼıȝnut» kunnat så förvandla sin begynnelsebokstaf (𝔜 till ɱ) har ett motstycke i uppkomsten af namnet «Meon» ur «Yvein» (se «Versions nordiques» etc. pag. 84, not. 5); förväxlingen af d och a, ꝼ och p, ȝ och r äro lätt förklarliga. — I sammanhang härmed kan nämnas, att namnet «Milon» 21^{15} torde hafva uppkommit ur det franska «Galoain» (Chrest. 3113); öfverskriften till kap. VII i *b* (= VIII; jfr. längre fram) har nämligen namnet i formen «Valún», hvarmed kan jämföras förhållandet mellan det norska «Valve(i)n» och det franska «Gauvains». — Ett annat slags missförstånd med afseende på personnamn i sagan påpekar Kölbing, anf. skrift 408.

Det återstår att nämna, att två hela äfventyr — de, som innehållas i det tionde kapitlet, — äfvensom sagans slut (43^{7-16}) sakna motsvarighet så väl hos Chrestiens som Hartmann. Troligast är, att dessa stycken blifvit tilldiktade i Norden, hälst som intet af deras innehåll synes tala emot ett sådant antagande. Detta är äfven Kölbings åsigt (anf. skrift 412—414); utom det, han anför, önska vi påpeka, att äfventyret med draken erinrar om Þiðreks saga kapp. 105—107.

Att sagans öfversättande skett i Norge och snarast under det 13:de århundradets förra hälft, måste man på grund af de allmänna, genom andra fornskrifter tillräckligt bekanta, literaturhistoriska förhållandena antaga. Några spår af norska handskrifter till sagan äro dock icke kända, utan den föreligger nu endast i isländska pappershandskrifter från det 17:de århundradet; men äfven af de öfriga i Norge öfversatta romantiska sagorna hafva, som bekant, de norska handskrifterna med ett par undantag gått förlorade. Isländingarne äro de, som äfven med afseende på denna literaturgren räddat de flesta lemningarna af Nordens medeltidskultur.

Huru tidigt de romantiska sagoöfversättningarna började öfverföras till Island, torde väl vara svårt att afgöra; mig veterligt finnes intet bestämdt intyg, att detta skett före år 1300; från de första åren af det 14:de århundradet härröra de älsta bevarade isländska membranfragmenten af sådana sagor: 1° de kvarlefvor af en stor sagobok, som finnas dels i skinnboken 7, 4:to å kgl. bibl. i Stockholm, dels i AM. 580, 4:to A och B; särskildt de däri upptagna sagorna om Bæring och Flovent synas vara afskrifna efter en norsk hand-

skrift[1]); 2° det älsta bladet af Möttuls saga, i AM. 598, 4:to[2]); 3° Hauksbók, AM. 544, 4:to, innehållande Trojumanna och Breta sögur; 4° stycken af Karlamagnus saga (Ungers uppl. 558—562); 5° älsta hds. af Alexanders saga. Häraf torde man kunna draga den slutsatsen, att åt minstone ej förr än mot slutet af 13:de århundradet de norska öfversättningarna af romantisk literatur fått någon betydligare utbredning på Island.

Därför har jag ock i denna upplaga sökt lemna texten af Erex saga i den normaliserade språkform, som jag anser närmast motsvara isländskan från slutet af nämda århundrade[3]). De båda öfriga alternativen, nämligen att antingen söka återställa den äldre norska språkformen eller ock att aftrycka pappershandskrifterna oförändrade, fann jag mindre lämpliga: det förra på grund af de oproportionerligt ökade kritiska svårigheterna, det senare såsom görande texten onjutbar för flertalet af de läsare, för hvilka sagans innehåll är af mera intresse än dess språk.

De handskrifter af Erex saga, som ännu finnas i behåll, äro (så vidt jag vet) endast

1° Cod. chart. AM. 181 B, fol., skrifven mellan 1640 och 1650 (jfr. «Versions Nordiques» etc. pag. 35);

2° Cod. chart. «add. 8459» (folio) å British Museum, en god afskrift af den föregående; synes vara skrifven omkring år 1700;

---

[1]) Beträffande denna märkliga handskrift hänvisar jag till min upplaga af Jómsvíkinga saga (Lund 1875), pagg. II—VI, samt till den detta år utkommande inledningen till «Fornsögur Suðrlanda».

[2]) Se «Versions Nordiques» etc. pagg. 35—39.

[3]) Nomina propria hafva dock fått behålla de (i allmänhet mycket vanstälda) former, handskrifterna erbjuda.

3° Cod. chart. 46 fol. å kgl. bibl. i Stockholm, skrifven år 1690 af Jón Vigfússon[1]).

Handskrifterna AM. 181 B fol., som i det följande kallas *a*, och Holm. 46 fol., som vi benämna *b*, synas båda vara direkt afskrifna af en och samma membran[2]), oberoende af hvarandra. De hafva ock båda användts för konstituerande af sagans text. Största värdet har *a*, hvars skrifvare (såsom vi af de hans afskrifter, till hvilka originalen äro i behåll, kunnat öfvertyga oss) ganska samvetsgrant plägar följa sitt original; hans förnämsta fel är, att han emellanåt öfverhoppar ett eller flere ord; mera sällan missförstår han originalet. Jón Vigfússon däremot, som skrifvet *b*, plägar ofta företaga godtyckliga ändringar utan att mycket tänka på sammanhanget[3]). Emellertid har denna hans afskrift af Erex saga kunnat göra god tjänst; ty, fastän vi naturligtvis lagt *a* till grund för vår text, hafva läsarter ur *b* ofta

[1]) Denna hds. är beskrifven i Arwidssons »Förteckning öfver kongl. bibliothekets i Stockholm isländska handskrifter» pag. 73.

[2]) Huru gammal denna membran varit, torde väl knapt vara möjligt att afgöra, da ortografien är genomgäende moderniserad i afskrifterna. Som en gissning vilja vi emellertid framställa, att originalet kunnat vara några nu förlorade blad ur den stora skinnboken Holm. 6, 1:to, hvilken ju eljest begagnats af skrifvarne både till *a* och *b*, ty den förre har afskrifvit de flesta af de sagor, nämda skinnbok innehåller, och den senare åt minstone Konraðs saga.

[3]) Som ett exempel på hans tanklöshet kan anföras, att han efter 34[16] »ok felur sik nú huor sem má» fortsätter: »enn Erix sá, at Heilinn lá á Bordinu. af þessu kemur harla míkilli otti» etc., altså upprepar det nyss förut sagda med några afvikelser (bland dessa är slutet må hända anmärkningsvärdt: »ok hefvur nú drepit alla vora Menn, ok þann Mann sem at mest umm vardadi sem var Jarlinn vor yfvirmadur»).

upptagits, då något varit i *a* öfverhoppadt eller förvridet; icke sällan har den franska texten härvid kunnat lemna ledning. Vi hafva dess utom i noterna anfört de flesta varianterna ur *b*, så att endast de alldeles betydelselösa uteslutits.

Att i alla detaljer redogöra för dessa pappershandskrifters skrifsätt och de förändringar, jag däri vidtagit, torde icke här vara nödigt. Endast följande vigtigare ändringar, af hvilka någras berättigande må hända kan anses tvifvelaktigt, önskar jag påpeka. Partikeln *sem* inledande relativ- och temporalsatser har utbytts mot *er*; framför adjektiv i bestämd form har artikeln *hinn* blifvit tillagd 2^{6}, 5^{18}, 11^{21}, 19^{2}, $24^{4, 5}$, (24^{20}) [1]), 36^{22}: former af bestämda artikeln *hinn* hafva blifvit insatta i st. f. motsvarande af *sá* 5^{5}, 43^{15}; genitiv af personligt pronomen (i attributiv ställning) har utbytts mot possessivpronomen. Vidare har jag ändrat *i* morgin till *á* m. 10^{12}; *burt* till *á brott* (*i burt* till *i brott*); *uppá* till *á* 42^{11}; «*huort*» till *hvárt er* 2^{13}; *hversu — er* till *hversu* 42^{26}; *endar* (*-az b*), *frelsar*, *frelsat*, *vendar* till *endiz* 18^{3}, *frelsir* 27^{13}, *frelst* 28^{16}, 30^{4}, 32^{4}, *vendir* 29^{14}; *sparhaukr* (*sparihaukr b*) till *spörhaukr*; *skuld* till *skyld* 9^{6}; *aumkar* till *aumkar* 32^{15}; *mjóa*, *mjóu* till *mjófa*, *mjófu*; *elskuhuga* (*elskuhug b*) till *elskhuga* 6; *leiðinlig* till *leiðilig* 4^{7}; handskrifternas «*ridu*» 17^{16} har jag betraktat som konjunktiv. — Däremot har jag, om ock med någon tvekan, behållit *vitanlig* 7^{2}, *hundrað* som adjektiv 4^{24}, ackusativ vid verben *missa* 22^{9}, 23^{20}, 29^{12}, $33^{7, 8}$, 37^{16} och *geyma* 30^{22}, $38^{9, 10}$, hvarjämte jag lämnat den sannolikt korrumperade texten i 19^{19} oförändrad. Möjligen har också genom oaktsamhet på ett eller annat ställe något nyisländskt uttryck fått kvarstå.

[1]) På detta ställe har handskriften (*a*) adjektivets obestämda form.

I Holm. 46 fol. förekomma kapitelöfverskrifter; väl äro dessa utan tvifvel författade af Jón Vigfússon, men då han därvid möjligen upptagit något ur rubrikerna i den membran, han afskrifvit, kunna de förtjäna att här aftryckas[1]).

Kap. II: «Erix sækir eptir Malpriant Riddara.» — Kap. III: «Lifgiøf Málprians af Erix.» — Kap. IV: «Erix kemur heim á Artus Kongs Gard medur sína Unnustu.» — Kap. V: «Brúkaup (!) Erix á Artus Kóngfs Gardi all fiolment.» — Kap. VI: «Burtreid ok Einvige Erix.» — Kap. VII: «Dráp Valúns[2]) ok Einvige þeirra Erix ok Gunners Kóngfs.» — Kap. VIII: «Dráp Jøtuns ok Dráp margra Riddara.» — Kap. IX: «Er (så!) Erix hiálpar Pláto Hertoga or Vallde flugdrekans.» — Kap. X: «Úmáttur Erix ok fall Placidus Jarls.» — Kap. XI: «Medurtal þeirra Gunnvers Kóngs ok Erix.» — Kap. XII: «Reid Erix j Bardigá, ok umm þrekvirki þau er hann vann þar.» — Kap. XIII: «Utlausn Erix frá Ession Kongi.»

I samma handskrift har sagan dessa öfverskrifter: «Hier byrjaz Erix saga Artus Kappa j Einglande.» och «Erix Saga, hvör ed var eirn af Köppum Artus Kóngs ens Wídfræga i Einglande.» — I AM. 181 B, fol. har sagan till öfverskrift: «Hier hefst Saga af Erex Artus Kappa.»

---

[1]) Kap. I, motsvarande kapp. I och II i *a* och upplagan, har tom plats lemnad för öfverskrift.

[2]) Jfr. ofvan pag. VII not. [1].

Erex saga.

Kap. I.

Þat er upphaf þessarar frásögu, at Artus konungr sat í sínum kastala, er Kardigan hèt, — þat var páskatíð, — ok hèlt þá enn virðuliga sína hirð, sem vanði hans var til, svá at engi þóttiz sèt hafa slíka konungsprýði.

Með honum váru tólf spekingar hans ok ráðgjafar, er dagliga riðu út með honum. Einn af þeim var sonr Ilax konungs, mikill kappi í riddaraskap, fríðr sýnum ok íþróttamaðr mikill, eigi ellri enn hálfþrítugr, er saga þessi görðiz. Hann hèt Erex. Hann var vel virðr af konungi ok dróttningu ok allri hirðinni.

Þá mátti sjá margan góðan riddara, konunga ok jarla ok aðra dýra menn, bæði unga ok gamla, er vel kunnu riddaraskap, — ok fúsir frammi at hafa sinn röskleika fyrir dýrum mönnum. Margar váru dýrar konur ok meyjar í hirð dróttningar; ok váru þær allfár, er eigi höfðu kosit sèr unnasta. Skemtan var þar at heyra ok hafa, sem hverr vildi kjósa, hverr talaði við

---

[2] Kardigan] Kardian *b*. [3] páskatíð] á p. *b* [8] riðu — honum] átu at hans kringlóttu borði *b*. [9] i riddaraskap] á r. *b*. [13] þá] þar *b*. [13] margan góðan riddara] marga *b*. [14-15] er — riddaraskap] *så b, saknas i a*. [15] frammi] fram *b*. [15-17] sinn — dróttningar] fyrir kurteisum meyjum, því at allar váru valðar með dróttningu í konungs hirð af góðum ættum *b*. [18] unnasta] u. þann er lysti *b*. [18-19] var — kjósa] skorti þar eigi á hvern hátt er vildi at sjá með augum ok heyra með eyrum, ok *b*.

sína unnustu ok annat, þat er lysti, hverr var við annan eptirlátr ok góðviljaðr.

Ok er allir váru sem glaðastir, kveðr konungr sèr hljóðs ok mælti: «Yðr er kunnigt, at hèr á skóginum er einn hjörtr, er vèr fám aldri veiddan. Nú sá, er þat vinnr, skal kjósa einn koss af þeiri hinni fríðustu jungfrú, er í er hirð minni. Ok því sè allir búnir á morgin, þeir er mèr vilja fylgja.» Valven, ágætr riddari, systurson konungs, svaraði máli konungs: «Herra!» segir hann, «af þessari ferð megu hljótaz stór vandræði, því at fyrri munum vèr berjaz enn þola þat, at annars unnasta sè fríðari kölluð enn annars.» Konungr reiddiz orðum hans ok mælti: «Hvárt er þèr líkar vel eða illa, Valven! þá skal þó fara sem áðr; því at engi þjónustumaðr á at neita því, er hans meistari býðr honum.»

Kap. II.

Árla um morgininn ríðr konungr á skóginn með hirð sinni. Eltir nú hverr, sem má, hjörtinn: sumir æptu, sumir blèsu í lúðra, ok varð þar þá ok glam mikit af hestagnèggjum ok hundageyi; enn Artus konungr er fremstr á hlaupara einum sterkum ok mjök skjótum.

Dróttningin reið ok í skóginn með sinni hirð ok með henni hinn ungi Erex á góðu essi, er komit var af

---

[1-2] hverr — góðviljaðr] ok af beiddi þat engi, því at hverr var öðrum vel kunnigr *b.* [3] kveðr — sèr] lætr k. kveðja *b.* [4] á skóginum er] um skóginn ferr *b.* [5] hjörtr] sá h. *b.* [6] kjósa einn] þiggja *b.* [7-8] á morgin] árla í m. *b.* [8] fylgja] f. at veiða hann *b.* [8] Valven] Valvín *här och i det följ. b.* [11] þola þat at] *så b, saknas i a.* [12] enn annars] *saknas i b.* [14] þó] *så b, saknas i a.* [15] meistari] yfirboðari *b.* [19-20] æptu — hundageyi] *så b (jfr. Chrestiens 119—21),* æpa, enn sumir siga «jakthundum og hirdrockum» *a.* [21] mjök skjótum] fljótum sem svala á flugi *b.* [2] í] á *b.* [23] Erex] Erix *här och öfveralt eljest b.*

Spanialandi. Yfirklæði hans var af rauðu silki, kyrtill af hvítum purpura, hosur af silki, bitill af silfri, söðull af fílsbeini, sporar af brendu gulli. Dróttning reið svá mikit á skóginn, at engi fylgði henni nema Erex ok ein jungfrú konungsdóttir. Þau nema stað í einu rjóðri langt frá öðrum mönnum. Erex hafði ekki vápn nema eitt sverð. Þau stíga af baki sínum hestum ok láta renna af þeim mæði.

Þessu næst sjá þau ríða fram ór skóginum einn riddara alvápnaðan ok með honum eina fríða mey — ok fyrir þeim einn ljótr dvergr á stórum hesti, hafandi eina asnasvipu. Dróttning mælti nú við meyna: «Far þú skjótt ok bið þenna riddara til mín koma! Ek vil vita, hverr hann er.» Mærin fór nú ok kemr þar, er dvergrinn er. Hann talar til hennar: «Þú, jungfrú!» segir hann, «seg mèr, hvers þú leitar!» Mærin svarar: «Dróttning sendi mik til þessa riddara at vita, hverr hann er, ok bað hann til sín koma.» Dvergrinn mælti: «Snú aptr! eigi kemztu lengra fram.» — «Góði dvergr!» segir mærin, «lát mik koma fram minni ferð!» Dvergrinn reiddiz henni ok slær til hennar með svipunni á höndina, svá at blóðit rann um hana alla. Ok við þat snýz hón grátandi aptr ok segir dróttningu sína ferð

[1] hans var] var *a*, hans váru *b*. [3] brendu] rauðu *b*. [4] mikit] hart *b*. [4] fylgði] maðr gat fylgt *b*. [5] konungsdóttir] *sá b (jfr. Chrest. 79), saknas i a*. [6] Erex hafði] *sá b (jfr. Chrest. 103, 104)*, ok höfðu *a*. [9] einn] einn stóran *b*. [12] eina asnasvipu] e. «alnarsvipu» *a*, í hendi «asasvipu» *b*. [13] skjótt] *sá b (jfr. Chrest. 154), saknas i a*. [14] fór nú] riðr nú ok fram ákafliga *b*. [15] jungfrú] hin fagra mær *b*. [16] leitar] ferr at leita *b*. [17] Dróttning] D. mín *b*. [19] kemztu lengra fram] kemr þú framar *b*. [20] koma — ferð] fara minna örenda *b*. [21] svipunni] «asasvipunne» *b*. [22] höndina svá] hönd henni svá fast *b*. [23] grátandi] *sá b (jfr. Chrest. 183—85), saknas i a*.

Hón mælti: «Víst er þetta eigi kurteiss riddari, er hann vill þola sínum dverg óhefnt þetta níðingsverk at göra einni mey slíka skömm. Ok þú, hinn góði riddari Erex! ríð fram ok vit, hverr hann er!» Hann hleypir nú at fram þar, er dvergrinn er. Hann kallaði á Erex ok mælti: «Snú aptr, þú fól! eigi kemz þú fram lengra.» Erex segir: «Skríð á brott, leiðilig skepna! enn ek mun fara minn veg fyrir þèr,» ok skaut honum frá sèr. «Nei, nei,» segir dvergrinn, «ek hræðumz ekki þik, því at minn meistari hefnir mín skjótt, ef þú görir mèr ilt,» hefr síðan upp svipuna báðum höndum ok slær Erex á hálsinn, svá at húðin fylgði svipunni ok honum lá við óviti. Varð hann við þetta bæði hryggr ok reiðr, ok hefndi sín þó eigi at sinni; því at hann treysti sèr eigi vápnlausum við ókunnan mann at berjaz alvápnaðan; snýr aptr við svá búit ok segir dróttningu af ferðum sínum ok (at) sèr væri til fallnar tvær skammir, «enn sú þó einka verst, er ek þorða ekki at hefna mín. Enn þess sver ek, dróttning!» segir hann, «at ek skal eigi fyrr aptr koma til hirðar Artus konungs, enn ek hefi hefnt þessarar þinnar ok minnar skammar, — eða fá aðra hálfu meiri. Skal ek nú ríða eptir þeim skyndiliga. Ok lifið í guðs gleði!» Enn dróttning þakkar honum sín svör; heilsa þær honum meir enn hundrað sinnum at skilnaði.

Nú ríðr Erex á brott. Enn dróttning dvalðiz í

[1] Víst — riddari] At sönnu er nú þessi riddari ókurteiss *b*. [2] óhefnt — níðingsverk] hefndalaust *b*. [6-9] eigi — dvergrinn] því at *b*. [13] þetta] þ. högg *b*. [15] vápnlausum] *så b*, «uid (*? eller möjl.* «m^c^id») vopnlausu» *a*. [15] at berjaz] *saknas i b*. [16-18] af ferðum — er ek] sína ferð, ok eru nú verri tvær skammir enn ein, ok þat verst, sagði hann, at ek *b*. [19] þess] *så b*, þann *a*. [21] þinnar ok minnar] minnarok yðvarrar *b*. [21] eða] ella *b*. [24] svör] orð *b*. [25] sinnum] *så b*, «tijd» *a*.

skóginum eptir þar til, at konungr kemr at með sínum mönnum. Hafði konungr veitt hjörtinn; ríða nú heim til kastalans, fara síðan til borða. Ok er allir váru sem glaðastir, þá tók konungr til orða: «Nú vil ek þann koss þiggja hèr af hinni fríðustu jungfrú, er ek hefi til unnit með mínu spjóti.» Viðr þessa beiðslu varð sundrþykki mikit, svá at búit var, at öll hirðin mundi berjaz; því at hverr kallaði sína unnustu fegrsta. Ok er í þessum váða stóð, kveðr dróttning sèr hljóðs ok fær þat; segir nú Artus konungi frá þeim atburðum, er í skóginum höfðu görz um brottför Erex; bað hann bíða þar til um þenna koss, er frèttuz ný tíðendi. Játaði hann því gjarna ok öll hirðin.

Kap. III.

Erex ríðr nú, sem fyrr var sagt, eptir riddaranum alt til aptans, þar til er þeir koma í einn kastala, sterkan ok stóran. Þar var mart fólk ok mikil gleði; enn hverr þeira lèt sína gleði, þá er þeir sá þenna hinn vápnaða riddara, ok fylgðu honum til herbergja. Engi lèt, sem Erex sæi.

Hann reið nú fram þar, er einn gamall maðr sat á skörum kastalans lítt klæddr ok fríðr sýnum ok nökkut sorgmóðr. Þessi hinn gamli maðr biðr Erex vel kominn með sèr; ok þat þiggr hann gjarna, stígr þar af baki; enn húsbóndinn kallar sína dóttur at taka hans hest.

---

[2] Hafði — veitt] ok hafði hann drepit *b*. [8-9] er — stóð] svá í þessum váðastað *b*. [10] frá] af *b*. [10] í] á *b*. [11] görz um] orðit ok *b*. [18] þeira — gleði] maðr fyrirlætr sína skemtan *b*. [18] vápnaða] mikla *b*. [20] Erex sæi] hann sæi Erix *b*. [21-22] þar —·kastalans] þar til, sem var e. g. m. á sk. k. sitjandi *b*. [22] klæddr] *i st. f.* kl *har först skrifvits* fr *a*. [24] með] vera hjá *b*.

Mærin var í einum línkyrtli fornum ok slitnum; enn þó eigi at síðr var allr hennar líkami svá fríðr, at Erex þóttiz öngva slíka sèt hafa; þar fylgðu allir líkamans burðir ok kurteisi, svá at sjálf náttúran mundi eigi annan veg á kjósa ok undraðiz, hversu hón var svá fríð sköpuð. Ok þegar feldi hann allan sinn elskhuga til hennar. Enn er hón sá Erex, þá feldi hón alla ást til hans, ok þótti þó undarligt, er hón skyldi kunna at elska ókunnan mann. Stóð nú hvárt ok horfði á annat. Þetta sèr húsbóndinn, tekr nú hest hans ok leiðir hann til stalls ok gefr honum korn ok mungát. Enn jungfrúin þjónar Erex ok leiðir hann til sætis, ok skemtir hvárt öðru með blíðu.

Ok er húsbóndinn kemr inn, fagnar Erex honum allvingjarnliga ok talar til hans: «Þín dóttir er hin fríðasta mær í allri veröldinni; enn þat undra ek, at hón er svá fátækliga klædd. Enn yðr satt af at segja, þá er þat minn vili ok bænarstaðr, at þú giptir mèr þessa jungfrú; ok betr ann ek henni enn öllu gulli ok ríki míns föður. Ok skal yðr þat fyrir sæmð verða, ef ek má ráða. Vil ek eigi mínu nafni leyna: ek heiti Erex, son Ilax konungs; hefi ek verit með Artus konungi fimm ár. Ok viðr þessa jungfrú vil ek bæði lifa ok deyja. Nú görið, sem yðr líkar, um várt örendi!»

---

[1] einum línkyrtli] l. e. *b.* [1] slitnum] *så b,* «slitum» *a.* [2] at síðr] «i þui sidi» *b.* [3-4] fylgðu — ok] með fylgði ok hennar líkamsburðr ok öll *b.* [4-5] mundi — svá] mundi annan veg á kjósa, hversu hón var *a,* undraðiz, at *(bis)* hón var svá *b (jfr. Chrest. 406–14).* [6-7] Ok — hennar] *så b, saknas i a.* [7] alla ást] *så b,* allan sinn elskhuga *a.* [8] er — kunna] at hana skyldi girna *b.* [17] klædd] búin *b.* [17] satt af] af *a,* satt *b.* [19] ok betr] því at betr *b.* [19] öllu] *så b, saknas i a.* [20] fyrir sæmð] til sæmðar *b.* [21] ráða] *så b, saknas i a.* [21] mínu — leyna] l. yðr m. n. *b.* [22] Ilax] Isax *b.* [23] viðr þessa] meðr þessari *b.* [24] sem — örendi] mitt örendi, sem yðr líkar *b.*

Húsbóndinn varð glaðr við, er hans ætt var honum vitanlig orðin, ok mælti: «Opt hefi ek heyrt þín getit at hreysti ok riddaraskap; ok öngum kosti vil ek því neita at gipta þèr mína dóttur, ef þat er hennar vili. Ok eigi er hón af því fátækliga klædd, at hón sè þrælborin; því at Melan jarlsson var móðurbróðir hennar. Enn svá lengi hefi ek í hernaði verit ok ófriði, at bæði hefi ek týnt eignum ok óðulum. Ek var fyrri ríkr ok mikils ráðandi af höfðingjum; enn nú þykkir öngum um mik vert, síðan fátæktin sótti mik. Enn þess væntir mik, at af viti ok kvennligum listum hafi mín dóttir eigi síðr enn vænleik. Ok nú segi hón sinn vilja!»

Enn þat var auðsótt við hana, ok fara þar nú festar fram; ganga síðan til borðs öll ok eru nú glöð ok kát. Einn steikari var þar at matgöra, enn öngvir þjónustumenn aðrir.

Erex spurði, hverr sá riddari væri, er um kveldit reið í kastalann með jungfrúna — ok dverginn þeim með fylgjandi. Húsbóndinn svaraði: «Þessi riddari heitir Malpirant; hann er hinn mesti kappi ok íþróttamaðr. Hefir hann margan góðan riddara yfir unnit. Hann stofnar hvert ár einn leik, ok nú á morgin skal hann vera. Hann er svá orðinn, at þessi riddari á einn spörhauk af gulli görvan; þar er undir ein stöng sjau alna löng af silfri gör; hana skal setja niðr í einn völl; þessi

1-2 hans — orðin] hann veit ætt hans *b.* 3 öngum] at öngum *b.* 6 jarlsson var] jarl er *b.* 9 ráðandi] metinn *b.* 9 öngum] ö. manni *b.* 11 af — listum] vitrar ok kvennligar íþróttir *b.* 14 öll] *så b, saknas i a* 16 aðrir] fleiri *b.* 18-19 jungfrúna — fylgjandi] jungfrú ok dverg, ok hvaðan þat fólk var, er þar lèk. Hann segir honum ok, hvat hann rak til þessarar ferðar, ok hverju hann átti at ömbuna þessum riddara ok hans dverg *b.* 20 Malpirant] Málpriant *här och i det följande b.* 22 ár] *så b (jfr. Chrest. 574),* vár *a.* 22 nú á *(í a)* morgin] minniligr *b.* 24-25 sjau alna löng] sex álna há *b.*

riddari á fríða unnustu; ok ef nökkurr riddari er svá djarfr, at þessa stöng vili á brott bera fyrir ástar sakir sinnar mjófu ok sèr eigna þenna spörhauk, þá skal hann ríða í turniment ok berjaz við Malpirant; liggr þar við líf ok góðs, hverr sem sigraðr verðr.»

Nú segir Erex, hvat hann dregr til þessarar ferðar, ok hverju hann átti at ömbuna þeim riddara. «Já,» segir húsbóndinn, «ek vil fá þèr til þessa einvígis bæði góð vápn ok góðan hest.» Erex þakkaði honum sinn góðvilja. Síðan gèngu þau at sofa; var Erex lítt hugsjúkr um hag sinn.

Um morgininn stendr Erex upp ok gengr til kirkju ok lèt segja sèr messu de spiritu sancto ok hlýðir messu. Eveda, hans unnasta, kom einnig, ok fálu sik guði á hendr. Síðan herklæddiz hann eptir dagdrykkju, stígr á sitt ess — ok studdiz hvárki við stigreip nè söðulboga — ok reiddi með sèr sína mjófu; hennar búningr var fára penninga verðr.

Kap. IV.

Erex ríðr nú á þann völl, er leikrinn var stofnaðr. Hann sèr, hvar stöngin er ok spörhaukrinn, er honum var frá sagt, ok þar nærri hinn röskvasti riddari Malpirant á góðum hesti ok hans mjófan ok hinn leiði dvergr

---

[2] ástar sakir] *sá b*, *saknas i a*. [3] mjófu] unnustu *b*. [4] ok] ok síðan *b*. [5] hverr sem] þess manns er *b*. [5] verðr] Nú vil ek ljá þèr svá góð vápn ok hest til þessa einvígis, at í þessu landi fær þú engi betri *tillägger b*. [6-9] Nú — hest] *saknas i b*. [10] at] *sá b*, til at *a*. [13] lèt — sancto ok] *sá b (jfr. Chrest. 695–6)*, *saknas i a*. [13-14] hlýðir — fálu] fal *b*. [16] stigreip] ístöð *b*. [17] mjófu] unnustu *b*. [21-23] hvar — dvergr] nú görla þessa stöng ok spörhauk, er hans húsbóndi hafði honum af sagt, ok þar nærri sinn óvin á góðum hesti ok hans jungfrú ok hinn leiða dverg *b*. [22] nærri] *sá b*, væri *a*.

með ljótu andliti. Var þar mikit fjölmenni saman komit, ok þorði engi at ráða til hauksins.

Nú ríðr Erex fram ok grípr stöngina ok kallar hári röddu, svá at allir heyrðu, er hjá váru: «Þessa stöng, er ek held á, ok þann spörhauk, er hèr er á, þá ber ek á brott, ok hann vil ek sverði verja fyrir skyld minnar mjófu, ef nökkurr þorir til at kalla.»

Viðr þessi orð hleypir Malpirant fram með mikilli reiði ok mælti: «Þat veit trúa mín,» segir hann, «at þú talar sem einn snápr; því at þenna hauk skaltu dýrt kaupa, ok þar skal við leggja beggja okkart líf ok góðs.» — «Já, já,» segir Erex, «kom til, ef þú þorir! því at ek bila ekki.»

Nú ríðaz þeir svá hart at, at allr þeira söðulreiði gengr í sundr, ok bar hvárr annan aptr af hestunum, ok kómu standandi á jörð. Síðan brugðu þeir sínum sverðum ok hjugguz til grimmliga, svá hart ok snart, at skildirnir brustu, hjálmarnir stukku, enn brynjurnar slitnuðu, ok hvárrtveggi var svá sárr ok móðr, at varla fèngu þeir staðit.

Malpirant mælti þá til Erex: «Hvílumz við!» — «Nei,» segir Erex, «fyrr skaltu fá hèr mart stórt slag (ok) þar með láta lífit, ella skal ek dauðr liggja,» reiddi síðan upp sverðit báðum höndum ok (hjó) sundr hjálminn ok mikit stykki af hausinum. Fèll Malpirant við höggit til jarðar, enn Erex á hann ofan, búinn til at höggva hann.

[2] þorði] *sá b*, «vogade» *a*. [3] at — hauksins] til h. at kalla *b*. [4] allir heyrðu] hans mál máttu allir heyra þeir *b*. [5] er á] fylgir *b*. [5] þá] *saknas i b* [7] mjófu] unnustu hinnar fríðu *b*. [8] hleypir] *så b*, «hleipur» *a*. [11] ok góðs] *så b*, *saknas i a*. [16] á jörð] niðr *b*. [17] snart] stórt *b*. [18] stukku] brustu *b*. [19] slitnuðu] rifnuðu *b*. [21] Hvílumz við] þú fól, segir hann, hvílum okkr *b*. [22-23] hèr — með] af mèr mörg högg ok stór ok síðan *b*. [24] hjó sundr] sníðr *b*. [25] hausinum] hosunni *(!) b*. [26] til] *saknas i b*.

Malpirant mælti: «Miskunna þú mèr, góði riddari! því at mitt góðs ok líf er í þínu valdi; skal ek ok mín unnasta þjóna yðr, meðan við lifum bæði.» Erex segir: «At vísu ertu dauða verðr fyrir þá skömm, er þínn dvergr görði mèr í gær ok minni unnustu; því at ek em sá riddari, er (til) yðvar kom.» Malpirant svaraði: «At sönnu hefi ek illa gört; enn þó vilda ek gjarna, at þú gæfir mèr líf.» Erex segir: «Með því at þú ert nú kominn á mitt vald uppgefinn ok yfirkominn, þá skaltu fara í stað í kastalann Kardigam með þína unnustu ok dverg, ok gef þik á vald dróttningar til slíkrar miskunnar, er hón vill þèr gört hafa. Seg, at á morgin skal ek þar koma með mína unnustu!»

Þessu játar Malpirant gjarna ok dvelr ekki sína ferð; því at hann vill halda heit sinnar trúar ok orð þau, er hann hafði við Erex hèr um; snýr á brott af kastalanum. Stóðu vinir ok frændr hryggvir eptir ok harma hans ósigr.

Malpirant ríðr nú til þess, er hann kemr í kastalann Kardigan til hallar konungs, ok stígr af baki. Valven ok Kæi, ræðismaðr Artus konungs, ok margir riddarar váru þar fyrir ok spyrja tíðenda; því at þeir sá

---

[5] unnustu] jungfrú *b (jfr. Chrest. 1011).* [6] til — kom] þú sátt í rjóðrinu, ok vildir þú eigi hegna honum fyrir sína dirfð *b (jfr. Chrest. 1015—18).* [7-8] enn — líf] ef svá er, enn gör við mik sem þú vilt *b.* [9] uppgefinn ok yfirkominn] *sá b,* ok yfirgefinn *a.* [10] fara í stað] nú í stað fara *b.* [10] í kastalann] til minnar unnustu í kastala *b (jfr. Chrest. 1024—6).* [10] Kardigam] Cardigaan *b.* [10-11] ok dverg] í dag *b.* [11-12] vald – hafa] hennar vald ok yðr til þrældóms, nema hón vili meiri miskunn á göra, ok *b.* [13] með mína] til minnar *b.* [15] orð] »orda« *(?) a,* handsöl *b.* [16] hafði við] gaf *b.* [20] til — baki] ok svá til konungshallar ok stígr þar af baki sínum 'hesti;' þar var *b.* [21] Kæi] Kói *b.* [21] margir] m. aðrir *b.* [22] váru þar fyrir] heilsa honum *b.*

hans skjöld höggvinn, brynju slitna ok hann sjálfan særðan stórum sárum. Hann svarar: «Góðir drengir!» segir hann, «hvar er dróttningin? Því at ek á við hana skyld örendi — ok henni munu góð þykkja; em ek skyldugr á trú mína henni fyrstri ný tíðendi at segja.» Nú tók Valven í hönd honum ok leiðir hann fyrir konung ok dróttning — ok hans unnustu ok dverg. Kveðr hann konunginn kurteisliga, gengr síðan fyrir dróttning ok fellr alt til jarðar fyrir henni, heilsandi á hana kurteisliga ok vegliga, ok mælti síðan, svá at allir heyrðu, er hjá váru: «Frú dróttning!» segir hann, «ek em sigraðr ok yfirkominn ok hingat sendr — ok mín unnasta ok dvergr — til slíkrar miskunnar, sem þèr vilið á göra. Enn mik hefir sigrat hinn röskvasti riddari Erex í einvígi. Enn hann er kátr í kastala, þeim er Roson heitir, ok hans unnasta, er hann hefir sèr nýpúsat; er hón svá fögr ok kurteis, at víða um lönd fær eigi hennar líka. Varð ek aldri fyrr sigraðr í einvígi. Görið nú skjótan órskurð á várt mál eptir yðvarri miskunn meir enn várri tilgörð! Segi ek yðr, at hann kemr hèr á morgin með sína hina fríðu unnustu.»

Dróttning mælti: «Sannliga ertu dauða verðr fyrir þá skömm, er þinn dvergr görði minni mey ok mínum riddara,

[3] hvar er dróttn.] segið mèr, hvar dr. er *b*. [4] skyld] «skyllt» *a*, nauðsynlig *b*. [4] ok] þau er *b*. [4] em] *så b*, «enn» *a*. [5] á — henni] henni á trú mína *b*. [5] fyrstri] *så b*, «fyrstur» *a*. [9] alt til jarðar] á knè *b*. [12] yfirkominn] yfirunninn ok með öllu yfirkominn *b*. [14] röskvasti] röskvi *b*. [15] einvígi] ok burtreið *tillägger b*. [15] kátr] nú heill ok kátr *b*. [15-16] þeim — heitir] Rabín *b*. [16-17] nýpúsat] nýfengna *b*. [17-18] lönd — líka] veröld mun þurfa at leita, áðr önnur finnz jafnfríð *b*. [19] várt mál] váru máli *b*. [20] Segi ek yðr] Ek kann yðr ok þat at segja *b*. [20] hann] Erix *b*. [21] hina fríðu] «frida» *a*, fríðu *b*. [23] þinn — görði] þú görðir *b*. [23] riddara] ok þinn dvergr ok sú hin sama jungfrú, sem til þín er komin af hans vaskleik *tillägger b*.

ok ert öngrar miskunnar verðr fyrir oss. Enn af því, at þat er mestr sigr at sigra reiði sjálfs síns enn hjálpa óverðugum, þeim er þarf, — þá stattu upp, riddari! með þinni fylgð, ok skaltu vera hèr vel kominn!»

Hann þakkar nú dróttningu sitt líf ok þetta frelsi. Síðan fær dróttning menn til at taka við hestum þeira ok klæðum ok geyma; hón fèkk ok lækna til at græða hans sár; ok var þetta gört alt með lítillæti ok auðmjúkri þjónustu. Síðan görði Artus konungr hann hirðmann sinn; var hann þar vel virðr í góðu yfirlæti.

Kap. V.

Þat er at segja frá Erex, at hann sat í sama kastala eptir þetta einvígi. Jarl einn þessa kastala hèt Balsant; hann býðr Erex með mörgum mönnum til veizlu ok hvat af sèr at þiggja, er hann vildi. Enn hann vildi til sama herbergis heim ríða með sínum húsbónda ok unnustu. Ok er jarlinn veit þat, görir hann þar veizlu af sínum kosti ok fylgir honum sjálfr með sínum mönnum; ok lofa allir Erex fyrir þetta afreksverk.

Ok árla annan dag býr Erex sik til ferðar. Jarlinn fær honum til fylgðar þrjá tigu riddara ok gefr honum tvau ess ok marga aðra gripi ok ríðr í veg með þeim, ok skilja með vináttu.

Nú ríðr Erex ok hans frú í kastala þann, er Artus

[1] verðr fyrir oss] af mèr verðr *b*. [3] hjálpa] *så b*, «halfa» *a*. [3] þá] því *b*. [6] við hestum] hesta *b*. [7] klæðum] varnað *b*. [7] geyma] *så b*, geymðu *a*. [8] lítillæti] lítillátri *b*. [10] yfirlæti] fagnaði *b*. [12] er] er nú *b*. [13] Jarl einn þessa] Enn jarl þess *b*. [14] Balsant] Baslant *b*. [15] hvat — er] sèr af þiggja þat er *b*. [17] veit] sèr *b*. [17-18] görir — kosti] lætr hann göra af sínum kosti musteri *(!) b*. [18] sjálfr] *så b*, sjálfum *a*. [19] sínum] mörgum *b*. [22] í] á *b*.

konungr sat í. Gengr konungr sjálfr í móti honum ok hefr frúna af baki; ok tekr dróttning við hennar geymslu ok sèr, at hennar klæðnaðr hefir beðit hennar örlætis; ok þat brast eigi, því at dróttning klæðir þegar meyna guðvefjarkyrtli með dýrligum búningi, er eigi var minna verðr enn tíu merkr gulls, — þar með guðvefjarskikkju, fóðraða hvítum skinnum enn reflaða svörtum safala ok gullhlöðum setta þar, er bæta þótti. Birti víða af þeim búningi, enn þó bar meira ljóma af hári meyjarinnar enn af gullhlöðunum. Síðan tekr dróttning í hönd henni ok leiðir hana inn með sínum meyjum til hallar konungs. Var konungr þá fyrir með sinni hirð ok Erex. Konungr stóð upp móti dróttningu ok meyjunni ok setti meyna niðr hjá sèr ok horfði á hana — ok öll hirðin, ok undruðu hennar fegrð. Enn hón hafði roðnat nökkut, er hón var inn leidd í höllina, því at hón var eigi vön dagliga þvílíku fjölmenni; ok var hennar andlitslitr sem hin rauða rósa með samtengðan hvítan lit sem lilja, eða hit rauða blóð í nýfallinn snæ, eða sólar birti í heiðríkju veðri. Mátulig váru hennar tiltæki í sessi ok göngu ok öllu athæfi.

Nú talar dróttning til konungsins: «Mikillar sæmðar er sá verðr, er svá mikla prýði vann ok hreysti ok slíka mey flutti til várrar hirðar; ok því sè hann öllum oss vel kominn.» — «Satt er þat,» segir konungr,

[1] í móti honum] *så b (jfr. Chrest. 1530), saknas i a.* [4] brast] bráz *b.* [5] er eigi var] *så b,* eigi *a.* [6] merkr] *så ab.* [7] hvítum] með hv. *b.* [7] svörtum] með sv. *b.* [8] setta þar] settan *a,* sett þar *b.* [9] meira ljóma] meiri ljómi *a,* meiri ljóma *b.* [11-12] hallar konungs] at dagverðardrykkju *tillägger b.* [13] meyjunni ok] *så b, saknas i a.* [14] niðr] *så b,* «midur» *a.* [18] með — lilja] samtengð hinni hvítu lilju *b.* [19] nýfallinn snæ] snjóhvítri mjöll *b.* [20] heiðríkju] heiðskæru *b.* [20] sessi] setu *b.* [23] sá] sá riddari *b.* [24] hann] hón *b.* [25] Satt er þat] frú *tillägger b.*

«ok eigi hefi ek sèt fríðari mey. Ok ef þat er samþykki hirðarinnar ok allra dómr, at hón megi vel fríðust ok kurteisust heita af öllum meyjum í várri hirð, þá vil ek þann koss af henni þiggja, er ek vann til með mínu spjóti.» Lauk konungr svá sinni ræðu, at allir játa með einni röddu, at hón ein muni maklig at þiggja af konungi þenna koss fyrir sína fegrð; síðan var þat allra dómr, ok því næst snýr konungr at jungfrúnni ok mælti: «Þú, hin fríða mær! þenna koss gef ek þèr af öngri undirhyggju nè illvilja, heldr af heilagri ást ok góðum hug, því at þat skal þèr heimilt, meðan við lifum bæði, fyrir útan allan illan grun.»

Kap. VI.

Nú biðr Erex Artus konung at veita sitt brúðlaup, ok játar konungr því, sendir þegar boð um alt sitt ríki konungum ok jörlum ok öðrum höfðingjum, at þeir komi allir til hans í Linkólne at pikkisdögum, er sumir kalla pentecost eða hvítasunnu, til þessa brúðkaups, enn at öðrum kosti hefði þeir hans reiði.

Erex sendir nú þrjá tigu riddara eptir föður ok móður sinnar unnustu með góðum hestum ok dýrum

[1] ok eigi — sèt] at aldri sá ek *b.* [3-4] vil ek] viljum vèr *b.* [4-5] ek vann — spjóti] vèr höfum til unnit; nú unnið henni sannmælis um þetta mál, enn dæmið mèr þenna kost *(så!) b.* [5] svá] með því *b.* [5] játa] fagna ok segja *b.* [6-7] af — fegrð] *så b (jfr. Chrest. 1810—15),* þessa bæn *a.* [7] síðan — allra] ok er þat nú allra manna *b.* [8] snýr] snýz *b.* [9-11] af — heimilt] meðr heilum huga ok með heilagri ást, at hón skal þèr heimil vera *b.* [12] grun] görning *b.* [14] konung] eptir lítinn tíma *tillägger b.* [15] því] gjarna ok *tillägger b.* [17] hans í Linkólne] *så b, saknas i a.* [17] pikkis-] «piniz» *a,* «pútis» *b.* [18] til — brúðkaups] *så b,* í Linkolm *a.* [20] eptir] mót *b.*

klæðum. Hann görir ok orð Ilax konungi, föður sínum, at hann komi til brúðkaupsins á nefndum dögum.

Ok eptir konungs boði kemr þar saman mikit fjölmenni ok dýrir höfðingjar, þeir er ek mun nú fram telja. Fyrst kom Ilax konungr, faðir hans, með fimm hundruð riddara vel búinna. Þar næst kemr Variens konungr af Salicusborg með sex hundruð riddara vel búinna. Þá kom Aretus konungr með sínum tveimr sonum, ágætum mönnum, með tíu hundruð riddara; þeir höfðu allir síð skegg, ok engi þeira var yngri enn sjau tiga vetra. Þessu næst kemr Baldvin konungr af Germaína með sjau hundruð riddara; allir höfðu þeir grán eða hvítan hauk vel mútaðan. Þessu næst kemr Parsius konungr af Rumil — hann var ungr konungr ok fríðr — ok með honum átta hundruð riddara ok ungra manna, ok hafði engi þeira skegg. Hèr eptir kom Herculus dvergakonungr ok með honum fimm hundruð dverga — hann var ok sjálfr dvergr — ok með honum Barit ok Rinald, bræðr hans. Þar næst kom Skati jarl ok Algeyr jarl, bróðir hans, af Andigonie með fjögur hundruð riddara. Þar kom Marginus af Starlzborg með þrjú

---

[2] á nefndum dögum] at ánefndum tíma *b.* [3-4] mikit fjölmenni] mikill mannfjölði *b.* [4] dýrir] ágætir *b.* [4-5] nú — telja] nefna *b.* [5] fimm] fjögur *b.* [6] riddara] allra (•alla•) *tillägger b.* [7] Salicus-] Sasia *b.* [7] vel] mjök vel *b.* [8] Aretus] Areta *b.* [9] mönnum, með] *så b, saknas i a.* [9-11] þeir — vetra] *dessa ord ställas i b efter nästa sats* (þessu — riddara). [10] þeira var] *så b, saknas i a.* [10] sjau] *så b (jfr. Chrest. 1978),* sex *a.* [11-12] af Germaína] *så b (jfr. Chrest. 1963), saknas i a.* [12-13] grán — mútaðan] *så (dock* •muntadann•*) b (jfr. Chrest. 1971—4),* græna höttu eða hvíta vel myndaða *a.* [13] Parsius] Sartinus *b.* [14] Rumil] Rimul *b.* [15] ok ungra manna] *så b, saknas i a.* [16] þeira] *så b, saknas i a.* [16] Herculus] Erbílis *b.* [18] hann — dvergr] *så b, saknas i a.* [18] Barit] Brattur *b.* [19] Rinald] Revellus *b.* [19-21] Skati — Starlzborg] Ósester jarl með tvau hundruð ridd-

hundruð riddara, Jotun jarl ok Berald jarl með tvau hundruð riddara; þeir váru af Floresborg. Þar næst kom Arasade jarl af ey þeiri, er Visio heitir, með þrjú hundruð riddara — af þeiri ey, er hvárki er í ormr nè padda, þar verðr ok hvárki ofheitt nè ofkalt ok eigi vetr. Þar kom Krafst ok Slention, miklir höfðingjar, ok Gorgunr, bróðir þeira, — þeir váru af Florisborg ór Flæmingjalandi — með níu hundruð riddara. Þar næst kómu þeir hertogar ok greifar: Gorgum hertogi, Langalíf ok Flavent, bræðr hans, Galadin ok Ralaun, Klerus, Rorian ok Rinald ok hinn mikli Askantan ok mart annarra höfðingja; þessir höfðu þrjár þúsundir manna.

Nú er komit til Artus konungs mikit stórmenni ok mikit fjölmenni, er víða um heiminn höfðu til sótt. Ok er konungr leit yfir þetta fjölmenni, þykkir honum mikit sitt vald ok megn, er mikill hlutr heimsins skal undir hann þjóna ok mektugir höfðingjar; ok gleðz nú í sínu hjarta enn miklar sik eigi af þegnavaldi, gleðr nú ok sæmir þá alla, er komnir váru til hans, ok setr

---

ara; þeir váru af Flores (*el.* Feores?) borg. Þar næst kom Andigami ok með honum fjögur hundruð riddara. Þeir kómu ok Gorgónus af Strjálsborg *b.*

[1] Jotun] ok Otún *b.* [3] Arasade] Masade *b.* [3] Visio] Vera *b.* [4-5] af — padda] á þessari ey eru hvárki ormar nè pöddur *b.* [6] Þar] Því næst *b.* [6] Krafst ok Slention] Garse ok Jentanern (*el.* -vn?) *b.* [7] Gorgunr] Gorgun jarl *b.* [7] váru] jarlar *tillägger b* [7] Floris-] Flandris *b.* [7] ór] af *b.* [9] þeir — hertogi] •fimmtijer hertogar• *b.* [10] ok Flavent] Stanes ok Stenes *b.* [10] bræðr] •bródur• *b.* [10] Galadin] Gasadin *b.* [10] Ralaun] Casain *b.* [10] Klerus] Clemes *b.* [11] Rorian] Roddan *b.* [11] Rinald] Rivald *b.* [11] Askantan] Ascamint *b.* [13-14] stórmenni ok mikit] *sá b, saknas i a.* [14] höfðu] hafði *b.* [14] sótt] safnaz *b.* [17] þjóna] lúta *b.* [17] mektugir höfðingjar] svá margir höfðingjar ok ágætir herrar *b.* [17] ok — nú] gleðjaz mjök *b.* [18] enn — eigi] ok þakka guði þetta sitt háleita lán, enn mikla ekki því heldr í sínu hjarta *b.*

þetta brúðlaup með allri prýði ok gleði. Dubbar hann margan ungan mann til riddara, gefr þeim öllum einföld vápn ok ágæt klæði.

Ok nú er púsanardagr kemr, er eptirfrètt nafni meyjarinnar, sem skyldugt er í guðs lögum, enn hón nefndiz Evida, ok eigi vissi Erex fyrr hennar nafn. Erkibiskup af Cantuaria púsaði þau saman, ok leið þessi dagr með fögnuði. Enn at kveldi leiðir dróttning jungfrúna til sængr; enn Erex leiddu konungar ok jarlar ok biskupar ok aðrir dýrir höfðingjar. Ok er þeira hjúskapr helgaðr með bænahaldi ok alls konar prýði.

Stóð þetta brúðlaup yfir mánuð með allri blíðu ok allra handa gleði. Ok at veizlunni liðinni váru höfðingjarnir virðuligum gjöfum út leystir, ok engi fór þaðan gjafalauss.

Enn áðr höfðingjarnir riði á brott, biðr Valven Artus konung ljá til viku frest at hafa burtreið, ok (at) þeir fèngi sitt lof, er mesta frægð vinna, ok riddarar prófi sik. Ok þessu játar konungr ok býðr öllum á þann kost. Mátti þar líta margan riddara vel búinn með góðum hestum ok gullofnum klæðum ok ágætum vápnum. Tókz þar sem snarpasta atreið. Enn í öllum þeim mannfjölða fèkkz engi líki Erex útan herra Valven: þeir váru

---

[2] margan — mann] tvá unga menn *b.* [3] klæði] ok góða hesta; ok skortir þar nú eigi glaum ok alls konar gleði *tillägger b.* [4] púsanardagr kemr] til kemr púsanar *b.* [5] skyldugt] til skyldat *b.* [6] Evida] Ovide *här och i det följande b.* [6] hennar nafn] nafn jungfrú sinnar enn þá *b.* [7] Cantuaria] Camana *b.* [12] mánuð] hálfan mánuð *b (jfr. Chrest. 2110 och 2114—5).* [17] ljá til] l. sèr *b.* [17] at hafa] til at h. *b.* [17-19] ok at — sik] til skemtanar öllum þar þá samankomnum höfðingjum, at riddararnir megi prófa sinn fræknleik ok riddaraskap, ok at þeir riddarar megi fá sitt lof, er mesta frægð vinna *b.* [19] á þann] mönnum á sinn *b.* [23] fèkkz — líki] fannz engi maðr jafningi *b.*

jafnir á riddaraskap; báru þeir nú frægð ok lof af konungi ok dróttningu ok af öllum höfðingjum ok þar með af öllum almúganum. Endiz með þessu þessi burtreið, at höfðingjarnir skiljaz með vináttu, ok ferr hverr heim til síns ríkis.

Kap. VII.

Erex biðr konung ok dróttning gefa sèr gott orlof heim til síns föður; því at hann hafði langan tíma í brott verit. Konungr ok dróttning veita honum þetta ok fá honum sæmiligt föruneyti, ok skiljaz með mikilli virðingu ok vináttu. Ríðr hann til borgar síns föður með sína unnustu; ok gengr konungr sjálfr móti sínum syni með sinni hirð, ok leiða hann til hallar, ok var þar fyrir búin ágæt veizla.

Síðan setz Erex um kyrt ok ann svá mikit sinni unnustu, at hann fyrirlætr alla gleði ok skemtan ungra manna. Vel er hann virðr af öllum góðum mönnum, enn þó fær hann nökkut ámæli fyrir sitt hóglífi; ok angrar þat hans frú mjök, er hón heyrir honum hallmælt.

Ok einn morgin, er hón liggr í sæng hjá bónda sínum ok hón hyggr, at hann sofi, talar hón lágt fyrir munni sèr ok mælti: «Harmr er mèr þat, herra minn! er þú fær mikit ámæli af þinni ást, er þú leggr á mik, ok þínu hóglífi.» Erex heyrði orð hennar ok sprettr

---

[1-2] af konungi] fyrst af k. *b.* [2] ok af öllum] enn síðan af ö. *b.* [2-3] ok þar — almúganum] út ífrá ok svá almúga *b.* [3] þessu] *sâ ab.* [7] gott] *saknas i b.* [10-11] mikilli virðingu ok] *saknas i b.* [12] sjálfr] með lærðum mönnum út af borginni *tillägger b (jfr. Chrest. 2330).* [12-13] sínum — hallar] þeim með prócessione, ok leiða hann í borgina með alls konar skemtan *b.* [17] góðum mönnum] landsmönnum *b.* [18] fær] fór *b.* [18] ámæli — sitt] á móti sínu *b.* [18] hóglífi] *sâ b,* hóflífi *a.* [19] hallmælt] harðmælt *b.* [23-24] mikit — hóglífi] *sâ b;* ámæli fyrir þá ást, er þú hefir á mèr *a.*

upp þegar í stað, klæðir sik ok mælti til hennar: «Bú þik í stað með þínum hinum bezta búnaði! Því at í dag skulum við af þessari borg bæði ríða, ok eigi lengr vil ek þola ámæli fyrir mitt hóglífi af þeim landsmönnum.» Hón iðraz nú orða sinna, enn klæðiz þó með mikilli skyndi.

Herra Erex tekr nú sín herklæði ok þeira hesta, söðlar þá ok setr á bak sína frú. Síðan gengr hann til síns föður ok segir honum sína ætlan. Enn hann angrar mjök ok alla hirðina hans tiltekju, ok fá þó ekki at gört. Hleypr síðan Erex á sinn hest ok ríðr með sína unnustu út af staðnum ok ekki manna með honum, því at hann heitr hverjum þeim manni bráðum dauða, er honum vildi fylgja, ok því þorði þat engi at göra.

Hann ríðr nú á þá mörk, er Hervida heitir. Þar lágu úti átta spillvirkjar, er drápu menn ok ræntu fè; ok því eyddiz þar almannavegr, ok var þat mörgum mikit mein. Erex biðr nú sína frú ríða fyrir sér ok óttaz ekki þat fuðr eða hverr váði sem at hendi ferr, ok tala ekki við sik.

Þau ríða nú lengi um skóginn, þar til er þau ríða svá, at þau sjá einn kastala — ok þar úti fyrir þrír riddarar, allir sitjandi á góðum hestum, ok skemta sèr; ok veit Erex, at þeir eru spillvirkjar. Ok er þeir, er í kastalanum váru, sá ferð hans, kalla þeir hátt á sína kompána ok segjaz sjá einn riddara vel búinn ok með honum fríða mey. Þá mælti einn: «Þat veit trúa mín,»

[4] hóglífi] *så b*, hóflífi *a*. [6] skyndi] sorg *b*. [7] þeira hesta] hesta þrjá *b*. [8-9] til síns f.] fyrir f. sinn *b*. [10] tiltekju] *så a*, tiltæki *b*. [13] þeim — bráðum] *så b*, *saknas i a*. [15] nú á] *så b*, *saknas i a*. [15] Hervida] Herford *b*. [16] úti] um *b*. [16] spillvirkjar] *så ab (äfven rad. 24)*. [19] þat fuðr («fudur» *a*) eða] *saknas i b*. [19] hendi ferr] höndum kemr *b*. [22-23] þrír — sitjandi] þrjá alvápnaða riddara *b*. [25] hátt] *så b*, *saknas i a*.

segir hann, «at ek skal eiga hans frú; því at ek em yðvarr húsbóndi, því á ek fyrstr at kjósa af váru herfangi.» Annarr mælti: «Ek skal eiga hans sverð.» Þriði mælti: «Ek skal eiga hans brynju.» Hinn fjórði mælti: «Ek skal eiga hans skjöld ok spjót.» Hinn fimti mælti: «Ek skal eiga hans hjálm, merki ok gyrðil.» Hinn sètti mælti: «Ek skal eiga öll klæði hans.» Hinn sjaundi mælti: «Ek skal eiga hans hest ok söðulreiði.» Þá mælti hinn átti: «Þèr skiptið ójafnt við mik ok rangliga; ok með því at ek fæ ekki fè, þá skal ek eiga hans hægri hönd, fót ok lífit með.» Nú ríða þessir þrír fram at Erex, er búnir váru; enn hinir herklæðaz á meðan, er í kastalanum váru, ok búaz at veita lið sínum kompánum, ef þarf.

Nú sèr Evida, hvar þessir þrír riddarar ríða ok láta ófrýnliga. Hón minniz á þögn, er henni var boðin, enn má þó ekki annat fyrir ástar sakir við Erex enn snúa nú aptr ok segir honum; því at hón var langt fram undan í veginn. Fær hón óþökk af honum þar fyrir. Ok jafnskjótt er þeir finnaz, leggr einn þeira til hans í skjöldinn, ok beit ekki á; enn lagit hljóp út af ok niðr í völlinn, enn hann laut eptir. Erex sló hann með sinni burtstöng svá fast á hálsinn, at augun hrutu ór höfðinu, fèll hann til jarðar í óvit, ok hestr hans trað hann undir fótum til bana. Annarr höggr sínu sverði í skjöldinn svá fast, at festi í skildinum; Erex snarar svá

[1] eiga] nú eignaz *b*. [2] húsbóndi] höfðingi, ok af *b*. [4-5-7] Hinn] *så b*, Enn *a*. [5] spjót] «blijat» *b*. [6] gyrðil] fègyrðil *b*. [7] öll — hans] *så b*, hans öll klæði *a*. [9] skiptið ójafnt] skipið órètt *b*. [13] búaz] b. við *b*. [16] ófrýnliga heldr] ófriðliga *b*. [16] boðin] *så b*, skipuð *a*. [18] segir] segja *b*. [19] undan í veginn] í veginn undan riðinn *b*. [23] fast] hart *b*. [23] at] *så b*, er *a*. [23-24] höfðinu] *så b*, honum *(«hm̄») a*. [24] trað hann] til jarðar *tillägger a*. [25] bana] *så b*, dauðs *a*. [26] fast] *saknas i b*.

skjöldinn, at hinum varð laust sverðit, ok slær hann svá fast með skjaldarröndinni, at heilinn lá úti. Þriði snýr undan, skýtr hann þann í gegnum með spjóti, fèll hann dauðr á jörð. Í þessu kómu at fimm þeira kompánar; tekz þar hin snarpasta orrusta ok lauk svá, at Erex feldi þá alla, enn varð lítt sárr. Tekr hann vápn þeira ok hesta, ríðr með sína frú í kastalann, sefr þar um nóttina; ok var þar ekki manna fyrir.

Kap. VIII.

Um morgininn í ár ríðr Erex af kastalanum ok læsir honum sterkliga. Hefir hann þaðan átta hesta klyfjaða með herfang, ok var þó meira eptir. Ríðr hans frú fyrir, enn hann rekr hestana eptir, ok fara svá marga daga, enn liggja úti um nætr, unz þau koma í eina borg, er Pulchra heitir. Þar rèð fyrir Milon jarl. Þar tekr Erex sèr náttstað innan borgar hjá einum bónda. Allir undruðuz hennar fegrð. Þetta var sagt jarlinum; hann gengr síðan til móts við Evida ok Erex ok fagnar þeim vel, enn þó kendi hann þau ekki. Þó var hans auga hvergi útan á Evida ok eigi síðr hans hjarta, ok allr þóttiz hann brenna fyrir ástar sakir, ok talar til hennar leyniliga: «Heyr mik, hin fríðasta kona í allri veröldinni! þín fegrð sigrar alla veraldar prýði, ok

[1-2] svá fast með sk.] með sk. svá f. í höfuðit *b.* [4] þessu] þessari svipan *b.* [6] feldi] drap *b.* [7] hesta] *sâ b (jfr. Chrest. 3060—3, 3069)*, klæði *a.* [10] í ár] árla *b.* [14] marga] um m. *b.* [15] Pulchra] Pulcra *b.* [16] náttstað] herbergi *b.* [17] hennar fegrð] fegrð ok fríðleik Ovide, er hana sjá *b.* [18] jarlinum] sjálfum j. *b.* [18] síðan] þegar *b.* [18] til móts] *sâ b*, móts til *a.* [19] vel] ok setz niðr hjá þeim *tillägger b.* [21] fyrir — sakir] af ástar hita fyrir hana *b.* [22] leyniliga] svá segjandi *tillägger b.* [22] mik] þú *b.* [23] fegrð] list ok kurteisi *b.* [23] prýði] *sâ b*, makt *a.*

lofaðr sè guð, er kann svá skapa fríða skepnu. Mitt hjarta stiknar alt fyrir þína fegrð; skaltu mín frú vera ok alla hluti skipa í mínu ríki eptir þínum vilja.» Hón segir: «Guð gæti þín, jarl! þú ert ríkr höfðingi ok af guði skipaðr at hefja hans kristni ok refsa ranglátum, enn ek em bundin í helgum hjúskap, ok munt þú eigi vilja ræna skaparann tveimr sálum senn ok kaupa þèr ok mèr helvíti.» Jarlinn svarar: «Svá fastliga er mèr þetta í vilja komit, at ek missi eigi þenna kost fyrir alt veraldar gull, ok ek skal þín fá enn þíns bónda höfuð láta af slá, þótt þar liggi guðs reiði á; ok ertu svá ær ok vitlaus, at þèr þykkir betra at fylgja einum vallara fátækjum enn sitja í hásæti hjá mèr ok stýra öllu mínu ríki með mèr.» Evida angrar nú mjök, ok tekr þó snjalt ráð ok skjótt ok mælti svá: «Herra!» segir hón, «ek finn þinn vilja öruggan til mín; ok því vil ek þat gjarna göra, ef þèr hlítið mínum ráðum: látið okkr hjón bæði sofa í friði í nótt, at ek sýnumz eigi ráða honum bana, enn at morni görið, sem yðr líkar, við hann; ok haldið yður orð við mik, ok fáið mèr yðvart innsigli!» Þessu játar jarlinn glaðliga ok görir svá, gengr síðan á brott með sínum mönnum. Enn þau fara til náða; ok þegar þau ganga í sæng, segir hón Erex alt þeira við-

[1] guð] sá guð *b.* [1] kann — skapa] svá kann göra *b.* [2] stiknar] þat «styrktnar» *b.* [2] fegrð] ást *b.* [5] ranglátum] ósiðum *b.* [7-8] þèr ok mèr] mèr með því ok þèr eilíft *b.* [9] þenna kost] þína ást *b.* [10] þín fá] *sâ b*, þurfa *a.* [11] láta] *sâ b*, *saknas i a.* [11] svá] *saknas i b.* [12] at] ef *b.* [12] vallara] *sâ b*, falsara *a.* [14] angrar] angraz *b.* [16] þinn — öruggan] öngvan yðar(n) vilja *b.* [16] þat] hann *b.* [18] sofa] samt vera *b.* [19] bana] eða samþykkj(a) hans dauða *tillägger b.* [19] at morni] lát mik brott taka frá honum, ok mun mitt mál svá betr fyrir mælaz, enn *tillägger b.* [19-20] ok haldið] enn gefið mèr trú at halda öll *b.* [20] orð] ok heit *tillägger b.* [20] fáið mèr] þar með *b.* [20] innsigli] í pant *tillägger b.*

skraf ok sýnir honum innsigli jarlsins til jartegna. Ok jafnskjótt klæðiz hann, ok búaz þau á brott ok riðu út af staðnum ok gáfu bónda góðan hlaupara fyrir sinn greiðskap.

Ok er jarlinn verðr þessa víss, herklæðiz hann skjótt ok hans ráðgjafi, er Bolvin hèt, ok hundrað riddara, ok ríða hart eptir Erex, ok finna hann við einn skóg á slèttum völlum. Jarlinn ok ráðgjafinn váru lengst fram undan liðinu. Evida segir Erex eptirreiðina, ok fær hón óþökk af honum þar fyrir. Þó snýr hann aptr móti Bolvin ok leggr sínu spjóti í gegnum hann ok kastar honum dauðum af hestinum. Í því kemr at Milon jarl ok leggr í skjöldinn Erex, svá at rifnaði hinn ýzti hlutr brynjunnar í sundr, ok hefði Erex dauða af fengit, ef brynjan hefði eigi hlíft honum, ok varð hann þó mjök sárr. Hann höggr í sundr spjótskaptit fyrir jarlinum ok annat högg í hjálminn, svá at af sneið hjálminum þat, er nam, ok fylgði þar með hárit ok hausfillan ok þar með eyrat, ok sverðit kom niðr á öxlina ok sneið af þat, er tók, svá at jarlinn misti höndina, ok fèll hann við þetta í óvit af hestinum til jarðar. Erex forðar sèr á skóginn, enn jarlsmenn koma þar at, er hann liggr, ok styrma nú sumir yfir honum, enn sumir ríða eptir Erex. Í því raknar jarlinn við ok kallar

---

[4] greiðskap] forbeina *b.* [6-7] ráðgjafi — riddara] *så (dock* •Bolún• *här och rad. 11) b;* riddarar, hundrað til samans, ásamt hans ráðgjafa, er Bolvin hèt *a.* [8] Jarlinn — lengst] þeir váru langt *b.* [13] leggr] af öllu afli *tillägger b.* [13-14] rifnaði — brynjunnar] hann rifnaði í tvá hluti *b.* [17] högg] *saknas i a;* annat högg hans kom í hjálm jarls, ok þat var svá mikit, at hann *b.* [17-18] af — nam] sneið af allan koparinn af hjálminum *b.* [18-19] fylgði — hausfillan ok] *så b, saknas i a.* [19] sverðit kom] *så b, saknas i a.* [20] ok sneið] *så b,* sneið *a.* [20] höndina] •hendina• *a.* [23] nú sumir] *så b, saknas i a.*

hári röddu, biðr öngvan svá djarfan vera, at eptir honum ríði eða mein göri, ok talar svá: «Guð hefir rèttum dómi yfir oss komit: ek vilda honum dauða fá, enn hans hinni vitru konu skömm ok skaða ofan á, enn þat er nú á mèr niðr komit, er minn hinn æzti ráðgjafi er dauðr, enn ek sárr. Fari, sem guð vill! ok ráði (hann), hvárt ek lifi lengr eða skemmr! enn at vísu skal þessa óhefnt af mèr, ok skulu þau í friði fara fyrir mèr.»

Snýr jarlinn aptr við þetta; enn Erex ríðr nú sinn veg þann dag um skóginn, ok taka þau náttstað í einu rjóðri um kveldit, ok bindr (Erex) sár sitt. Enn at morni riðu þau af skóginum fram hjá einum kastala. Af þeim kastala ríðr út einn riddari svá stórr ok þrekligr, at Erex þóttiz öngvan annan þvílíkan sèt hafa. Hann hafði öll vápn gulli búin (ok þar) með vænt ess; hans söðulreiði var af purpura ok hans bliat, enn hans merki af baldrkinn, alt gullskotit. Hann ríðr hart at Erex ok talar til hans: «Þú, riddari!» segir hann, «fá mèr þína hina fríðu unnustu! því at þat sómir vel, (at) hón skuli mín vera, ok hana vil ek gjarna fá ok þar lífit leggja á.» Erex segir: «Ek em lítt til einvígis færr, enn fyrr vil ek berjaz enn láta mína unnustu; því at ek hefi rèttara at mæla.» Hefz hèr upp hin snarp-

[1] vera] *sá b, saknas i a.* [3] rèttum — komit] dæmt rèttan dóm í millum vár *b.* [3] vilda] kunna ok vilda *b.* [4] ofan á] *saknas i b.* [5] æzti] bezti vin ok *b.* [6] ek sárr] mín sár fara, sem verða má *b.* [6-7] Fari — skemmr] Nú ráði guð, hvárt ek hefi lífit eða eigi *b.* [7] vísu] sönnu *b.* [9] fyrir mèr] f. oss *b.* [10] þetta] svá búit *b.* [14] þrekligr] sterkligr *b.* [16] ok — ess] ok hinn vænasta hest *b.* [17] söðulreiði] söðulklæði *b.* [17] bliat] «blijar» *b.* [18] baldrkinn] «balldurkyni» *b.* [20-21] þat — vera ok] hón lítz mèr svá, at *b.* [22] em] em nú mjök sárr ok *b.* [23] vil] vilda *b.* [23] berjaz] b. við þik *b.* [24] rèttara at mæla] betra at miðla *b.*

asta orrusta ok svá sterklig atreið, at þeir fara báðir aptr af hestunum ok koma standandi á jörð, ok bregða sínum sverðum; ok höggr hvárr til annars í ákafa, þar til er þeir eru svá móðir ok sárir, at þeir geta varla reitt sverðin; ok um síðir standa þeir á knjánum. Ok gengr svá, at Evida grætr sárliga, er hón sèr farar síns bónda, svá at hón liggr stundum í óviti af harmi.

Nú biðr kastalamaðrinn hvíldar, ok fær hann þat ok spyrr Erex at nafni. Enn hann segir, at hann skal fyrri segja sitt nafn; ok svá görir hann ok mælti: «Ek em konungr at löndum ok auðæfum, svá at mèr þjóna fjórir jarlar ok sjau greifar ok mart annat stórmenni; enn nafn mitt er Guimar, ok em ek systurson Ilax konungs. Enn nú segið mèr yðvart nafn! Enn aldri fann ek betra riddara enn þik.» Erex segir nú sitt nafn, föður ok ætt. Ok nú kastar riddari Guimar sverðinu ok rennr á háls Erex ok fagnar honum blíðliga ok biðr af sèr reiði ok býðr honum með sèr alla kosti. Erex gefr honum upp sína reiði fyrir frændsemis sakir, ok ríða heim til kastalans, ok dvalðiz þar hálfan mánuð. Græðir Erex sár sín, ok gróa þau snart; ok þegar er honum er aptrbata, býz hann á brott, ok vill eigi föruneyti með sèr hafa; enn Guimar, frænda sinn, biðr hann veita sèr lið, ef þarf. Hann játar því gjarna, ok skiljaz með vináttu; harmar hann þat mjök, er hann

---

[3-4] þar til] *sá b*, til þess *a*. [4] ok sárir] *sá b*, *saknas i a*. [4-6] geta — svá, at] falla nú báðir á sín knè ok gangaz svá at *b*. [6] sárliga — farar] harðliga sárligar viðfarar *b*. [8] ok — þat] *sá b*, *saknas i a*. [11] em] em ríkr *b*. [12] mart] *sá b*, mikit *a*. [13] Guimar] Gunnerus *b*. [14] Enn aldri] því at aldri *b*. [16] föður ok ætt] þar með ok einninn föður, ætt ok ríki *b*. [18] með sèr] *sá b*, *saknas i a*. [21] ok gróa þau snart] *sá b*, *saknas i a*. [22] aptrbata] í a. *b*. [23] Guimar] «E.» *a*, Gunnver konung *b*. [24] lið] liðveizlu *b*. [24] ef] ef hann *b*. [25] harmar hann] h. konungrinn *b*.

vill öngva menn með sèr hafa ór sínu riki, þar er hann eigi þó margar torfærur um at fara.

Kap. IX.

Nú ríðr Erex marga daga, þar til er hann kemr á einn eyðiskóg þykkvan ok víðan; taka þau sèr þar náttstað í einu rjóðri. Ok um miðnætti heyra þau mikinn grát ok ill læti. Erex stendr upp ok tekr hest sinn ok ríðr eptir þeim látum, þar til er hann sèr eina konu grátandi hlaupandi um skóginn; hón reif af sèr klæðin ok þreif í sitt hár. Hann spyrr, hvat hón grætr. Hón svarar: «Ek var rík kona ok átta ek mèr ágætan bónda; við riðum á þenna skóg með tuttugu riddara ok mikilli gleði; enn at oss kómu tveir jötnar í gærkveld ok drápu alla riddara, enn tóku bónda minn harðliga ok börðu ok bundu á bak; enn ek kómumz undan; em ek nú fátæk ok aum ok vesul orðin; tóku þeir ok vára hesta ok klæði; eru þeir skamt hèðan. Nú várkunnið mèr minn harm, þótt þér fáið eigi meira at gört; því at ófært er við þá at eiga.» Erex mælti: «Grát eigi, kona! ok bíð mín hèr! enn at vísu skal ek þá finna ok freista, hvat ek fæ at gört.»

Hann tekr Evida af baki, harmsfulla um ætlan síns bónda. Hann hleypir nú í brott í skóginn sem harðast.

[1-2] sínu — fara] hans ríki til brottferðar *b.* [4] þar til] *så b*, til þess *a.* [6] miðnætti] miðja nátt *b.* [7] hest sinn] s. h. ok sín herklæði *b.* [8] látum] l. ok kemr *b.* [9] grátandi] gr. ok *b.* [9-10] klæðin — hár] hár ok klæði *b.* [10] grætr] görir *b.* [12] mikilli] *så ab.* [14] tóku] hertóku *b.* [15] undan] u. á brótt *b.* [16] fátæk ok aum] *så b*, *saknas i a.* [16] tóku þeir ok] enn þessir jötnar tóku *b.* [17] klæði] góðs *b.* [19] er — eiga] er yðr við þessa jötna at stríða *b.* [20] mín hèr] hèr hjá minni unnustu *b.* [23] hleypir] *så b*, hleypr *a.*

Ok brátt getr hann at líta, hvar tveir jötnar fara; ok rekr annarr þeira marga hesta klyfjaða af góðum vápnum ok dýrum klæðum; annarr ríðr miklu síðar ok hefir hest í togi; á honum var alnökkviðr maðr — ok bundnar hendr á bak aptr, enn fætr niðr undir kvið, — svá barðr ok víða lamðr, at hestrinn ok maðrinn flóði allr í blóði, ok víða runnu þá blóðlækir af honum, ok var hann nú svá nær kominn at bana. Erex snýr at þeim, er með manninn ferr, ok mælti til hans: «Góði herra!» segir hann, «lát lausan þann mann, er svá er hörmuliga haldinn, ok haf þar fyrir mína vináttu!» Jötunninn lítr til hans grimmliga ok mælti: «Dragztu á brott, þú leiðr skálkr! ef þú vilt líf hafa! enn aldri frelsir þú manninn af mínum fundi.» Erex mælti: «At vísu skal ek frelsa hann, ef ek má.» Jötunninn hló at honum ok mælti: «Þú, fól! talar sem einn snápr; því at ekki hefir þú meira við mik at göra enn lamb við león.» Erex höggr til jötunsins með sínu sverði á öxlina ok sneið um þvert brjóstit ok út um síðuna annars vegar, ok steypir honum dauðum af hestinum. Í þessu kemr at hans kompánn ok reiðir upp stóra járnklumbu ok slær til Erex; hann brá fyrir sik skildinum af öllu afli, ok lamðiz hann allr; enn höggit kom á háls hestinum, ok fèll hann dauðr til jarðar. Enn Erex hafði þykk mikinn af högginu, þótt eigi kæmi glöggt á hann ómætti af, ok rasaði til jarðar. Þetta sèr jötunninn ok reiðir upp kylfuna af öllu afli

[2] klyfjaða af] kl. með *b*. [3] dýrum klæðum] öðrum dýrum gripum *b*. [5] kvið] kviðinn á hestinum *b*. [6] hestrinn — allr] sjálfr hann ok allr hestrinn «lodradi» *b*. [7-8] víða — svá] *sá b, saknas i a*. [11] hans] *sá b, saknas i a*. [12] Dragztu] dragna *b*. [13] ef þú vilt] *sá b*, «vilier þu» *a*. [13] enn] því at *b*. [14] mínum fundi] minni hendi *b*. [17] mik] mèr *b*. [22] brá — skildinum] bar f. s. skjöldinn *b*. [23] háls] hala *b*. [2] þykk] þunga *b*. [25] kæmi — jarðar] *sá b*, á hann rataði *a*.

ok ætlar at slá hann í höfuðit, svá at heilinn liggi úti. Erex spratt á fætr ok hleypr aptr í millum fóta honum. Þetta högg varð svá mikit, at járnkylfan sökk at höndum honum í jörðina, ok laut hann mjök eptir högginu. Erex reiðir nú upp sverðit tveim höndum af öllu afli ok höggr á hrygginn jötninum ok sníðr hann sundr í miðjunni. Síðan leysir hann hinn bundna riddara ok frèttir hann at nafni. Enn hann fellr fram til jarðar fyrir hans fótum ok þakkar honum fagrliga sína lausn ok lífgjöf ok mælti: »Nafn mitt er Kalviel; ek em ættaðr af Karinlisborg; mín unnasta heitir Favida, dóttir Ubba jarls af Buderisborg; enn ek em hertogi af Folkborg. Nú gef ek mik ok mína unnustu til æfinligrar þjónustu þat alt at göra, er þèr bjóðið oss.» Erex mælti ok þakkar honum sitt boð, segiz eigi þann þrælka, er guð hefir frelst með sinni miskunn, enn bað hann ríða til Artus konungs ok segja honum sannendi af sínum ferðum; enn hann játar því gjarna; tóku síðan hesta sína ok alt herfangit, er jötnarnir höfðu með farit, ok finna sínar unnustur. Varð þar fagnafundr mikill með þeim; skilja síðan með vináttu, ok ríðr Kalvil til hirðar Artus konungs ok segir frá ferðum Erex. Ok varð konungr glaðr við þessa sögu ok svá hans hirð, ok fagna hans undarligum röskleik.

[8-9] fram — fótum] til fóta honum allr til jarðar *b.* [10] Kalviel] Balivel *b.* [11] Karinlisb.] *så el.* Rarinlisb.? *a,* Carviliab. *b.* [11] Favida] *el.* Javida? *a,* Pavida *b.* [12] Buderisborg] »Brandeya» *b.* [12-13] af Folkborg] at tign af Folkberg *b.* [13] mik] ok mitt ríki í yðvart vald *tillägger b.* [15] segiz — þrælka] enn segir, at hann vill eigi þola þann þroska eða þjá *b.* [16] bað] *så b,* »bader» *a.* [16] hann] *så b, otydligt i a.* [20] fagnafundr] fagnaðarfundr *b.* [21] Kalvil] Babuel *b.* [22] Erex] ok svá hans hreysti *tillägger b* [23] ok — hirð] *så b, saknas i a.* [24] undarligum] riddaraligum *b.*

Kap. X.

Frá Erex er þat at segja, at hann ríðr lengi um skóginn ok hans unnasta, ok hafa öngva fæðu útan aldin af viðum. Ok einn dag heyra þau ógurlig læti; því næst sá þau, hvar einn flugdreki flýgr, ok hefir einn mann í sèr alvápnaðan ok hefir sólgit hann meir enn í beltisstað. Hann lifði enn. Drekanum varð maðrinn þungr, ok flaug lágt.

Erex harmar nú dauða dýrðligs drengs ok heitr af öllu hjarta á guð sèr til hjálpar enn manninum til lífs; ríðr síðan fram at honum með öruggu hjarta, vill heldr missa sitt líf enn leita eigi við at hjálpa þeim manni, ok höggr á bæxl drekanum, svá at hann kiknaði. Við þetta högg lætr hann upp manninn ok vendir sèr at Erex, ok hleypr nú at honum með gapanda munni. Erex hleypr af baki hestinum ok leggr sínu spjóti í munn drekans af öllu afli til hjartans; ok fèll hann dauðr á ess Erex, ok fèkk þat þegar bana.

Nú gengr Erex at þeim manni, er á vellinum lá í óviti, ok hans frú Evida, ok leita þau honum lífs, sem þau megu. Ok er hann raknar við, þakkar hann þeim hjartanliga sína lífgjöf. Þá spyrja þau hann at nafni. Hann svarar: «Ek heiti Plato, Vigdæiborgar hertogi, systursonr herra Valvens af Artus garði. Enn þessi dreki

---

[4] viðum] «uidu» *a*, viði *b*. [5] flugdreki] «fugldreki» *b*. [5-6] einn — alvápnaðan] í munni einn mann albrynjaðan *b*. [6] sólgit hann] þá *tillägger b*. [6] í] at *b*. [7] Hann — enn] Enn hann lifði þó enn *b*. [9] dauða] slíkan d. *b*. [10] guð] almáttkan g. *b*. [11] öruggu] snöru *b*. [13] hann kiknaði] af tók *b*. [14] upp manninn] manninn lausan *b*. [15] hleypr nú] steypir sèr *b*. [19] þeim manni] þessum riddara *b*. [20] óviti] svá nær at bana kominn *tillägger b*. [23] Vigdæiborgar] Margdeiborgar *b*. [23] hertogi] *ordet börjar ny sida; som kustod är felaktigt skrifvet* riddari *a*. [24] Artus] konungs *tillägger b*.

tók mik í morgin sofanda af mínum skildi; ok er mín frú ok hirðsveinar skamt á brott hèðan leitandi mín. Nú gef ek mitt ríki ok mik í þitt vald.» Nú þakkar Erex guði, er hann hefir frelst svá góðan riddara; því at görla kennir hvárr þeira annan, ok varð þar fagnaðarfundr með þeim. Ok skjótt koma þar menn Plato ok hans unnasta, sorgmóð af hans brotthvarfi, ok ætlaði hann dauðan. Ok er þau sá hann frelstan ok fundu hann lífs vera ok vita, hversu at hefir borit, verða þau fegnari, enn frá megi segja, fallandi til fóta Erex, þakkandi honum mikilliga þenna sigr ok mildiverk, bjóðandi honum sína fylgð ok þjónustu. Enn hann neitti því skjótt ok biðr þau fara til Artus konungs ok segja honum, hvat til tíðenda hefir borit í þessari ferð. Enn þau göra svá, ok þó nauðig; skilja svá við hann at sinni.

Enn Erex ríðr um skóginn með sína unnustu langa hríð, unz hann sèr, hvar ríða sjau menn alvápnaðir; reka þeir marga hesta klyfjaða af dýrum gripum til eins kastala, er skamt stóð þaðan, ok þar á fjóra riddara bundna ok sára ok fjórar jungfrúr harla vænar. Ok þeir sjá, hvar Erex ríðr, ok þegar snúa þrír at honum; enn fjórir ríða til kastalans at geyma herfangit. Sá er fyrir þeim var, kallar hári röddu: «Þú, riddari!» segir hann, «ríðr sem fól í hendr oss öllum. Enn ef þú vilt líf hafa, þá fá oss vápn þín ok klæði, hest ok unn-

[2] hirðsveinar] skjald- *b.* [3] guði] almáttkum g. *b.* [4] frelst] fyrir sína hönd *tillägger b.* [4] góðan] ágætan *b.* [5] þar] nú hinn mesti *tillägger b.* [7] sorgmóð] hón «sorgadi» nú mjök *b.* [8] hann — fundu] *saknas i b*, «hanz frelst (*eller* frelse?) og formerktu» *a.* [9] lífs vera] lifanda *b.* [11] mikilliga] *så b*, merkiliga *a.* [11] bjóðandi] ok bj. *b.* [12] neitti — skjótt] því skjótt neitti *a*; skjótt *saknas i b.* [14] þessari] þeira *b.* [19] kastala] skála *b.* [20] sára] þá alla sára *b.* [21] Ok] Ok er *b.* [21] ok þegar] *utelemnas i b.* [21] þrír] *så b*, þeir *a.* [24] fól] eitt f. *b.*

ustu, enn gakk í línklæðum einum — ef þú vilt líf hafa — ok berfættr, ok þakka oss æfinliga lífgjöf!» Erex svarar: «Þessir eru ójafnir kostir; ok dýrt skulu þèr mitt líf áðr kaupa, enn þèr fáið þat.» Nú ríðr (Erex) at þeim ok leggr sínu spjóti fyrir brjóst einum þeira ok hrindr honum dauðum af hestinum. Enn til annars höggr hann sinni hægri hendi ok sneið hjálminn, svá at heilinn lá á jörðinni. Enn hinn þriði sneri undan við fall sinna fèlaga, ok fær skjótan dauða, því at Erex höggr á hans bak, svá at hann tók sundr í miðju. Í því kómu at honum fjórir, ok riðu allir senn at Erex; ok var höfðingi þeira verri einn viðreignar enn hinir allir. Fær Erex nú mörg sár ok stór, ok svá rifna upp hin fornu sár. Enn svá lýkr, at Erex fellir þá alla; enda er hann þá mjök yfirkominn af sárum ok mæði. Ok þó ríðr hann skjótliga þangat, er hinir bundnu váru, ok leysir þá; spyrr þá síðan at nafni. Enn sá segir, er fyrir þeim var: «Ek heiti Juben hertogi af Freiheimi; enn þessir eru þrír mínir bræðr, Perant ok Jodim ok Malides hertogar af Manaheimi; eru þessar várar unnustur. Enn vèr frèttum til þessara illvirkja ok hugðum at freista með várri frægð, enn viljum þèr nú gjarna þjóna.» Erex mæltir: «Þèr, góðir herrar!» segir hann,

[1] ef — hafa] «vilier þu» l. h. *a*, *saknas i b*. [2] ok berf.] ok þó b. *b*. [4-5] Nú — þeim] Nú ríða þeir at honum *b*. [5] leggr] l. Erix með *b*. [5] fyrir brjóst einum] í gegnum einn *b*. [7] ok sneið hjálminn] með sverði um þvert andlitit ok í sundr hausinn *b*. [8] lá á jörðinni] fèll á jörð *b*. [11] honum] hinir *b*. [13] allir] þrír *b*. [13] ok svá rifna] svá ok ýfaz *b*. [14] hin fornu] hans hin gömlu *b*. [14] lýkr] bardaga þeira í millum *tillägger b*. [18] Juben] Júbín *b*. [18] Freiheimi] Forkheimi *b*. [19] Jodim] Joachim *b*. [20] Malides] Malcheus *b*. [20] þessar] þetta *b*. [22] freista] frelsa *b*. [22] frægð] þessa vegu *tillägger b*. [22] viljum — gjarna] viljum nú fyrir lífgjöf ok frelsi þèr allir *b*. [23] þjóna] ok várir riddarar *tillägger b*.

«farið í guðs friði fyrir góð boð! enn yðra þjónustu vil ek ekki hafa. Enn ef þér vilið mèr nökkut (til sæmðar) göra, þá fari þèr skjótt ok segið Artus konungi, at Erex Ilax son hefir yðr frelst!» Enn þeira foringi játar því gjarna ok biðr hann af baki at stíga ok binda sár sín ok hvílaz þar hjá þeim um stund; enn hann vill þat eigi ok snýr á skóginn með Evida; þeir vilja þá fylgja honum, enn hann fyrirbýðr þeim þat; ok snúa þeir aptr í kastalann ok binda sár sín ok dveljaz þar nökkurar nætr ok ríða þaðan á Artus fund.

Kap. XI.

Þat er at segja frá Erex ok hans frú, (at) þau ríða fram á skóginn á græna völlu; þá sækir hann svá fast blóðrás, at hann fellr af sínum hesti. Enn þat óvit var svá lengi, at Evida ætlar hann dauðan ok aumkar sik alla vega ok grætr sárliga ok leggz á líkamann ofan ok mælti þessum orðum: «Vesul em ek orðin af dauða bónda míns, ok þess annars, at með minni tungu kom ek honum á þessa ferð, er ek þagða eigi yfir rangligu ámæli vándra manna. Eða hversu má ek lifa við harm eptir þvílíkan bónda? Því mun ek fá mèr skjótan dauða með hans sverði.» Hón bregðr þá sverðinu með hörmuligum gráti, svá at langt mátti heyra, ok vildi reisa þat á hjöltin; enn þat var svá þungt, at hón gat varla af

---

[2-3] nökkut til sæmðar] nökkurn heiðr *b.* [3] Artus] Arto *b.* [4] yðr] *så b,* þik *a.* [4] frelst] frelsta *b.* [6] þar] *så b,* því *a.* [8] enn] *så b, saknas i a.* [9] í kastalann] til skálans *b.* [10] Artus] konungs *tillägger b.* [13] fram á skóginn] af skóginum fram *b.* [14] fellr] f. í óvit *b.* [15] lengi] langt *b.* [17] Vesul] V. kona *b.* [17] orðin af dauða] nú *b.* [20] manna] við hann *tillägger b.* [20] við harm] *saknas i b.* [24] gat] því *tillägger b.*

jörðu lypt; ok jafnan er hón skeindi fingrna, þá kipti hón at sèr hendinni; ok þá ætlar hón at fallaz á eggjarnar.

Ok er hón var at þessu starfi, kom at henni ríðandi með mikinn flokk manna einn jarl, er Placidus hèt, ok firrir hana þessum váða, ok töluðu þat óráð, at hón týndi bæði lífi ok sálu, ok missa þar fyrir himnaríki. Jarlinn segir, at hennar fegrð ok kurteisi megi skjótt fá henni fremra bónda; enn hón fyrirlítr öll hans ráð. Jarlinn býðr sínum mönnum at til búa barar í skóginum. Ok er þat var gört, er líkit heim borit til hallar ok virðuliga um búit.

Jarlinn setr Evida í knè sèr ok er fúss við hana at tala ok býðr henni sik at eiga ok alt sitt ríki; enn þó veit hann eigi hennar nafn. Enn hón neitar þessum kosti þverliga. Jarlinn þykkiz eldi ausinn, er hann skal eigi þegar við hana eiga samræði, ok biðr nú sinn hirðprest púsa þau saman. Enn hann segir: «Þat eru guðs lög eigi, nema hón gefi leyfi til.» Enn þat fèkkz eigi af henni. Jarlinn birtir nú eigi at síðr mikla ást til hennar, ok lætr eigi at síðr bjóða mönnum til veizlu. Ok eru borð upp tekin ok skipuð höllin af hirð jarls ok borgarmönnum. Hann lætr fram fyrir Evidam gull

[1] skeindi] *så eller* skemdi *a;* skemdi *b.* [1] fingrna] fingr sína á sverðinu *b.* [2] hendinni] höndunum *b.* [2] ok þá] nú *b.* [2] fallaz] láta f. *b.* [5] jarl] ríkr *tillägger b.* [6] töluðu] ætlaði nú *b.* [8] Jarlinn] Nú huggar j. hana ok *b.* [10] ráð] orð *b.* [10] til] *saknas i b.* [11-12] til hallar] ok í höll jarls *b.* [13] knè] hásæti. hjá *b.* [14] alt sitt ríki] öllu sínu ríki at stýra, sem hón vill *b.* [16] kosti] öllum kostum *b.* [17] samræði] jafnræði *a*, samlag *b.* [17-18] sinn hirðprest] *så b (jfr. Chrest. 4726)*, sína hirð fyrst *a.* [18] hann] *så b*, hirðin *a.* [18-19] eru — eigi] eigi vera mjök gott ráð *b.* [19] gefi — til] játi því *b.* [20] birtir] *gissning;* brúkar *a*, blindar *b.* [20] mikla ást] miklar árásir *b.* [23] fram] bera *b.*

ok görsemar ok alls konar dýrgripi, ok blíðkar hana, sem hann má, alla vega. Enn hón kastar öllu ok neitar ok segir hann aldri skulu verða sinn bónda. Jarlinn reiddiz nú ok slær hana pústr ok biðr hana eta með sínum bónda. Hón grætr sárliga; enn hirðinni líkar illa tiltæki jarlsins, ok verðr af þessu mikit hark í höllinni.

Ok þessu næst tekr Erex at vitkaz ok lítr brátt Evidam ok skilr brátt, hvat fram ferr; líkar nú illa ok hleypr af börunum ok bregðr sverði ok höggr til jarlsins í höfuðit, svá at heilinn lá á jörðunni. Af þessu verki kemr svá mikill ótti yfir hirðina alla, at hverr hleypr út af höllinni, sem mest má, svá mælandi: «Skundum undan, sem mest megum vèr! því at fjandinn er í líkinu ok hefir drepit jarlinn.» Görðu nú svá allir ok fálu sik, hverr sem einn.

Enn Erex ok hans frú búaz af höllinni, sína hesta í garðinum skjótt finnandi, stíga á bak ok ríða í brott af borginni; ríða skyndiliga allan þann dag ok nóttina með, þar til er þau taka sèr náttstað á einum fögrum velli við einn brunn vænan. Ok bindr Evida um sár Erex, ok sofa síðan til dags; ok taka síðan hesta sína ok ríða til eins kastala, ok dvölðu(z) þar þrjár nætr ok hvíla sik. Þaðan ríða þau langan veg.

Ok einn dag sèr Erex, hvar ríðr einn riddari, ok kennir, at þar er þá kominn Kæi, ræðismaðr Artus kon-

[1-2] blíðkar — vega] gefr henni ok unnustu-atvik á alla vega, sem hann orkar *b*. [5] sínum] nýjum *b*. [6-7] í höllinni] ok háreysti um höllina *b*. [9] skilr brátt] þar með skilr hann *b*. [9] líkar nú illa] ok líkar honum þetta alt stórilla *b*. [11] jörðunni] hallargólfinu *b*. [12] hverr] hv. maðr *b*. [17] búaz af h.] á brott af h. snúandi *b*. [18] skjótt finnandi] finna standandi *b*. [18] ríða] *sá b, saknas i a*. [21] velli] *sá b*, völlum *a*. [23] ok ríða] *sá b*, ríða síðan *a*. [26] þar — kominn] *sá b, saknas i a*.

ungs. Enn hann kennir eigi Erex, ok þar þegar er þeir finnaz, býðr hann Erex burtreið. Enn þótt hann væri mjök sárr, þá vill hann þó eigi neita. Ok í hinni fyrstu atreið fellir hann Kæa ræðismann af baki ok tekr hest hans ok hefir með sèr. Ok þá kennir hann Erex at vápnabúnaði, ok biðr Erex gefa sèr hest sinn; ok fèkkz eigi þat fyrr, enn hann sagði, at Valven ætti þann hest; ok skilðuz með því at sinni.

Kap. XII.

Nú er at segja frá Erex ok hans frú, at þau ríða leið sína ok taka sèr náttstað í einu rjóðri. Hann ómætti þá fast, ok talar þá til Evida þessum orðum: «Í mörgum þrautum höfum við um hríð verit, ok hefir guð ór öllum vel leyst; enn nú hefi ek reynt af þèr sanna ást, dygð ok trúfesti. Er nú ok meiri ván, er skjótr verði skilnaðr okkarr, því at fast angra mik stór sár ok langt matleysi.» Ok þessu næst fellr hann í óvit.

Evida grætr nú sárliga. Ok í þessu bili kemr at ríðandi Guimar konungr með marga riddara, ok kennir skjótt Erex ok Evidam, ok huggar hana skjótt, enn lætr Erex í hægjan vagn ok flytr hann heim í sína borg — því at hón var skamt þaðan, — ok fær honum til lækningar systur sína, er Godilna hèt; því at hón gat alt heilt grætt. Ok hressiz hann skjótt ok er þar í góðum fagnaði.

---

[1] þar] af þessu hinu sama *b.* [2] burtreið] b. við sik *b.* [3] þó] nú því *b.* [4] Kæa] Kæc *b.* [5] at] af *b.* [6] hest sinn] aptr hestinn *b.* [6-7] fèkkz — þat] fær þat cigi *b.* [7] ætti — hest] þ. h. æ. *a*, ætti hann *b.* [14] guð] g. okkr *b.* [14] af þèr] þína *b.* [15-16] meiri — okkarr] mín ván ok *(sä)* skjótr dauði muni skilja okkra samvistu *b.* [19] Guimar] Gunner *b.* [20] lætr] l. leggja *b.* [22] fær honum] færir hann *b.* [23] sína] sinni *b.* [23] Godilna] Godilina *b.* [24] grætt] gört *b.*

Ok er hann er heill orðinn sinna sára, biðr hann konung orlofs ok fær þat með því, at hann sjálfr vill fylgja honum; ok þat þiggr Erex. Guimar konungr gefr Erex þrjá tigu riddara alvápnaðra til fylgðar ok gott ess, komit af Lombardi ok keypt fyrir tuttugu merkr gulls. Ok hann gaf Evida góðan gangara með gyldum söðli — ok víða settan gimsteinum, enn beisl ok ístöð með gulli gör með svá mik(l)um hagleik, at á söðulboganum váru skrifuð öll stórmerki Trojumanna, enn söðulklæðin af hvítum purpura, víða gullsett. Þetta smíði var með svá miklum hagleik, at hinn fljótasti ok hinn bezti höfuðsmiðr í öllu Bretlandi gat þat eigi fullgört á sjau árum. Þar með fylgði kvennmannsbúningr eigi minna verðr enn sex tiga marka gulls. Riðu síðan út af borginni öll samt með mikilli gleði til einnar ágætrar borgar margra dagleiða þaðan. Þar rèð fyrir Estuen konungr. Sú borg var sterkliga bygð; hón hèt Bardiga. Nú vill Guimar konungr ekki þar koma; enn Erex spyrr, hvat því veldr; enn hann segir: «Í þessari borg er sá staðr, er heitir Hirðar-fagnaðr, ok hann hefir mörgum góðum riddara orðit ófagnaðr; því at margr hefir forvitnaz, hvat þar bygði í, ok hefir engi aptr komit innan hinna næstu sjau ára, sá er farit hefir, þó at allröskr riddari

[2] orlofs] til brottferðar *tillägger b.* [3] Guimar] Gunnvers *b.* [5] Lombardi] Lúngbardi *b.* [7] beisl] ok brjóstgjörð *tillägger b.* [8] miklum] ríkuligum *b.* [9] stórmerki] stórvirki *b.* [9-10] söðulklæðin] söðulklæðit var *b.* [10] gullsett] gullskoti' *b.* [10-11] þetta — var] *sâ b, saknas i a.* [12] bezti] mesti *b.* [13] kvennmannsbúningr] ágætr kvennmannsbúnaðr *b.* [14] gulls] «huart» *tillägger b.* [14-15] borginni] staðnum «huart» *(understruket) b.* [16] margra dagleiða] margar dagleiðir *b.* [16] Estuen] Eysteinn *(«Eysteirn») b.* [18] Guimar] Gunnars *b.* [20] Hirðar-f.] *sâ b (jfr. Chrest. 5419),* Harðr-f. *a.* [21] riddara orðit] dreng verit *b.* [21] forvitnaz, hvat] eptirleitat hvaða fólk *b.* [22] bygði í] byggi *b.* [22-23] innan — ára] *sâ b, (jfr. Chrest. 5389), saknas i a.* [23] farit] prófat *b.* [23] allröskr — hafi] allröskvir riddarar hafi verit *b.*

verit hafi. Enn þetta er eitt pláz af borginni ok sterkliga múrat. Ek óttumz, at þú vilir þar koma, ef við ríðum í borgina.» Erex segir: «Svá frægt er þetta nafn, at ek verð fyrir víst þar at koma í borgina; eða „hvat veit sá, er enskis freistar“?»

Kap. XIII.

Nú ríða þeir í borgina ok konungsgarðinn; ok er þeim þar vel fagnat, ok sjálfr Essuen konungr gengr í móti þeim ok leiðir þá til sinnar hallar ok görir þeim ágæta veizlu. Nú spyrr Erex, hvar sá staðr er, er Hirðarfagnaðr heitir, ok segir þat sitt örendi þangat at reyna sik þar, ef nökkut mætti til frægðar verða; ok biðr hann orlofs, ok þykkir sèr ósæmð í, ef synjat er. Konungr svarar svá: «Ek vil yðr því eigi leyna,» segir hann, «at þessi beiðsla hefir mörgum manni at skaða orðit, svá at á þessum sjau árum hafa allir lífit mist; ok þar vil ek gefa yðr til hálft mitt ríki, at þèr komið aldri í þann stað. Enn ef yðra ferð hepta hvárki gjafar nè ummæli, þá görið, sem yðr líkar!» Erex þakkar konunginum sitt boð enn segiz at vísu vita vilja, hvat byggir þann stað.

[1] pláz — ok] musteri *b.* [2] múrat] er svá heitir *tillägger b.* [3] borgina] nú hept þik af þeiri ætlan *tillägger b.* [3] Svá — nafn] Svá er sagt af nafni þessa staðar *b.* [4-5] eða — freistar] ekki veit sá, er enskis frèttir *b.* [7] þeir] þau *b.* [8] Essuen] ss- *är skrifvet på ovanligt sätt (-ff-?) a,* Ossvon *(-ff-?) b.* [9] leiðir þá] með mikilli •prakt• *tillägger b.* [10] staðr er] st. sè í borginni *b.* [10] Hirðar-] Harðr *a,* Herdis *b.* [11] þat] þat vera *b.* [12] frægðar] frama *b.* [13] orlofs, ok þykkir] o. at, enn telr *b.* [13] synjat] afsynjat *b.* [15] manni] góðum dreng *b.* [18] hepta hvárki] megu hvárki hepta *b.* [18] gjafar] gj. mínar *b.* [18] ummæli] *så eller möjligen* vinmæli *a,* vinátta *b.* [20] segiz — vilja] *så b,* segir at vísu skuli hann *a.* [20] hvat] hverr *b.*

Nú hryggviz konungrinn ok mest Evida, ok gefz upp gleðin; ok fara menn til náða.

Enn um morgininn þegar vápnaz Erex ok hleypr á sinn hest; enn konungrinn ok öll hirðin fylgja honum til þess staðar, er hann forvitnaði um, ok skiljaz þar við hann með mikilli áhyggju, ok báðu guð honum miskunnar.

Um þenna stað var einn múrr ok eitt port með sterkri járnhurð, ok var hón eigi læst, því at hana geymði einn dvergr, ok lèt upp fyrir þeim, er inn vildu. Útan á múrnum váru margar stengr ok þar á mannahöfuð, með þeim smyrslum, at aldri máttu fúna; þar máttu margir líta sinn ástvin. Nú ríðr Erex inn um þetta port ok hans frú. Þar var fagr völlr; þar lá margr skjöldr brotinn, mörg brynja slitin. Þau riðu at einum grasgarði mjök fríðum; í honum stóð eitt tjald alt gullskotit með eximo; í því var ein sæng af brendu silfri gör með ágætum búnaði; í henni sat ein kona svá fögr, at Erex þóttiz öngva fegri sèt hafa útan Evidam. Þau nema staðar við þessa sýn. Í þessu kemr at þeim ríðandi einn riddari sterkligr ok alvápnaðr, á einu essi, ok hefr svá sína ræðu til Erex með illyrðum, svá segjandi: «Hverr ertu, hinn heimski ok hinn djarfi! er á brott ætlar at stela minni eigu ok unnustu? Margr hefir

[1] hryggviz konungrinn] hryggjaz þeir *b*. [1] mest] þó mest *b*. [2] til náða] at sofa *b*. [6] áhyggju] hrygð *b*. [8] einn múrr] hár steinmúrr *b*. [9] hón] þat aptr ok þó *b*. [9] hana] þessa *b*. [10] inn] *så b*, «menn» *a*. [11] á] af *b*. [11] stengr] hávar st. umhverfis *b*. [12] smyrslum] smurð *tillägger b*. [13] máttu — líta] mátti hverr kenna, sem vildi *b*. [13] ástvin] «astmann» *b*. [15] slitin] ok hjálmr klofinn *tillägger b*. [16] tjald] landtjald *b*. [17] eximo] e- *otydligt a*, eximi *b*. [17] silfri] *så b (jfr. Chrest. 5832)*, gulli *a*. [18] með — búnaði] *så b (jfr. Chrest. 5833), saknas i a*. [20] þessu] því bili *b*. [21] riddari] mikill maðr ok *b*. [21] einu essi] góðum hesti *b*. [23] ertu] er þessi *b*. [24] eigu] eign *b*.

hingat sótt dauða ok ilt örendi, ok svá skalt þú.» Erex segir: «Hvat skulu slík stóryrði? því at karlmenn skulu með vápnum vegaz enn ekki með illyrðum. Ok ef þik fýsir ilt at leika, þá skaltu slíkt í móti hafa.»

Nú tekz þar hinn harðasta atreið, ok brýtr hvárr sína burtstöng á öðrum, enn hvárrgi gèkk ór söðli fyrir öðrum. Síðan hlaupa þeir af sínum hestum ok berjaz með sínum sverðum; ok gefr hvárr öðrum stór slög, ok báðir eru þeir svá móðir ok sárir, at varla orka þeir at standa uppi. Enn svá lýkr með þeim, at sá fèll, er fangit bauð, ok biðr griða, ok fær þat.

Erex spyrr hann at nafni, enn hann segir: «Malbanaring er mitt nafn. Ek var lengi með hinum frægja Ilax konungi. Enn þessa jungfrú nam ek á brott frá föður sínum, þó með hennar vilja; trúlofaði ek henni hina fyrstu bæn at veita, enn hón bað mik í þenna stað at fara ok hèr vera ok aldri við hana skilja fyrr, enn ek yrða sigraðr af einum riddara; enn hón ætlaði þat aldri verða mundu. Enn hennar faðir er Tracon jarl af Arnsborg, ríkr ok mikill kappi. Ok því görði hón svá, at henni þótti ósæmð í, at menn vissi, at hón ætti einn riddara, enn óttaðiz, at hennar faðir mundi mik með miklu fjölmenni vinna, ef hann vissi, hvar ek væra. Nú görið svá vel ok segið mèr yðvart nafn! at ek mega vita, hverr mik hefir sigrat.» Erex segir nú sitt nafn

[1] skalt þú] *sá b*, skaltu *a*. [2] slík] gilda þín *b*. [2] karlmenn] *sá b*, «karmenn» *a*. [3] illyrðum] orðum *b*. [4] skaltu] muntu hèr *b*. [4] hafa] taka eða verra *b*. [8] gefr] greiðir *b*. [8·] slög] högg *b*. [11] fær þat] þiggr *b*. [12-13] Malbanaring] Mabanaríng *b* (*äfven 40*[1], *40*[22]). [14] jungfrú] frú, er hèr sitr *b*. [15] vilja — ek] góðum vilja, trúlofandi *b*. [16] hina fyrstu] fyrstu *b*, fyrst *a*. [17] hana] *sá b*, mik *a*. [19] Tracon] Trákon *b*. [20] Arnsborg] Anaborg *b*. [22] riddara] konung *b*. [24] görið — mèr] seg mèr fyrir lítillæti *b*.

ok síns föður; ok görla kennir hann Malbanaring. Verðr þar mikill fagnaðarfundr, því at Evida kennir hèr sína frændkonu, er Elena hèt; váru þær bræðra dætr. Ríða síðan öll saman á brott þaðan í konungsgarðinn. Ok verðr þar af þeira tilkómu mikil gleði, fyrst konunginum ok síðan öllum út í frá. Lofa allir Erex fyrir sína hreysti ok riddaraskap.

Kap. XIV.

Essuen konungr leiðir þá virðuliga af garði, ok þakkar Erex honum gott yfirlæti. Ok eptir tíu daga liðna koma þau til kastalans Kardigan. Þar var Artus konungr ok hans dróttning. Konungrinn sjálfr gengr í móti honum fagnandi með mikilli blíðu, svá ok Guimari konungi ok öllu þeira föruneyti, leiðandi þá til hallar, skipandi hit næsta sèr í hásæti, — enn Evidam hjá dróttningu ok hina fríðu Elenam, hennar frændkonu, — spyrjandi Erex tíðenda af sèrhverjum hans ferðum, þótt hann vissi mörg hans afreksverk áðr. Enn Erex sagði honum greiniliga alt, hvat yfir hann hafði gengit. Konungi þótti mikit um hans hreysti, ok lofar öll hirðin hans hraustleika.

Þá gengr fram fyrir konunginn Malbanaring ok fellr

---

[3] er — hét] Elenam *b.* [5] tilkómu] þarkómu *b.* [9] Essuen] *otydligt (jfr. 37[8]) a,* Ession *b.* [10] Erex] *så* (•Erix•) *b, saknas i a.* [11] kastalans Kardigan] Náisborgar *(el.* R-*?) b (jfr. Chrest. 6366).* [11] var] var fyrir *b.* [12] Konungrinn sjálfr] ok var nú mikil gleði, því at konungr *b.* [13] honum — Guimari] þeim með alla sína hirð ok fagnar vel Gunnvers *b.* [14] leiðandi þá] ... *b, saknas i a.* [15] hit — hásæti] *så b,* sèr hit næsta *a.* [15-16] hjá — frændkonu] *så b,* ok hennar frændkonu Elinam *a.* [18] greiniliga alt] alt gr. með blíðu *b.* [19] gengit] liðit *b.* [21] hraustleika] frægð *b.* [22] fyrir — Malb.] konungr Mab. riddari *b.*

til fóta konunginum, segjandi honum sína æfisögu, gefandi sik allan á hans vald, biðjandi sèr miskunnar, ok fær þat fyrir bænarstað Erex. Göriz hann nú konungs maðr ok fær skjótt mikit metorð fyrir sína hreysti; því at hann prófaðiz, sem var, hinn bezti riddari í öllum mannraunum.

Artus konungr talar þá til Erex: «Þèr, herra Erex!» segir hann, «hafið reynt yðr í mörgum mannraunum, ok hefir guð ór öllum vel leyst. Nú er þat mitt ráð, at þèr lèttið þessari ónáð ok takið nú hvíld ok frelsi; því at ek kann at segja yðr, at Ilax konungr, faðir yðvarr, er andaðr, ok stendr hans ríki geymslulaust undir margskonar háska ok ófriði. Vil ek, at þèr ríðið fyrst heim ok frelsið yðvart ríki ok hafið þar til várn styrk, enn komið til mín at jólum með erkibiskup yðvars ríkis ok öðrum höfðingjum ok takið hèr vígslur.» Erex þakkar honum vel sín heilræði ok frábæran vinskap, er hann hafði honum sýnt, ok játar svá at göra, sem hann beiddi. Ok eptir liðinn tíma tekr hann orlof af konungi ok dróttningu. Reið hann heim í ríki sitt, friðandi þat ok frelsandi, enn at jólum öllum höfðingjum síns lands til sín stefnandi, síðan sína ferð til Artus konungs byrjandi, jóladaginn hinn fyrsta eptir konungs boði með miklu

---

2 vald] ok ráð ok náð *tillägger b.* 7 þá] svá *b.* 9 ór — leyst] frelst yðr ór öllum háska *b.* 10 lèttið] af *tillägger b.* 10 nú] við *b.* 11 yðvarr] *två gånger skrifvet* («ydar») *a.* 14 þar til] yðvar *tillägger b.* 14 styrk] sem yðr þarfnar *tillägger b.* 15 komið] k. aptr *b.* 16 vígslur] þá konungsvígslu *b.* 18 beiddi] bauð *b.* 19 eptir — orlof] at teknu orlofi *b.* 21 frelsandi] síðan höfðingja þar yfir setjandi *b.* 21 enn — lands] ok eptir lítinn tíma öllu stórmenni síns ríkis *b.* 22 stefnandi] bjóðandi *b.* 23 jólad. h fyrsta] á jóla-aptan *b.*

fjölmenni þar komandi, þar miklum fagnaði af konungi ok dróttningu mætandi.

Var síðan þar öllum fyrir búin ágæt veizla. Váru þar fyrir konungar ok hertogar, jarlar ok barónar, greifar ok riddarar með mörgum þúsundum liðsfjölða. Ok leið svá hinn fyrsti jóladagr með mikinn prís ok þessa heims gleði. Annan dag jóla var Erex til konungs vígðr af sjau erkibiskupum ok þrettán lýðbiskupum, er studdu þessa vígslu; svá ok var vígð Evida. Artus konungr gaf Erex kórónu af gulli görva í vígslunni, dýrligum gimsteinum setta, setjandi hana á hans höfuð; hón var eigi minna verði keypt í Africa enn þrimr tigum marka gulls. Enn Evida gaf hann dýrliga skikkju; þar váru á skr(i)faðar allar höfuðlistir; hón var öll skínandi ok svá dýr, at engi kaupmaðr kunni hana at meta; hón var ofin níu rastir í jörð niðr af fjórum álfkonum í jarðhúsi, þar er aldri kom dagsljós.

Ok at lyktuðum tíðum váru þau heim leidd til hallar með sæmð. Ok síðan var til borðs gengit ok skipat höfðingjum í hásæti í tólf hallir, — ok engi af þeim minna háttar enn konungar ok erkibiskupar, hertogar ok lýðbiskupar, barónar ok greifar; enn riddaraliði ok öðru fólki váru skipuð önnur herbergi ok um grasgarða, er í váru skipaðir borginni; ok þó varð at reisa tjöld því fólki, er eigi tók borgin við, ok váru þat margar þúsundir. Ok þar af má marka, hversu mart fólk

---

[1] þar miklum] mæta þar m. *b*. [1-3] af — veizla] í blíðu konungs ok dróttningar ok fyrirbúnaði dýrðligrar veizlu *b*. [4-5] greifar ok riddarar] *saknas i b*. [5] liðsfjölða] riddaraliðs *b*. [6] jóladagr] jóla-aptann *b*. [6] mikinn — heims] mikilli *b*. [7] Annan — jóla] Enn jóladaginn *b*. [8] lýðb.] ljóðb. *b (äfv. rad. 22)*. [8] er] hinir *b*. [9] svá — Evida] er einn af þeim fullgörði ok þeim Ovida dróttningu *b*. [11] var] varð *b*. [14] allar] allar sjau *b*. [16] níu rastir] *så b*, •iiij• *a*. [18] tíðum] *så b*, •domum• *a*. [22-26] riddaraliði – þúsundir] riddaralið ok annat fólk var í öðrum herbergjum ok grasgörðum *b*.

þar var saman komit, at þar váru sex þúsundir þjónustumanna. Var nú alt til skemtanar haft, þat er menn mátti gleðja; ok stóð sú veizla yfir mánuð. Síðan váru höfðingjar út leystir með dýrðligum gjöfum, ok þakka allir Artus konungi ok dróttningu ok hinum unga Erex ok frú Evida dýrðliga veizlu, ok ríða heim til sinna ríkja.

Erex konungr ok Evida dróttning skilja við Artus konung ok hans dróttning með miklum vinskap, ok hèlz hann, meðan þau lifðu. Síðan riðu þau heim í sitt ríki, ok stýrðu því með sæmð ok heiðri ok fullum friði. Þau gátu tvá sonu, hèt annarr eptir föður Evidæ, enn annarr Ilax eptir föður Erex; urðu þeir báðir konungar ok afburðarmenn ok líkir föður sínum at hreysti ok riddaraskap ok tóku ríki eptir föður sinn.

Lýkr hèr þessari sögu af hinum ágæta Erex konungi ok hans frú, hinni vænu Evida.

---

[1] at þar] *sá b*, ok at þar *a*. [1] sex þúsundir] þrjú hundruð *b*. [2] menn] manninn *b*. [3] yfir] fullan *b*. [4] út leystir] á brott leiddir *b*. [5-6] ok dróttningu — ríkja] *sá b*, fyrir •velgiort• svá ok..... *(oläsligt genom en plump)* dróttningu *a*. [11] gátu] áttu *b*. [11] eptir — Evidæ] Ódus *b*. [13] afburðarmenn] *sá b*, áburðarmenn *a*. [13] ok l. — sínum] *saknas i b*. [14] ríki] ríkit *b*. [15-16] Lýkr — Evida] ok nú lyktar hèr at segja frá Erix ok hans frú Ovide *b*.

Namn.

Parentes utmärker, att namnet är upptaget i not.

Stanford University Libraries
3 6105 010 473 887

